

ZESTAWIENIE UWAG
do projektu ustawy o jawności życia publicznego
(w wersji z dnia 23.10.2017 r.)

Wykaz skrótów organów administracji zgłaszających uwagi:

MC - Minister Cyfryzacji

ME - Minister Energii

MEN – Minister Edukacji Narodowej

MGM - Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej

MIB - Minister Infrastruktury i Budownictwa

MKDN – Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

MON – Minister Obrony Narodowej (pismo z 2.11.2017 r. i z 8.12.2017 r.)

MRiRW – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

MRiF – Minister Rozwoju i Finansów

MRPPS – Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

MS- Minister Sprawiedliwości

MST - Minister Sportu i Turystyki

MSWIA – Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

MSZ – Minister Spraw Zagranicznych

MŚ – Minister Środowiska

MZ – Minister Zdrowia

RCL – Rządowe Centrum Legislacji

SSC – Szef Służby Cywilnej

GIIF – Główny Inspektor Informacji Finansowej

GIODO – Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych

NIK – Najwyższa Izba Kontroli

UOKIK – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

UZP – Urząd Zamówień Publicznych

Stanowisko projektodawcy będzie przedstawiane na bieżąco na konferencji uzgodnieniowej w dniu 20 grudnia 2017 r.

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
1.	Uwaga ogólna	MON	W pierwszej kolejności należy podkreślić, że idea jawności życia publicznego zasługuje na poparcie. Projektowana ustawa, jak wskazuje w uzasadnieniu projektodawca, jest wzmocnieniem transparentności polskiego państwa. W ocenie resortu obrony narodowej przedmiotowa ustawa powinna stanowić istotne wzmocnienie mechanizmów antykorupcyjnych w Polsce.	
2.	Uwaga ogólna	MKDN	Jednocześnie zwracamy się z uprzejmą prośbą o wyznaczanie adekwatnych terminów przeznaczonych na konsultację tego rodzaju projektów, szczególnie biorąc pod uwagę złożoność obecnie opiniowanego projektu oraz jego potencjalny wpływ na funkcjonowanie Państwa.	
3.	Uwaga ogólna	RCL	Zgodnie z art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1254, z późn. zm.) oraz art. 49 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. Prawa o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1066, z późn. zm.) projekt wymaga zaopiniowania przez Sąd Najwyższy i Naczelny Sąd Administracyjny.	
4.	Uwaga ogólna	MS	Projektowana ustawa powiela obowiązujące rozwiązania ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1764, z późn. zm.), w tym regulujące dostęp do informacji publicznej w sposób wykraczający poza gwarancje określone w art. 61 Konstytucji. Leżąca u podstaw normy konstytucyjnej aksjologia związana z samą istotą prawa do informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcję publiczną stanowi więc element, który każdorazowo powinien być uwzględniany zarówno przy dokonywaniu wykładni obowiązujących przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej, jak i przy projektowaniu aktów prawnych regulujących tę problematykę. Obowiązująca ustawa o dostępie do informacji publicznej jest aktem nasuwającym zastrzeżenia zasadniczej wagi. Podstawowe z nich związane są z faktem niejednoznaczności szeregu jej unormowań, w szczególności określających podstawowe dla jej materii pojęcia, co umożliwi dokonywanie wykładni jej przepisów prowadzących do różnych, czasami zasadniczo odmiennych rezultatów. Prowadzi to do szeregu negatywnych konsekwencji: niepewności obywatela co do zakresu przysługującego mu prawa, wydłużenia postępowań dotyczących udostępnienia informacji publicznej oraz istotnego obciążenia sądów administracyjnych ciężarem rozpoznawania licznych spraw związanych z odmową udzielenia informacji. Należy dostrzec przy tym fakt, iż stanowiska zajmowane w orzecznictwie	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			sądowoadministracyjnym w znakomitej większości stanowią ekstensywną wykładnię przepisów tej ustawy, pomimo iż jej ramy są znacznie szerzej zakrojone niż zakres gwarancji konstytucyjnych wynikających z art. 61 ustawy zasadniczej. Potęguje to nieracjonalnie szerokie stosowanie jej przepisów, obciążające organy będące dysponentami informacji publicznej obowiązkami związanymi z jej udostępnieniem nawet w sytuacji oczywistego nadużycia prawa do uzyskania tej informacji, w szczególności przez osoby wnioskujące o jej udzielenie dla potrzeb niezajdujących uzasadnienia w treści art. 61 Konstytucji albo wnioskujące o jej udzielenie w ramach swoistych „prywatnych wojen” z określonymi podmiotami zobowiązanymi do udostępniania informacji publicznej.	
5.	Uwaga ogólna – tytuł ustawy	MŚ	Co tytułu ustawy powinien zostać dodany odnośnik, wskazujący akty prawne Unii Europejskiej wdrażane projektowaną ustawą.	
6.	ROZDZIAŁ 1		ROZDZIAŁ 1 (ART. 1-3)	
7.	art. 1 pkt 2 i 3	MŚ	Obecne brzmienie art. 1 pkt 2 i 3 może sugerować, że ustawa określa także zasady dotyczące prac nad projektami umów międzynarodowych. W związku z tym proponuję dodać oddzielny przepis, który wyłącza umowy międzynarodowe z zakresu projektowanej regulacji, gdyż sprawy te reguluje ustawa z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. Nr 39, poz. 443).	
8.	art. 2 ust. 1 pkt 1	MRPPS	do art. 2 ust. 1 pkt 1 - definicja "dokumentu urzędowego" odbiega od definicji dokumentu zawartej w art. 77 ³ w zw. z art. 77 ² Kodeksu cywilnego;	
9.	art. 2 ust. 1 pkt 1	MS	1)Również uzasadnione jest dokonanie doprecyzowania definicji pojęcia „dokument urzędowy”, zawartej w art. 2 ust. 1 pkt 1 projektowanej ustawy, która powiela definicję zawartą w art. 6 ust. 2 ustawy obecnej. Projektowana definicja jest zbyt szeroka, obejmując swoimi ramami, w sposób nieuzasadniony, także takie oświadczenia, które zostały złożone w ramach wypracowywania stanowiska w określonej sprawie, a więc związane są z pracami o charakterze roboczym, nie są kierowane do podmiotów zewnętrznych i nie odzwierciedlają tego stanowiska, stanowiąc jedynie element służący projektowaniu jego treści. Z tych przyczyn celowe jest dodanie do zawartej w projekcie definicji pojęcia „dokument urzędowy”, po wyrazach „złożona do akt sprawy,” sformułowania: „za wyjątkiem oświadczeń złożonych w toku prac roboczych, związanych z opracowywaniem decyzji lub stanowiska organu lub osoby pełniącej funkcję publiczną, skierowanych do osób współdziałających w opracowywaniu tej decyzji lub stanowiska.”.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>2) Proponuje się doprecyzowanie definicji pojęcia „dokument urzędowy” zawartej w art. 2 ust. 1 pkt 1 projektu, zgodnie z którym dokument urzędowy to treść oświadczenia woli lub wiedzy, utrwalona i podpisana w dowolnej formie przez osobę pełniącą funkcję publiczną, w ramach jej kompetencji, skierowana do innego podmiotu lub złożona do akt sprawy. Projektowana definicja jest zbyt szeroka. Obejmuje bowiem także takie oświadczenia, które zostały złożone w ramach wypracowywania stanowiska w określonej sprawie, a więc związane z pracami o charakterze roboczym, nieskierowane do podmiotów zewnętrznych i nieodzwierciedlające ostatecznego stanowiska. Z tych przyczyn celowe jest dodanie do definicji pojęcia „dokument urzędowy”, po wyrazach „złożona do akt sprawy” sformułowania „za wyjątkiem oświadczeń złożonych w toku prac roboczych, związanych z opracowywaniem decyzji lub stanowiska organu lub osoby pełniącej funkcję publiczną, skierowanych do osób współdziałających w opracowywaniu tej decyzji lub stanowiska.”.</p>	
10.	art. 2 ust. 1 pkt 2	MC	<p>Zaproponowana definicja informacji publicznej powiela definicję obowiązującą na gruncie przepisów udip (art. 1 ust. 1 udip). Należy jednak zaznaczyć, iż definicja ta nie odpowiada wymogom techniki prawodawczej wyrażonym w § 6 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie zasad techniki prawodawczej, zgodnie z którymi przepisy należy redagować w taki sposób, aby "dokładnie i w sposób zrozumiały dla adresatów zawartych w nich norm wyrażały intencje prawodawcy". Określenie "każda informacja o sprawach publicznych" nie wyraża w wystarczająco jasny sposób intencji projektodawcy, określenie to nie jest również w pełni zrozumiałe dla adresatów (zarówno uprawnionych do uzyskania informacji, jak też podmiotów zobowiązanych do jej udzielenia). Ponadto jest obarczona klasycznym błędem ignotum per ignotum.</p> <p>Mając na uwadze powyższe proponuję rozważenie wprowadzenia w projektowanej ustawie w art. 2 w ust. 1 w pkt. 2 definicji, zgodnie z którą informacją publiczną będzie każda informacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dotycząca wykonywania zadań publicznych lub gospodarowania mieniem publicznym (mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa), - utrwalona na nośniku (papierze, informatycznym nośniku danych lub innym nośniku), bez względu na zastosowany rodzaj nośnika, - znajdująca się w posiadaniu podmiotu zobowiązanego, wytworzona przez ten podmiot lub otrzymana przez podmiot zobowiązany od osoby trzeciej. 	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			Pragnę nadmienić, że dodatkowe kryterium, tj. utrwalenie i posiadanie informacji, wynika z utrwalonej linii orzeczniczej sądów administracyjnych rekonstruujących pojęcie informacji publicznej na gruncie art. 61 Konstytucji RP oraz art. 1 udip.	
11.	art. 2 ust. 1 pkt 2	MS	<p>Podkreślenia wymaga nie zasługujący na akceptację sposób definiowania pojęcia „informacja publiczna” (art. 2 ust. 1 pkt 2), ponawiający wadliwe rozwiązanie zawarte w art. 1 obecnej ustawy. Definicja ta opisuje definiowane pojęcie za pomocą innego pojęcia prawnie niezdefiniowanego, a przy tym o niejednoznacznych granicach znaczeniowych. Tak ukształtowana definicja tego pojęcia stanowi jedno ze źródeł problemów ze stosowaniem obowiązującej ustawy, skutkujących istotnym obciążeniem sądów administracyjnych, które w swym orzecznictwie w praktyce przejmują – sprzecznie z wymogami wynikającymi z zasady rozdziału władzy – rolę prawotwórczą.</p> <p>Ocena, czy konkretna żądana informacja ma charakter podlegającej udostępnieniu informacji publicznej powinna być dokonywana w oparciu o prokonstytucyjną wykładnię pojęcia informacji publicznej, uwzględniającą istotę gwarantowanego w art. 61 ustawy zasadniczej prawa obywatelskiego – prawa do informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne oraz powody, dla których ustrojodawca taką gwarancję wprowadził.</p> <p>Z powołanych przyczyn celowe jest więc dokonanie modyfikacji definicji tego pojęcia, zawartej w art. 2 ust. 1 pkt 2 projektowanej ustawy, i nadanie jej treści bezpośrednio odwołującej się do przepisu ustawy zasadniczej. Definicja ta powinna wskazywać, iż informacja publiczna to: „informacja o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne, informacja o działalności organów samorządu gospodarczego i zawodowego, a także innych osób oraz jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa.”.</p>	
12.	art. 2 ust. 1 pkt 2	MSZ	W art. 2 ust. 1 pkt 2) należy podkreślić, iż zaproponowana definicja informacji publicznej nie jest wystarczająco precyzyjna i nie daje pełnej odpowiedzi, co w efekcie stanowi informację publiczną. Brak wskazania definicji: „sprawy publicznej” rodzi wątpliwości interpretacyjne, co do zakresu spraw stanowiących informację publiczną. Istnieje obawa, że interpretacja przepisu będzie zależała od urzędów i sądów administracyjnych wkraczając tym samym w tzw. rozważania kazuistyczne, jak np.:	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			a. czy służbowy numer telefonu komórkowego Ministra stanowi informację publiczną. b. podobnie jak elektroniczny kalendarz spotkań Ministra . W związku z powyższym proponuje się możliwie precyzyjne i jednoznaczne zdefiniowanie „informacji publicznej”.	
13.	art. 2 ust. 1 pkt 2	MŚ	1. Definicja informacji publicznej zawarta w art. 2 ust. 1 pkt 2 powinna zostać dopracowana, gdyż obecnie jest obciążona błędem idem per idem. W projekcie ustawy brak jest definicji informacji w sprawach publicznych, a więc zakres obowiązku udostępnienia informacji może rodzić duże wątpliwości. Tym bardziej, iż obecnie na gruncie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej rodzi to duże wątpliwości i wiele sporów. Można wręcz wskazać, iż prawie wszystkie spory w sprawie dostępu do informacji publicznej obecnie dotyczą wątpliwości co jest informacją w sprawach publicznych, a co nie jest. Projektodawca powinien wziąć to pod uwagę, tworząc nową ustawę. 2. Proponuję, aby w ustawie znalazła się definicja dokumentów przeznaczonych do wewnętrznego komunikowania się. Obecnie podmiotom zobowiązanym trudno postawić granicę pomiędzy dokumentami, które są informacją publiczną, a tymi które są przeznaczone do wewnętrznego komunikowania się. Dotyczy to w szczególności planów, programów i projektów legislacyjnych we wczesnej fazie ich opracowywania.	
14.	art. 2 ust. 1 pkt 2	MON	Proponuje się nadać brzmienie: „2) informacja publiczna – informacja o sprawach publicznych, w tym informacja o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne;”. Definicja wskazana w projekcie jest skonstruowana w formie błędnego koła (idem per idem), gdyż obydwa wyrazy „informacja publiczna” są wyjaśniane z użyciem definiowanych słów. Ponadto wprowadzona definicja zawęży sformułowany w Konstytucji RP zakres dostępu obywatela do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne. W związku z tym, proponuje się powyższe brzmienie przepisu.	
15.	art. 2 ust. 1 pkt 5	RCL	W definicji lobbingu umieszczonej w art. 2 ust. 1 pkt 5 projektu jest mowa m.in. o działaniu metodami „nieuregulowanymi w ramach ustawowych procedur postępowania”, podczas gdy w rozdziałach 5 i 6 projektu reguluje się tryb postępowania lobbystów w procesie stanowienia prawa.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
16.	art. 2 ust. 1 pkt 5 w zw. z rozdziałem 5-6	MGM	<p>Nowa definicja "lobbingu" obejmuje każde działanie podmiotów niebędących organami władzy publicznej lub upoważnionymi przez te organy przedstawicielami, prowadzone metodami prawnie dozwolonymi nieuregulowanymi w ramach ustawowych procedur postępowania przed organami władzy publicznej, zmierzające do wywarcia wpływu na podjęcie przez organ władzy publicznej rozstrzygnięć w określonym kierunku.</p> <p>Tym samym definicja ta obejmuje nie tylko proces stanowienia prawa, ale również wszystkie inne formy prawnego działania organów władzy publicznej - postępowania sądowe, postępowania administracyjne (podatkowe), postępowania egzekucyjne i działania w sferze właścicielskiej (obróć cywilnoprawny i gospodarczy).</p> <p>Z kolei rozdział 5 projektu ustawy reguluje jedynie zasady i tryb prowadzenia lobbingu w pracach nad projektami aktów normatywnych i dokumentów rządowych. Natomiast rozdział 6 projektu ustawy odnosi się do wykonywania lobbingu zawodowego we wszystkich formach działalności organów władzy publicznej.</p> <p>W związku z powyższym powstaje luka prawna co do lobbingu "niezawodowego" w innych sferach działalności organów władzy publicznej niż prace nad projektami aktów normatywnych i dokumentów rządowych.</p>	
17.	art. 2 ust. 1 pkt 9	MRiF	<p>Definicja osoby pełniące funkcje publiczne budzi wątpliwości. Zgodnie z art. 104 ustawy o służbie cywilnej na zasadach określonych w odrębnych przepisach członkowie korpusu służby cywilnej korzystają z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych. Nie każda osoba publiczna będzie tą, która pełni funkcje publiczne. Sprawowanie funkcji publicznej wiąże się z realizacją określonych zadań w urzędzie, w ramach struktur władzy publicznej lub na innym stanowisku decyzyjnym w strukturze administracji publicznej, a także w innych instytucjach publicznych. Wskazanie, czy mamy do czynienia z funkcją publiczną powinno się zatem odnosić do badania, czy określona osoba w ramach instytucji publicznej realizuje w pewnym zakresie nałożone na tę instytucję zadania publiczne. Chodzi zatem o podmioty, którym przysługuje co najmniej wąski zakres kompetencji decyzyjnej w ramach instytucji publicznej. Nie każdy pracownik takiej instytucji będzie tym funkcjonariuszem, którego sfera chronionej prywatności może być zawężona z perspektywy uzasadnionego interesu osób trzecich, realizującego się w ramach prawa do informacji.</p>	
18.	art. 2 ust. 1 pkt 12 lit. a	MGM	Uwaga redakcyjna. Wykreślenie słowa "handlowa", po słowie: "spółka".	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
19.	art. 2 ust. 1 pkt 13 i ust. 2	ME	<p>Proponuję ponownie rozważyć zakres przedmiotowy definicji spółki zobowiązanej, tak aby uczynić projektowane przepisy niesprzecznymi z innymi ustawami. Ponadto, dokonując modyfikacji przedmiotowej definicji, proponuję rozszerzyć wymóg posiadania określonej liczby akcji także na liczbę udziałów, tak, aby objąć definicją również spółki z o.o.</p> <p>Pragnę wyjaśnić, że powyższe uwagi dotyczą także definicji spółki zobowiązanej w zakresie, w jakim obejmuje ona spółki, w których udział spółki zobowiązanej w rozumieniu ust. 1 projektu przekracza 10% kapitału zakładowego lub liczby akcji.</p> <p>Dodatkowo wskazać należy, że w przypadku rozciągnięcia obowiązków nakładanych na "spółki matki" także na spółki, w których „spółki matki” są zaangażowane kapitałowo ustawodawca posługuje się pojęciem „przedsiębiorcy dominującego”. Proponuję zastosować to rozwiązanie także do niniejszego projektu ustawy, celem zachowania systemowej spójności aktów normatywnych regulujących działalność spółek z udziałem Skarbu Państwa.</p>	
20.	art. 2 ust. 1 pkt 14	MON	<p>Do rozważenia pozostaje poprawność zastosowanej nazwy „sygnalista”. Aktualnie nazwa ta występuje w Siłach Zbrojnych RP i odnosi się do stanowisk wojskowych usytuowanych w strukturach organizacyjnych Marynarki Wojennej (126 stanowisk, z podziałem na: młodszy sygnalista, sygnalista i starszy sygnalista). Zadaniem sygnalisty jest nawiązywanie i utrzymywanie łączności wzrokowej z innymi okrętami, jak również nadawanie sygnałów kodem Morse’a i komunikowanie się za pomocą flag sygnałowych. Jest to szczególnie ważna funkcja podczas operacji, w których obowiązuje cisza radiowa.</p>	
21.	art. 2 ust. 1 pkt 14	MSWIA	<p>W art. 2 ust. 2 pkt 14 definicja sygnalisty powinna zostać uzupełniona o osoby współpracujące nie tylko z wymiarem sprawiedliwości (czyli z sądami i trybunałami), ale także z organami powołanymi do ścigania przestępstw. Działalność sygnalisty może mieć bowiem miejsce już na etapie postępowania przygotowawczego. Doprecyzowania wymaga też, w jakim znaczeniu użyto w tym przepisie wyrażenia „przedsiębiorca”. 4.</p>	
22.	art. 2 ust. 1 pkt 14	MS	<p>Proponuję w art. 2 ust 1 pkt 14 projektu ustawy wprowadzić inną definicję sygnalisty. W ślad za rozwiązaniami międzynarodowymi: sygnalista jest osobą zgłaszającą w dobrej wierze i na rzecz dobra publicznego poważne naruszenia, a zgłaszane informacje nie mogą być informacjami już publicznie dostępnymi (np. w mediach czy w wynikach kontroli), niepotwierdzonymi plotkami lub pomówieniami, fałszywymi lub niemożliwymi do sprawdzenia oskarżeniami, sprawami błahymi, sprawami spornymi co do realizacji</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			usankcjonowanych działań, czy wynikiem osobistej różnicy zdań, informacjami niezwiązanymi z obowiązkami pozwanego, służyć odniesieniu konkretnej osobistej korzyści, służyć sparaliżowaniu funkcjonowania pracodawcy.	
23.	art. 2 ust. 1 pkt 14	NIK	<p>Definicja „sygnalisty”, czyli osoby fizycznej lub przedsiębiorcy, których współpraca z wymiarem sprawiedliwości polegająca na zgłoszeniu informacji o możliwości popełnienia przestępstwa przez podmiot, z którym jest związana umową o pracę lub innym stosunkiem umownym może niekorzystnie wpłynąć na jej sytuację życiową, nie koresponduje z art. 65 projektu. Po pierwsze, ze wskazanej definicji sygnalisty wynika, że jest to osoba, która powinna zgłaszać informacje odnośnie podejrzenia popełnienia każdego przestępstwa, podczas gdy w art. 65 projektu enumeratywnie wymieniono przestępstwa, co do których prokurator może nadać danej osobie status sygnalisty i to tylko w sytuacji, jeżeli informacje przedstawione przez taką osobę prokurator uzna za „wiarygodne”.</p> <p>Ponadto, z ustawy nie wynika, w jakim zakresie i w jakiej formie miałyby przebiegać „współpraca z wymiarem sprawiedliwości”. Poważne wątpliwości budzi także to, że wszelkie decyzje dotyczące sygnalisty podejmuje jednoosobowo prokurator bez nadzoru sądu. Niewystarczające w tym zakresie jest wskazanie, że w sprawach nieuregulowanych w projekcie należy stosować kodeks postępowania karnego – nie jest jasne, które przepisy kpk należałoby stosować odpowiednio (dotyczące świadka czy zawiadamiającego o przestępstwie?). W uzasadnieniu projektu napisano jedynie, że „fakt skorzystania z uprawnień wynikających z nadanego statusu sygnalisty nie będzie stał na przeszkodzie zastosowaniu środków przewidzianych w ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka”. W tej sytuacji, należałoby rozważyć odniesienie się w projekcie do przepisów cytowanej ustawy, skoro jej przepisy mogą być stosowane również do sygnalistów.</p>	
24.	art. 2 ust. 1 pkt 14	UOKIK	Definicja pojęcia „sygnalisty”, nie jest jasne o jaki inny stosunek umowny, o którym mowa w tym przepisie, chodzi. Ponadto, procedura uzyskiwania statusu sygnalisty i jego ochrony, zawarta w projekcie, powinna zostać uszczegółowiona.	
25.	art. 2 ust. 2 pkt 2	MZ	Mimo próby zdefiniowania pojęcia informacji publicznej, jako każdej informacji o sprawach publicznych nie osiągnięto wyjaśnienia tego pojęcia, które na przestrzeni obowiązywania ustawy o dostępie do informacji publicznej cały czas budzi wątpliwości interpretacyjne. W związku z tym należy zgłosić uwagę do zakresu stosowania ustawy i użytych w związku z tym	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>definicji – zgodnie z art. 1 pkt 1 ustawa określa zasady i tryb dostępu do informacji o sprawach publicznych.</p> <p>Zgodnie jednak z art. 2 ust. 2 pkt 2 projektu ustawy informacją publiczną jest każda informacja o sprawach publicznych. Jest to błąd logiczny w definiowaniu pojęć kiedy definiowany wyraz występuje w części stanowiącej definiens. Brak jasnych i nadających się do weryfikacji przesłanek pozwalających określić czy mamy do czynienia ze sprawą publiczną może dawać pole do licznych nadużyć. Ponadto brak definicji legalnych pojęć kluczowych, na których opiera się projekt ustawy np. „sposób uporczywy” oraz „realizacja, która znacząco utrudniałaby działalność podmiotu zobowiązanego” (art. 21 ust. 2).</p>	
26.	art. 3 ust. 1	MSZ	<p>Ponadto ustawa powinna jednoznacznie wykluczać możliwość przekazywania informacji, których wyłącznym dysponentem są przykładowo międzynarodowe sądy i trybunały. Należy wyjaśnić, iż w związku z objęciem Polski jurysdykcją Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej Trybunał, ETPCz), informacje nt. spraw zawisłych przed ETPCZ nie mogą być traktowane jako informacje o sprawach publicznych, m.in. ze względu na indywidualny charakter skargi, a w rezultacie zasady i tryb dostępu do nich nie powinny podlegać regulacjom przedmiotowej ustawy.</p> <p>Należy jednoznacznie podkreślić, iż powyższe nie oznacza zablokowania zainteresowanym dostępu do informacji o sprawach, które zawisły przed międzynarodowymi organami wymiaru sprawiedliwości, ponieważ chodzi jedynie o uniknięcie niedopuszczalnego dualizmu i wchodzenia w kompetencje prawnie umocowanego innego podmiotu. Przykładowo, dostęp do dokumentów postępowania przed ETPCz reguluje Regulamin Trybunału. Zgodnie z ustępem 1 reguły 33 Regulaminu Trybunału, wszystkie dokumenty przedłożone w Kancelarii przez strony lub osoby trzecie w związku ze skargą, z wyłączeniem dokumentów przedłożonych w ramach negocjacji ugodowych przewidzianych w regule 62, są publicznie dostępne zgodnie z zasadami ustalonymi przez Kanclerza, chyba, że Przewodniczący Izby, z przyczyn wskazanych w ustępie 2 niniejszej reguły, z urzędu albo na wniosek strony lub jakiegokolwiek innej osoby zainteresowanej, zdecyduje inaczej. Natomiast na podstawie ustępu 2 tej reguły, publiczny dostęp do dokumentu lub jego części może zostać ograniczony w interesie moralności, porządku publicznego lub bezpieczeństwa państwowego w społeczeństwie demokratycznym, gdy wymaga tego dobro małoletnich lub ochrona życia prywatnego stron lub innej osoby zainteresowanej, lub w zakresie uznanym za bezwzględnie</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>konieczny w opinii Przewodniczącego Izby z uwagi na szczególne okoliczności, gdy jawność mogłaby przynieść szkodę interesom wymiaru sprawiedliwości. W związku z powyższym, zasadą jest jawność dokumentów postępowania przed Trybunałem, która jednak może podlegać pewnym ograniczeniom. Należy podkreślić, że akta spraw rozstrzyganych przez ETPCz zawierają różnorodne dane wrażliwe skarżących (m.in. adresy zamieszkania, informacje o stanie majątkowym, stanie zdrowia, relacjach rodzinnych), a część dokumentów nie jest wytwarzana przez Pełnomocnika Ministra Spraw Zagranicznych ds. Postępowania przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka (m.in. formularze skarg indywidualnych, pisma skarżących). Należy podkreślić, że wyłącznym dysponentem dokumentów składających się na akta postępowania przed ETPCz jest sam Trybunał. W celu otrzymania zgody na wgląd do tych dokumentów należy, zatem zwrócić się o zgodę do Trybunału w Strasburgu, do którego właściwości każdorazowo odsyła Ministerstwo Spraw Zagranicznych.</p> <p>Zatem art. 3 ust. 1 powinien również zawierać po słowach „ustaw” wykluczenie wynikające z innych zobowiązań międzynarodowych, których Polska jest stroną, a regulujących dostęp do akt sprawy o następującej treści: „umów międzynarodowych bądź innych przepisów wiążących RP”.</p>	
27.	art. 3 ust. 1	MŚ	<p>Nie jest jasne jaką zasadę ma wyrażać przepis art. 3 ust. 1 projektu ustawy. Jak wskazuje się w dobrych praktykach legislacyjnych przepisy określające wzajemne relacje pomiędzy ustawami w zakresie nienaruszania innych ustaw przez daną ustawę można pozostawiać jedynie w przypadku ustaw obowiązujących. Należy jednak dążyć do eliminacji takich przepisów z systemu prawa. W przypadku ustaw nowych nie należy zamieszczać przepisów zawierających formułę „nie narusza”. Zgodnie z § 11 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. 2016 r., poz. 283) w ustawie nie zamieszcza się wypowiedzi, które nie służą wyrażeniu norm prawnych. Tekst prawny powinien zawierać wyłącznie te wypowiedzi, które służą wyrażeniu norm postępowania lub dokonaniu aktów konwencyjnych. Zatem zamieszczanie w tekście prawnym jakichkolwiek wypowiedzi, które służą innemu celowi, jest tym bardziej niebezpieczne, że takiej wypowiedzi może być i jest nadawana treść normatywna. Dodatkowo, w przypadku formuły „nie narusza” trudno dokonać jednoznacznego odkodowania jej treści normatywnej. Proponuję więc wyraźnie wskazać, iż w przypadku informacji o środowisku tryb i zasady dostępu do informacji o środowisku określa ustawa z</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405). Tak samo należy postąpić również w przypadku wszystkich innych ustaw określających odmiennie zasady i tryb dostępu do informacji publicznej, wprowadzając wyraźne normy kolizyjne.	
28.	art. 3 ust. 1	UOKIK	W projektowanym art. 3 ust. 1 wskazuje się, że przepisy ustawy nie naruszają przepisów innych ustaw określających odmiennie zasady i tryb dostępu do informacji publicznej. W obecnie obowiązującej ustawie o dostępie do informacji publicznej (dalej: „ustawa o dostępie”), w art. 1 ust. 2 będącym odpowiednikiem projektowanego art. 3 ust. 1 mowa o dostępie do „informacji będącej informacją publiczną”. Powstaje pytanie jakie jest ratio legis przedmiotowej zmiany i czy jej skutkiem będzie możliwość stosowania wyłączeń wobec procedury udostępniania informacji publicznej, określonej w ustawie o jawności życia publicznego (dalej: „ustawie o jawności”), tylko wówczas gdy przepisy odrębne posługują się pojęciem informacji publicznej, ustanawiając szczególne zasady i tryb dostępu do niej.	
29.	art. 3 ust. 1 pkt 1	MŚ	Obecne brzmienie przepisu art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej umożliwia podmiotom zobowiązanym do udostępniania informacji publicznej nałożenie na wnioskodawcę obowiązku wykazania szczególnie istotnego interesu publicznego, który przemawia za udostępnieniem przetworzonej informacji publicznej. W proponowanym projekcie ten przepis uległ zmianie. W nowej ustawie nie uwzględniono konieczności wykazania przez wnioskodawcę szczególnie istotnego interesu publicznego, który przemawia za udostępnieniem informacji przetworzonej. Z projektowanego brzmienia przepisu art. 5 ust. 1 pkt 1 projektu ustawy wynika, że podmiot zobowiązany musi udostępnić informację przetworzoną w każdym zakresie i dla każdego wnioskodawcy, niezależnie od tego, czy po jego stronie występuje szczególnie istotny interes publiczny w uzyskaniu tej informacji. W mojej ocenie jest to kontrowersyjna propozycja, gdyż w sposób nieproporcjonalny obciążą podmioty publiczne obowiązkiem udostępnienia informacji przetworzonej, której wytworzenie będzie wymagało znacznych nakładów finansowych i środków osobowych. Wnioski o udostępnienie informacji przetworzonej sprawiają najwięcej kłopotów podmiotom zobowiązanym do udostępniania informacji. Informacja przetworzona wymaga bowiem dodatkowej pracy od podmiotu zobowiązanego do udostępnienia informacji, gdyż wymaga stworzenia tej informacji zgodnie z kryteriami określonymi we wniosku. Taka praca jest	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>czasochłonna, a niekiedy wymaga znacznych nakładów zarówno osobowych, jak i finansowych. Zniesienie wymogu wykazania szczególnie istotnego interesu publicznego dla uzyskania informacji przetworzonej będzie oznaczać, że organy będą musiały wytwarzać jakościowo nowe informacje nieistniejące w dniu złożenia wniosku (na podstawie posiadanych informacji prostych), specjalnie dla wnioskodawcy, według kryteriów przez niego wskazanych we wniosku. Wobec powyższego wymóg wykazania przez wnioskodawcę szczególnie istotnego interesu publicznego, który przemawia za udostępnieniem informacji przetworzonej powinien zostać pozostawiony. Jednocześnie proponuję rozszerzenie katalogu definicji o definicję „informacji przetworzonej”. Brak ustawowej definicji „informacji przetworzonej” powoduje w praktyce rozbieżności interpretacyjne i spory. W związku z powyższym proponuję utrzymanie zapisu art. 3 ust. 1 pkt 1 obecnie obowiązującej ustawy o dostępie do informacji publicznej, tzn. „uzyskania informacji publicznej, w tym uzyskania informacji przetworzonej w takim zakresie, w jakim jest to szczególnie istotne dla interesu publicznego”.</p>	
30.	art. 3 ust. 2	MGM	<p>w art. 3 ust. 2 proponuje się dodanie pkt 5-7 w brzmieniu: „5) polskiego rejestru okrętowego, o którym mowa w art. 23 § 1 ustawy z dnia 18 września 2001 r. Kodeks morski (Dz. U. z 2016 r. poz. 66 z późno zm.), zwanej dalej Kodeksem morskim; 6) polskiego rejestru jachtów, o którym mowa w art. 23 § 3 Kodeksu morskiego; 7) rejestru statków, o którym mowa w art. 39 § 1 Kodeksu morskiego”</p>	
31.	art. 3 w ust. 2	RCL	<p>W art. 3 w ust. 2 projektu pominięto Rejestr Należności Publicznoprawnych określony w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1201, z późn. zm.), o którym mowa w art. 1 ust. 3 pkt 5 dodanym do ustawy o dostępie do informacji publicznej przez ustawę z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia dochodzenia wierzytelności (Dz. U. poz. 933), która wchodzi w życie 1 stycznia 2018 r. Wydaje się, że kwestia ta wymaga uregulowania.</p>	
32.	art. 3 ust. 2	MS	<p>Zgodnie z art. 3 ust. 2 projektu przepisów ustawy w zakresie przekazywania informacji publicznej do centralnego repozytorium oraz jej udostępniania w tym repozytorium nie stosuje się do centralnej bazy danych ksiąg wieczystych, o której mowa w art. 363 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2016 r. poz. 790, 996 i 1159), Krajowego Rejestru Karnego, o którym mowa w art. 1 ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1036 i 1629</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>oraz z 2016 r. poz. 862 i 1579), Krajowego Rejestru Sądowego, o którym mowa w art. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 687, 996 i 1579) oraz elektronicznego katalogu dokumentów spółek, o którym mowa w art. 4 ust. 2 pkt 1 tej ustawy, a także rejestru zastawów, o którym mowa w art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (Dz. U. z 2016 r. poz. 297 i 1579). Należy zauważyć, iż przepis ten jest powieleniem dotychczasowego art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej. W związku z tym, że przepis ten zawiera katalog ustaw wyłączonych spod stosowania projektowanej ustawy w zakresie przekazywania informacji publicznej do centralnego repozytorium oraz jej udostępniania w tym repozytorium, należy wskazać na konieczność jego uzupełnienia o Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. poz. 862 i 1948). Ze względu na charakter gromadzonych w tym rejestrze informacji, powinny być one wyłączone z obowiązku ich przekazywania i udostępniania w centralnym repozytorium informacji publicznej.</p>	
33.	art. 3 ust. 2	MZ	<p>Stosownie do przepisu art. 3 ust 1 obowiązującej ustawy dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej osoba występująca o dostęp do informacji przetworzonej będzie musiała wykazać konieczność dostępu szczególną istotnością dla interesu publicznego. Stanowiło to pewnego rodzaju barierę przed żądaniami informacji dezorganizującymi pracę urzędów. Przedmiotowy projekt zrywa z tym rozwiązaniem, przyznając obywatelom nieograniczone prawo dostępu do informacji przetworzonej. Może to prowadzić do dezorganizacji pracy urzędów przez masowe żądania udostępnienia informacji przetworzonej, np. szczegółowych wyjaśnień tzw. legend miejskich lub tzw. „chemtrails” czy szczegółowych wyjaśnień mechanizmu odporności zbiorowej i stosowania szczepionek. Przyjęty w projekcie mechanizm możliwości żądania zwrotu kosztów wytworzenia informacji przetworzonej nie zapobiegnie obciążaniu urzędów żmudną pracą z błahych powodów, bowiem zwrotu kosztów urząd może domagać się dopiero po wytworzeniu informacji, uzależniając jej udostępnienie od uiszczenia opłaty. Tymczasem wnioskodawca skonfrontowany z – niebagatelnym być może – kosztem, może zrezygnować z informacji, nie ponosząc kosztu jej wytworzenia. Urząd, tym czasem, poświęcił już czas i zasoby, które mogłyby zostać wykorzystane do celowego wykonywania innych nałożonych nań obowiązków.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			Wskazane jest zatem uwzględnienie w projekcie ustawy jakiejś formy weryfikacji wniosków, umożliwiających udostępnianie przez urząd przetworzonej informacji publicznej tylko z powodów istotnych.	
34.	ROZDZIAŁ 2		ROZDZIAŁ 1 (ART. 4-9)	
35.	rozdział 2	MC	<p>Projektowany Rozdział 2 "Zasady dostępu do informacji publicznej" – zgodnie z uzasadnieniem - "powiela dotychczasowe zasady dostępu do informacji publicznej.". W związku z powyższym pojawia się pytanie o celowość przenoszenia przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (dalej: "udip") do projektowanej ustawy. Proponuję rozważenie pozostawienia przepisów regulujących zasady i tryb dostępu do informacji publicznej w udip.</p> <p>Przedłożony projekt stanowi natomiast dobrą okazję do doprecyzowania przepisów obowiązującej udip, wywołujących wątpliwości interpretacyjne zarówno po stronie podmiotów zobowiązanych, jak i uprawnionych do uzyskania informacji publicznej. Postulat przeprowadzenia głębokiej reformy przepisów regulujących prawo do informacji podnoszony był przez środowiska naukowe, organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego.</p>	
36.	art. 4 ust. 1	MSZ	<p>W art. 4 ust. 1 proponuje się, aby w przypadku żądania dostępu do informacji publicznej przez osobę fizyczną wprowadzić wymóg podawania danych personalnych tak, aby osoba zwracająca się o udostępnienie informacji była „identyfikowalna” i żyjąca i istniejąca (wylimuje to anonimy).</p> <p>W praktyce MSZ zdarzają się przypadki, iż zapytania o dostęp do informacji publicznej kierowane są drogą e-mail o nierzadko wulgarnie brzmiących adresach, bez wskazania osoby fizycznej, która go wysłała.</p>	
37.	art. 4 ust. 2, art. 5 ust. 1 pkt 1 i art. 18 ust. 2	MST	Art. 4 ust. 2 w związku z art. 5 ust. 1 pkt 1 projektowanej ustawy daje, w opinii MSiT, zbyt duże uprawnienia wnioskodawcy, który może - bez spełnienia dodatkowych przesłanek - żądać informacji przetworzonej, a więc o dużym stopniu złożoności, obszernej pod względem liczby dokumentów, wymagającej tworzenia nowych rozbudowanych zestawień, co może z kolei sparaliżować pracę urzędu i utrudniać wykonywanie podstawowych obowiązków przez jego pracowników, i to niezależnie od regulacji zaproponowanej w art. 21 ust. 2. Problem ten należy rozpatrywać łącznie ze zmianą zaproponowaną w art. 18 ust. 2. W aktualnym stanie	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			prawnym termin na udostępnienie takiej informacji nie może być dłuższy niż 2 miesiące od dnia złożenia wniosku. W ocenie MSiT, jest to minimalny termin na załatwienie sprawy, szczególnie w przypadku złożonych wniosków o udostępnienie informacji przetworzonej, które wymagać mogą znacznego nakładu pracy związanej np. z dokonaniem określonych analiz bądź sprowadzeniem dokumentacji archiwalnej. Stąd skrócenie tego terminu do maksymalnie 30 dni wydaje się zbyt dużym obciążeniem administracyjnych dla urzędów, a przez to wymaga szczegółowego uzasadnienia, którego projektodawca niestety nie udzielił.	
38.	art. 4 i art. 5	RCL	Art. 4 i 5 projektu ustawy w podobnym brzmieniu obowiązują obecnie w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1764, z późn. zm.), stanowią jednak powtórzenie norm art. 61 Konstytucji RP, co jest niezgodne z zasadami poprawnej legislacji (podwójna regulacja) wywodzonymi z art. 2 Konstytucji RP, tym bardziej, że przepisy projektu nie powtarzają precyzyjnie norm konstytucyjnych, lecz je modyfikują, co w konsekwencji może doprowadzić do problemów wykładniczych zwłaszcza w orzecznictwie sądów i w praktyce stosowania prawa. Nadto należy zauważyć, że nie jest właściwe definiowanie pojęć konstytucyjnych, w szczególności pojęcia „informacja publiczna”. Zgodnie z art. 61 ust. 1 Konstytucji RP „obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej i osób pełniących funkcje publiczne”. Zatem definiowanie informacji publicznej jako „każdej informacji o sprawach publicznych” stanowi niedozwoloną modyfikację przepisów Konstytucji RP. Jednocześnie wymaga podkreślenia, że przepis art. 61 ust. 4 Konstytucji RP upoważnia wyraźnie ustawodawcę do określenia jedynie trybu udzielania informacji publicznej, a nie podstawowych praw obywateli przysługujących w tym zakresie. W związku z powyższym w art. 4 i 5 projektu ustawy wymagają wykreślenia ust. 1 tych przepisów.	
39.	art. 4-9	MRiF	Możliwość dostępu bez ograniczeń do wszystkich informacji zawartych w postępowaniach administracyjnych, w szczególności w zakresie zagwarantowanej konstytucyjnej zasady ochrony życia prywatnego i ochrony informacji o osobie (art. 47 i 51 Konstytucji RP) poprzez wyłączenie z ochrony prywatności osoby fizycznej jako strony postępowania administracyjnego – brak ograniczenia prawa dostępu do informacji publicznej ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej do postępowań administracyjnych będzie mógł skutkować ujawnieniem danych wrażliwych.	
40.	art. 5	RCL	Odnośnie do art. 5 projektowanej ustawy przy określaniu sposobu realizacji prawa do informacji publicznej, wynikającego z art. 61 ust. 1 i 2 Konstytucji RP wymaga rozważenia, czy	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 Konstytucji RP nie należy uwzględnić jedynie informację publiczną, bez używania dodatkowych określeń, gdyż informacja przetworzona może wykraczać poza ramy wyznaczone przez przepisy Konstytucji. Kwestie tę należy mieć również na względzie biorąc pod uwagę zaproponowany termin na udostępnienie informacji publicznej (art. 18 ust. 2 projektu), skrócony z 60 do 30 dni, co w konsekwencji może wywołać zakłócenie w bieżącej pracy urzędu obsługującego organ zobowiązany do udostępnienia informacji, jak i skutki finansowe (zatrudnienie kolejnych pracowników do obsługi tego zadania) nieuwzględnione w OSR.	
41.	art. 5 ust. 1	MSWIA	Wyjaśnienia wymaga pominięcie w art. 5 ust. 1 projektu występującego w obecnie obowiązującej ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej w art. 3 ust. 1 pkt 1 zastrzeżenia, że informacja publiczna w postaci informacji przetworzonej udostępniania jest w takim zakresie, w jakim jest to szczególnie istotne dla interesu publicznego.	
42.	art. 5 ust. 1 pkt 1	MC	<p>W projektowanym art. 5 ust. 1 pkt 1 projektu wskazano, że prawo dostępu do informacji publicznej obejmuje uprawnienia do uzyskania informacji publicznej, w tym uzyskania informacji przetworzonej. Jednocześnie nie wprowadza się definicji informacji przetworzonej oraz warunku jej uzyskania.</p> <p>W obecnym stanie prawnym zasady dostępu do informacji przetworzonej reguluje art. 3 ust. 1 pkt 1 udip, który stanowi, że prawo do informacji publicznej obejmuje uprawnienie do uzyskania informacji przetworzonej w takim zakresie w jakim jest to szczególnie istotne dla interesu publicznego. Z przepisu tego wynika, że wnioskodawca żądający informacji przetworzonej jest zobligowany do wykazania interesu publicznego dla uzyskania takiej informacji. W mojej opinii należy uzasadnić intencję projektodawcy w zakresie proponowanego zapewnienia dostępu do informacji publicznej przetworzonej bez spełniania kryterium "szczególnej istotności dla interesu publicznego".</p> <p>Ponadto należy zauważyć, że projektowany art. 20 projektu wskazuje, że jeżeli w wyniku udostępnienia informacji publicznej na wniosek, o którym mowa w art. 16 ust. 1 projektu, podmiot obowiązany do udostępnienia ma ponieść dodatkowe koszty związane ze wskazanym we wniosku sposobem udostępnienia lub koniecznością przekształcenia informacji w sposób lub formę wskazaną we wniosku, podmiot ten może pobrać od</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>wnioskodawcy opłatę w wysokości odpowiadającej tym kosztom. Nasuwa się zatem pytanie, czy pojęcie przekształcenia obejmuje również przetworzenie informacji publicznej.</p> <p>Jeśli bowiem przetworzenie informacji publicznej nie mieści się w zakresie normy wyrażonej w art. 20 projektu, dostęp do informacji przetworzonej, której wygenerowanie przez podmiot zobowiązany może wiązać się z dodatkowymi kosztami czy znacznym nakładem czasu, będzie możliwy bez spełniania dodatkowych kryteriów oraz bezpłatnie.</p> <p>Ponadto proponuję rozważanie dodania w projektowanym art. 2 definicji „przetworzenia informacji” zgodnie z którą przetworzenie informacji publicznej będzie to czynność podmiotu zobowiązanego na posiadanych przez niego informacjach publicznych, wymagająca znacznego nakładu, których wynikiem jest wytworzenie nowej informacji zgodnie z wnioskiem o udostępnienie informacji publicznej. Konsekwencją takiej zmiany byłaby zmiana redakcji art. 5 ust. 1 pkt 1 projektu na następujące:</p> <p>„1. Prawo dostępu do informacji publicznej obejmuje uprawnienia do:</p> <p>1) uzyskania informacji publicznej, w tym uzyskania informacji wymagającej przetworzenia.”</p>	
43.	art. 5 ust. 1 pkt 1	MEN	<p>Art. 5 ust. 1 projektu ustawy określając zakres prawa dostępu do informacji publicznej wskazuje, że obejmuje on uprawnienie do uzyskania informacji publicznej, w tym do informacji przetworzonej. Projekt rezygnuje jednak z istniejącego w obecnym stanie prawnym ograniczenia, że prawo do uzyskania informacji przetworzonej istnieje, w takim zakresie, w jakim jest to szczególnie istotne dla interesu publicznego. Istotą informacji publicznej przetworzonej jest wytworzenie nowej informacji, nieistniejącej w takim kształcie i w takiej postaci, jakiej oczekuje wnioskodawca. Wspomniany proces wymaga dużego nakładu pracy od urzędu, niejednokrotnie mając negatywny wpływ na realizację innych zadań urzędu, nawet gdy jest to incydentalny wniosek tej osoby, a informacja objęta wnioskiem ma niejednokrotnie znaczenie wyłącznie dla prywatnego interesu wnioskodawcy. Z tych też względów zasadne jest pozostawienie dotychczasowych zasad dostępu do informacji publicznej przetworzonej, umożliwiających wydanie decyzji odmawiającej udostępnienia informacji publicznej przetworzonej w sytuacji stwierdzenia braku szczególnie istotnego interesu publicznego.</p>	
44.	art. 5 ust. 1 pkt 1	MRiRW	<p>Propozycja zapisu: „1) uzyskania informacji publicznej, w tym uzyskania informacji przetworzonej w takim zakresie, w jakim jest to szczególnie istotne dla interesu publicznego;”.</p> <p>Uzasadnienie: Informacja przetworzona to taka informacja, która w chwili złożenia wniosku nie istnieje w kształcie objętym wnioskiem, a niezbędnym warunkiem jej wytworzenia jest</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>przeprowadzenie przez podmiot zobowiązany pewnych czynności analitycznych, organizacyjnych i intelektualnych w oparciu o posiadane informacje proste. Powstanie informacji przetworzonej jest wynikiem ponadstandardowego nakładu pracy podmiotu zobowiązanego, wymagającej użycia dodatkowych sił i środków i wyodrębnienia w związku z żądaniem wnioskodawcy oraz na podstawie wskazanych przez niego kryteriów określonej informacji. Jest to zatem informacja specjalnie dla wnioskodawcy przygotowana, jakościowo nowa, nieistniejąca dotychczas w żądanej postaci i treści, chociaż oparta o materiały znajdujące się w posiadaniu podmiotu zobowiązanego. Z powyższych względów poddaje się pod rozważenie ograniczenie obowiązku udostępniania informacji przetworzonej jedynie do tych przypadków, gdy żądanie będzie uzasadnione przesłanką istotnego interesu publicznego. Wydaje się, że postulowana zmiana wpisuje się w intencje projektodawcy, który wprowadzając w art. 21 ust. 2 projektu możliwość wydania decyzji o odmowie udostępnienia informacji publicznej w sytuacji uporczywego składania wniosków przez samego wnioskodawcę chce zapobiec sytuacjom, gdy na skutek składanych wniosków o udostępnienie informacji publicznej utrudniona zostaje praca podmiotów zobowiązanych do jej udostępnienia. Powstanie informacji przetworzonej w sposób wskazany we wniosku jest bardzo często czasochłonnej bowiem wymaga sporządzenia określonych analiz, ekspertyz, przetworzenia znacznej ilości informacji proste. W sprawach szczególnie skomplikowanych lub dotyczących dokumentacji archiwalnej proces wytworzenia takiej informacji może zająć nawet kilka – kilkanaście miesięcy. Z tego powodu podmioty zobowiązane powinny mieć możliwość przygotowania informacji przetworzonej bez narażania się na zarzut beczynności lub przewlekłości postępowania.</p>	
45.	art. 5 ust. 1 pkt 1	MGM	<p>Usunięcie wymogu "wykazania szczególnie istotnego interesu publicznego w zakresie uzyskania informacji przetworzonej" może być podstawą do nadużywania przez wnioskodawców wniosków w tym zakresie. W obecnym stanie prawnym organ administracji publicznej może odmówić udzielenia informacji publicznej, jeśli ten warunek nie został obiektywnie spełniony.</p>	
46.	art. 5 ust. 1 pkt 1	MON	<p>Proponuję się nadać następujące brzmienie: „1) uzyskania informacji publicznej, w tym uzyskania informacji przetworzonej w takim zakresie, w jakim jest to szczególnie istotne dla interesu publicznego;”.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			Brak przesłanki „szczególnej istotności dla interesu publicznego” przy żądaniu udostępnienia informacji przetworzonej wydaje się być furtką do nadużyć w uzyskaniu informacji wymagających ogromu pracy ze strony organu.	
47.	art. 5 ust. 1 pkt 1	UOKiK	<p>Art. 5 ust. 1 pkt 1 projektu ustawy zakłada udostępnianie informacji przetworzonej bez wykazywania przesłanki szczególnej istotności dla interesu publicznego, tak jak to jest przewidziane w aktualnie obowiązującym art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o dostępie. Taka zmiana budzi uzasadnione obawy o lawinowy wzrost liczby wniosków o uzyskanie informacji przetworzonej, co przy jednoczesnym skróceniu terminu na udzielenie informacji publicznej oraz znacznym rozszerzeniu katalogu informacji, które podmiot zobowiązany będzie musiał publikować (m.in. o wydatki ze środków publicznych dokonywanych przy użyciu służbowych kart płatniczych, rejestry umów) może spowodować istotne problemy w sprawnym i rzetelnym udzielaniu informacji publicznej. Należy wskazać, iż administracja publiczna spotkała się już z przypadkami masowego napływu wniosków BIP, które groziły paraliżem danego urzędu. Odnośnie do projektowanej regulacji z art. 5 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 21, należy wskazać, iż dotychczasowe doświadczenia w stosowaniu ustawy o dostępie do informacji publicznej pokazują w szczególności na problemy generowane w wyniku wniosków o dostęp do informacji wymagających przeprowadzenia analizy dużych zbiorów dokumentów (często gromadzonych wyłącznie w formie papierowej, dla których nie są prowadzone szczegółowe rejestry), wytworzonych na przestrzeni wielu lat, pod kątem kryterium wskazanego przez wnioskodawcę. W ocenie UOKiK zasadne jest wprowadzenie w tym zakresie ustawowych zasad, jednak ich działanie nie powinno ograniczać dostępu do informacji prostych (tj. niewymagających przetworzenia). Wobec tego, proponujemy wprowadzenie rozwiązania, które przewidywałoby:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) niewprowadzanie żadnych ograniczeń w odniesieniu do dostępu do informacji prostej, czyli takiej, którą podmiot zobowiązany dysponuje w momencie otrzymania wniosku, 2) wprowadzenie zasady, że dla każdej osoby także informacja przetworzona byłaby dostępna, poza przypadkami kiedy ilość lub zakres wnioskowanej informacji znacząco utrudniałby działalność podmiotu zobowiązanego do udzielenia informacji – w takim przypadku organ wydawałby decyzje, która podlegałaby kontroli sądu administracyjnego, 3) określenie, że osoba, która wykaże istnienie szczególnego interesu publicznego mogłaby żądać przygotowania i udostępnienia przez podmiot zobowiązany także informacji 	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			przetworzonej (odmowa następowałaby w drodze decyzji, która podlegałaby kontroli sądu administracyjnego); ustawa powinna zdefiniować pojęcie szczególnego interesu publicznego.	
48.	art. 6 ust. 2 pkt 5	MON	Proponuje się jednoznacznie wskazać katalog podmiotów, poprzez odniesienie do czytelnego kryterium dysponowania środkami publicznymi. W związku z tym, proponuje się nadanie temu przepisowi następującego brzmienia: „5) podmioty wykonujące zadania publiczne lub dysponujące środkami publicznymi, w tym podmioty reprezentujące inne osoby lub jednostki organizacyjne, oraz osoby prawne (...)”.	
49.	art. 7	MC	W opinii Ministerstwa Cyfryzacji rozszerzenie katalogu informacji, które obligatoryjnie podlegają udostępnieniu na stronie podmiotowej BIP jest uzasadnione i zasługuje na aprobatę. Wątpliwości budzi natomiast przyjęta konstrukcja art. 7 projektu, który wskazuje na otwarty katalog informacji, które mają być udostępniane w BIP. Należy zauważyć, że obowiązujący artykuł 6 ust. 1 udip wymienia przykładowy katalog informacji publicznych. Pomaga on zrekonstruować pojęcie informacji publicznej. Natomiast w art. 8 udip ustawodawca sprecyzował, które spośród wymienionych w art. 6 udip informacji publicznych podlegają obowiązkowej publikacji w BIP. Pragnę zaznaczyć, że wymienione w projektowanym art. 7 informacje publiczne podlegające publikacji w BIP odpowiadają co do zasady przykładowemu katalogowi informacji publicznej, o którym mowa w obowiązującym art. 6 ust. 1 udip. Mając na uwadze, że w uzasadnieniu do projektu nie wyjaśniono intencji poprzestania wyłącznie na określeniu zakresu przedmiotowego BIP bez katalogu przykładowych informacji publicznych, jak w obowiązującym stanie prawnym, zasadnym wydaje się ponowne przeanalizowanie tej kwestii. Dodatkowo należy zaznaczyć, że posłużenie się przez projektodawcę w art. 7 sformułowaniem "w szczególności" nie wyklucza możliwości udostępnienia w BIP również innych informacji publicznych niewymienionych w katalogu. Warto jednak rozważyć przeniesienie do projektowanego art. 7 normy wyrażonej w obecnym art. 8 ust. 3 udip "podmioty zobowiązane mogą udostępnić w Biuletynie Informacji Publicznej również inne informacje publiczne".	
50.	art. 7 pkt 3 lit. h	MON	W art. 7 pkt 3 lit. h projektu ustawy wskazano, iż udostępnieniu w Biuletynie Informacji Publicznej podlega informacja publiczna w szczególności o liczbie osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Nie jest zasadne podawanie informacji dotyczącej liczby pracowników SKW do publicznej wiadomości. SKW jest służbą specjalną właściwą w sprawach ochrony przed zagrożeniami	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>wewnętrzny dla obronności Państwa, bezpieczeństwa i zdolności bojowej Sił Zbrojnych RP oraz innych jednostek organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, której przedmiot działania, zakres jest szczegółowo określony w art. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1978). Upublicznianie takich informacji może mieć negatywny wpływ na prawidłowe i efektywne funkcjonowanie SKW i realizowanie zadań tej służby, przy szczególnym uwzględnieniu niejawnego sposobu ich realizacji.</p>	
51.	art. 7 pkt 5 lit. 1	MON	<p>Proponuje się nadać brzmienie: „l) przedmiocie i wysokości wydatków ze środków publicznych dokonywanych przez osoby pełniące funkcje publiczne w związku z pełnieniem tych funkcji.”. Obecne brzmienie jest niejednoznaczne, gdyż może być interpretowane różnorodnie, np. jako dotyczące ogólnej kwoty wydatków. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na brak zasadności ograniczania formy wydatkowania do płatności za pośrednictwem kart płatniczych.</p>	
52.	art. 7	MSWIA	<p>Art. 7 projektu stanowi odpowiednik art. 6 obecnie obowiązującej, a mającej być uchyloną, ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej. Niejasna jest intencja zmiany wprowadzenia do wyliczenia w projektowanym przepisie. W obecnie obowiązującej ustawie przepis ten określa, co jest informacją publiczną, natomiast projektodawca proponuje jego zmianę tak, aby określał co zamieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej. Mając na względzie treść ww. przepisu wydaje się, że zmiana negatywnie wpłynie na jego czytelność. Szersze ujęcie art. 6, odnoszące się do informacji publicznej w ogólności, wydaje się bardziej adekwatne do jego dalszego brzmienia. Należy również zaznaczyć, że zawartość Biuletynu Informacji Publicznej pojawia się dopiero w dalszych przepisach, w art. 11 i następnych projektu.</p>	
53.	art. 7	MS	<p>W odniesieniu do katalogu informacji stanowiących informację publiczną, zawartego w art. 7 projektowanej ustawy, celowe jest usunięcie ze zdania wstępnego zwrotu „w szczególności”. Zaproponowany kształt przepisu, stanowiący w zasadniczym zakresie powielenie rozwiązania zawartego w art. 6 obowiązującej ustawy, powiela również jedną z przyczyn problemów z jej stosowaniem, polegającą na nadaniu temu katalogowi charakteru półotwartego. Rozwiązanie takie, jak już wskazano, wprowadza niepewność co do zakresu przysługującego obywatelowi uprawnienia, wydłuża postępowania w przedmiocie wniosków o udzielenie informacji</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			publicznej i generuje wspomniane obciążenie sądów administracyjnych koniecznością rozpoznawania licznych spraw związanych z odmową udzielenia informacji publicznej. Postulowana modyfikacja usunie wątpliwość co do zakresu informacji podlegającej udostępnieniu, a nie ograniczy gwarantowanych konstytucyjnie uprawnień obywatela. Egzemplifikacje informacji publicznej zawarte w poszczególnych punktach tego artykułu są bowiem sformułowane w sposób zapewniający szeroki dostęp obywatela do wiedzy o funkcjonowaniu organów władzy publicznej, w pełni odzwierciedlając poszczególne elementy katalogu zawartego w art. 6 ust. 1 obowiązującej ustawy. Ponadto zawierają one dwa nowe elementy (pkt 5 lit. k i lit. l), a więc w tym zakresie jednoznacznie przesądzą o poszerzeniu podlegającej udostępnieniu informacji, i to w odniesieniu do okoliczności o szczególnie istotnym znaczeniu z punktu widzenia efektywności mechanizmów zapewniających transparentność funkcjonowania organów władzy publicznej oraz działań jej przedstawicieli.	
54.	art. 7	MSZ	W art. 7 proponuje się wykreślić: „(...) w szczególności”, co zamknie katalog informacji publicznych i nie będzie upoważniało do dowolnych interpretacji.	
55.	art. 7	MŚ	Niezrozumiała jest relacja między przepisami art. 7 i art. 11 projektu ustawy. Artykuł 7 projektu przewiduje obszerny zakres informacji podlegających udostępnieniu w Biuletynie Informacji Publicznej, m.in.: informacje o „stanie przyjmowanych spraw, kolejności ich załatwiania lub rozstrzygania”, „treść aktów administracyjnych i innych rozstrzygnięć”, „treść innych wystąpień i ocen dokonywanych przez organy władzy publicznej”. Zakres obowiązków wynikających z art. 7 wydaje się zawężyć jednak art. 11 ust. 3 projektu ustawy, tym niemniej wyjaśnienia wymaga relacja między ww. przepisami. Dodatkowo zakres danych, które mają być udostępniane obligatoryjnie nie został jednoznacznie określony, co będzie rodziło wątpliwości i będzie znacznym obciążeniem dla administracji publicznej.	
56.	art. 7	UOKIK	Art. 7 projektu ustawy określa otwarty katalog informacji publicznej, która podlega obowiązkowi udostępnienia w Biuletynie Informacji Publicznej. Powstaje pytanie jaka jest relacja tego przepisu do projektowanego art. 11 ust. 3, który również statuuje obowiązek zamieszczania w BIP informacji publicznej, jednakże ograniczony do wskazanych enumeratywnie rodzajów informacji publicznej. Ponadto, powstaje wątpliwość czy zasadne jest umieszczanie w BIP wszystkich „danych publicznych”, w tym innych niż akty administracyjne rozstrzygnięć (por. art. 7 pkt 4 lit. a tiret pierwsze). Obecnie na gruncie art. 6	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>ustawy o dostępie (określającym rodzaje informacji publicznej, podlegające udostępnieniu, a nie statuującym obowiązek jej zamieszczenia w BIP), pojęcie „danych publicznych” jest interpretowane bardzo szeroko, przy czym jako dane publiczne uznaje się także całość akt postępowania administracyjnego oraz wszelkie rozstrzygnięcia, nie tylko te wydane po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego (por. S. Szuster, „Komentarz do ustawy o dostępie do informacji publicznej”, LEX 2003). Wydaje się więc, że takie rozszerzenie katalogu informacji, które mają być publikowane w BIP jest nadmierne i może godzić w konstytucyjne prawa podmiotów, zarówno osób fizycznych, jak i przedsiębiorców, będących stronami tych postępowań, których dane, w tym dane osobowe oraz inne informacje objęte tajemnicami prawnie chronionymi, zawarte są w tych aktach, jak również może poważnie zaszkodzić sprawności i efektywności prowadzonych przez organy postępowań. W sytuacji gdyby projektodawca zdecydował o pozostawieniu art. 7 projektu w obecnie zaproponowanym brzmieniu, UOKiK wnioskuje o wyłączenie danych zgromadzonych na potrzeby postępowań prowadzonych przez Prezesa UOKiK z ww. obowiązku. Należy wskazać, iż Prezes UOKiK w toku prowadzonych przez siebie postępowań jest uprawniony do uzyskiwania danych o charakterze sensytywnym np. w toku postępowań antymonopolowych w sprawie koncentracji przedsiębiorców danych dotyczących sytuacji finansowej, majątkowej podmiotów, ich planów i strategii biznesowych. Ponadto, na podstawie art. 50 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes UOKiK jest uprawiony do żądania od przedsiębiorców wszelkich koniecznych informacji i dokumentów, przy czym w przypadku niezastosowania się do żądania Prezesa UOKiK, organ może nałożyć na przedsiębiorcę karę w wysokości do 50 000 000 euro (art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów). Prezes UOKiK jest ponadto na podstawie obowiązujących przepisów uprawniony do dostępu do danych objętych tajemnicami prawnie chronionymi np. do tajemnicy bankowej (art. 105 ust. 1 lit. r ustawy Prawo bankowe) czy tajemnicy ubezpieczeniowej (art. 35 ust. 1 pkt 11 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej). Należy wskazać, iż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów zawiera szereg daleko idących ograniczeń w zakresie przekazywania informacji uzyskanych w toku postępowań prowadzonych przez Prezesa UOKiK (np. dane te nie mogą być przekazywane na żądanie sądom w sprawach cywilnych por. art. 73 ustawy o ochronie konkurencji i</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			konsumentów). Mając na względzie powyższe, wyłączenie Prezesa UOKiK spod projektowanego rozszerzonego obowiązku publikacji na BIP wydaje się niezbędne.	
57.	art. 7 pkt 3 lit. h	MS	Projektodawca w art. 7 pkt 3 lit. h projektu ustawy wprowadził wymóg publikacji na BIP liczby osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Proponuję w art. 7 pkt 3 lit. h projektu ustawy zamiast osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, wskazać liczbę etatów, a ponadto wskazać interwały czasowe, za które podawane będą dane, o których mowa powyżej. Część pracowników w podmiotach zobowiązanych do udzielenia informacji publicznej jest zatrudniona w niepełnym wymiarze czasu pracy. Lepszy obraz funkcjonowania podmiotu da wskazanie liczby etatów, a nie liczby pracowników. Ponadto, w podmiotach zatrudniających dużą liczbę pracowników zasadne wydaje się wskazanie tej liczby w okresach czasowych np. na koniec kwartału. Należy również pamiętać, że w urzędach pracują nie tylko osoby zatrudnione w oparciu o umowę o pracę. Są też osoby pracujące w oparciu o inne formy zatrudnienia, w szczególności powołanie. Podanie wiadomości tylko o liczbie osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę może wprowadzać opinię publiczną w błąd co do liczby osób faktycznie pracujących w jednostce zobowiązanej do publikowania powyższej informacji. Postuluję więc, aby liczba osób zatrudnionych dotyczyła wszystkich osób zatrudnionych w urzędzie.	
58.	art. 7 pkt 4 lit. a tiret 2	MS	Na gruncie wykładni art. 7 pkt 4 lit. a tiret 2 projektu ustawy powstanie wątpliwość, czy plan audytu oraz sprawozdanie z wykonania planu audytu stanowią, udostępnianą na wniosek informację publiczną w rozumieniu projektu ustawy. Z uwagi, iż projekt ustawy uchyla m.in. dotychczasową regulację dotyczącą informacji publicznej, zasadne wydaje się, aby <i>expressis verbis</i> wskazać, iż informacją publiczną jest plan audytu oraz sprawozdanie z wykonania planu audytu. Brak poprzedniego postanowienia w tym zakresie wynikał z brzmienia szczególnej regulacji dotyczącej tej materii, tj. art. 284 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Ustęp 1 tego przepisu został uchylony ustawą z dnia 10 lutego 2017 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 659). Należy jednak zauważyć, iż usunięcie tego przepisu nie było podyktowane tym, iż dokumenty w nim wskazane straciły walor informacji publicznej, a jedynie, jak wskazano w uzasadnieniu do projektu ww. ustawy „dostosowuje system prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 kwietnia 2015 r. (sygn. akt K 14/13) stwierdzającego, że art. 284 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych jest niezgodny z Konstytucją (...)”.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
59.	art. 7 pkt 4 lit. a tiret drugie	UOKIK	Odnośnie do projektowanego art. 7 pkt 4 lit. a tiret drugie tj. wskazania wśród kategorii danych publicznych „dokumentacji przebiegu i efektów kontroli”, należy wskazać, iż na gruncie obecnie obowiązującego przepisu ustawy o dostępie tj. art. 6 pkt 4 lit. a tiret drugie, w doktrynie pojawiały się wątpliwości, wskazywano bowiem, że dokumentacja przebiegu i efektów kontroli nie powinna podlegać udostępnieniu w zakresie unormowanym w ustawie o dostępie do informacji publicznej, gdyż "niejednokrotnie cząstkowe i podlegające późniejszej weryfikacji stanowiska i konkluzje organów kontrolnych mogą wprowadzać w błąd i negatywnie oddziaływać nie tylko na podmioty, których dotyczą, ale także na osoby trzecie" (por. M. Bidziński, M. Chmaj, P. Szustakiewicz „Ustawa o dostępie do informacji publicznej. Komentarz” CH Beck 2015, komentarz do art. 6 - przytoczony pogląd T. R. Aleksandrowicza). Przychylając się do tych wątpliwości należałoby rozważyć ograniczenie udostępniania tych danych do dokumentacji przebiegu i efektów kontroli prowadzonej u danego organu przez inne podmioty, jak również wprost wskazanie w tym przepisie, iż chodzi o kontrole przeprowadzone w toku spraw już zakończonych.	
60.	art. 7	RCL	Umieszczenie przepisu określającego co podlega udostępnieniu w Biuletynie Informacji Publicznej (art. 7 projektu) bliżej początku ustawy powoduje z jednej strony niepotrzebne odesłania do dalszego przepisu regulującego, co to jest Biuletyn Informacji Publicznej, a także może niesłusznie sugerować, że prawo dostępu do informacji publicznej jest realizowane wyłącznie przez umieszczenie informacji na jego stronach.	
61.	art. 7 pkt 1 lit. b	MSWIA	Rozważenia wymaga zmiana brzmienia art. 7 pkt 1 lit. b. Informacja publiczna w zakresie polityki wewnętrznej powinna dotyczyć przede wszystkim informacji o projektowanych aktach normatywnych, nie zaś o projektowaniu aktów normatywnych. Obecna redakcja sugeruje bowiem, że informacją publiczną są informacje o trybie i sposobie projektowania aktów normatywnych w ogólności (co obejmuje już np. art. 7 pkt 3 lit. c), nie zaś informacje o konkretnych projektach, które są procedowane. Wydaje się, że nie taka jest intencja tego przepisu.	
62.	art. 7 pkt 3 lit. h	MEN	Art. 7 pkt 3 lit. h stanowi o udostępnieniu w BIP informacji dotyczącej liczby osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Wątpliwości budzi czy intencją projektodawców było zamieszczanie informacji o liczbie osób zatrudnione jedynie na podstawie umowy o pracę, czy też intencją było podawanie liczby osób, z którymi nawiązany jest stosunek pracy? Zasadnym wydaje wskazanie terminów cyklicznej aktualizacji danych np. co kwartał.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
63.	art. 7 pkt 4 lit. a w zw. z art. 11 ust. 3	MEN	Brak spójności pomiędzy brzmieniem art. 7 i art. 11 ust. 3 projektu ustawy. Oba przepisy stanowią o obowiązku udostępniania informacji publicznej w BIP, ale odmiennie określają zakres tego obowiązku - art. 7 pkt 4 lit a tiret pierwsze i trzecie zobowiązuje do udostępniania w BIP treści aktów administracyjnych i innych rozstrzygnięć, treści orzeczeń sądów powszechnych, Sądu Najwyższego, sądów administracyjnych, sądów wojskowych, Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu podczas, gdy art. 11 ust. 3 tych informacji nie obejmuje. W obecnym stanie prawnym nie ma obowiązku udostępniania wszystkich aktów administracyjnych czy orzeczeń sądowych w BIP. Proponuję utrzymanie dotychczasowego rozwiązania. Biorąc pod uwagę liczbę aktów administracyjnych wydawanych przez organy administracji publicznej, czy orzeczeń wydawanych przez sądy powszechne zamieszczanie wszystkich tych dokumentów w BIP nie wydaje się zasadne. Informacje w tym zakresie co do zasady powinny być udostępniane na wniosek. Natomiast organ będzie miał podstawy prawne do zamieszczenia tych dokumentów na stronie BIP gdy uzna to za zasadne np. z uwagi na szczególnie zainteresowanie społeczne konkretną sprawą lub kategorią spraw.	
64.	art. 7 pkt 5	ME	Należy też uwzględnić, że informacje o majątku państwowych i samorządowych osób prawnych – jednoosobowych spółek Skarbu Państwa i jednoosobowych spółek z udziałem jednostek samorządu terytorialnego ujawniane są w rocznym sprawozdaniu finansowych i sprawozdaniu zarządu z działalności spółki, przy czym są przekazywane do sądu rejestrowego i publikowane w Monitorze Sądowym i Gospodarczym zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.). Prawo przewiduje więc w tym zakresie możliwość kontroli.	
65.	art. 8	MC	Projektowany art. 8 dotyczący ograniczenia do dostępu do informacji publicznej w zasadniczej mierze powiela rozwiązania funkcjonujące na gruncie art. 5 udip. Jego celem jest ograniczenie prawa dostępu do informacji publicznej m.in. ze względu na ochronę wymienionych w tym przepisie dóbr, tj. ochronę prywatności osoby fizycznej oraz tajemnicę przedsiębiorcy, przy czym ograniczenie to, zgodnie z art. 8 ust. 2, nie dotyczy czterech określonych w tym przepisie przesłanek. Ustawodawca wprowadza zatem dwie nowe przesłanki wyłączające ograniczenie prawa dostępu do informacji publicznej ze względu prywatność osoby fizycznej oraz tajemnicę przedsiębiorcy, tj. umów cywilnoprawnych zawieranych przez organy władzy publicznej oraz wykonywania tych umów i postępowań administracyjnych. Kwestie te wymagają szerszego	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>komentarza w uzasadnieniu do projektu ustawy. Są to kluczowe przepisy, które wyłączają poufność danych, które mogą być zawarte w udostępnianej informacji publicznej. O ile pierwsza przesłanka (dostęp do informacji o kontrahencie organów władzy publicznej) nie budzi wątpliwości i była przedmiotem rozstrzygnięć sądów administracyjnych, o tyle druga przesłanka wymaga doprecyzowania.</p> <p>Należy wskazać, że dostęp do akt postępowania administracyjnego jest uregulowany przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego, tj. art. 73 i 74. Przepisy te określają zasady i tryb dostępu strony do akt postępowania ogólnego. Stosownie do treści art. 73 § 1 kpa, strona ma prawo wglądu w akta sprawy, sporządzania z nich notatek, kopii lub odpisów. Prawo to przysługuje również po zakończeniu postępowania. W myśl § 1a czynności określone w § 1 są dokonywane w lokalu organu administracji publicznej w obecności pracownika tego organu. Zgodnie z § 2, strona może żądać uwierzytelnienia odpisów lub kopii akt sprawy lub wydania jej z akt sprawy uwierzytelnionych odpisów, o ile jest to uzasadnione ważnym interesem strony. Ustawodawca przewidział w § 3 art. 73 kpa, że w przypadku pism w formie dokumentu elektronicznego, wnoszonych do organu administracji publicznej, lub przez niego doręczanych, organ może zapewnić stronie dostęp do nich w swoim systemie teleinformatycznym, po identyfikacji strony w sposób określony w przepisach ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Prawo dostępu do akt ulega ograniczeniu w myśl art. 74 kpa - w odniesieniu do akt sprawy zawierających informacje niejawne o klauzuli tajności "tajne" lub "ściśle tajne", a także do innych akt, które organ administracji publicznej wyłączy ze względu na ważny interes państwowy. W przypadku wystąpienia jednej z przesłanek organ odmawia stronie -w drodze postanowienia na które służy zażalenie - umożliwienia przeglądania akt sprawy, sporządzania z nich notatek, kopii i odpisów, uwierzytelnienia takich kopii i odpisów lub wydania uwierzytelnionych odpisów.</p> <p>Konsekwencją uznania odpowiedniego stosowania przepisów dotyczących postępowania administracyjnego będzie wyłączenie stosowania przepisów udiip w odniesieniu do strony postępowania. Należy tu bowiem zwrócić uwagę na odmienny tryb rozpatrywania wniosków o udostępnienie akt postępowania, w zależności od tego, czy wniosek pochodzi od strony postępowania (w tym wypadku wnoszącego skargę lub wnioski), czy też innych podmiotów.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>Ugruntowany jest pogląd, że dostęp do akt postępowania administracyjnego, na podstawie udip, ograniczony jest jednak do podmiotów nie będących stronami postępowania administracyjnego. Nie jest jednak dopuszczalne udostępnianie całości akt sprawy na podstawie wniosku w trybie udip. Wnioskodawca powinien wskazać konkretne informacje, do których chce uzyskać dostęp. Kwestii tej poświęcona była uchwała NSA z 9 grudnia 2013 r., sygn. I OPS 7/13.</p> <p>Należy zaznaczyć, że z brzmienia projektowanego art. 8 ust. 2 pkt 3 nie wynika, jaka będzie relacja pomiędzy przepisami udip a wymienionymi wyżej przepisami kpa. Nie jest jasne, czy intencją było wprowadzenie możliwości dostępu osobie trzeciej do całości akt postępowania, informacji publicznej zawartej w tych aktach czy tylko informacji publicznej o prowadzonym postępowaniu. Należy zauważyć, że w aktach postępowania mogą być zgromadzone dokumenty nie mające waloru informacji publicznej, tj. nie dotyczące sprawy publicznej, np. dokumenty prywatne.</p>	
66.	art. 8	MS	<p>Za konieczne należy uznać wprowadzenie do art. 8 projektowanej ustawy, stanowiącego odpowiednik art. 5 ustawy obowiązującej, przesłanek umożliwiających odmowę udzielenia informacji publicznej w przypadkach, kiedy udostępnienie tej informacji mogłoby prowadzić do niebezpieczeństwa dla życia, zdrowia lub wolności osoby pełniącej funkcję publiczną lub osoby dla niej najbliższej. Brak takiej podstawy odmowy udzielenia informacji, znajdującej pełne uzasadnienie w treści art. 61 ust. 3 Konstytucji, jest szczególnie istotną wadą obowiązującej regulacji.</p> <p>Podkreślenia wymaga, iż ewentualne ryzyko nazbyt szerokiego stosowania postulowanej podstawy odmowy uchyla kontrola takich decyzji sprawowana przez sądy administracyjne.</p> <p>Z uwagi na specyficzny charakter postępowania karnego i interes publiczny związany z niezakłóconym procedowaniem w sprawach związanych z egzekwowaniem odpowiedzialności za przestępstwa, celowe jest wprowadzenie do projektowanej ustawy przepisu stanowiącego, iż: „Udostępnieniu w trybie przepisów o informacji publicznej nie podlegają informacje i dokumenty związane z toczącym się postępowaniem karnym, za wyjątkiem orzeczeń, o których mowa w art. 7 pkt 4 lit. a projektowanej ustawy, jak również związane z postępowaniem przygotowawczym umorzonym z powodu niewykrycia sprawcy przestępstwa, braku wymaganego zezwolenia na ściganie lub wniosku o ściganie pochodzącego od osoby uprawnionej.”. Brak takiego unormowania w obowiązującej ustawie</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			niejednokrotnie prowadzi do zasadniczej sprzeczności pomiędzy treścią wniosków kierowanych na jej podstawie a dobrem prowadzonych postępowań, w szczególności kolidując z tajemnicą postępowania przygotowawczego, do której przestrzegania zobowiązane są organy prowadzące to postępowanie oraz tajemnicą zawodową prokuratora, określoną w art. 102 Prawa o prokuraturze. Podkreślenia przy tym wymaga fakt, iż Kodeks postępowania karnego zawiera w art. 156 unormowania umożliwiające szerokie udostępnianie informacji i kopii dokumentów zawartych w aktach sprawy karnej, w tym również osobom nie posiadającym statusu strony lub uczestnika postępowania, jednak w oparciu o decyzję uprawnionego podmiotu, zobowiązanego do baczenia na dobro postępowania, z którym związana jest udostępniana informacja.	
67.	art. 8 ust. 1	MSWIA	<p>W projektowanym art. 8 ust. 1 powtórzono obecnie obowiązujące niejasne brzmienie zawarte w art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej. Zawarto w nim jedynie ogólne stwierdzenie, że „prawo dostępu do informacji publicznej podlega ograniczeniu”, nie wskazując wprost konsekwencji wynikających z tego ograniczenia i instrumentów jego stosowania. Przyjęta konstrukcja przepisu powoduje, że redakcja kolejnych ustępów 2-4, skonstruowana na zasadzie wyjątków od wyjątków, jest nieczytelna. W szczególności niejasne jest, jak należy rozumieć zawartą w art. 8 ust. 2 pkt 3 normę, że ograniczenie nie dotyczy postępowań administracyjnych. Nie można zgodzić się z interpretacją, że oznacza to prawo każdego do uzyskiwania wszelkich danych z niedotyczących tego podmiotu postępowań administracyjnych, w tym np. danych osobowych stron. Wydaje się, że ustawa powinna określać wprost, w jakiej sytuacji i na podstawie jakich przesłanek organ nie udostępnia, w tym w szczególności odmawia udostępnienia na wniosek, informacji publicznej.</p> <p>Niezależnie od powyższego wskazać należy, że przepis powinien być uzupełniony w art. 8 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 1 pkt 1 lit. a o ochronę danych osobowych jako przesłankę ograniczenia dostępu do informacji publicznej. Jednoznacznie podkreśli to konieczność m.in. anonimizacji danych osobowych w udostępnianej informacji publicznej.</p>	
68.	art. 8	MSZ	Proponuję, aby katalog ograniczeń prawa dostępu rozszerzyć o przesłankę, która wynika z art. 5 rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>Wnioski o dostęp do informacji publicznej mogą bowiem dotyczyć dokumentów wytworzonych przez instytucje Unii Europejskiej, a będących w posiadaniu podmiotów zobowiązanych do udostępnienia informacji na podstawie art. 6 ust. 2 projektu ustawy. Chodzi o pisma Komisji Europejskiej wytworzone w ramach toczących się przeciwko Polsce postępowań w sprawie o naruszenie prawa Unii zarówno w fazie administracyjnej postępowania (w szczególności zarzuty formalne i uzasadniona opinia Komisji Europejskiej), jak i na etapie sądowym postępowania.</p> <p>Zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1049/2001 Polska nie może samodzielnie udostępniać dokumentów wytworzonych przez Komisję (i inne instytucje unijne). Art. 5 rozporządzenia przewiduje bowiem, że państwo członkowskie co do zasady konsultuje się z instytucją unijną (albo przekazuje jej sprawę do rozpatrzenia), gdy państwo otrzyma wniosek o udostępnienie dokumentu instytucji. Z zasady lojalnej współpracy wynika, że wynik konsultacji powinien być dla państwa członkowskiego wiążący.</p> <p>Z dotychczasowego doświadczenia ze stosowania art. 5 rozporządzenia nr 1049/2001 wynika, że Komisja odmawia udostępnienia wytworzonych przez siebie dokumentów dotyczących toczącego się postępowania w sprawie naruszenia, powołując się w szczególności na konieczność zachowania klimatu zaufania w negocjacjach z państwem członkowskim i ochronę celu kontroli, dochodzenia lub audytu albo ochronę postępowania sądowego (na podstawie odpowiednio art. 4 ust. 2 tiret trzecie albo drugie rozporządzenia nr 1049/2001). Potrzebę odmowy dostępu do takich dokumentów, na podstawie rozporządzenia nr 1049/2001 potwierdza także orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.</p> <p>Obecnie praktyka polskich organów, odnosząca się do odmowy udostępniania dokumentów dotyczących toczącego się postępowania w sprawie naruszenia jest różna. Ministerstwa wydają decyzje o odmowie udostępnienia informacji publicznej z powołaniem się na przepisy ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z przepisami rozporządzenia nr 1049/2001 (taki sposób postępowania zaakceptował Naczelny Sąd Administracyjny, np. w wyroku NSA I OSK 2514/13) albo informują wnioskodawcę, że ze względu na przepisy tego rozporządzenia udostępnienie informacji nie jest możliwe do czasu zakończenia postępowania.</p> <p>Ze względu na konieczność zapewnienia odpowiedniego i jednolitego stosowania przepisów przywołanego rozporządzenia projekt ustawy powinien zatem umożliwiać odmowę dostępu</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>do wytworzonych przez instytucje unijne dokumentów dotyczących toczącego się postępowania w sprawie naruszenia, do czasu ostatecznego zakończenia postępowania. Jednocześnie należy zauważyć, że w sytuacji, w której dokumenty instytucji unijnej, będącej stroną postępowania, podlegają ochronie przed udostępnieniem w związku z przepisami rozporządzenia nr 1049/2001, należałoby także wprowadzić przesłankę umożliwiającą odmowę dostępu do dokumentów strony polskiej.</p> <p>Za takim rozwiązaniem przemawia konieczność zachowania jednolitego podejścia do dokumentów wytworzonych przez instytucje Unii i dokumentów polskich, w tym ze względu na potrzebę zapewnienia równości stron postępowania przed Komisją Europejską oraz postępowania sądowego przed Trybunałem Sprawiedliwości. Dlatego też proponuję rozważenie wprowadzenia przesłanki umożliwiającej odmowę dostępu do wszystkich dokumentów wytworzonych na potrzeby postępowania w sprawach o naruszenia prawa Unii oraz w postępowaniach toczących się z udziałem Polski przed Trybunałem Sprawiedliwości UE, do czasu zakończenia takich postępowań. Podobne wyłączenia istnieją już w prawie polskim. Na przykład ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko przewiduje możliwość odmowy udostępnienia informacji, jeżeli ich udostępnienie może naruszyć przebieg toczącego się postępowania sądowego, dyscyplinarnego lub karnego. Podobne wyłączenie przewidziano w ustawie z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Czynności i dokumenty Prokuraturii Generalnej w postępowaniach przed organami międzynarodowymi objęte są tajemnicą Prokuraturii Generalnej, a dokumenty sporządzone w związku z czynnościami w takich postępowaniach mogą być udostępnione po zakończeniu sprawy.</p>	
69.	art. 8 ust. 1	MŚ	Nie jest jasne, czy musi zajść zarówno jedna z przesłanek z pkt 1, jak i z pkt 2, aby prawo dostępu podlegało ograniczeniu, czy też wystarczy, że zajdzie którakolwiek z przesłanek wymienionych w poszczególnych literach.	
70.	art. 8 ust. 1 pkt 1	MŚ	Proponuję w art. 8 ust. 1 pkt 1 projektu ustawy dodać lit. d w brzmieniu: „d) rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji;” albo „przepisach prawa Unii Europejskiej”. Konieczność ta wynika z zapewnienia wdrożenia do	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			prawa polskiego aktów praw Unii Europejskiej, które przewidują ograniczenia w dostępie do informacji publicznej, a przepisy projektu ustawy nie zawierają takich włączeń.	
71.	art. 8 ust. 1 pkt 2	MSZ	<p>1. Proponuje się dodanie dodatkowego wyłączenia w zakresie prawa dostępu do informacji publicznej (oznaczonego lit. c), ze względu na tajemnicę dyplomatyczną, ochronę korespondencji dyplomatycznej prowadzonej z innymi państwami oraz organizacjami międzynarodowymi w art. 8 ust. 1 pkt 2 :</p> <p>„art. 8 ust. 1 pkt 2 lit c) ochronę interesu Rzeczypospolitej Polskiej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w zakresie i w czasie, w jakim udostępnienie informacji osłabiłoby pozycję lub zdolność negocjacyjną Rzeczypospolitej Polskiej w stosunkach z innymi państwami, w procesie zawierania umowy międzynarodowej lub procesie podejmowania decyzji przez organizację międzynarodową, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem, - w procesie postępowania przed sądem, trybunałem lub innym organem międzynarodowym orzekającym, w przypadku, gdy utrudniłoby to ochronę tych interesów. <p>Ograniczenie, o którym mowa w lit. c obejmuje wszelkie dokumenty i korespondencję prowadzoną z innymi państwami i organizacjami międzynarodowymi oraz dokumentację przygotowaną przez organy władzy publicznej w toku prowadzonych postępowań.</p> <p>2. Ograniczenia prawa dostępu do informacji publicznej określone w ust. 1 pkt 2 lit. a i b nie dotyczy:”.</p> <p>W relacjach dyplomatycznych istnieje zwyczaj nieujawniania korespondencji pomiędzy państwami, jak też pomiędzy państwem, a organizacjami międzynarodowymi, nawet jeśli informacje te nie są klasyfikowane w myśli ustawy o ochronie informacji niejawnych. Nie podaje się do informacji publicznej treści not dyplomatycznych. MSZ jest użytkownikiem również systemów elektronicznej wymiany informacji organizacji międzynarodowych, które choć nie są klasyfikowane, to nie są udostępniane obywatelom, czy dziennikarzom, wywiadowcom obcych państw, analitykom etc. Choć obowiązująca ustawa o ochronie informacji niejawnych nie obejmuje takich przypadków, to w relacjach międzynarodowych obowiązują ustalone na zasadzie konsensusu zbiory „dobrych praktyk” zarządzania informacją, które są podstawą funkcjonowania tych organizacji. Nie ujawnia się też np. dokumentów nazywanych „non paper” przekazywanych przez inne państwa, choćby nie były one opatrzone klauzulą niejawności. O takim postępowaniu decyduje zwyczaj międzynarodowy, który jest jedną z najmocniejszych zasad obowiązujących</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>w stosunkach międzynarodowych oraz pracy dyplomatycznej. Co więcej nie ma możliwości nałożenia klauzuli na dokumenty typu nota dyplomatyczna, non-paper, lub na informacje przekazywane specjalnymi systemami elektronicznej wymiany informacji poszczególnych organizacji międzynarodowych, ponieważ zmieniłoby to charakter samej informacji oraz ograniczało możliwość procedowania z nią w systemie międzynarodowym. Problem ten okazał się istotny w związku z wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, gdzie sąd nakazał ujawnienie korespondencji dyplomatycznej (not i odpowiedzi na nie) z Ambasadą USA (sprawa Abd Al Rahima Husayna Muhamada Al Nashira), aktualnie oczekujemy na rozpatrzenie skargi kasacyjnej.</p> <p>Prace nad ustawą o jawności publicznej są doskonałą okazją do wprowadzenia zmian w regulacjach i wyłączenia korespondencji dyplomatycznej, której ujawnienie osłabia pozycję i zdolności negocjacyjne Polski, z katalogu spraw podawanych do informacji publicznej. Sytuacja, w której Ministerstwo Spraw Zagranicznych, jak też inne ministerstwa i urzędy centralne, byłyby zmuszone do ujawniania korespondencji dyplomatycznej, naraża Polskę także na różnego rodzaju prowokacje ze strony służb specjalnych obcych państw oraz na obniżenie prestiżu międzynarodowego. Należy podkreślić, iż ustawa, która ma na celu kompleksowe uregulowanie wszystkich kwestii związanych z jawnością życia publicznego powinna regulować zasady dostępu i ograniczeń w dostępie do informacji o szczególnym znaczeniu dla interesów państwa zwłaszcza, gdy upublicznienie danych informacji może mieć negatywne skutki. Wykonywanie zadań w zakresie spraw zagranicznych i członkostwa RP w Unii Europejskiej wiąże się, bowiem z wytwarzaniem, przekazywaniem i otrzymywaniem dużej ilości informacji wrażliwych, które nie powinny być udostępnione bezpośrednio ani pośrednio państwom, osobom lub podmiotom mającym konkurencyjne interesy, a które to informacje z różnych względów nie kwalifikują się, aby objąć je ochroną, jako informacje niejawne.</p>	
72.	art. 8 ust. 1 pkt 2	MON	<p>Po lit. c proponuję dodać lit. d w następującym brzmieniu: „d) konieczność zapewnienia ochrony informacji przekazanych przez organizacje międzynarodowe lub inne państwa, jeżeli zostanie to określone przez podmiot przekazujący.”. Odnosząc się do powyższej propozycji, należy wskazać, że w ramach NATO, Unii Europejskiej oraz Europejskiej Agencji Kosmicznej, obok systemu ochrony informacji niejawnych</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>funkcjonują regulacje dotyczące szczególnych kategorii informacji niebędących informacjami niejawnymi, które jednak, ze względu na swój charakter, wymagają zachowania odpowiednich rygorów przy ich przetwarzaniu. Traktowanie tego rodzaju informacji jako jawnych jest niedopuszczalne, co wynika z przepisów ww. organizacji (m.in. dokument C-M(2002)60 – „The Management of Non-Classified NATO Information” z dnia 11 lipca 2002 r.). Aktualnie dotyczy to oznaczenia „LIMITE” w ramach Unii Europejskiej, „NATO UNCLASSIFIED” w odniesieniu do Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego oraz „ESA UNCLASSIFIED” w ramach Europejskiej Agencji Kosmicznej. Ponadto, w ramach współpracy bilateralnej, np. z podmiotami amerykańskimi często pojawia się oznaczenie „FOUO – For Official Use Only”, co również nakłada na odbiorcę pewnego rodzaju obowiązek w zakresie zapewnienia tzw. „poufności”, tj. przede wszystkim nietraktowania tak oznaczonych informacji jako informacji publicznych. Tego rodzaju informacje powinny być traktowane jako informacje „do użytku służbowego”. Istotnym jest jednak w tym kontekście, że polski system prawny, wśród kilkudziesięciu tajemnic ustawowo chronionych, nie wymienia „tajemnicy służbowej”, która mogłaby stanowić odpowiednik ww. informacji NATO, UE, ESA oraz uzyskanych od partnerów w ramach współpracy dwustronnej. Przyjęcie zaproponowanego brzmienia pozwoliłoby więc na odmowę dostępu do takich informacji, które strona polska otrzymała w ramach multilateralnej i bilateralnej współpracy, a które nie stanowią informacji niejawnych, ani też nie znajdują odpowiednika wśród innych tajemnic ustawowo chronionych.</p>	
73.	art. 8 ust. 1 pkt 2 lit. a	RCL	<p>Odnośnie do przepisów dotyczących ujawniania zarówno stanu majątkowego, jak i informacji o prowadzeniu działalności gospodarczej przez małżonków, należy wskazać, że zgodnie z art. 61 ust. 1 Konstytucji RP obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji m.in. o działalności osób pełniących funkcje publiczne. Ograniczenie tego prawa może nastąpić wyłącznie m.in. ze względu na określone w ustawach ochronę wolności i praw innych osób (art. 61 ust. 3 Konstytucji RP). To ustawowe ograniczenie powinno brać pod uwagę także postanowienia art. 51 ust. 2 Konstytucji RP, zgodnie z którym „władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym”. Prawo to może podlegać ograniczeniom określonym w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, ale ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw konstytucyjnych. Powyższe należy mieć na uwadze analizując zarówno ograniczenia prawa dostępu do informacji publicznej określone w art. 8 projektu ustawy, jak i inne przepisy projektu ingerujące w</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>prywatność osób zobowiązanych na podstawie projektowanych przepisów do spełniania określonych obowiązków. Przepisy art. 8 ust. 1 pkt 2 lit. a i ust. 2 pkt 1 projektu ustawy stanowią, że prawo dostępu do informacji publicznej podlega ograniczeniu „ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej”, jednak ograniczenie to nie dotyczy informacji o osobach pełniących funkcje publiczne, mających związek z pełnieniem tych funkcji. Nałożenie na tak szeroką grupę obywateli ograniczeń w zakresie konstytucyjnej swobody działalności gospodarczej (art. 40 projektu) wraz z towarzyszącym mu obowiązkiem ujawniania informacji o działalności gospodarczej prowadzonej przez małżonka niepełniącego funkcji publicznej (art. 45 projektu), będzie wymagało wykazania w uzasadnieniu projektu zgodności z zasadą proporcjonalności.</p>	
74.	art. 8 ust. 1 pkt 2 lit. a	GIODO	<p>Projektodawca proponuje zastąpienie obecnej przesłanki dopuszczalności ograniczenia prawa do informacji publicznej ze względu na prywatność osoby fizycznej, przesłanką ochrony danych osobowych. Rozwiązanie to nie ma jednak charakteru wyłącznie językowego, a stanowi zasadniczą zmianę o charakterze merytorycznym, bowiem ochrona danych osobowych jest pojęciem znaczeniowo odmiennym od ochrony prywatności.</p> <p>W pierwszej kolejności wypada zauważyć, iż prawo do prywatności i prawo do ochrony danych osobowych w sposób odrębny reguluje obowiązująca ustawa zasadnicza. Warto w tym kontekście przywołać stanowisko, które zajęą w jednym z orzeczeń Trybunał Konstytucyjny, stwierdzając, iż art. 47 (prawo do ochrony prywatności) i art. 51 (prawo do ochrony danych osobowych) Konstytucji RP pozostają ze sobą w następującej relacji: „prawo do prywatności statuowane w art. 47 Konstytucji zagwarantowane jest m in. w aspekcie ochrony danych osobowych, przewidzianej w art. 51 Konstytucji. Ten ostatni, rozbudowany przepis, odwołując się aż pięciokrotnie do warunku legalności <i>expressis verbis</i> w art. 51 ust. 1, 3, 4 i 5 Konstytucji oraz pośrednio przez powoływanie się na zasady demokratycznego państwa prawnego w art. 51 ust. 2 Konstytucji - stanowi też konkretyzację prawa do prywatności w aspektach proceduralnych” (wyrok z dnia 19 maja 1998 r., U5/97, OTK 1998, nr 4, poz. 46).</p> <p>Biorąc pod uwagę okoliczność, iż do nowej wersji projektu nie zostało załączone zaktualizowane uzasadnienie, ocena <i>ratio legis</i> komentowanej propozycji zmiany przepisu jest wysoce utrudniona. Stwierdzić jednak należy, że jej wprowadzenie skutkować może szerszym niż obecnie udostępnianiem informacji publicznej, a tym samym stwarzać ryzyko dla ochrony prywatności osób fizycznych. W rozumieniu ustawy o ochronie danych osobowych za dane</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			osobowe uważa się wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej (art. 6 ust. 1 ustawy). Ochrona prywatności nie jest zaś związana z koniecznością identyfikacji, wobec czego ograniczenie prawa do informacji publicznej ze względu na prywatność osoby fizycznej ma charakter szerszy, niż zaproponowane przez projektodawcę ograniczenie ze względu na ochronę danych osobowych. Zachodzi obawa, iż podmioty obowiązane do udostępniania informacji publicznej traktować będą przesłankę ochrony danych osobowych w nazbyt literalny sposób. Możliwość ograniczenia prawa do informacji publicznej ze względu na prywatność osoby fizycznej została przewidziana już w pierwotnym tekście ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1764, z późn. zm.), korzystano z niej zatem przez kilkanaście ostatnich lat, co znalazło odzwierciedlenie w judykaturze i doktrynie. Zmiana przesłanki „ochrony prywatności” na „ochronę danych osobowych” wiązać się będzie z potrzebą wykształcenia nowej linii orzeczniczej, a do tego czasu podmioty, na których spoczywa obowiązek udostępniania informacji publicznej pozbawione zostaną istotnych wskazówek interpretacyjnych, jak bowiem wyżej wskazano – obie te przesłanki nie mogą być traktowane synonimicznie.	
75.	art. 8 ust. 1 pkt 2 lit. b	ME	Projektowany przepis odnosi się do pojęcia „tajemnicy przedsiębiorcy” w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, jednakże przywołana ustawa nie posługuje się takim terminem. W celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych prawidłowe byłoby określenie „tajemnica przedsiębiorstwa”.	
76.	art. 8 ust. 1 pkt 2 lit. b	MGM	Projekt posługuje się zwrotem "tajemnica przedsiębiorcy" - przeniesionym z obecnej ustawy o dostępie do informacji publicznej. Natomiast w ustawie o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji w art. 11 zdefiniowane jest pojęcie "tajemnica przedsiębiorstwa" a nie "tajemnica przedsiębiorcy".	
77.	art. 8 ust. 1 pkt 2 lit. b	MRiRW	Ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji nie posługuje się określeniem „tajemnica przedsiębiorcy” lecz określeniem „tajemnica przedsiębiorstwa”.	
78.	art. 8 ust. 1 pkt 2 lit. b	UOKiK	Odnośnie do art. 8 ust. 1 pkt 2 lit. b projektu ustawy, należy wskazać, iż ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji w art. 11 ust. 4 posługuje się pojęciem „tajemnicy przedsiębiorstwa”, a nie „tajemnicy przedsiębiorcy”.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
79.	art. 8 ust. 1 pkt 2 lit. c (nowy) I art. 24a (nowy)	MON	<p>W zakresie udostępniania informacji publicznej proponuje się ograniczenie tego prawa ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa.</p> <p>W związku z powyższym, proponuje się w art. 8 ust. 1 pkt 2 po lit. b dodać li. c w następującym brzmieniu:</p> <p>"c) obronność i bezpieczeństwo państwa".</p> <p>W ocenie resortu obrony narodowej obecny projekt ustawy ujmuje zakres udostępnianej informacji publicznej zbyt szeroko, co może spowodować niezamierzone przez ustawodawcę wycieki informacji dotyczących obronności lub bezpieczeństwa państwa, nieobjętych ustawą z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych. Jednocześnie, zgodnie z treścią art. 61 ust. 3, Konstytucja RP wprowadza ograniczenie prawa do uzyskiwania informacji, które można zastosować ze względu na określone w ustawach ochronę wolności i praw innych osób i podmiotów gospodarczych oraz ochronę porządku publicznego, bezpieczeństwa lub ważnego interesu gospodarczego państwa. Biorąc pod uwagę powyższe, należy wskazać że projektodawca przedmiotowej ustawy nie zauważył możliwości istnienia schematu: "obywatel na usługach obcego wywiadu (państwowego lub gospodarczego) kontra urząd starający się uchronić państwo przed wyciekiem wrażliwych informacji.". Stąd koniecznym jest zapewnienie możliwości ochrony danych, które na przykład w postaci zestawienia danych z różnych źródeł mogą prowadzić do wejścia w posiadanie danych mających status niejawnych lub wrażliwych.</p> <p>Biorąc pod uwagę powyższe, poddaje się pod rozważenie dodanie po art. 24 art. 24a w następującym brzmieniu:</p> <p>„Art. 24a. Do skarg rozpatrywanych w postępowaniach o udostępnienie informacji publicznej nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U z 2016 r. poz. 718, z późn. zm.), jeżeli skarga dotyczy odmowy udostępnienia informacji publicznej ze względu na bezpieczeństwo i obronność państwa.".</p>	
80.	art. 8 ust. 2 pkt 1	MON	<p>Proponuje się nadać następujące brzmienie:</p> <p>„2. Ograniczenie prawa dostępu do informacji publicznej określone w ust. 1 pkt 2 lit. a i b nie dotyczy:</p> <p>1) informacji, z wyłączeniem danych osobowych, o osobach pełniących funkcje publiczne, mających związek z pełnieniem tych funkcji, w tym o warunkach powierzenia lub wykonywania funkcji,".</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			Zasadne jest wprowadzenie ograniczenia w zakresie przekazywania danych osobowych (udostępnianie takich danych jak PESEL – ustalenie dokładnej tożsamości lub pokrewieństwa/miejsca zamieszkania, co teoretycznie może być uznane jako związane z wykonywaniem funkcji publicznej, np. w zakresie zasadności otrzymywania dodatku za rozłąkę lub innych świadczeń, a więc z wydatkowaniem środków publicznych).	
81.	art. 8 ust. 2 pkt 3	UOKiK	Duże wątpliwości budzi regulacja zawarta w art. 8 ust. 2 pkt 3 projektu tj. wyłączenie ograniczenia prawa dostępu do informacji publicznej ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej oraz tajemnice przedsiębiorcy w postępowaniu administracyjnym. Oznaczać to będzie, że nieujawnione do wiadomości publicznej informacje techniczne, technologiczne, organizacyjne przedsiębiorstwa lub inne informacje posiadające wartość gospodarczą, co do których przedsiębiorca podjął niezbędne działania w celu zachowania ich w poufności, w sytuacji gdy znajdują się w aktach postępowania administracyjnego, będą mimo to publicznie udostępniane przez organy władzy publicznej (zgodnie z projektowaną regulacją z art. 7 zostaną udostępnione w BIP). Z kolei, odnośnie do ochrony prywatności osoby fizycznej, na gruncie obecnie obowiązujących przepisów ochrona ta konkretyzowana była poprzez odwołanie do m.in. przepisów ustawy o ochronie danych osobowych. W ocenie UOKiK wyłączenie ochrony danych wynikającej z ustawy o ochronie danych osobowych na gruncie postępowania administracyjnego stanowi, podobnie jak w przypadku tajemnicy przedsiębiorstwa (których obowiązek ochrony wywodzi się z norm konstytucyjnych oraz przepisów prawa unijnego), nadmierne i nieuzasadnione ograniczenie praw osób fizycznych i przedsiębiorców, których dane są przetwarzane w ramach postępowania administracyjnego. Ponadto, odnośnie do ochrony danych osobowych, regulacja zawarta w art. 8 ust. 2 pkt 3 projektu powinna zostać oceniona z punktu widzenia jej zgodności z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych). W tym miejscu należy wskazać, iż projektowana ustawa przewiduje wyłączenia w zakresie udostępniania określonych danych ze względu na to, że ich ujawnienie może zagrażać podstawowym interesom spółki zobowiązanej (por. art. 9 ust. 6 projektu). Tym bardziej budzi wątpliwości wprowadzenie w art. 8 ust. 2 pkt 3 projektu tak szerokiego i niczym nieograniczonego wyłączenia ograniczenia prawa dostępu do informacji	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>publicznej ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej oraz tajemnice przedsiębiorcy w postępowaniu administracyjnym.</p> <p>W sytuacji gdyby projektodawca zdecydował o pozostawieniu art. 8 ust. 2 pkt 3 projektu w obecnie zaproponowanym brzmieniu, UOKiK wnioskuje o wyłączenie Prezesa UOKiK i danych zgromadzonych na potrzeby postępowań prowadzonych przez ten organ z zakresu ww. regulacji, mając na względzie przesłanki wskazane w uwadze nr 4.</p>	
82.	art. 8 ust. 2 pkt 4	GIODO	<p>W porównaniu z poprzednią wersją projektu inaczej skonstruowane zostało wyłączenie możliwości powołania się na przesłankę ochrony danych osobowych lub tajemnicy przedsiębiorstwa. Sprecyzowano bowiem katalog rodzajów postępowań administracyjnych, których nie dotyczy ograniczenie prawa dostępu do informacji publicznej w zakresie określonym w art. 8 ust. 1 pkt 2 projektu. Nie zmienia to jednak faktu, iż akta postępowań prowadzonych na podstawie ustaw wymienionych w art. 8 ust. 2 pkt 4 projektu również zawierają dane osobowe osób fizycznych, których udostępnianie jako informacji publicznej stanowić będzie nadmierną ingerencję w prawo do prywatności jednostki. Jednocześnie projektodawca nie wyjaśnił, z czego wynika wyodrębnienie właśnie tych postępowań. Powtórzyć należy zatem argumentację zawartą w punkcie II pisma GIODO z dnia 6 listopada 2017 r.</p> <p>Dodatkowo podkreślenia wymaga, że Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie w wydanych orzeczeniach wyrażał pogląd, iż prawo dostępu do informacji nie ma charakteru bezwzględnego, a jego granice wyznaczone są m.in. przez konieczność respektowania praw i wolności innych podmiotów, w tym przez konstytucyjnie gwarantowane prawo do ochrony życia prywatnego (wyrok z dnia 20 marca 2006 r., sygn. akt K 17/2005). Trybunał Konstytucyjny stwierdził również, że w ramach zderzenia się dwóch wartości – z jednej strony konstytucyjnego prawa do informacji, z drugiej prawa do prywatności – nie można bezwzględnie przyznać priorytetu temu pierwszemu. Nie istnieje formuła „zagwarantowania obywatelom dostępu do informacji za wszelką cenę” (wyrok z dnia 19 czerwca 2002 r., sygn. akt K 11/2002).</p>	
83.	art. 8 ust. 2 w związku z art. 8 ust. 1	ME	<p>Poważne wątpliwości budzi wyłączenie w stosunku do informacji o osobach pełniących funkcje publiczne możliwości ograniczenia prawa dostępu do informacji publicznej ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej. Skutkiem takiego rozwiązania będzie sytuacja, kiedy każda osoba trzecia, bez wykazywania jakiegokolwiek interesu, będzie mogła wystąpić nawet</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			o dane wrażliwe dotyczące osoby pełniące funkcje publiczne. Wynika to z faktu, że projektowane, ogólne wyłączenie w tym zakresie, zgodnie z którym ww. rozwiązanie stosuje się do informacji mających związek z pełnieniem tych funkcji, ma charakter oceny i stwarza warunki do dowolnej, subiektywnej interpretacji, która może następnie skutkować nierównym traktowaniem podmiotów w analogicznych sytuacjach.	
84.	art. 8 ust. 2 pkt 2 i 3	MEN	<p>Art. 8 ust. 2 projektu ustawy określa wyjątki od ograniczenia prawa dostępu do informacji publicznej z uwagi na ochronę prywatności osób fizycznych rozszerzając ich zakres w stosunku do obecnego stanu prawnego o umowy cywilnoprawne zawierane przez organy władzy publicznej i postępowania administracyjne. Wydaje się, że jest to nadmierna ingerencja w prywatność osób fizycznych, zwłaszcza wyłączająca ochronę prywatności osób fizycznych w zakresie postępowań administracyjnych. Postępowania administracyjne dotyczą w zdecydowanej większości indywidualnych, konkretnych spraw obywateli, niejednokrotnie związanych ze sferą ich życia prywatnego np. w sprawie zezwolenia na spełnianie przez dziecko obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą. Wyłączenie ochrony prywatności osób w zakresie postępowań administracyjnych stanowi narażenie obywateli na utratę prywatności i może skutkować naruszeniem dóbr osobistych osób fizycznych, w tym osób małoletnich, będących stronami tych postępowań. Zgodnie z art. 30 Konstytucji RP - przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności oraz praw człowieka i obywatela. jest ona nienaruszalna a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych. Dostęp do informacji publicznej ma poddawać kontroli społecznej działanie organów władzy publicznej, a nie narażać obywateli na utratę prywatności oraz poddanie ich działań i zachowań osądowi każdego, kto będzie chciał uzyskać informację dotyczącą postępowania administracyjnego w indywidualnej sprawie tej osoby. Wątpliwości może budzić też wyłączenie ochrony prywatności wszystkich osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami, a będących stronami umów cywilnoprawnych zawieranych przez organy władzy publicznej nie objętych przepisami o zamówieniach publicznych. Prowadzi to bowiem do nieuzasadnionego różnicowania ochrony prywatności osób fizycznych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w urzędzie obsługującym organ, wykonujących czynności o charakterze usługowym czy eksperckim i osób wykonujących tego rodzaju czynności na podstawie umów cywilnoprawnych. W związku z tym wydaje się, że w projektowanym rejestrze umów również dane osobowe strony – osoby</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			fizycznej niebędącej przedsiębiorcą i wykonującej na podstawie tej umowy czynności nie związane z pełnieniem funkcji publicznych nie powinny być upubliczniane.	
85.	art. 8 ust. 2 pkt 2 i 3	MGM	Przepis daje możliwość udostępniania informacji publicznej również w zakresie objętym tajemnicą przedsiębiorcy i prywatnością osoby fizycznej, co w sposób nie uzasadniony poszerza krąg informacji podlegających udostępnieniu. W postępowaniach o udostępnienie informacji publicznej wnioskodawca będzie mógł uzyskać praktycznie wszelkie informacje o osobach fizycznych lub przedsiębiorcach, ponieważ będą stanowiły część informacji uzyskanych w postępowaniu administracyjnym albo umowy cywilnoprawnej zawartej z organem władzy publicznej, np. nr PESEL, adres zamieszkania, nr telefonu, informacje o dochodach, posiadanym majątku itp.	
86.	art. 8 ust. 2 pkt 2 i 3	MZ	Wątpliwości interpretacyjne mogą powstać w związku z treściami zawartymi w art. 8 ust. 2 pkt 2 i 3 projektu ustawy - w rezultacie wprowadzenia przedmiotowych rozwiązań będą ujawniane dane osób fizycznych (np. adres zamieszkania, PESEL, dane dotyczące stanu zdrowia), których dotyczą umowy cywilnoprawne zawierane z podmiotem publicznym czy decyzje administracyjne, gdyż nie zostały one wyłączone od ujawnienia. Dlatego też należy doprecyzować przedmiotowy przepis.	
87.	art. 8 ust. 2 pkt 3	MRiRW	Proponuję rozważyć wskazanie rodzajów decyzji administracyjnych, protokołów kontroli i innych dokumentów urzędowych.	
88.	art. 8 ust. 2 pkt 3	MŚ	Przepis przewiduje, że ograniczenie prawa dostępu do informacji publicznej określone w art. 8 ust. 1 pkt 2 projektu ustawy nie dotyczy postępowań administracyjnych. Oznacza to, że w przypadku postępowań administracyjnych nie będzie można wyłączyć z udostępnienia m.in. informacji stanowiących tajemnice przedsiębiorcy, czy informacji dotyczących osób fizycznych. Wyłączenie to może dotyczyć w szczególności administracyjnych postępowań karnych dotyczących osób fizycznych czy nawet najbardziej intymnych spraw obywateli załatwianych w postępowaniu administracyjnym. Każdy będzie więc mógł uzyskać dane dotyczące takich postępowań, gdyż nie będzie podstaw do odmowy udostępnienia informacji publicznej. Biorąc również pod uwagę fakt, że większość informacji, które mogą stanowić tajemnicę przedsiębiorcy jest przekazywana organom administracji w ramach postępowań administracyjnych, może to pozbawić podmioty prywatne możliwości ochrony tajemnicy przedsiębiorcy oraz ochrony prywatności osoby fizycznej. Jeżeli taka była intencja projektodawcy, to taka regulacja jest zbyt daleko idąca i może podważać konstytucyjne	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			wolności. Takie dobra, jak ochrona prywatności osoby fizycznej, czy tajemnica przedsiębiorcy, powinny podlegać ochronie na etapie toczących się postępowań administracyjnych. Nie jest również jasne, jak proponowana regulacja koresponduje z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego, dotyczącymi dostępu do akt sprawy tylko przez strony postępowania.	
89.	art. 8 ust. 2 pkt 3 i art. 130	MZ	<p>Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1844) Minister Zdrowia wydaje decyzje o objęciu refundacją i ustaleniu urzędowej ceny zbytu leku, które zawierają instrumenty dzielenia ryzyka. Przedmiotowy instrument dzielenia ryzyka, zawarty w załączniku do decyzji, stanowi tajemnicę przedsiębiorcy w rozumieniu art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. poz. 1503, z późn. zm.) tj. informacje posiadające wartość gospodarczą, co do których przedsiębiorca podjął niezbędne działania w celu zachowania ich poufności. Dostęp do niniejszego załącznika podlega na mocy art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1764) ograniczeniu. Przywołana jednak ustawa w myśl art. 130 projektowanej ustawy utraci moc, co oznacza, iż jawne będą decyzje administracyjne, w tym też zapisy w zakresie instrumentów dzielenia ryzyka, stanowiące załączniki do tzw. decyzji refundacyjnych.</p> <p>Ponadto zgodnie z projektowanym art. 8 ust. 2 pkt 3 ograniczenie prawa dostępu do informacji publicznej określone w ust. 1 pkt 2 (ograniczenie ze względu m.in. na tajemnicę przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji) nie dotyczy postępowań administracyjnych. Co oznacza, że w przypadku decyzji refundacyjnej udostępnieniu podlegałyby także instrumenty dzielenia ryzyka.</p> <p>Propozycja zawarta w projektowanej ustawie, w zakresie decyzji refundacyjnych, stanowi poważne zagrożenie w zakresie ustalania warunków decyzji refundacyjnych oraz zabezpieczenia interesów przedsiębiorców, a w konsekwencji również pacjentów. Konieczność zachowania poufności w przedmiotowym zakresie jest kluczowa dla wydawanych przez Ministra Zdrowia decyzji o objęciu refundacją.</p> <p>Dlatego też proponuję dodanie wyłączenia ww. decyzji wydawanych przez Ministra Zdrowia.</p>	
90.	Uwaga ogólna	MRiRW	Brak regulacji w zakresie trybu pozyskiwania danych koniecznych do ustalenia strony postępowania w przypadku konieczności wydania decyzji o odmowie udzielenia informacji	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			publicznej w przypadku, gdy wnioskodawca nie podaje danych osobowych i składa wnioski incognito przez pocztę elektroniczną	
91.	art. 8 ust. 2 pkt 3	MIB	<p>Uwaga do art. 8 ust. 2 projektu, proponuję skreślić pkt 3 ponieważ wątpliwość budzi wyłączenie postępowań administracyjnych z ograniczenia prawa dostępu do informacji publicznej ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej. W mojej ocenie proponowane wyłączenie ma charakter bardzo ogólny i budzi szereg wątpliwości. Pamiętać bowiem trzeba, że postępowanie administracyjne jest pojęciem szeroko rozumianym i oznacza określony tryb działań organów administracji publicznej w sprawach dotyczących praw i obowiązków niepodporządkowanych im służbowo konkretnych podmiotów bądź też jako uporządkowany ciąg czynności procesowych, dokonywanych przez organ administracji publicznej i inne podmioty tego postępowania, zmierzających do załatwienia sprawy indywidualnej w drodze decyzji administracyjnej.</p> <p>Mając na względzie powyższe podkreślić należy, że postępowanie administracyjne jest postępowaniem szczególnego rodzaju, w którym organ administracji publicznej przyznaje różnego rodzaju podmiotom określone prawa i nakłada obowiązki. Rozstrzygając o tych prawach lub obowiązkach organ administracji publicznej, często na podstawie złożonego wniosku, uzyskuje dostęp do różnego rodzaju danych, np. adresowych bądź danych dotyczących sfery życia prywatnego (np. w przypadku wydawanych decyzji o pozwoleniu na budowę organy uzyskują dostęp do informacji o wnętrzu prywatnych domów, rozmieszczeniu w nich sejfów itp). Dane te w wielu przypadkach obejmują nie tylko informacje o sferze życia prywatnego wnioskodawcy, ale również innych podmiotów, które nie składały wniosku i nie są zainteresowane uzyskaniem decyzji, a które z mocy przepisów zostały uznane za strony prowadzonych postępowań administracyjnych (np. osoby przez których działki planowana jest budowa sieci energetycznej, osoby sąsiadujące z budową drogi).</p> <p>Oznacza to, że prowadząc postępowanie organ administracji publicznej ma dostęp do ogromniej ilości danych, w tym informacji odnoszących się do prywatności osoby trzeciej (niekoniecznie będących danymi osobowymi), których ujawnienie nie powinno mieć miejsca. Szczególną uwagę należy zwrócić tutaj np. na kwestie wydawania pozwoleń na budowę i związaną z tym koniecznością opracowania projektu budowlanego. Rozpatrując wnioski o pozwolenie na budowę organy administracji architektoniczno-budowlanej mają dostęp nie tylko do danych osobowych identyfikujących inwestora, ale również do danych szczegółowych</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>zawartych m.in. w dołączanym do wniosku o pozwolenie na budowę projekcie budowlanym, który określa np. rozmieszczenie pokoi, materiał wykonania, umiejscowienie sejfu lub urządzeń antywłamaniowych. Informacji tych inwestor z pewnością nie chciałby upubliczniać, jednak zgodnie z projektem takie informacje znalazłyby się w obiegu publicznym. Co więcej prawo do prywatności, jako jedno z podstawowych wolności i praw, zostało zagwarantowane przepisami Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. poz. 483, z późn o zm.). W art. 47 Konstytucja RP stanowi, że każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym. Oznacza to, że każdemu obywatelowi przysługuje prawna ochrona życia prywatnego. Pojawia się zatem pytanie, czy ujawnienie w trybie przepisów ustawy o jawności życia publicznego informacji dotyczących postępowań administracyjnych nie wykracza poza przyznane przez Konstytucję RP granice lub jest na tyle uzasadnione, by w te granice wkraczać.</p>	
92.	art. 8 ust. 2 pkt 3	RCL	<p>Zgodnie z art. 8 ust. 2 pkt 3 projektu ustawy ograniczenie prawa dostępu do informacji publicznej ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej oraz tajemnicę przedsiębiorstwa nie będzie dotyczyć postępowań administracyjnych. Proponowane rozwiązanie nie jest znane obecnie obowiązującym przepisom, a jego treść wywołuje wątpliwości natury konstytucyjnej. Literalne odczytanie projektowanego przepisu prowadzi do wniosku, że w przypadku gdy wniosek dotyczy informacji publicznych związanych z konkretnym postępowaniem administracyjnym, np. jest to wniosek o udostępnienie treści wydanej decyzji administracyjnej, czy pism lub dokumentów składanych w postępowaniu, organ nie będzie mógł odmówić udostępnienia takiej informacji, powołując się na konieczność ochrony prywatności osób fizycznych (stron postępowania) lub tajemnicy przedsiębiorstw. Tymczasem niektóre postępowania administracyjne dotyczą kwestii związanych ze szczególnie wrażliwą sferą życia prywatnego jednostki (np. jej sytuacji zdrowotnej, rodzinnej, finansowej), czy też odnoszą się do faktów, których przedsiębiorca nie chce ujawniać konkurencji rynkowej. Udostępnienie pełnej informacji z takich postępowań może narażać na wymierne straty oraz utrudniać prowadzenie działalności gospodarczej przedsiębiorcom, którzy stając się stronami postępowań administracyjnych (co stanowi rzecz naturalną w przypadku prowadzenia biznesu), będą musieli liczyć się z tym, że informacje objęte zakresem tajemnicy przedsiębiorstwa zostaną udostępnione osobom trzecim. Nie jest jasne, czy takie</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>sytuacje zostały objęte intencją projektodawcy. Uzasadnienie do projektowanej ustawy nie zawiera bowiem żadnego wyjaśnienia dotyczącego celów omawianej regulacji. Wobec nieprzedstawienia w uzasadnieniu do projektu ustawy argumentacji konstytucyjnej, która uzasadniałaby dopuszczalność tak istotnego ograniczenia prawa jednostki do ochrony życia prywatnego wynikającego z art. 47 Konstytucji RP, należy wyrazić pogląd, że przyjęte rozwiązanie może stanowić nadmierną ingerencję w prywatność jednostki, nieadekwatną do celu, któremu miałyby służyć i nieproporcjonalną do dolegliwości, które wywoła.</p>	
93.	art. 8 ust. 2 pkt 3	MZ	<p>Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1844) Minister Zdrowia wydaje decyzje o objęciu refundacją i ustaleniu urzędowej ceny zbytu leku, które zawierają instrumenty dzielenia ryzyka. Przedmiotowy instrument dzielenia ryzyka, zawarty w załączniku do decyzji, stanowi tajemnicę przedsiębiorcy w rozumieniu art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. poz. 1503, z późn. zm.) tj. informacje posiadające wartość gospodarczą, co do których przedsiębiorca podjął niezbędne działania w celu zachowania ich poufności.</p> <p>Zgodnie z projektowanym art. 8 ust. 2 pkt 3 ograniczenie prawa dostępu do informacji publicznej określone w ust. 1 pkt 2 (ograniczenie ze względu m.in. na tajemnicę przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji) nie dotyczy postępowań administracyjnych. Co oznacza, że w przypadku decyzji refundacyjnej udostępnieniu podlegałyby także instrumenty dzielenia ryzyka. Propozycja zawarta w projektowanej ustawie, w zakresie decyzji refundacyjnych, stanowi poważne zagrożenie w zakresie ustalania warunków decyzji refundacyjnych oraz zabezpieczenia interesów przedsiębiorców, a w konsekwencji również pacjentów. Konieczność zachowania poufności w przedmiotowym zakresie jest kluczowa dla wydawanych przez Ministra Zdrowia decyzji o objęciu refundacją. Dlatego też proponuję dodanie wyłączenia ww. decyzji wydawanych przez Ministra Zdrowia.</p>	
94.	art. 9	ME	<p>Przewidziany w art. 9 projektu obowiązek prowadzenia rejestru umów cywilnoprawnych, których skutkiem jest wydatkowanie środków pieniężnych, zwanego dalej "rejestrem umów", dotyczy wszystkich umów cywilnoprawnych bez względu na wysokość wydatkowanych środków pieniężnych. W odniesieniu do spółki zobowiązanej oznaczałoby to, że w rejestrze znalazłaby odbicie cała działalność gospodarcza związana z wydatkowaniem środków pieniężnych. Byłoby to powielanie w rejestrze umów niemal całej ewidencji księgowej.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>Wydaje się więc celowe ograniczenie prowadzenia rejestru tylko do <u>niektórych</u> umów cywilnoprawnych. W przeciwnym razie, podmioty gospodarcze będą musiały ewidencjonować w rejestrze umów niemal cały swój obrót środkami pieniężnymi. Będzie to prowadzić do ujawniania podejmowanych operacji gospodarczych, których ujawnienie osłabiać będzie konkurencyjność rynkową spółki zobowiązanej w stosunku do podmiotów prywatnych, pomijając aspekt konieczności dublowania ewidencji gospodarczej.</p> <p>Prowadzenie rejestru umów cywilnoprawnych może również uderzać w działania badawczo-rozwojowe prowadzone we współdziałaniu podmiotów korzystających ze środków publicznych i prywatnych. Zazwyczaj bowiem zaangażowanie kapitałowe w takie spółki zobowiązane będzie występować na niskim, ale przekraczającym 10%, poziomie. Ujawnienie w rejestrze umów cywilnoprawnych z kim, na jaką kwotę i na jaki okres zawarto umowę cywilnoprawną, może mocno osłabić działania takiej spółki.</p> <p>Skutkiem wprowadzenia projektowanych regulacji może być unikanie wchodzenia podmiotów prywatnych w relacje kapitałowe ze Skarbem Państwa lub innymi podmiotami reprezentującymi środki publiczne. Często będzie to niekorzystne dla polityki gospodarczej państwa, zwłaszcza gdy z punktu widzenia państwa korzystne jest wspieranie partnerstwa publiczno - prywatnego. Dla przykładu: na gruncie przepisów o odnawialnych źródłach energii tworzone są klastry energetyczne, składające się z podmiotów publicznych i prywatnych, których celem jest samozaopatrzenie się w energię na określonym obszarze. Wprowadzenie projektowanych regulacji może zahamować ten pozytywny pod każdym względem proces.</p> <p>W mojej ocenie, ujawnianie umów powinno odbywać się zgodnie i w ramach obecnie obowiązujących przepisów prawa dotyczących, w szczególności, tajemnicy przedsiębiorstwa, spółek publicznych, odpowiedzialności cywilnoprawnej i karnej członków organów spółek oraz ochrony danych osobowych, w tym również przepisów prawa europejskiego w szczególności Dyrektywy Parlamentu Europejskiego Rady nr 2014/57UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. sprawie sankcji karnych za nadużycia na rynku (tzw. dyrektywy MAR MADII) - regulującej m.in. kwestie związane z przekazywaniem informacji poufnych. Wydaje się, że ryzyka naruszenia poufności umów nie niweluje uprawnienie, o którym mowa w ust 6 projektowanego art. 9, gdyż zawarte tam sformułowanie „może zagrażać podstawowym interesom spółki zobowiązanej” jest nieprecyzyjne, ma charakter oceny i może być poddawane dowolnej, niejednolitej interpretacji. Ujawnianie przez spółki, wobec których</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>Skarb Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub państwowe i samorządowe osoby prawne mające pozycję dominującą, wszystkich informacji wymienionych w projekcie ustawy mogłoby doprowadzić do istotnego rozszerzenia zakresu informacji podlegających ujawnieniu w sposób sprzeczny z interesem spółki, a nawet państwa. Ponadto, ujawnianie tych informacji może wpłynąć na zachwianie równowagi konkurencyjnej na rynku, ponieważ spółki prywatne nie będą mieć obowiązków analogicznych do nałożonych projektowaną ustawą. W szczególności, należy w tym miejscu zwrócić uwagę na uregulowania dotyczące spółki publicznej w zakresie ujawniania informacji poufnych (ustawa z 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1639, z późn. zm.). Wskazana ustawa za ujawnianie informacji poufnych w spółce publicznej przewiduje wysokie sankcje finansowe nakładane przez Komisję Nadzoru Finansowego.</p>	
95.	art. 9	RCL	<p>W pierwszej kolejności należy zauważyć, że będą ujawniane informacje dotyczące umów, na podstawie których faktycznie jest świadczona praca, a które nie są umowami o pracę, np. umowy o świadczenie usług, umowy zlecenia, umowy o dzieło. W tym kontekście mogą również pojawić się zastrzeżenia konstytucyjne w zakresie równego traktowania osób świadczących pracę na podstawie umowy o pracę i na podstawie umów cywilnoprawnych. O ile informacje na temat umów o pracę nie będą bowiem udostępniane w BIP, to dane o umowach cywilnoprawnych, stanowiących podstawę świadczenia pracy, zostaną umieszczone w jawnym rejestrze umów. Tymczasem wydaje się, że argumenty, które uzasadniają nieujawnianie danych, przykładowo, o wynagrodzeniu, są takie same dla pracownika w rozumieniu Kodeksu pracy oraz osoby świadczącej pracę na podstawie stosunku cywilnoprawnego. Tym samym umowy cywilnoprawne, które ze względu na cechy świadczenia są swego rodzaju odpowiednikami umów o pracę, powinny być traktowane tak samo, jak umowy pracownicze. Wobec tego nie wydaje się zasadne ujmowanie ich w rejestrze umów. Niewątpliwie na gruncie analizowanych przepisów projektowanej ustawy obie kategorie osób świadczących pracę charakteryzują się cechą relewantną. Dlatego też powinny być traktowane w sposób jednakowy.</p> <p>Po drugie, warto ponownie rozważyć, czy prawidłowym z perspektywy konstytucyjnej jest umieszczanie w przedmiotowym rejestrze informacji o umowach cywilnoprawnych związanych z uprawnieniami wynikającymi z posiadania statusu pracownika w danej</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>instytucji. Odpowiednim przykładem będą tutaj tzw. pożyczki pracownicze, które stanowią formę wsparcia socjalnego pracownika przez pracodawcę, a są wypłacane zazwyczaj z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Warto przy tym zaznaczyć, że fundusz ten jest tworzony na podstawie ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 800, z późn. zm.), współkształtującej system indywidualnych i zbiorowych stosunków pracy. Dlatego też może budzić wątpliwości z perspektywy zgodności z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP udostępnianie informacji o innych umowach powiązanych z umową o pracę.</p> <p>W celu ograniczenia ryzyka naruszenia prawa do ochrony danych osobowych (art. 51 ust. 2 Konstytucji RP) oraz prawa do prywatności (art. 47 Konstytucji RP) należy w sposób precyzyjny, jednoznaczny i zgodny z zasadą proporcjonalności wskazać na poziomie ustawowym informacje, które powinny być ujawniane w rejestrze umów. Wydaje się, że projektowany przepis art. 9 ust. 2 obecnie tego wymogu nie spełnia.</p> <p>Po drugie, wiele określeń użytych w wyliczeniu zawartym w projektowanym art. 9 ust. 2 ma ogólny, nieprecyzyjny charakter. Wiele problemów praktycznych będzie się również wiązało z ustaleniem „całkowitej wartości przedmiotu umowy”. Projektodawca nie przedstawił żadnych wytycznych co do sposobu określenia tej wartości. Nie jest jasne, czy wartość ta odpowiada wartości świadczenia pieniężnego będącego świadczeniem wzajemnym. Wówczas jednak pojawia się problem ewentualnego braku ekwiwalentności świadczeń. Jeżeli zaś intencją Projektodawcy było określenie rzeczywistej wartości przedmiotu umowy, to wówczas zauważyć należy, że w praktyce istnieje wiele alternatywnych metod wyceny różnych składników majątkowych (np. metody majątkowe, metody dochodowe, metody mieszane). Problematiczne może być również określenie wartości przedmiotu umowy w przypadku kontraktów zakładających świadczenia okresowe, np. umowy najmu czy dzierżawy (nie wiadomo, za jaki okres należy skalkulować czynsz, aby uzyskać wartość przedmiotu umowy).</p>	
96.	art. 9	RCL	<p>1) ust. 2 projektu - proponuje się rozważyć, czy wśród informacji umieszczanych w rejestrze nie powinno być ujawniane także to, kto podpisał umowę;</p> <p>2) ust. 6 projektu - wyjaśnienia wymaga pojęcie „podstawowe interesy spółki zobowiązanej” jako przesłanki wyłączenia jawności informacji. Ma to znaczenie dla jednolitości wykładni i praktyki stosowania projektowanego przepisu.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
97.	art. 9	MSZ	<p>Projekt ustawy w art. 9 przewiduje prowadzenie przez jednostki sektora finansów publicznych, przedsiębiorstwa państwowe, instytuty badawcze oraz spółki zobowiązane jawnego rejestru umów cywilnoprawnych. Jego utworzenie jest podyktowane potrzebą lepszej kontroli sposobu zarządzania majątkiem państwa. Rejestr ten ma obejmować m.in. dane kontrahenta oraz wartość przedmiotu umowy. W związku z tym, że wśród takich umów znajdują się również umowy zawierane z osobami fizycznymi, wskazany przepis budzi wątpliwości pod kątem zgodności z unijnymi przepisami o ochronie danych osobowych.</p> <p>Publikacja informacji identyfikujących kontrahenta stanowi przetwarzanie jego danych osobowych. Publikacja takich informacji w powiązaniu z publikacją informacji o wartości przedmiotu umowy może stanowić istotną ingerencję w prywatność. W związku z powyższym cel wskazany przez ustawodawcę musi być realizowany przy uwzględnieniu konieczności odpowiedniej ochrony praw podstawowych ustanowionych w art. 7 i 8 Karty Praw Podstawowych tj. prawa do prywatności i prawa do ochrony danych osobowych. W tym kontekście należy zwrócić uwagę na wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawach połączonych C-92/09 i C-93/09 Volker und Markus Schecke GbR, w którym Trybunał Sprawiedliwości zakwestionował przepisy przewidujące konieczność publikacji informacji na temat będących osobami fizycznymi beneficjentów środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW). Trybunał Sprawiedliwości wskazał, że analizowanym przepisom nie towarzyszyła odpowiednia analiza w zakresie wyważenia interesu polegającego na zapewnieniu przejrzystości działań i optymalnego wykorzystania funduszy publicznych, z jednej strony, i naruszanego prawa zainteresowanych beneficjentów do poszanowania ich życia prywatnego i ochrony ich danych osobowych, z drugiej.</p> <p>Powyższe wnioski należy odnieść również do projektowanych przepisów ustawy. Przepisy dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych przewidują możliwość przetwarzania danych, gdy ich przetwarzanie jest konieczne dla realizacji zadania wykonywanego w interesie publicznym (art. 7 lit. e dyrektywy). Wynika z tego, że przetwarzane mogą być tylko takie dane, które są niezbędne i proporcjonalne do realizacji zakładanego celu. W tym miejscu pragnę zwrócić uwagę na to, że z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE wynika również, że ochrona prawa</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>podstawowego do poszanowania życia prywatnego na poziomie Unii wymaga, aby odstępstwa od ochrony danych osobowych i jej ograniczenia ograniczały się do tego, co absolutnie konieczne (wyrok Trybunału w sprawie C-362/14 Schrems, pkt 92).</p> <p>W związku z powyższym, mając na uwadze różnorodność zawieranych umów cywilnoprawnych należy przeanalizować, czy publikowanie wszystkich takich umów jest uzasadnione z punktu widzenia określonego przez projektodawcę interesu publicznego i przeważa nad prawami jednostki do poszanowania życia prywatnego i ochrony danych osobowych. Taka analiza powinna znaleźć się w uzasadnieniu projektu.</p> <p>Powyzsza uwaga odnosi się również do art. 8 ust. 2 pkt 2 projektu, który przewiduje, że prawo dostępu do informacji publicznej w zakresie, w jakim dotyczy ono umów cywilnoprawnych oraz wykonywania takich umów, nie może być ograniczone ze względu na prywatność osoby fizycznej.</p> <p>Zgodnie z art. 8 ust. 2 pkt 3 projektu na ochronę prywatności osoby fizycznej nie można się również powołać w przypadku wniosku o dostęp do akt postępowania administracyjnego. Takie zastrzeżenie budzi jednak wątpliwości ze względu na to, że akta takie mogą zawierać informacje głęboko ingerujące w prywatność jednostek. W związku z czym ich udostępnianie także nie powinno być nieograniczone.</p>	
98.	art. 9	NIK	<p>W art. 9 projektu nałożono na jednostki sektora finansów publicznych, przedsiębiorstwa państwowe, instytuty badawcze oraz spółki zobowiązane obowiązek prowadzenia rejestru umów cywilnoprawnych. Jednym z elementów rejestru jest informacja dotycząca trybu zawarcia umowy.</p> <p>W projekcie nie określono jednak, co należy rozumieć pod pojęciem „tryb zawarcia umowy” (por. art. 9 ust. 2 pkt 8 projektu).</p>	
99.	art. 9 ust. 1	MSWIA	<p>W związku z wprowadzeniem w art. 9 ust. 1 projektu rejestru „umów cywilnoprawnych” wyjaśnienia wymaga, czy w przedmiotowym rejestrze będą zamieszczane: informacje o jednostronnie kierowanych do wykonawcy zapotrzebowaniach na podstawie złożonej przez niego oferty, zamówienia realizowane w otwartych placówkach handlowych lub usługowych (sklepy, restauracje), a także umowy dotyczące udzielenia dotacji albo umowy o pracę.</p>	
100	art. 9 ust. 1	MS	<p>Mając na uwadze charakter i wagę zadań, jakie wykonuje Minister Sprawiedliwości w związku z kierowaniem działem administracji rządowej – sprawiedliwość, należy zdecydowanie negatywnie ocenić nałożenie na Ministra Sprawiedliwości obowiązku udostępniania w</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>projektowanym rejestrze zawartych umów. Zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 888 i 1086) dział sprawiedliwość obejmuje sprawy sądownictwa, prokuratury, notariatu, adwokatury i radców prawnych, w zakresie wynikającym z przepisów odrębnych, wykonywania kar oraz środków wychowawczych i środka poprawczego orzeczonego przez sądy oraz sprawy pomocy postpenitencjarnej, tłumaczy przysięgłych, a także nieodpłatnej pomocy prawnej, o której mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (Dz. U. poz. 1255, z późn. zm.). Projektowane udostępnianie zawartych umów w rejestrze, w tym danych wrażliwych dla działania resortu, może mieć określone negatywne skutki (szczególnie, jeśli ich upublicznienie nastąpi na zbyt wczesnym etapie) i stanowić przyczynek do błędnej interpretacji działań resortu. W rzeczywistości rejestr powinien służyć natomiast kontroli wydatkowania środków publicznych. Proponowane rozwiązanie może ponadto w sposób negatywny rzutować na utrzymanie właściwego zakresu ochrony zawartych w rejestrze danych osobowych. Wydaje się, iż projektowana zmiana pomija aspekt zagrożenia, jakie publikacja rejestru umów niesie dla administratorów danych osobowych (ministrów, dyrektorów generalnych urzędów) w kontekście obowiązków nałożonych na nich przez ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922). Publikacja w rejestrze zawartych umów spowoduje, że utrzymanie właściwej kontroli bezpieczeństwa zbioru danych osobowych objętych rejestrem zawartych umów może stać się istotnie utrudnione, a nawet całkowicie niemożliwe. Sytuacja taka prowadzić może do sprzeczności z obowiązkami administratorów danych osobowych, którzy – zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych – są zobligowani m.in. do zabezpieczenia danych przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabranieniem przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem ustawy o ochronie danych osobowych oraz zmianą, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem.</p> <p>W kontekście powyższego należy zauważyć, iż stronami takich umów mogą być podmioty zobowiązane do nieujawniania tajemnic chronionych na mocy powszechnie obowiązujących przepisów prawa, w tym m. in. tajemnicy radcowskiej, adwokackiej, bankowej, czy też ubezpieczeniowej.</p>	
101	art. 9 ust. 1	MŚ	Wymaga wyjaśnienia czy wskazane w art. 9 ust. 1 projektu ustawy pojęcie umowy cywilnoprawnej obejmuje również umowy o pracę. Umowa o pracę choć jest regulowana	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			przez Kodeks pracy może być uznana za rodzaj umowy z zakresu prawa cywilnego. W takim ujęciu ujawnianie wszystkich umów o pracę wydaje się nieuprawnione. To samo dotyczy tzw. umów śmieciowych, które często w praktyce obrotu gospodarczego zastępują umowy o pracę i są umowami cywilnoprawnymi.	
102	art. 9 ust. 1 i 4	MGM	Proponowany obowiązek prowadzenia jawnego rejestru umów cywilnoprawnych przez spółki zobowiązane i przedsiębiorstwa państwowe, których skutkiem jest wydatkowanie środków pieniężnych godzi zarówno w określonej w art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 roku o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji tajemnice przedsiębiorstwa, jak i wynikającą z niej tajemnicę handlową - opartą na szczegółach transakcyjnych, informacjach o klientach, i ich potrzebach, źródłach zaopatrzenia, kontaktach oraz innych informacjach zawierających pokaźną wartość gospodarczą. Niezależnie od powyższego, podnieść należy stanowiące konsekwencje ww. stanu, problemy z egzekwowaniem przepisów o ochronie danych osobowych. Ponadto, jawność rejestru może wywrzeć negatywny wpływ na stosunki z zagranicznymi kontrahentami, którzy z uwagi na obowiązujący w Polsce porządek prawny, mogą stronić od zawierania umów z polskimi przedsiębiorcami oraz dokonywania inwestycji w Polsce. Wskazać należy, iż powyżej przytoczony stan wywoła negatywne skutki w gospodarce. Mając to za podstawę, należy poddać pod rozagę pozostawienie jawności rejestru umów wyłącznie w przypadku jednostek publicznych.	
103	art. 9 ust. 2	MSZ	Konieczne jest dookreślenie katalogu informacji wprowadzanych do rejestru umów cywilnoprawnych w zakresie umów zlecenia i umów o dzieło tak, aby zakres wprowadzonych danych, z uwagi na jawność rejestru, nie naruszał przepisów o ochronie danych osobowych.	
104	art. 9 ust. 2 pkt 3	MC	Pragnę także zaproponować korektę art. 9 ust. 2 pkt 3 tak, aby ujawnieniu podlegał numer REGON i/lub numer NIP podmiotu, z którym umowa została przez podmiot zobowiązany zawarta, o ile został ujawniony w umowie. W przypadku, w którym zamawiający dysponuje wyłącznie jednym identyfikatorem, tylko ten identyfikator w rejestrze zostanie ujawniony, np. gdy podmiot dysponuje jedynie numerem NIP kontrahenta, wówczas w rejestrze zostanie wyłącznie ujawniony nr NIP, natomiast pole dla nr REGON zostanie puste. Zmianie tej powinno towarzyszyć wyodrębnienie do oddzielnego punktu nazwy podmiotu, z którym umowa została przez podmiot zobowiązany zawarta.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
105	art. 9 ust. 2 pkt 6	MSZ	Jednocześnie proponuje się zmianę przepisu art. 9 ust. 2 pkt 6 poprzez usunięcie sformułowanie: „kwotę zrealizowanych wydatków” i zastąpienie sformułowaniem: „kwotę planowanych wydatków” lub „kwotę maksymalnych wydatków”.	
106	art. 9 ust. 2 pkt 6	MON	Proponuje się zastąpienie wyrazów: „kwotę zrealizowanych wydatków;” wyrazami: „kwotę planowanych do realizacji wydatków;” ze względu na fakt, że w większości przypadków w momencie wprowadzenia informacji do rejestru umów, żadne wydatki nie będą jeszcze de facto zrealizowane.	
107	art. 9 ust. 5	MON	<p>Ustosunkowując się do zapisów dotyczących prowadzenia rejestru umów cywilnoprawnych, Ministerstwo Obrony Narodowej proponuje dodanie przepisu w zakresie nieupubliczniania w Biuletynie Informacji Publicznej rejestru umów zawieranych w zakresie bezpieczeństwa i obronności państwa. Informacje na temat rejestru umów dotyczących działalności resortu obrony narodowej może być jedynie przekazywane do Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego, stosownie do regulacji wskazanej w art. 9 ust. 7 projektu ustawy.</p> <p>Wobec powyższego proponuje się w art. 9 ust. 5 nadać następujące brzmienie:</p> <p>„5. Informacji, o których mowa w ust. 2, dotyczących umów zawierających informacje podlegające ochronie na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych lub dotyczących obronności i bezpieczeństwa państwa objętych ochroną, nie udostępnia się w sposób określony w ust. 4.”</p> <p>W uzasadnieniu do powyższego rozwiązania należy wskazać, że art. 9 ust. 4 i 7 projektu nakłada na podmioty prowadzące rejestr umów ustawowy obowiązek jawności i publikacji umów cywilnoprawnych. Proponuje się ich zmianę w taki sposób, aby wyłączyć obowiązek upubliczniania umów zawieranych przez resort obrony narodowej, w szczególności umów dotyczących obronności i bezpieczeństwa państwa.</p> <p>Ograniczenie dostępu do informacji, które nie są objęte obowiązkiem stosowania przepisów ustawy - Prawo zamówień publicznych oraz informacji zawartych w umowach z dziedziny obronności i bezpieczeństwa, pozwoli zawęzić ryzyko ujawnienia informacji, które mogą godzić w bezpieczeństwo państwa. Z uwagi na zawarte w umowie informacje (np. imię i nazwisko kontrahenta, przedmiot i wartość umowy) mogą one stanowić podstawę do identyfikacji osób wykonujących określone prace na potrzeby Sił Zbrojnych RP, jak również mogą być podstawą do uzyskania informacji na temat funkcjonowania resortu obrony narodowej. Informacje na temat umów cywilnoprawnych, wymienionych w art. 9 ust. 5</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			projektu, które będą zawierane przez resort obrony narodowej, nie powinny być dostępne służbom państw obcych.	
108	art. 9 ust. 6	MSWIA	Przepis art. 9 projektu powinien zostać doprecyzowany w zakresie wyłączeń spod obowiązku zamieszczania umów cywilnoprawnych w rejestrze umów. Przede wszystkim należy przesądzić czy powinno się zamieszczać w rejestrze dane o umowach zawieranych z wyłączeniem stosowania przepisów ustawy na podstawie art. 4 pkt 5, art. 4 pkt 5b, art. 4 pkt 5c i art. 4b ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych. W przypadku obowiązku prowadzenia rejestru umów przez podmioty niebędące jednostkami sektora finansów publicznych (np. spółki) należy zwrócić uwagę, że dane takie jak wartość przedmiotu umowy, okres realizacji umowy, a nawet przedmiot umowy mogą stanowić tajemnicę przedsiębiorstwa (tajemnicę handlową). Spółki działają w warunkach rynkowej konkurencji i prowadzenie otwartych rejestrów umów może spowodować pogorszenie ich pozycji rynkowej. Postanowienia projektowanego ust. 6 wydają się nie zabezpieczać dostatecznie interesów spółek zobowiązanych, ze względu na konieczność zinterpretowania pojęcia „podstawowego interesu spółki”. Ponadto, katalog wyłączeń powinien obejmować również umowy realizowane ze środków funduszu operacyjnego Policji oraz Straży Granicznej.	
109	art. 9 ust. 7	RCL	Ponownego rozważenia wymaga zasadność regulacji zawartej w art. 9 ust. 7 projektu określającej obowiązek przekazywania Szefowi CBA informacji o wszystkich niejawnych umowach, o których mowa w art. 9 ust. 5. Należy rozważyć czy sam fakt przekazywania takich informacji w sposób określony w art. 9 ust. 10 projektu nie będzie miał negatywnego wpływu na stan bezpieczeństwa państwa (szczególnie, jeśli informacje takie miałyby przekazywać ABW, AW, SKW, czy SWW).	
110	art. 9 ust. 10	MC	Odpowiadając na oczekiwania społeczne, rejestry umów powinny być publikowane w Centralnym Repozytorium Informacji Publicznej (którego funkcje pełni rządowy portal danepubliczne.gov.pl) w otwartych formatach ułatwiających ponowne wykorzystywanie tego rodzaju danych. Należy zauważyć, że publikacja danych wyłącznie w formatach "zamkniętych", np. PDF, nie tylko utrudnia ponowne wykorzystywanie danych, przeszukiwanie oraz sortowanie informacji w rejestrze zawartych, lecz także może być źródłem przypadkowych błędów powstałych przy konwertowaniu przez użytkowników plików do postaci edytowalnej. Kwestia formatu rejestrów umów stanowi materię, która powinna	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			zostać uregulowana aktem wykonawczym. Na obecnym etapie proponuję, aby w projektowanej ustawie został rozszerzony obowiązek udostępniania rejestrów umów również w Centralnym Repozytorium Informacji Publicznej (Centralnym Repozytorium Informacji Sektora Publicznego) Portal ten stanowi centralny punkt dostępu do danych sektora publicznego zapewniający stały dostęp do danych bezpłatnie i bez konieczności składania wniosków. Dane w nim udostępniane są w formatach otwartych umożliwiającymi ich analizę, zestawianie czy wykorzystanie w innowacyjnych produktach, usługach lub aplikacjach. Warto, aby tak cenne dane mające wysoki potencjał dla ponownego wykorzystywania, jaki stanowią rejestry umów, były dostępne i łatwo wyszukiwalne dla każdego zainteresowanego w jednym miejscu. Dlatego ważne jest, aby rejestry umów miały zarówno jednolitą strukturę, jak i format udostępnianych danych. Kwestie te powinny zostać uwzględnione w upoważnieniu do wydania rozporządzenia, o którym mowa w art. 9 ust. 10 projektowanej ustawy.	
111	art. 9 ust. 10	MSZ	Warto uzupełnić zapis o wprowadzaniu do rejestru umów zawartych od dnia wejścia w życie ustawy do dnia wejścia w życie rozporządzenia, o którym mowa w art. 9 ust. 10.	
112	art. 9 ust. 2 pkt 3, art. 29 ust. 6 pkt 1, art. 33 ust. 3 pkt 3	MZ	Zamiast numeru NIP firmy powinien być wpisany numer REGON; Uzasadnieniem uwagi jest fakt, że zgodnie z obecnie obowiązującym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 113) identyfikatorem podmiotu jest numer REGON a osoby fizycznej numer PESEL.	
113	ROZDZIAŁ 3		ROZDZIAŁ 3 (ART. 10-24)	
114	art. 10	MSZ	W art. 10 proponuje się uwzględnienie źródła informacji równoważnego do BIP tj. stron internetowych prowadzonych w domenie rządowej gov.pl. Część informacji udostępniana jest bowiem wprost na stronach internetowych, bez jej powielania w BIP.	
115	art. 10, art. 23 ust. 3, 5 i 6	RCL	Wątpliwości budzi realizacja konstytucyjnego prawa do „rejestracji obrazu lub dźwięku” przez osoby mające wstęp na posiedzenia kolegialnych organów władzy publicznej. Projekt ustawy pomija to uprawnienie przenosząc normę z art. 61 ust. 2 Konstytucji RP do przepisów art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 projektu, a w dalszych przepisach (np. w art. 10 czy w art. 23 ust. 3, 5 i 6 projektu) rejestrację obrazu i dźwięku traktuje jako obowiązek organów władzy publicznej, a nie jako prawo obywatela, polegający na udostępnianiu materiałów audiowizualnych (art. 10	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			ust. 1 pkt 4 projektu), w dodatku obowiązek wykonywany „w miarę potrzeby” (art. 23 ust. 3 projektu), nie precyzując przy tym czyjej.	
116	art. 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 1	MST	Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 1 projektowanej ustawy, dokumentem urzędowym jest treść oświadczenia woli lub wiedzy, utrwalona i podpisana w dowolnej formie przez osobę pełniącą funkcję publiczną, w ramach jej kompetencji, skierowana do innego podmiotu lub złożona do akt sprawy. W opinii MSiT zakres przedmiotowy tego przepisu jest zbyt szeroki i będzie on skutkował tym, że liczba dokumentów do umieszczenia w BIP będzie zbyt duża, a przez to wypełnienie obowiązku ich publikacji stanie się niemożliwe.	
117	art. 10 ust. 2	MGM	Przepis powinien zostać połączony z art. 20 projektu ustawy, aby przepisy regulujące odpłatność za dostęp do informacji publicznej zostały zgrupowane w jednym artykule merytorycznym, co zapewni większą przejrzystość ustawy.	
118	art. 11 ust. 3	MON	Proponuje się <i>in fine</i> po wyrazach „inne informacje publiczne” kropkę zastąpić przecinkiem i po nim dodać wyrazy „z wyłączeniem służb specjalnych”. W razie nieuwzględnienia powyższej propozycji proponuje się w ust. 3 dodać zdanie drugie w brzmieniu: „Obowiązek, o którym mowa w zdaniu pierwszym nie ma zastosowania do służb specjalnych w zakresie informacji, o których mowa w art. 7 pkt 2 lit. f, pkt 3 lit. f, pkt 4 i pkt 5 lit. a.”. Powyższe zmiany wynikają z konieczności ochrony informacji, o których mowa w ww. przepisach, z uwagi na potrzebę ochrony metod, form, środków oraz czynności realizowanych w ramach ustawowych zadań służb specjalnych.	
119	art. 11 ust. 5	ME	Art. 11 ust. 5 odsyła do nieistniejącej w projekcie jednostki redakcyjnej (art. 8 ust. 1 pkt 3).	
120	art. 11 ust. 6 pkt 2	MON	W myśl art. 11 ust. 6 pkt 2 projektu ustawy SKW i SWW mają obowiązek podawania w Biuletynie Informacji Publicznej w odniesieniu do każdej udostępnianej w nim informacji publicznej danych określających tożsamość osoby, która wytworzyła tę informację lub odpowiada za jej treść (niebędących danymi określającymi tożsamość osoby, która wprowadziła informację do Biuletynu Informacji Publicznej, o których mowa w art. 11 ust. 6 pkt 3 projektu). Projektowany przepis ustawy pozostaje wprost w sprzeczności z art. 39 ust. 1 w zw. z art. 24 ustawy o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego, w myśl którego SKW i SWW mają obowiązek zapewnienia ochrony danych identyfikujących funkcjonariuszy SKW i SWW oraz żołnierzy zawodowych wyznaczonych na stanowiska służbowe w SKW i SWW. Przyjęcie powyższego rozwiązania doprowadzi do ujawnienia na	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			stronach podmiotowych BIP danych określających tożsamość znacznej części funkcjonariuszy i pracowników oraz żołnierzy wyznaczonych na stanowiska służbowe w SKW i SWW. Uwaga odnosi się również odpowiednio do art. 17 ust. 1 pkt 2 projektu.	
121	art. 13-15	MC	Projektowana ustawa powinna jednocześnie przewidywać przeniesienie przepisów o centralnym repozytorium do ustawy z dnia 25 lutego 2016 r. o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz. U. poz. 352 dalej: upw). Centralne repozytorium jest instrumentem służącym ponownemu wykorzystywaniu informacji i obok Biuletynów Informacji Publicznej podstawowym trybem bezwnioskowego udostępniania informacji. W przeciwieństwie jednak do BIP dane dostępne w centralnym repozytorium udostępniane są formatami umożliwiającymi ich dalsze wykorzystywanie. O ile BIP służy zapewnieniu transparentności, o tyle centralne repozytorium umożliwia dalszą eksploatację danych pochodzących z różnych źródeł publicznych, także z archiwów, muzeów i bibliotek. Zasoby będące w posiadaniu tych instytucji, mieszczące się w pojęciu informacji sektora publicznego z upw, wykraczają poza zakres pojęcia "informacja publiczna". Z tego powodu uzasadnione jest wyodrębnienie przepisów o centralnym repozytorium z projektowanej ustawy i przeniesienie jej do upw. Z uwagi na różny zakres przedmiotowy udip i upw, konsekwencją będzie konieczność zmiany zakresu przedmiotowego centralnego repozytorium, tj. jego zakres powinno pojęcie informacji sektora publicznego (art. 2 ust. 1 upw), a nie jak jest dotychczas zasób informacyjny, czyli szczególna kategoria informacji publicznej (art. 9a ust. 1 udip). Przeniesieniu z projektowanej ustawy do upw powinny zatem ulec art. 13 – 15 (z odpowiednimi zmianami – brzmienie przepisu proponowanego w rozdziale 12 projektu nowego art. 124 zgodnie z pismem MC z 03.11.2017). Konsekwencją tego będzie konieczność dodania w art. 2 ust. 1 definicji centralnego repozytorium, które powinno otrzymać brzmienie: "l) centralne repozytorium – centralne repozytorium informacji sektora publicznego, o którym mowa w art. 20b ustawy z dnia 25 lutego 2016 r. r. o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego". Natomiast art. 3 ust. 1 projektowanej ustawy powinien otrzymać brzmienie: "l. Przepisy ustawy nie naruszają przepisów innych ustaw określających odmienne zasady i tryb dostępu do informacji publicznych."	
122	art. 11 ust. 5	UOKIK	Błędne odesłanie.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
123	art. 12 ust. 1 pkt 1	UOKIK	Błędne odesłanie.	
124	art. 13	MRPPS	<p>do art. 13 projektu - przepis w którym przewiduje się między innymi, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych zobowiązany będzie do udostępniania w centralnym repozytorium posiadanych zasobów informacyjnych (informacji publicznych o szczególnym znaczeniu dla rozwoju innowacyjności w państwie i rozwoju społeczeństwa informacyjnego) oraz metadanych opisujących ich strukturę. Projekt przewiduje również konieczność wydania rozporządzenia wykonawczego (art. 13 ust. 6 projektu) określającego sposób ich przekazania, zakres zasobu informacyjnego czy harmonogram przekazywania danych. W związku z faktem, że do projektu nie dołączono projektów aktów wykonawczych trudno określić jakie metadane i o jakim zakresie ZUS byłby zobowiązany przekazywać do centralnego repozytorium. W uzasadnieniu do projektu również brak jest jakichkolwiek informacji na ten temat.</p> <p>Wskazać ponadto należy, iż każdorazowo nałożenie na ZUS jakichkolwiek nowych obowiązków łączy się z koniecznością poniesienia przez Zakład dodatkowych kosztów. Tymczasem ocena skutków regulacji nie przewiduje jakichkolwiek kosztów w związku z zadaniami nałożonymi na Zakład.</p> <p>W związku z powyższym zasadne są również wątpliwości czy projektowane zmiany, wymóg aktualizacji metadanych czy też sposób ich przekazywania nie wpłynie na konieczność zmian w systemach informatycznych Zakładu. Każda taka zmiana, oprócz poniesienia kosztów, wymaga również odpowiednio długiego czasu na dostosowanie systemów. Jednocześnie uprzejmie informuję, że do projektu swoje uwagi zgłosi również odrębnym pismem Zakład Ubezpieczeń Społecznych;</p>	
125	art. 14 ust. 3	NIK	W art. 14 projektu przewidziano prowadzenie przez ministra właściwego ds. informatyzacji centralnego repozytorium, które stanowi źródło dostępu do zbiorów informacji publicznej w sieci teleinformatycznej. W związku z dopuszczeniem przez projekt możliwości prowadzenia centralnego repozytorium przez podmioty zewnętrzne, należy ponownie rozważyć, czy dysponowanie wiedzą zgromadzoną w centralnym repozytorium, powinno być powierzane podmiotom zewnętrznym a jeżeli tak, to w jakim trybie takie powierzenie miałyby nastąpić.	
126	art. 15 ust. 1	UOKIK	Błędne odesłanie.	
127	art. 16 ust. 2 i 3	MSWIA	Redakcja projektowanego art. 16, dotyczącego udostępniania informacji publicznej na wniosek, wymaga korekty. W ust. 2 projektu wskazano, że bez pisemnego wniosku może być	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			udostępniona informacja publiczna, która może być udostępniona niezwłocznie. Przy czym ustawa nigdzie nie wprowadza jako zasady pisemności wniosku. Natomiast odnosząc się do ust. 3 należy stwierdzić, iż jest on błędnie umiejscowiony w projekcie, dotyczy bowiem udostępniania informacji nie w trybie wnioskowym i umieszczenie go w jednym przepisie z podstawową normą dotyczącą wniosku może być mylące.	
128	art. 16 ust. 2 i art. 17 ust. 1	MGM	<p>Nie jest celowe oznaczanie informacji publicznej udzielanej w formie ustnej danymi, o których mowa w art. 17 ust. 1 projektu ustawy, tj.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) danymi określającymi podmiot udostępniający informację, 2) danymi określającymi tożsamość osoby, która wytworzyła informację lub odpowiada za treść informacji, 3) danymi określającymi tożsamość osoby, która udostępniła informację, 4) datą udostępnienia. <p>Taki obowiązek niepotrzebnie formalizuje kontakt administracji publicznej z obywatelem w formie telefonicznej lub osobistej. Ponadto, wskazane powyżej informacje nie są z reguły potrzebne obywatelom do załatwienia sprawy urzędowej, np. potrzebują jedynie informacji kontaktowych do właściwej komórki wewnętrznej urzędu, osoby prowadzącej ich sprawę, godzin otwarcia urzędu, sposobu wniesienia wniosku, sposobu odwołania itp.</p>	
129	art. 16 ust. 2	MKDN	W art. 16 ust. 2 proponuję dodanie wyrazu "elektronicznej". Wydaje się, że zasadne jest wskazanie możliwości udzielenia informacji również w formie elektronicznej np. za pośrednictwem poczty e-mail.	
130	art. 18	MS	Zgodnie z art. 18 projektu udostępnianie informacji publicznej na wniosek następuje bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku, przy czym jeżeli informacja publiczna nie może być udostępniona w terminie 14 dni, podmiot obowiązany do jej udostępnienia powiadamia w tym terminie o powodach opóźnienia oraz o terminie, w jakim udostępni informację, nie dłuższym jednak niż 30 dni od dnia złożenia wniosku. Jako niezasadne należy ocenić skrócenie terminu maksymalnego do udzielenia informacji do 30 dni względem dotychczasowych 2 miesięcy określonych w art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej. Informacja publiczna może bowiem dotyczyć złożonych kwestii wymagających poszukiwania w archiwach i z tego względu na akceptację zasługuje dłuższy termin na jej udostępnienie. Ponadto dotychczasowy	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			maksymalny termin na udzielenie informacji publicznej koreluje z maksymalnym dwumiesięcznym terminem do załatwiania spraw w postępowaniu administracyjnym.	
131	art. 18	MŚ	Zgodnie z art. 18 projektu ustawy udostępnienie informacji publicznej na wniosek następuje bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku, z zastrzeżeniem art. 18 ust. 2 i art. 20 ust. 2. Tymczasem art. 20 ust. 3 stanowi, że udostępnienie informacji zgodnie z wnioskiem następuje po upływie 14 dni od dnia uiszczenia opłaty przez wnioskodawcę. Oznacza to, że w przypadku gdy podmiot zobowiązany do udostępnienia informacji nalicza opłatę za jej udostępnienie, to termin jej udostępnienia biegnie od daty uiszczenia opłaty przez wnioskodawcę. Problem pojawia się jednak w momencie, gdy wnioskodawca nie zgadza się z wysokością naliczonej opłaty. Wówczas informacja nie zostanie mu udostępniona aż do momentu zakończenia sporu i uiszczenia opłaty. Taka sytuacja jest o tyle prawdopodobna, że ani w obecnym, ani w projektowanym rozwiązaniu nie pojawiły się przepisy, które regulowałyby wysokość opłaty za udostępnienie informacji publicznej, ani nie zostały wskazane czynności, za które taka opłata byłaby pobierana. Wobec tego postuluję wprowadzenie przepisów, które będą regulowały wysokość opłaty, którą podmiot zobowiązany do udostępnienia informacji publicznej będzie mógł pobrać za jej udostępnienie.	
132	art. 18 ust. 2	MEN	Art. 18 ust. 2 projektu skracia dotychczasowy maksymalny termin udzielenia informacji publicznej do 30 dni. W uzasadnieniu do projektu ustawy nie przedstawiono motywów proponowanej zmiany, która nie wydaje się zasadna zwłaszcza w sytuacji gdy projekt ustawy zapewnia bez jakichkolwiek ograniczeń dostęp do informacji publicznej przetworzonej.	
133	art. 18 ust. 2	MKDN	W art. 18 ust. 2 proponuję wydłużenie terminu udzielenia żądanej informacji do 2 miesięcy, podobnie jak w obecnie obowiązującej ustawie o dostępie do informacji publicznej. Tak znaczne - jak w projekcie - skrócenie maksymalnego terminu na udzielenie informacji publicznej, może w niektórych przypadkach uniemożliwić jej udzielenie.	
134	art. 18 ust. 2	MSWIA	Wątpliwości budzi skrócenie w art. 18 ust. 2 wydłużonego terminu dla organu na udostępnienie informacji publicznej z 2 miesięcy do 30 dni. Mając na względzie, że przedłużanie terminów dotyczy przypadków udostępniania informacji wymagającego większego nakładu sił i środków, skrócenie terminu może utrudnić prawidłowe udostępnianie informacji publicznej. Postuluje się przywrócenie dotychczasowego terminu 2 miesięcy.	
135	art. 18 ust. 2	MŚ	art. 18 ust. 2 projektu ustawy skrócił termin na udostępnienie informacji do maksimum 30 dni. Praktyka wskazuje, że niektóre wnioski ze względu na szeroki zakres tematyczny lub	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>konieczność przygotowania informacji przetworzonej (czyli jakościowo nowej informacji), obejmującej rozległy przedział czasowy, konieczność wyszukania dokumentów w archiwum itp. nie zostaną załatwione w terminie 30 dni. Jednocześnie zdecydowana większość wniosków jest załatwiana w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku. Wobec powyższego proponuję, aby pozostać przy dotychczasowym rozwiązaniu umożliwiającym przedłużenie terminu na udostępnienie informacji do 2 miesięcy w sprawach skomplikowanych. W dalszym ciągu nie zostało jednak określone, czy odmowa udostępnienia informacji również powinna nastąpić w tym terminie, czy przyjmuje się, że odmowa udostępnienia informacji, która następuje w drodze decyzji powoduje, że następuje przejście na przepisy ustawy Kodeks postępowania administracyjnego i obowiązują terminy tam określone. Innymi słowy, czy w przypadku odmowy udostępnienia informacji w drodze decyzji należy przeprowadzić klasyczne postępowanie administracyjne, poczynwszy od zawiadomienia stron (wnioskującego i podmiotu, który np. zastrzegł jakąś część dokumentu jako tajemnica przedsiębiorcy) o wszczęciu postępowania, umożliwienia stronom przedstawienia stanowisk, oraz zawiadomienia o zakończeniu postępowania administracyjnego. W mojej ocenie należy to dookreślić, gdyż wyeliminuje to pojawiające się obecnie wątpliwości.</p> <p>W związku z powyższym art. 18 w ust. 1 projektu ustawy proponuję dodanie drugiego zdania o treści: „Jeżeli właściwa realizacja wniosku o dostęp do informacji publicznej wymaga jego doprecyzowania, termin, o którym mowa w zdaniu 1, liczy się od tej daty.”. W ust. 2 proponuję zamiast „30 dni” termin „2-miesięczny” – w przypadku, gdy informacja nie może być udostępniona w terminie 14 dni. Należy wskazać na kluczowy charakter wniosku wszczynającego postępowanie o udzielenie informacji publicznej, ponieważ w każdej sprawie, także związanej z dostępem do informacji publicznej, obowiązkiem organu jest wyjaśnienie rzeczywistej treści żądania zawartego we wniosku i ustalenie jej w sposób niebudzący wątpliwości (por. wyrok WSA w Krakowie z 31.03. 2008 r. sygn. akt II SAB/Kr 34/07, Lex 497344, wyrok WSA w Warszawie z 22.11. 2006 sygn. akt IV SA/Kr 1364/06). Nie chodzi bowiem o udzielenie jakiegokolwiek informacji, ale o przedstawienie jej w takim zakresie i w taki sposób, jaki odpowiada treści żądania (za wyrokiem WSA we Wrocławiu z 10.06.2011 r. w sprawie o sygn. akt IV SAB/Wr 45/11). W tym stanie rzeczy należy jednoznacznie wskazać, od jakiej daty biegnie termin na realizację wniosku o udostępnienie informacji publicznej w przypadku, gdy wymagane jest jego doprecyzowanie przez wnioskodawcę. W mojej ocenie</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			obecnie obowiązująca regulacja dotycząca udostępnienia informacji publicznej wskazująca na możliwość przedłużenia terminu na jej udzielenie do 2 miesięcy odpowiada realiom, a termin 30-dniowy jest terminem za krótkim, w szczególności w przypadku bardzo obszernych wniosków.	
136	art. 18 ust. 2	MZ	<p>Określony w art. 18 ust. 2 projektu 30-dniowy termin na udzielenie informacji publicznej może okazać się zbyt krótki w przypadku spraw wyjątkowo skomplikowanych.</p> <p>Należy zauważyć, że skrócenie – w stosunku do terminu przewidzianego w obecnie obowiązującej ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (art. 13 ust. 2 ww. ustawy) – terminu przedłużającego termin udostępnienia informacji publicznej z 2 miesięcy do 30 dni od dnia złożenia wniosku może w niektórych przypadkach dezorganizować prace podmiotu obowiązującego do jej udostępnienia. Występują bowiem sytuacje, kiedy z uwagi na liczbę wniosków i obszerność dokumentacji, która ma być przedmiotem udostępnienia, w celu terminowego udostępnienia informacji publicznej do przygotowania dokumentacji jest angażowana znaczna część składu osobowego komórki organizacyjnej. Wyjątkowo dolegliwe, z punktu widzenia zapewnienia sprawnego funkcjonowania tej komórki, są one zwłaszcza wobec znaczącej czasowej absencji pracowników lub też braków kadrowych.</p> <p>Aktualnie obowiązujący 2-miesięczny termin, o jaki maksymalnie może zostać wydłużone udostępnienie informacji publicznej, jest rozwiązaniem optymalnym zarówno z punktu widzenia ochrony interesów wnioskodawcy, jak i możliwości organizacyjnych podmiotu obowiązującego. Dlatego też proponuję wydłużenie przedmiotowego terminu.</p>	
137	art. 18 ust. 2	UOKIK	<p>Odnosnie do przewidzianego w art. 18 ust. 2 projektu ustawy skrócenia maksymalnego terminu udostępnienia informacji publicznej na wniosek (nie dłużej niż 30 dni od dnia złożenia wniosku), należy wskazać, iż jest to bardzo istotne skrócenie dotychczas obowiązującego, maksymalnego 2-miesięcznego (wydłużonego) terminu udzielenia informacji i może być nie wystarczające zwłaszcza w przypadku wniosków o informację przetworzoną.</p>	
138	art. 20	MC	<p>W odniesieniu do projektowanego art. 20 proponuję przenieść obecnie obowiązujące przepisy dotyczące ustalania opłat za udostępnienie informacji publicznej, tj. zawarte w art. 15 u.d.p. Zaproponowane przez projektodawcę uzależnienie realizacji wniosku o dostęp od uiszczenia opłaty może prowadzić do nieuzasadnionego ograniczenia prawa do informacji publicznej. Przepis umożliwiający pobieranie opłat za udostępnianie informacji publicznej nie może</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			jednocześnie stanowić przeszkody w dostępie do informacji. Ponadto, należy zauważyć, że zgodnie z projektowanym art. 20 wnioskodawca nie ma żadnych środków, aby kwestionować ustaloną przez podmiot zobowiązany wysokość opłaty.	
139	art. 20	UOKIK	W art. 20 projektu ustawy zawarto nowe rozwiązania dotyczące wniosków, których realizacja wiązałyby się z poniesieniem przez organ kosztów, związanych ze wskazanym we wniosku sposobem udostępnienia lub koniecznością przekształcenia informacji w sposób lub formę wskazaną we wniosku. W proponowanej regulacji brak jednak odniesienia do sytuacji, w której wnioskodawca nie tylko nie wniesie opłaty w odpowiedniej wysokości, ale także nie odniesie się w jakikolwiek sposób do zawiadomienia o kosztach.	
140	art. 20 ust. 1	MGM	Projekt powiela regulację przeniesioną z ustawy o dostępie do informacji publicznej w zakresie kosztów, którymi organ administracji publicznej może obciążyć wnioskodawcę, tj. że może go obciążyć "dodatkowymi kosztami". Jednakże projekt nie precyzuje co należy rozumieć pod tym pojęciem. Wskazane jest jednoznaczne przesądzenie na poziomie ustawy jakie mogą to być kategorie kosztów, tj. czy mogą to być koszty osobowe, materiałów eksploatacyjnych, korespondencji? Ponadto, można rozważyć zryczałtowane uregulowanie wysokości kosztów w drodze rozporządzenia wykonawczego, np. jak w postępowaniach sądowych, administracyjnych albo sądownoadministracyjnych.	
141	art. 20 ust. 1	MKDN	Odnośnie art. 20 pragnę zwrócić uwagę, że zgodnie z przepisem w ust. 1 ("podmiot ten może pobrać od wnioskodawcy opłatę w wysokości odpowiadającej tym kosztom."), od wnioskodawcy można pobrać opłatę w wysokości odpowiadającej faktycznie poniesionym kosztom, wykraczającym poza standardowe działania urzędu. Tymczasem z dotychczasowej praktyki wynika; że uprzednie ustalenie faktycznie poniesionych kosztów może być trudne, a oparta de facto na szacunkach wysokość opłaty, o której zawiadomiony będzie wnioskodawca, może nie odpowiadać faktycznie poniesionym kosztom po wykonaniu działań mających na celu udostępnienie informacji publicznej. Stąd też uzasadnionym byłoby rozważenie w projekcie mechanizmu korygującego ewentualne rozbieżności, który wyważałby w tym zakresie interesy wnioskodawcy i podmiotu publicznego (np. poprzez określenie procentowego limitu, o jaki można byłoby korygować ostatecznie ustaloną wysokość opłaty).	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
142	art. 20 ust. 1	MSWIA	W art. 20 ust. 1 projektu proponuję doprecyzować, jaki skutek dla postępowania będzie miało niewniesienie opłaty za udostępnienie informacji przetworzonej.	
143	art. 20 ust. 2	MGM	Przepis nie precyzuje w jakiej formie organ ma ustalić wysokość opłaty, tj. czy następuje to w drodze postanowienia czy decyzji administracyjnej. Ponadto, przepis nie przewiduje prawa wnioskodawcy do odwołania się od niesłusznej wysokości czy zasadności naliczenia opłaty. Przepis również nie precyzuje w jaki sposób organ może dochodzić nałożonej opłaty, tzn. czy w drodze powództwa cywilnoprawnego czy w drodze egzekucji administracyjnej.	
144	art. 20 ust. 3	RCL	Projektowany art. 20 ust. 3 ustawy wymaga preredagowania i uzupełnienia celem precyzyjnego określenia terminu na uiszczenie opłaty. Należy również wskazać punkt początkowy biegu tego terminu oraz konsekwencje niedochowania terminu (sposób zakończenia postępowania w takim przypadku). Ponadto wydaje się zasadne unormowanie kwestii rozliczenia pobranej opłaty w sytuacji, gdy w terminie 14 od dnia jej uiszczenia, a przed udzieleniem przez organ żądanej informacji, wnioskodawca wycofa wniosek lub dokona takiej jego zmiany, że pobranie opłaty w ustalonej wysokości stanie się niezasadne.	
145	art. 20 i 21	NIK	<p>Niekorzystne – z punktu widzenia obywatela – w porównaniu z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1764), dalej udip, są proponowane w art. 20 oraz 21 ust. 2 projektu regulacje odnoszące się do wnoszenia uprzedniej opłaty za udostępnienie informacji publicznej (wymagającej przetworzenia) oraz dotyczące odmowy udostępnienia informacji publicznej z uwagi na „uporczywe składanie wniosków których realizacja znacząco utrudnia działalność podmiotu obowiązanego do udzielenia informacji publicznej”.</p> <p>Uzależnienie udostępnienia informacji publicznej (wymagającej przetworzenia) od wniesienia opłaty, której wysokość lub choćby kryteria określające wysokość opłaty nie zostały wskazane i co do wysokości której wnioskujący nie ma możliwości wniesienia odwołania, kreuje w istocie sytuację prowadzącą do poważnego ograniczenia dostępu do danych publicznych. Obowiązujące regulacje nie uzależniają dostępu do informacji publicznej od uprzedniego wniesienia opłaty a jedynie przewidują możliwość obciążenia kosztami udostępnienia danych publicznych. Koszty te mogą być egzekwowane od wnioskodawcy po udostępnieniu informacji publicznej. Proponowane zmiany w tym zakresie blokują dostęp do informacji publicznej w przypadku niewniesienia opłaty lub jej wniesienia na późniejszym etapie postępowania.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>Podobnie, duże ryzyko ograniczenia dostępu do informacji publicznej pojawia się w odmowie udostępnienia informacji publicznej wnioskodawcy, który zdaniem podmiotu udostępniającego, składa wnioski w sposób uporczywy i dezorganizujący jego pracę. W stosowaniu przez urzędy tego przepisu prawa może pojawić się uznaniowość, z uwagi na to, że ww. kryteria odmowy udostępnienia informacji publicznej są niekonkretne, ogólnikowe. To, jakiego rodzaju zachowania wnioskodawcy należy uznać za uporczywe i znacząco utrudniające pracę urzędu będzie zależało wyłącznie od subiektywnej oceny tego urzędu. Finalnie, podmiot udostępniający może interpretować ten przepis prawa w sposób dowolny, niejednokrotnie dla własnej wygody blokując dostęp do informacji publicznej.</p>	
146	art. 21	UOKIK	<p>W art. 21 projektu ustawy zaproponowano regulację wprowadzającą możliwość odmowy udostępnienia informacji publicznej, w przypadku gdy wnioskodawca w sposób uporczywy składa wnioski, których realizacja ze względu na ilość lub zakres udostępnianej informacji znacząco utrudniłaby działalność podmiotu obowiązującego do udzielenia informacji publicznej. Pojęcie „uporczywości” jest jednak niedookreślone i w konsekwencji powstają wątpliwości co do sposobu i zakresu rozumienia i stosowania tego przepisu w praktyce. Nie wiadomo jakie kryteria miałyby być brane pod uwagę przy ocenie „uporczywości” składania wniosków, a ponadto wobec faktu iż podmiot składający wniosek o informację publiczną nie musi podawać swoich danych osobowych, mogą być trudności z określeniem przez organ, czy w danym przypadku kryterium „uporczywości” i regulacja z art. 21 znajdzie zastosowanie. Taki sam efekt jak „uporczywy wnioskodawca” może mieć grupa zachęconych przez niego obywateli składających podobne wnioski i często niegodząca się z uzyskanymi odpowiedziami na poprzednie pisma. Paraliż urzędu może zostać także osiągnięty przez organizacje przedsiębiorców czy pojedyncze podmioty gospodarcze żądające np. całości korespondencji danego urzędu za okres 10 lat.</p>	
147	art. 21 ust. 1	MSZ	<p>W art. 21 proponuje się odstąpienie od wymogu wydania decyzji administracyjnej, która nierzadko musi być wydawana w sprawach nieistotnych.</p> <p>Sam fakt poinformowania wnioskodawcy o nieudostępnieniu informacji powinien być wystarczający do zaskarżenia takiego rozstrzygnięcia do sądu. Można wtedy zawrzeć wymóg, aby nieudostępnienie informacji zawierało elementy uzasadnienia tożsame dla decyzji administracyjnej, ale bez formalnego wymogu jej wydania. Na gruncie obecnie obowiązujących przepisów jest wypracowana praktyka, iż decyzja nie jest wydawana w</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>sytuacjach, gdy zagadnienie nie stanowi informacji publicznej. Urzędy stają przed dylematem czy poinformować wnioskodawcę, iż żądana informacja nie jest informacją publiczną lub odmówić jej udostępnienia wydając decyzje administracyjną. Częstokroć powoduje to bezcelowe przedłużanie postępowania, gdyż sądy administracyjne uchylają treść rozstrzygnięć organów ze względu na niewłaściwy tryb, a nie przechodząc do merytorycznego rozstrzygnięcia sporu, które następuje dopiero po ponownym skierowaniu sprawy poprzez złożenie skargi. Podobnie wydanie decyzji administracyjnej, której adresatem będzie tylko adres e-mail wnioskodawcy (lub osoby podszywającej się) nie jest możliwe (vide uwaga w pkt 2).</p>	
148	art. 21 ust. 2	MC	<p>Projektowany art. 21 ust. 2 budzi wątpliwości natury systemowej i legislacyjnej. Projektodawca w tym przepisie proponuje wprowadzenie nieznanego dotychczas przepisom ugrupowania kolejnej przesłanki ograniczającej dostęp do informacji publicznej. Zgodnie z projektowanym art. 21 ust. 2 w przypadku gdy wnioskodawca w sposób uporczywy składa wnioski, o których mowa w art. 16 ust. 1, których realizacja ze względu na ilość lub zakres udostępnianej informacji znacząco utrudniłaby działalność podmiotu obowiązującego do udzielenia informacji publicznej podmiot ten może odmówić udostępnienia informacji publicznej. Należy w tym miejscu wskazać, że prawo do informacji jako konstytucyjne prawo podmiotowe zostało wyrażone w art. 61 Konstytucji RP. Prawo to nie ma charakteru bezwzględnie obowiązującego, podlega bowiem ograniczeniom ze względu na ochronę wolności i praw innych osób, podmiotów gospodarczych oraz ochronę porządku publicznego, bezpieczeństwa lub ważnego interesu gospodarczego państwa. Należy podkreślić, że projektodawca nie wyjaśnił, ze względu na jakie chronione konstytucyjnie dobro dokonuje ograniczenia podmiotowego prawa do informacji, tym samym projektowany przepis nie spełnia wymogów proporcjonalności, o której mowa w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.</p> <p>Ponadto w projektowanych przepisach użyto nieprecyzyjnego sformułowania "w sposób uporczywy składa wnioski". Z przepisu tego nie wynika czy o uznaniu za "uporczywe" będzie decydowała liczba wniosków, czy ich zakres oraz czy np. jeden wniosek może być uznany za "uporczywy". Niejasne są również relacje projektowanego art. 21 ust. 2 z przepisami o dostępie do informacji przetworzonej. Można sobie wyobrazić sytuację, gdy już jeden wniosek o informację kwalifikowaną jako informacja przetworzona, może być dla organu „uporczywy”.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
149	art. 21 ust. 2	MEN	<p>Art. 21 ust. 2 projektu przewiduje możliwość odmowy udostępnienia informacji publicznej, jeżeli wnioskodawca w sposób uporczywy składa wnioski, których realizacja ze względu na ilość lub zakres udostępnianych informacji znacząco utrudniałaby działalność organu. Pojęcie uporczywości nie zostało zdefiniowane na potrzeby tej ustawy. Zgodnie ze znaczeniem słownikowym, uporczywie oznacza tyle co: z uporem, z wytrwałością, nie ustępując; zawzięcie, uparcie, wytrwale (S. Dubisz (red.), Uniwersalny słownik języka polskiego, Warszawa 2003, t. IV, s. 1007), co oznaczałoby, że jedynie w sytuacji ponawiania przez ten sam podmiot wniosków o udostępnienie informacji publicznej można przyjąć uporczywość wnioskodawcy. Ponadto musiałaby być spełniona także przesłanka, że ilość wniosków lub ich zakres utrudniałby działalność podmiotu zobowiązanego i to znacząco. Dopiero wówczas istniałby podstawy do odmowy udostępnienia informacji publicznej.</p> <p>Przepis ten w praktyce może okazać się martwy lub mający incydentalne znaczenie. Przepis ten nie będzie miał zastosowania do jednorazowych wniosków obejmujących taki zakres informacji publicznej, który będzie utrudniał pracę urzędu. Takie sytuacje w praktyce występują częściej niż wnioskodawcy składający w sposób uporczywy wnioski o udostępnienie informacji publicznej. Należy też zauważyć, że postępowanie o udostępnienie informacji publicznej jest postępowaniem odformalizowanym, a organ w zasadzie nie ma podstaw by weryfikować tożsamość wnioskodawcy, jeżeli nie zmierza do wydania decyzji odmawiającej udostępnienia informacji publicznej. Wobec braku w projektowanej ustawie ograniczeń w zakresie dostępu do informacji publicznej przetworzonej obowiązki organów w zakresie udostępnienia informacji publicznej ulegną więc rozszerzeniu.</p>	
150	art. 21 ust. 2	MGM	<p>Nie jest jasne jak należy rozumieć pojęcie "w sposób uporczywy składa wnioski". Określenie jest nieostre. Czy kilka wniosków w skali roku można uznać za uporczywe składanie wniosków czy należy raczej oceniać zakres wnioskowanej informacji, pracochętność jej przetworzenia itp. kryteria?</p> <p>W kontekście prawnej możliwości odmowy udostępnienia informacji publicznej, niezbędne wydaje się określenie przesłanek "uporczywości" składanych przez wnioskodawcę wniosków, przy uwzględnieniu trybu dostępu do informacji publicznej w rozumieniu art. 16 ust. 1 niniejszego projektu ustawy. Wskazanie, co oznacza owa "uporczywość", pozwoli na uniknięcie niejasności i sprawne rozpatrywanie wniosków podmiotu zobowiązanego do udzielania informacji publicznej.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
151	art. 21 ust. 2	MKDN	W art. 21 ust 2. w związku z ewentualnymi problemami interpretacyjnymi w zakresie rozumienia terminu "uporczywy", proponuję precyzyjniejsze zdefiniowanie danego terminu. W szczególności tak aby projektowane rozwiązanie nie było ewentualnie wykorzystywane do unikania obowiązku udzielania informacji publicznej. Wydaje się, że proponowane uwarunkowanie winno uwzględniać także częstotliwość występowania z wnioskami dot. tożsamyh informacji, w niezmienionym stanie faktycznym i prawnym, czy występowania z wnioskami sprowadzającymi się do przygotowywania przez podmiot publiczny zestawień (opracowań, komplikacji) informacji dostępnych już powszechnie, ale wymagających zestawienia przez wnioskującego czy "uporządkowania" w oczekiwany przez wnioskującego sposób.	
152	art. 21 ust. 2	MON	Treść art. 21 ust. 2 projektu ustawy stwarza możliwość nieuzasadnionej odmowy udzielania informacji publicznej ze względu na niedookreśloność pojęć „ilości i zakresu udostępnianej informacji” oraz „znaczącego utrudnienia działalności podmiotu obowiązane do udzielenia informacji publicznej”. Ponadto użycie sformułowania „uporczywie składa wnioski” nie rozstrzyga sytuacji, w której jeden wniosek może doprowadzić do paraliżu instytucji. Niezasadne wydaje się także ograniczanie do informacji, o których mowa w art. 16 ust. 1 (nieudostępniane w BIP lub centralnym repozytorium). Wniosek może bowiem dotyczyć informacji publicznych udostępnianych w BIP i repozytorium powodujących paraliż instytucji, związany z wolą udostępnienia w innej formie niż elektroniczna. W związku z powyższym proponuje się: a) poszerzenie zakresu informacji, w stosunku do której możliwe jest uznanie uporczywości (brak ograniczenia do art. 16 ust. 1); b) umożliwienie uznania uporczywości także w przypadku złożenia jednego wniosku (a nie kilku wniosków); c) obowiązek uzasadnienia przez organ braku możliwości rozłożenia w czasie udostępnienia.	
153	art. 21	MS	1)Potrzeba wprowadzenia proponowanego rozwiązania nie budzi wątpliwości, jednak w przypadku nieuwzględnienia przez projektodawców wcześniej zgłoszonego postulatu nadania katalogowi informacji podlegającej udostępnieniu określone w art. 7 charakteru zamkniętego celowe jest wprowadzenie dodatkowej podstawy odmowy udzielenia informacji w przypadkach, w których charakter żądanej informacji obiektywnie nie nadaje się do realizacji celów, którym ma służyć informacja publiczna, a więc oceny działalności organów	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>władzy publicznej i osób pełniących funkcje publiczne, oraz innych podmiotów i osób, o których mowa w art. 61 Konstytucji. Chodzi więc o przypadki, gdy treść żądania w sposób oczywisty dotyczy okoliczności, na podstawie których nie sposób dokonać jakiegokolwiek wiarygodnej oceny prawidłowości funkcjonowania tych organów i osób.</p> <p>Postulat ten nie stoi w sprzeczności z wynikającym z art. 4 ust. 2 projektowanej ustawy zakazem żądania od osoby wykonującej prawo do informacji publicznej wykazania interesu prawnego lub faktycznego w jej uzyskaniu, bowiem dodawany przepis powinien wartościować treść żądania wyłącznie w odniesieniu do celów obiektywnie i abstrakcyjnie możliwych do urzeczywistnienia poprzez pozyskanie tej informacji, w kontekście konstytucyjnie gwarantowanego prawa do informacji, niezależnie od motywacji, z jaką działa osoba składająca wniosek. Postulowane rozwiązanie wychodziłoby naprzeciw stanowisku ujawniającemu się w orzecznictwie sądów administracyjnych, wskazujących – w odniesieniu do aktualnego stanu prawnego – iż ustawa o dostępie do informacji publicznej ma wytyczać dostęp do informacji publicznej, nie zaś publiczny dostęp do wszelkich informacji (np. wyrok WSA w Warszawie z dnia 4 kwietnia 2017 r., II SAB/Wa 553/16, wyrok WSA w Szczecinie z dnia 22 grudnia 2016 r., II SA/Sz 1158/16).</p> <p>Postulowany przepis, umiejscowiony w art. 21 projektowanej ustawy, mógłby przybrać następujące brzmienie: „3. Podmiot zobowiązany do udzielenia informacji publicznej może odmówić udostępnienia informacji, które z uwagi na swój charakter w sposób oczywisty nie mogą służyć do poczynienia ustaleń dotyczących działalności organów władzy publicznej lub osób pełniących funkcje publiczne.”.</p> <p>2) Rozważenia wymaga również ewentualne poszerzenie zakresu instytucji nadużycia prawa do informacji publicznej, odwołujące się do celu, któremu ma służyć wnioskowana informacja. Rozwiązanie takie wychodziłoby naprzeciw innemu ujawnionemu w ostatnim czasie w orzecznictwie sądowoadministracyjnym stanowisku, które jako przejaw nadużycia prawa do informacji publicznej traktuje próbę: ”skorzystania z tej instytucji dla osiągnięcia celu innego niż troska o dobro publiczne, jakim jest prawo do przejrzystego państwa i jego struktur, przestrzeganie prawa przez podmioty życia publicznego, jawność działania administracji i innych organów władzy publicznej.” (wyrok NSA z dnia 23 listopada 2016 r., I OSK 1601/15).</p>	
154	art. 21 ust. 2	MS	Podkreślenia wymaga, iż zaproponowana w art. 21 ust. 2 projektowanej ustawy podstawa odmowy udostępnienia informacji publicznej wymaga dopełnienia unormowaniami	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>przewidującymi obowiązek wiarygodnego wskazania przez autora wniosku o udostępnienie takiej informacji swoich danych personalnych. Nie przesądzając sposobu, w jakim miałyby to następować, wskazać należy, iż bez wprowadzenia takiego unormowania możliwość stosowania zaproponowanego rozwiązania będzie iluzoryczna, bowiem niemożliwe będzie niebudzące wątpliwości ustalenie tożsamości tej samej osoby jako autora wniosków składanych „uporczywie”. Ponadto możliwe będzie skuteczne obchodzenie ustawy przez takich wnioskodawców, poprzez składanie poszczególnych wniosków, w szczególności drogą elektroniczną, w sposób sugerujący, iż pochodzą one od różnych osób.</p>	
155	art. 21 ust. 2	MST	<p>Brzmienie art. 21 ust. 2 jest nieprecyzyjne, a przez to nie pozwala na jego jednoznaczne stosowanie, pozostawiając pole do interpretacji w postępowaniu sądowoadministracyjnym. Nie wiadomo na jakiej podstawie organ ocenia, że wnioski o UIP są uporczywe i w jakim trybie się to odbywa.</p>	
156	art. 21 ust. 2	MSWIA	<p>Art. 21 ust. 2 powinien zostać wykreślony z projektu. Prawo dostępu do informacji publicznej jest prawem konstytucyjnym, a art. 61 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wprost wskazuje ograniczony katalog przesłanek dopuszczalnego ograniczenia tego prawa w ustawie, są nimi: ochrona wolności i praw innych osób i podmiotów gospodarczych oraz ochrona porządku publicznego, bezpieczeństwa lub ważnego interesu gospodarczego państwa. Wskazane w projekcie „utrudnienie działalności podmiotu obowiązane” nie może być zatem uznane za równoważne przesłankom zawartym w art. 61 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>Niezależnie od powyższego wskazać należy, że konstrukcja przesłanek z tego przepisu budzi wątpliwości – odnoszą się one bowiem do uporczywości składania wniosku oraz utrudnienia działalności podmiotu obowiązane. Żadna z przesłanek nie odnosi się natomiast do kwestii istotniejszych, np. faktu, że informacja publiczna została już udzielona lub wnioskującemu odmówiono jej udzielenia, a nie zmieniły się inne okoliczności faktyczne. Sam fakt uporczywości, czyli po prostu wielokrotnego składania wniosków, nie może być przesłanką odmowy udzielenia informacji publicznej. Nie można bowiem wykluczyć sytuacji, że wnioskodawca uporczywie, lecz słusznie domaga się udostępnienia informacji, a podmiot obowiązany uporczywie niestosownie odmawia jej udostępnienia.</p> <p>Mając na względzie powyższe wątpliwości szczegółowe, a także przede wszystkim brzmienie art. 61 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, jedynym rozwiązaniem mogącym służyć</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			ograniczeniu bezpodstawnego składania wniosków o dostęp do informacji publicznej, jakie można postulować, jest wprowadzenie uproszczonego trybu odpowiedzi na wniosek lub odmowy, jeżeli informacja została już udzielona i pozostaje aktualna, lub jeżeli wnioskodawcy odmówiono udzielenia odpowiedzi. W taki przypadku wystarczające może być np. powtórne powołanie się na udostępnienie informacji lub decyzję odmowną. Punktem wyjścia dla konstrukcji takiego przepisu musi być jednak „bezprzedmiotowość” wniosku, nie zaś fakt jego wielokrotnego składania lub trudności po stronie organu obowiązane.	
157	art. 21 ust. 2	MŚ	Art. 21 ust. 2 projektu ustawy wskazuje na możliwość odmowy udostępnienia informacji w przypadku, gdy wnioskodawca w sposób uporczywy składa wnioski, o których mowa w art. 16 ust. 1 projektowanej ustawy, których realizacja ze względu na ilość lub zakres udostępnianej informacji znacząco utrudniłaby działalność podmiotu obowiązane do udzielenia informacji publicznej. Propozycja fakultatywnej odmowy zawarta w art. 21 ust. 2 jest próbą ograniczenia nadużywania prawa od informacji i należy ocenić ją pozytywnie. Niemniej, powyższy przepis jest niejasny. Będzie bardzo trudno zinterpretować, kiedy ilość lub zakres udostępnianej informacji znacząco utrudnia działalność podmiotu obowiązane do udostępnienia informacji. Może to prowadzić do interpretacji niekorzystnej zarówno dla wnioskodawców, jak i dla podmiotów zobowiązanych do udostępnienia informacji. Ponadto, warunek ten połączono z faktem składania wniosków przez danego wnioskodawcę w sposób uporczywy. Nie wskazano jednak, co ta uporczywość w praktyce oznacza. Pomijając przypadki skrajne, można sobie wyobrazić, że różne organy będą w różny sposób stawiały granicę pomiędzy sytuacją, kiedy dany wniosek jest składany w sposób uporczywy, a kiedy nie. Pamiętać należy, że sytuacje, kiedy wnioski o udostępnienie informacji publicznej mogą utrudniać pracę urzędu lub wręcz mają takie zadanie uniemożliwić, mogą dotyczyć także innych przypadków np. składania przez wiele podmiotów bardzo podobnych wniosków w tym samym czasie albo przypadków, gdy wnioskodawca żąda udostępnienia wszystkich informacji będących w posiadaniu urzędu w formie plików pdf. W związku z powyższym należy określić w projekcie ustawy, co oznacza „uporczywe składanie wniosku” oraz kiedy udostępnienie informacji, ilość lub zakres udostępnianej informacji znacząco utrudniłaby działalność podmiotu obowiązane do udostępnienia informacji. Rozwiązaniem alternatywnym jest wykreślenie tego przepisu, przy jednoczesnym pozostawieniu wymogu wykazania szczególnie istotnego interesu publicznego, który przemawia za udostępnieniem informacji przetworzonej.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
158	art. 21 ust. 2	MZ	Warto rozważyć rozszerzenie zakresu przedmiotowego art. 21 ust. 2 projektu o inne niż „uporczywość” składania przez wnioskodawcę wniosków przestanki. Występują bowiem sytuacje, kiedy to już pierwszy i zarazem ostatni wniosek wnioskodawcy dezorganizuje w mniejszym lub większym stopniu prace komórki organizacyjnej podmiotu obowiązane, ze względu na jego szeroki zakres. Dlatego, wskazane jest wyposażenie podmiotu obowiązane w instrumenty prawne umożliwiające zapobieganie tego typu sytuacjom.	
159	art. 21 ust. 3	MGM	<p>Uzasadnione jest doprecyzowanie zakresu zastosowania Kodeksu postępowania administracyjnego, w szczególności o najczęściej występujące w praktyce sytuacje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) art. 63 i art. 64 Kodeksu postępowania administracyjnego - przypadki wezwania do uzupełnienia braków formalnych wniosku, np. kiedy potrzebne są dane osobowe wnioskodawcy w przypadku konieczności wydania decyzji odmownej lub umorzeniowej, a wniosek wpłynął w formie elektronicznej i nie jest podpisany, biorąc pod uwagę wymogi decyzji określone w art. 107 Kodeksu postępowania administracyjnego, 2) Dział I rozdział 5 Kodeksu postępowania administracyjnego - wyłączenie pracownika i organu, w przypadku wydawania decyzji administracyjnej, 3) Dział I rozdział 8 Kodeksu postępowania administracyjnego - stosowanie przepisów o doręczeniach, co jest konieczne w świetle art. 110 Kodeksu postępowania administracyjnego, 4) Dział I rozdział 10 Kodeksu postępowania administracyjnego - terminy, do wyliczania skuteczności czynności wnioskodawcy przy wydawaniu decyzji administracyjnej oraz przywrócenia terminu na wniosek wnioskodawcy, 5) ogólne zasady postępowania administracyjnego - Dział I rozdział 2 Kodeksu postępowania administracyjnego, 6) art. 32 i 33 Kodeksu postępowania administracyjnego - prawo do działania wnioskodawcy przez pełnomocnika. <p>Powyższe jest konieczne z tego względu, że w orzecznictwie sądowym brak jest jednolitej wykładni zakresu zastosowania przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej w relacji do zakresu zastosowania Kodeksu postępowania administracyjnego. Interwencja ustawodawcy w tym zakresie zwiększyłaby przewidywalność prowadzonych postępowań administracyjnych dla wnioskodawców i organów administracji publicznej.</p>	
160	art. 21 ust. 3	MZ	Projekt ustawy o jawności życia publicznego, w zakresie zasad udostępniania informacji publicznej w art. 21 ust. 3 powiela rozwiązania art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			o dostępie do informacji publicznej, dotyczące odpowiedniego stosowania przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego. W wyniku, dotychczasowej praktyki oraz orzecznictwa dotyczącego udzielania informacji publicznej dopuszczono stosowanie instytucji z art. 64 Kodeksu postępowania administracyjnego, tj. wezwania wnoszącego do usunięcia braków podania w wyznaczonym terminie, w zakresie chociażby doprecyzowania żądania wskazanego we wniosku bądź ustalenia umocowania osoby wnoszącej podanie. Z uwagi na fakt, iż projektowana ustawa ma całkowicie zastąpić dotychczas obowiązującą ustawę z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, a ww. rozwiązania ukształtowały się przede wszystkim na gruncie praktyki je stosowania w ciągu ostatnich 16 lat, zasadnym wydają się wpisanie wprost w projektowanej ustawie odwołania do przepisów odnoszących się do podań w Kodeksie postępowania administracyjnego, aby uniknąć potencjalnych praktycznych trudności, jakie może rodzić stosowanie nowej ustawy i dopuszczalności na jej gruncie stosowania powyższych instytucji z Kodeksu postępowania administracyjnego.	
161	art. 21 ust. 3 pkt 2	UOKIK	Błędne odesłanie.	
162	ROZDZIAŁ 4		ROZDZIAŁ 4 (ART. 25-28)	
163	art. 25 ust. 2 pkt 6	MEN	Doprecyzowania i wyjaśnienia wymaga potrzeba nowego rozwiązania zawartego art. 25 ust. 2 pkt 6 projektu, dotyczącego wykazów prac legislacyjnych, zgodnie z którym w Wykazach powinny być zawarte poprawki zgłoszone do projektów. Nie jest jasne w jaki sposób projektowany przepis powinien być realizowany. Nie określono również, czy przez poprawki należy rozumieć wszystkie uwagi i opinie zgłaszane w ramach prac nad projektem, w szczególności w trakcie prac wewnętrznych, konsultacji, uzgodnień i opiniowania, czy tylko takie, które zostały uwzględnione. W mojej opinii proponowane nowe wymogi wydają się zbędne wobec obecnie obowiązujących procedur służących jawności procesu legislacyjnego, w szczególności wymogu udostępniania szerokiego zakresu dokumentów w ramach procedury RPL prowadzonej przez Rządowe Centrum Legislacji, a także wymogu sporządzania raportu z konsultacji społecznych dołączanego każdorazowo do projektu aktu prawnego po zakończeniu konsultacji i uzgodnień.	
164	art. 25 ust. 2 pkt 6	MGM	Rozszerzenie informacji zawartych w wykazie prac legislacyjnych: 1) Rady Ministrów, 2) Prezesa Rady Ministrów oraz	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>3) ministrów</p> <p>o zgłoszone poprawki do projektów nie znajduje uzasadnienia w sytuacji, gdy uwagi zgłaszane do projektów, projekty i pisma organów wnioskujących są już jawne w obecnym stanie prawnym.</p> <p>Rozszerzenie informacji zawartych w wykazie prac o zgłoszone poprawki do projektów powinno zostać ograniczone do podmiotów tworzących akty prawne poza trybem pracy Rady Ministrów, np. jednostek samorządu terytorialnego.</p> <p>Zgodnie z § 52 ust. 1 Regulaminu pracy Rady Ministrów, z chwilą skierowania do uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania projektu założeń projektu ustawy, projektu ustawy lub projektu rozporządzenia organ wnioskujący udostępnia projekt w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny. Podobnie, w myśl § 52 ust. 3 Regulaminu pracy Rady Ministrów, udostępnieniu w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny podlegają również wszelkie dokumenty dotyczące prac nad projektem.</p> <p>Identyczne rozwiązania przewiduje w tym względzie art. 28 ust. 1 i 3 projektu ustawy. W związku z powyższym publicznie dostępna jest treść różnych wersji projektu aktu prawnego (na poszczególnych etapach prac), uwagi zainteresowanych podmiotów oraz stanowisko organu wnioskującego do zgłaszanych uwag.</p> <p>Ponowne przepisywanie tych samych informacji do wykazu prac legislacyjnych uczyni wykazy prac legislacyjnych mniej przejrzystymi dla odbiorcy oraz niepotrzebnie zwiększy obowiązki organów administracji rządowej (spowoduje podwojenie pracy wymaganej do obsługi procesu legislacyjnego w tym zakresie), co jest niecelowe.</p>	
165	art. 25 ust. 2 pkt 6	MŚ	<p>W art. 25 ust. 2 pkt 6 projektu ustawy wątpliwości budzi, czy w ramach pojęcia „zgłoszone poprawki do projektów” należy rozumieć również uwagi zgłoszone przez różne podmioty podczas poszczególnych etapów prac w ramach rządowego procesu legislacyjnego, czy tylko poprawki zgłoszone podczas prac w Sejmie i Senacie. Pojęcie „uwag zgłoszonych do projektu” nie jest tożsame ze „zgłoszeniem poprawki do projektu”. Z drugiej strony wątpliwości budzi, dlaczego w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów mają być również zamieszczane poprawki do projektów ustaw zgłoszone na etapie prac w Sejmie i Senacie.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
166	art. 27	MC	Odnosząc się do projektowanego art. 27 pragnę zaznaczyć, że niejasny jest cel powtórzenia w niniejszym przepisie części regulacji zawartych w uchwale Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów. Regulamin pracy Rady Ministrów zawiera kompleksową regulację dotyczącą konsultacji publicznych, zaś przedmiotowy projekt zawiera jedynie część z tych uregulowań, np. § 40 ww. uchwały szczegółowo określa kwestię długości terminu na zajęcie stanowiska, zaś projektowana ustawa stanowi jedynie o "określeniu terminu". Dodatkowo, w ramach projektowanego art. 27 ust. 3 należy zauważyć, iż nie wynika z niego w jakiej formie Rada Ministrów miała by określić wytyczne w zakresie prowadzenia konsultacji publicznych. Wątpliwości budzi również kwestia jakich innych szczegółowych zagadnień dotyczących prowadzenia konsultacji publicznych, niż wynikające z projektowanej ustawy i uchwały Rady Ministrów, wytyczne te miałyby dotyczyć;	
167	art. 27	MKDN	Wątpliwości budzi przepis art. 27 projektowanej ustawy w zakresie w jakim określa wymóg przeprowadzenia konsultacji publicznych projektu założeń projektu ustawy, projektu ustawy oraz projektu rozporządzenia. Przedmiotowy przepis przenosi do regulacji ustawowej element wewnętrznego postępowania z projektami dokumentów rządowych, który obecnie określony jest w Regulaminie pracy Rady Ministrów. Stanowić to będzie wyłom w zakresie autonomii regulaminowej Rady Ministrów, która zgodnie z art. 146 ust. 4 pkt 12 Konstytucji określa organizację i tryb swojej pracy. Wprowadzenie proponowanego przepisu oznaczać będzie również, że rezygnacja z przeprowadzenia konsultacji publicznych nie będzie możliwa nawet gdy waga lub pilność sprawy wymagać będzie niezwłocznego rozpatrzenia przez Radę Ministrów projektu dokumentu rządowego.	
168	art. 27	RCL	Prezentowane rozwiązanie budzi jednak wątpliwości z uwagi na fakt, że wnioskodawca połączył w nim trzy różne procesy w ramach rządowego etapu uzgodnień, konsultacji publicznych i opiniowania. W tym miejscu zaznaczenia wymaga, że zgodnie z dotychczasową praktyką legislacyjną proces uzgodnień jest zarezerwowany przede wszystkim dla projektu dokumentu rządowego podlegającego uzgodnieniom z członkami Rady Ministrów oraz Szefem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, z kolei proces opiniowania odnosi się do podmiotów, których zakresu działania dotyczy projekt oraz do podmiotów, które posiadają prawo opiniowania poszczególnych projektów wynikające z odrębnych przepisów. Natomiast proces konsultacji publicznych jest zarezerwowany dla wszystkich pozostałych podmiotów, w stosunku do których organ wnioskujący posiada swobodę w zakresie skierowania do nich	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>projektu w celu uzyskania ich stanowiska. Wyraźne rozdzielanie wyżej wymienionych procesów w ramach jednego etapu projektu dokumentu rządowego miało na celu zaznaczenie istotnych różnic, które występują pomiędzy tymi procesami, w szczególności w zakresie określenia terminu na zgłaszanie uwag, rangi zgłaszanych uwag i obowiązku ich uwzględnienia w projekcie. Tym samym nie jest zrozumiałe wprowadzanie regulacji, która z uwagi na swój ogólny charakter będzie interpretowana w większości przypadków przez pryzmat obowiązujących już regulacji w zakresie obowiązku zasięgania opinii wybranych podmiotów, np. obowiązek konsultowania projektów ze związkami zawodowymi. Dodatkowo podnieść należy, że art. 34 ust. 4a uchwały z dnia 30 lipca 1992 r. - Regulamin Sejmu (M.P. z 2012 r. poz. 32) stanowi, że do projektów ustaw wnoszonych na ręce Marszałka Sejmu należy dołączyć uzasadnienie, które między innymi powinno przedstawiać wyniki przeprowadzonych konsultacji oraz informować o przedstawionych wariantach i opiniach, w szczególności jeżeli obowiązek zasięgnięcia takich opinii wynika z przepisów ustawy. Natomiast w przypadku komisyjnych i poselskich projektów ustaw, w stosunku do których nie przeprowadzono konsultacji, Marszałek Sejmu przed skierowaniem projektu do pierwszego czytania kieruje projekt do konsultacji w trybie i na zasadach określonych w odrębnych ustawach. Tym samym projektowana regulacja wydaje się wprowadzać rozwiązania, które częściowo powielają obowiązujące regulacje, a z drugiej strony ma na tyle ogólny charakter, że ciężko z niej wydedukować obowiązek skonsultowania projektu z konkretnym podmiotem (brak katalogu podmiotów z którymi należy konsultować projekt w ramach konsultacji publicznych). Wyraźnego zaznaczenia wymaga, że obowiązek przeprowadzania konsultacji czy też opiniowania projektu, chociaż różnie nazywany (na etapie rządowym konsultacje publiczne i opiniowanie, a na etapie sejmowym konsultacje) jest już realizowany. Na marginesie podkreślenia również wymaga, że z uwagi na fakt, że wytyczne nie należą do źródeł prawa powszechnie obowiązującego to mogą one wiązać jedynie podmioty podległe lub nadzorowane przez podmiot, który je wydaje. Wobec powyższego określenie przez Radę Ministrów wytycznych w zakresie przeprowadzania konsultacji publicznych może dotyczyć wyłącznie podmiotów, które opracowują projekt w ramach rządowej procedury legislacyjnej, w żadnym natomiast przypadku nie będą one wiązały projektów sejmowych, senackich, czy też organów właściwych do wydawania aktów prawa miejscowego.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
169	art. 27 ust. 1	MSWIA	<p>W art. 27 ust. 1 projektu należy wykreślić wyrazy „oraz jego pilność” jako przesłanki decydujące o skierowaniu projektu do konsultacji publicznych. Proces prawidłowo prowadzonych konsultacji publicznych nie wpływa na szybkość procedowania projektu (może być bowiem prowadzony równoległe z uzgodnieniami z członkami Rady Ministrów), a istotną kwestią jest jedynie wyznaczenie odpowiedniego terminu stronie społecznej na przedstawienie stanowiska.</p> <p>Wyjaśnienia, a być może także wyliczenia w przepisie, wymaga również, jakie inne formy konsultacji publicznych przewiduje projektodawca, wskazując tylko jako przykładowe skierowanie projektu do organizacji społecznych i zainteresowanych podmiotów i instytucji. Pod rozważenie należy także poddać uzupełnienie projektu o dodatkowe przepisy normujące proces konsultacji publicznych, np. ustanowienie minimalnych terminów albo wprowadzenie obligatoryjnego kierowania do uzgodnień publicznych najistotniejszych projektów aktów prawnych, co wpłynie na urealnienie zasad jawności w procesie stanowienia prawa.</p>	
170	art. 27 ust. 1	MS	<p>1. Nie jest jasne, kto jest właściwym organem prowadzącym uzgodnienia projektu, w szczególności, czy przepis ten dotyczy projektodawców takich jak posłowie, Senat, Prezydent, czy grupa 100 000 obywateli.</p> <p>2. W art. 27 ust. 1 projektu ustawy powinny zostać wskazane wyjątki od obowiązku przedstawienia projektu do konsultacji publicznych, przykładowo gdy projekt nie dotyczy w sposób bezpośredni podmiotów prywatnych albo należy wydać natychmiast dany akt prawny. Obecne rozwiązania legislacyjne to umożliwiają, a projekt ustawy nie daje takiej możliwości.</p>	
171	art. 27 ust. 2	MS	W art. 27 ust. 2 projektu ustawy nie znajdują uzasadnienia dla odmiennego sformułowania przepisu o konsultacjach publicznych dla organów wydających akty prawa miejscowego, które również stanowią akty prawa powszechnie obowiązującego zgodnie z art. 87 Konstytucji RP.	
172	art. 27 ust. 3	MS	Przepis art. 27 ust. 3 wydaje się zbędny, gdyż bez jego istnienia Rada Ministrów również może określić takie wytyczne.	
173	art. 27 ust. 3	RCL	Problemy co do zakresu ich obowiązywania budzą „wytyczne w zakresie prowadzenia konsultacji publicznych”, o których mowa w art. 27 ust. 3 projektu ustawy. Ponieważ nie został wskazany akt prawny, w drodze którego Rada Ministrów miałaby je określić, mogłaby zatem to uczynić jedynie w drodze uchwały, która zgodnie z art. 93 ust. 1 Konstytucji RP ma charakter wewnętrzny i obowiązuje tylko jednostki organizacyjnie podległe Radzie Ministrów, co nie dotyczy tych organów wydających akty prawa miejscowego, które są organami samorządu	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			terytorialnego. Ponieważ w pozostałym zakresie Rada Ministrów może określić takie wytyczne i bez przepisu, o którym mowa (zob. np. Regulamin pracy Rady Ministrów), to proponuje się go skreślić (zob. też np. art. 8 i art. 28 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525, z późn. zm.)).	
174	art. 28	RCL	Przepis art. 28 projektu ustawy powinien zostać uzupełniony o regulacje, z których jasno by wynikało, że w BIP RCL będą zamieszczane wyłącznie projekty założeń projektów ustaw oraz projekty ustaw i rozporządzeń o charakterze rządowym. Dodatkowo zauważenia wymaga, że zgodnie z obowiązującymi regulacjami w BIP są udostępniane projekty oraz wszelkie dokumenty dotyczące prac nad tymi projektami. Natomiast projektowane regulacje zawężają katalog udostępnianych dokumentów wyłącznie do tych o charakterze urzędowym, co w praktyce oznaczałoby brak obowiązku zamieszczania dokumentów pochodzących z procesu opiniowania i konsultacji publicznych, gdyż dokumenty te mogą nie mieć charakteru urzędowego zgodnie z definicją zawartą w projektowanej ustawie. Nie jest jasne również wprowadzanie podwójnego obowiązku zamieszczania (informowania) o projektach dokumentów rządowych przez organ prowadzący prace nad projektem raz za pomocą własnej strony BIP, a raz za pomocą strony BIP RCL. Istotą wprowadzenia obowiązku zamieszczania projektów dokumentów rządowych na stronach BIP RCL było stworzenie jednego miejsca, w którym odnaleźć będzie można kompletne informacje o wybranych projektach dokumentów rządowych. Dlatego wprowadzenie projektowanej regulacji może spowodować brak czytelności oraz pewności, które informacje zamieszczone w danym BIP, są kompletne. Analogiczne zastrzeżenia należy podnieść w kontekście przepisu art. 29 projektu ustawy, z którego wynika, że dokonane zgłoszenia lobbingowe odnośnie do danego projektu dokumentu rządowego będą udostępniane na stronach BIP właściwych organów, a nie na stronach BIP RCL. Ponadto zaznaczenia wymaga, że projektowane przepisy nie przewidują odpowiednich regulacji w zakresie określenia podmiotu właściwego do wnoszenia zgłoszeń lobbingowych odnośnie do projektów rozporządzeń Prezesa Rady Ministrów i właściwych ministrów, gdyż projekty te nie są przedkładane Radzie Ministrów.	
175	art. 28 ust. 1 pkt 2	MEN	Doprecyzowania wymaga też użyte w art. 28 ust. 1 pkt 2 projektu ustawy określenie "dokumenty urzędowe dotyczące prac nad projektami". Nie jest jasne, czy przepis dotyczy jedynie dokumentów powstających w urzędzie obsługującym organ, który	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			opracowuje projekt aktu normatywnego, czy również inne pisma w sprawie projektu (od innych organów i podmiotów zgodnie z obowiązującymi przepisami).	
176	ROZDZIAŁ 5		ROZDZIAŁ 5 (ART. 29-31)	
177	art. 29 ust. 1	MSWIA	Kwestia rozdziału pomiędzy instytucjami lobbingu i konsultacji publicznych wymaga pogłębionej analizy i doszczegółowienia także w innych przepisach. Jedynie przykładowo wskazać należy, że np. definicja lobbingu z art. 2 ust. 1 pkt 5 projektu przewiduje, że jest to każde działanie zmierzające do wywarcia wpływu na podjęcie rozstrzygnięcia przez władze publiczne. Zgodnie natomiast z art. 29 ust. 1 każdy lobbing podlega zgłoszeniu. Wątpliwości budzi więc, czy np. zgłaszanie indywidualnych propozycji przez obywateli odnośnie projektów aktów normatywnych, w szczególności gdy projektu nie skierowano do konsultacji publicznych, należy w każdym przypadku uznawać za lobbing. Jako generalny postulat należy wskazać konieczność korekty systematyki wewnętrznej projektu, gdyż proste zestawienie przepisów dwóch ustaw – o dostępie do informacji publicznej oraz o działalności lobbingowej, nie wydaje się adekwatne do nowej regulacji.	
178	art. 29 ust. 6 pkt 2	MIB	Uwaga do art. 29 ust. 6 pkt 2 projektu, który zakłada, że osoby prowadzące lobbing niezawodowy, a więc podejmujące działania mające na celu wywarcie wpływu na organy przygotowujące projekty aktów prawnych i podjęcie przez nie rozstrzygnięć w określonym kierunku, zobowiązane są do dokonania zgłoszenia oraz informowania o źródłach dochodu z określeniem podmiotów finansujących za okres dwóch lat poprzedzających zgłoszenie. Mając na uwadze fakt, iż MIB zajmuje się regulacjami dotyczącymi m.in. dziedzin inżynierskich, w tym budownictwem kubaturowym i infrastrukturalnym, bywa, że głosy praktyków w tych dziedzinach stanowią wartościowy wkład w ocenę funkcjonowania przepisów technicznych. Proponowane w projekcie rozwiązanie może skutkować niechęcią profesjonalistów do składania uwag oraz dzielenia się swoją wiedzą i doświadczeniem z zakresu praktycznego stosowania prawa. W efekcie w konsultacjach społecznych będzie brał udział niewielki krąg podmiotów.	
179	art. 29 ust. 6 pkt 2	MRiF	Definicja lobbysty zawodowego i podmiotu zaangażowanego zawarte w art. 2 projektu nie wskazują jednoznacznie kto należy do tych dwu kategorii. Tworzy się nową kategorię osób nie mieszczącą się w żadnej z powyższych definicji, tj. osoby fizyczne działające we własnym imieniu, na które nakłada się obowiązek załączania do zgłoszenia zainteresowania pracami nad projektem zestawienia źródeł dochodu za okres dwóch lat poprzedzających zgłoszenie.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			Tym samym wprowadza się ograniczenie dla takich osób do angażowania się w wyrażenie opinii na temat danego projektu. Może to uniemożliwić niektórym osobom fizycznym i podmiotom nieprowadzącym zawodowej działalności lobbingsowej zgłaszanie do właściwych urzędów uwag i opinii do projektowanych zmian przepisów aktów prawnych.	
180	art. 29 ust. 6 pkt 2	UOKiK	Odnosnie do regulacji zawartej w art. 29 ust. 6 pkt 2 projektu ustawy, tj. konieczności załączania do zgłoszenia lobbingsowego składanego przez osobę fizyczną, działającą w imieniu własnym i nie będącą lobbystą zawodowym lub jego pełnomocnikiem zestawienia źródeł dochodów z określeniem podmiotów finansujących za okres 2 lat wstecz, w ocenie UOKiK wprowadzony wymóg w stosunku do osób nieprowadzących lobbingu w celach zarobkowych jest nadmierny i nieproporcjonalny (dane te mają być dodatkowo publikowane w BIP por. art. 29 ust. 4) i może przyczynić się do zniechęcania obywateli do uczestniczenia i wyrażania swoich opinii w ramach procesu legislacyjnego.	
181	art. 29 ust. 7 i art. 46 ust. 3 pkt 3	MRPPS	do art. 29 ust. 7 art. 46 ust. 3 pkt 3 projektu - odniesienie do minimalnego wynagrodzenia za pracę we wskazanych przepisach (pkt 3 projektu zawiera określenie "najniższe wynagrodzenie pracowników za pracę". Wydaje się, że projektodawca ustawy miał na myśli "minimalne wynagrodzenie za pracę") projektu nie wydaje się być uzasadnione z uwagi na szczególny charakter tej kategorii wynagrodzenia. Sejm RP, uchwalając ustawę o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, nadał mu wyłącznie charakter dolnej granicy wysokości wynagrodzenia, poniżej której nie mogą być wynagradzani pracownicy zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy. Dodać należy, że relacjonowanie wdrażanych rozwiązań do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę utrudnia prowadzenie polityki związanej z corocznym podwyższaniem tego wynagrodzenia. W związku z powyższym, wnioskuję o rezygnację z zawartego w przywołanych przepisach projektu odwołania do kategorii minimalnego wynagrodzenia za pracę. Właściwym rozwiązaniem może być wprowadzenie stałej kwoty lub powiązanie z inną kategorią wynagrodzenia, np. wysokością przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę w gospodarce narodowej;	
182	art. 29 ust. 6 pkt 1	MZ	W zakresie osoby fizycznej powinien zostać wpisany jej identyfikator jakim jest numer PESEL; Uzasadnieniem powyższych uwag jest fakt, że zgodnie z obecnie obowiązującym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz.U.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			z 2016 r. poz. 113) identyfikatorem podmiotu jest numer REGON a osoby fizycznej numer PESEL.	
183	art. 30	MEN	<p>W art. 30 projektu ustawy zawartym w rozdziale 5 Zasady i tryb prowadzenia lobbingu w pracach nad projektami aktów normatywnych i dokumentów rządowych niezrozumiałe jest wyłączenie obowiązku zgłoszenia lobbingu, jeżeli właściwy organ przedstawił projekt do konsultacji publicznych. Zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Rady Ministrów oraz przepisami art. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. 1240) akty normatywne zdefiniowane w art. 27 projektu ustawy (projekty założeń ustaw, projekty ustaw, projekty rozporządzeń) tworzone na poziomie członków Rady Ministrów podlegają obowiązkowi konsultacji publicznych. W praktyce każdy akt prawny tworzony w urzędzie ministra podlega konsultacjom społecznym. Zgodnie zatem z wyłączeniem określonym w art. 30 projektu osoby prowadzące działalność lobbingową niezawodowo nie będą de facto podlegały zgłoszeniu. Mimo, że osoby takie mogą być zainteresowane działalnością lobbingową ad hoc w stosunku do określonego aktu prawnego, w procesie legislacyjnym będą traktowane jak inne podmioty społeczne. Jest to tym bardziej niezrozumiałe, że w świetle przepisu art. 36 ust.1 projektu lobbysta zawodowy, aby móc podjąć działania lub uzyskać informacje od organu musi dokonać zgłoszenia określonego w art. 29 projektu. Jednocześnie zgodnie z art. 36 ust. 3 pkt 1 i 2 organ, który stwierdzi, że działania lobbingu zawodowego są podejmowane przez osobę niewpisaną do rejestru lobbystów zawodowych, prowadzonego przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej, podejmuje działania uniemożliwiające wykonywanie działalności lobbingowej przez podmiot niewpisany i informuje o tym fakcie Szefa CBA. W praktyce oznacza to nierówne traktowanie podmiotów prowadzących działalność lobbingową ad hoc oraz zawodowo. Takie różne ukształtowanie obowiązków tych podmiotów może prowadzić do sytuacji, w której podmioty wykonujące lobbing będą unikały podejmowania się go w ramach obowiązków zawodowych. Co w konsekwencji wyłączenia określonego w art. 30 może prowadzić do braku kontroli nad działalnością lobbingową w procesie stanowienia prawa.</p>	
184	art. 30	MS	<p>Nie jest zrozumiałe zamieszczenie przepisów dotyczących zgłoszeń lobbingowych, skoro zgodnie z art. 30 projektu ustawy zgłoszenia nie składa się, jeżeli właściwy organ prowadzący uzgodnienia projektu przedstawił projekt do konsultacji publicznych, a zgodnie z art. 27 ust. 1 projektu ustawy istnieje obowiązek przedstawienia projektu do konsultacji publicznych.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
185	art. 30	UOKIK	Na gruncie regulacji z art. 30 projektu ustawy, gdzie wskazano, że zgłoszeń lobbingowych nie składa się (wydaje się, że powinno tu się wskazać, iż zgłoszenia te „nie podlegają rozpatrzeniu”), w sytuacji gdy projekt został przesłany do konsultacji publicznych, powstaje wątpliwość jaka w nowym stanie prawnym będzie relacja i praktyczna różnica między zgłoszeniem lobbingowym a petycjami. Ponadto, z projektowanego art. 30 nie wynika (wbrew temu co wskazano w uzasadnieniu na str. 22), że obowiązek wniesienia zgłoszenia nie ma zastosowania, w sytuacji gdy projekt zostanie przesłany do konsultacji publicznych do danego podmiotu zainteresowanego pracami nad projektem. Z obecnego brzmienia art. 30 wynika jedynie ogólnie, że projekt ma być skierowany do konsultacji publicznych.	
186	art. 30 w zw. z art. 29 ust. 1, 5, 6 pkt 2 i 10	MGM	Projekt zobowiązuje osoby fizyczne niebędące lobbystami zawodowymi lub ich pełnomocnikami do bardzo sformalizowanego zgłaszania uwag do projektów, w których - z różnych względów - nie zorganizowano konsultacji publicznych. Powyższe czyni udział obywateli w zakresie części procesu stanowienia prawa równie sformalizowany co postępowanie sądowe (w zakresie sprawdzenia formalnego wniosku), zobowiązując ich do przedstawienia źródeł swoich dochodów za 2 ostatnie lata kalendarzowe. Jednocześnie powyższy obowiązek formalny nie ma decydującego znaczenia merytorycznego w kontekście całokształtu procesu tworzenia prawa, ponieważ ostatecznie i tak o zasadności danej uwagi decyduje organ wydający dany akt prawny, tj. może jej nie uwzględnić, uwzględnić w części albo w całości.	
187	art. 31	MSWIA	Wyjaśnienia wymaga umieszczenie art. 31, normującego instytucję wysłuchania publicznego, w rozdziale dotyczącym prowadzenia lobbingu. Mając na względzie systematykę nowej ustawy, wydaje się, że jest to raczej instytucja dotycząca jawności w procesie stanowienia prawa.	
188	art. 31 ust. 1	UOKIK	W art. 31 ust. 1 projektu ustawy wskazano, iż wysłuchanie publiczne może dotyczyć wszystkich projektów aktów, natomiast w ust. 3 ograniczono regulację jedynie do projektów rozporządzeń, co jest niezrozumiałe. Ponadto, w art. 31 ust. 5, w delegacji do wydania rozporządzenia wskazano, iż akt wykonawczy ma określać sposób dokumentowania przebiegu wysłuchania, tymczasem z przepisów projektu ustawy nie wynika obowiązek takiego dokumentowania przez podmiot uprawniony do organizacji wysłuchania. Należy także wskazać, iż w zakresie definicji pojęć „lobbysta zawodowy” oraz „podmiot zaangażowany” projekt ustawy zawiera niespójności i nie posługuje się tymi pojęciami	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			konsekwentnie np. w art. 29 ust. 6 pkt 2 wyodrębniając dodatkową kategorię podmiotów tj. osoby fizyczne, działające w imieniu własnym i nie będące lobbystą zawodowym lub jego pełnomocnikiem.	
189	art. 31 ust. 3	MC	W zawartym w projektowanym art. 31 ust. 3 w wprowadzeniu do wyliczenia jest mowa o braku możliwości zorganizowania wysłuchania publicznego dotyczącego wyłącznie projektu rozporządzenia, podczas gdy w pozostałych przepisach dotyczących lobbingu jest również mowa o innych projektach, w tym o projekcie założeń ustawy, projekcie ustawy oraz o projekcie innego dokumentu rządowego. W związku z tym niniejszy przepis wymaga wprowadzenia odpowiednich zmian.	
190	art. 31 ust. 2 i 3	MS	W związku z zamieszczeniem przepisów o wysłuchaniu publicznym w innym kontekście legislacyjnym niż dotychczas występującym w ustawie z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), rodzi się wątpliwość, czy międzyresortowa konferencja uzgadniająca może być uznana za wysłuchanie publiczne w rozumieniu projektu ustawy, a więc rodzić obowiązek, zgodnie z art. 31 ust. 2 i 3 projektu ustawy, dostępu wszystkich podmiotów do takiego wysłuchania publicznego. Wydaje się, że sytuacja taka byłaby niepożądana, a więc przepisy wyraźnie powinny wskazywać, że wysłuchanie publiczne dotyczy podmiotów prywatnych, a nie uzgodnień międzyresortowych.	
191	art. 31 ust. 3	MZ	W art. 31 ust. 3 projektu ustawy z niezrozumiałych powodów ograniczono się do wysłuchania publicznego projektu rozporządzenia, podczas gdy w całym art. 31 jest mowa o projektach. Dlatego też należy rozważyć zasadność wprowadzenia wysłuchania publicznego dla pozostałych rodzajów aktów prawnych.	
192	art. 31 ust. 3 pkt 2	MSWIA	Art. 31 ust. 3 pkt 2 projektu w zakresie dopuszczającym możliwość odwołania wysłuchania publicznego ze względu na duże zainteresowanie, nie znajduje uzasadnienia. Wydaje się, że duże zainteresowanie wysłuchaniem publicznym powinno tym bardziej przemawiać za jego przeprowadzeniem. Przepis ten można zastąpić regulacjami dotyczącymi wyboru i reprezentacji podmiotów zainteresowanych wysłuchaniem publicznym, jeżeli liczba zgłoszonych chętnych przekroczy możliwości lokalowe podmiotu obowiązane.	
193	art. 33	MSZ	Projekt w art. 33 przewiduje utworzenie rejestru lobbystów zawodowych, w którym publikowany będzie m.in. numer PESEL osoby fizycznej niebędącej przedsiębiorcą wykonującej lobbing zawodowy. Ze względu na to, że rejestr ten ma być jawny, takie rozwiązanie również budzi wątpliwości w związku z przytoczonym powyżej art. 7 lit. e)	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			dyrektywy 95/46/WE. W uzasadnieniu projektu brakuje informacji, dlaczego publikowanie numeru PESEL jest konieczne i proporcjonalne do realizacji celu ustawy, w szczególności mając na uwadze fakt, że ujawnienie takich informacji może nieść negatywne konsekwencje dla osoby, której dane zostaną ujawnione w rejestrze, związane m.in. ze zjawiskiem kradzieży tożsamości. W związku z powyższym sugeruję uzupełnienie uzasadnienia projektu o wykazanie konieczności publikowania w rejestrze lobbystów zawodowych numeru PESEL lub zawarcie przepisu umożliwiającego niepublikowanie takiej informacji (analogicznego do przepisu umożliwiającego niepublikowanie informacji o adresie zamieszkania lobbysty).	
194	art. 33 ust. 2	MZ	W art. 33 ust. 2 projektu należy sformułowanie „w formie elektronicznej w postaci baz danych” zastąpić sformułowaniem „w formie bazy danych w postaci elektronicznej”.	
195	ROZDZIAŁ 6		ROZDZIAŁ 6 (ART. 32-37)	
196	art. 34 ust. 4 pkt 2	MZ	Zamiast kopii stron dokumentu potwierdzającego tożsamość – w przypadku osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami, wykonujących lobbing zawodowy powinien być wprowadzony numer PESEL, który umożliwi weryfikację osób w odpowiednich rejestrach. Uzasadnieniem powyższych uwag jest fakt, że zgodnie z obecnie obowiązującym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 113) identyfikatorem podmiotu jest numer REGON a osoby fizycznej numer PESEL.	
197	art. 34 ust. 6	MSWIA	Mając na uwadze, że postępowanie o wpis do rejestru lobbystów jest postępowaniem administracyjnym, wyjaśnienia wymaga, dlaczego zgodnie z art. 34 ust. 6 projektu nieusunięcie braków formalnych powoduje wydanie decyzji odmownej, zamiast pozostawienia sprawy bez rozpatrzenia, zgodnie z art. 64 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego. Wątpliwości budzi również przesłanka „oczywistej bezzasadności zgłoszenia” jako podstawy wydania decyzji odmownej. Wyjaśnienia wymaga, co projektodawca rozumie pod pojęciem oczywistej bezzasadności wniosku o wpis do rejestru lobbystów.	
198	art. 34 ust. 9	MSWIA	W art. 34 ust. 9 projektu brak jest wytycznej do części upoważnienia ustawowego dotyczącej ustalenia wysokości opłaty za wpis do rejestru. Wyjaśnienia i ewentualnego doprecyzowania wymaga również, czy opłata jest uznawana za dochód budżetu państwa.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
199	art. 36 ust. 2	MSWIA	Zawarty w art. 36 ust. 2 projektu obowiązek dostarczania przez lobbystę zaświadczenia o wpisie do rejestru lobbystów budzi wątpliwości w kontekście zasady jawności rejestru lobbystów i brzmienia art. 220 § 1 pkt 2 Kodeksu postępowania administracyjnego.	
200	art. 36 ust. 3 pkt 1	UOKIK	Odnośnie do określonego w art. 36 ust. 3 pkt 1 projektu ustawy obowiązku podjęcia działań mających na celu uniemożliwienie wykonywania czynności przez podmiot niewpisany do rejestru (w sytuacji gdy organ stwierdzi, że czynności wchodzące w zakres lobbingu zawodowego są podejmowane przez taki podmiot), należy wskazać, iż przepis ten i wynikający z niego obowiązek jest bardzo ogólny i nie wiadomo w jaki sposób ma być realizowany (poza obowiązkiem niezwłocznego poinformowania Szefa CBA, który już wynika z ust. 3 pkt 2).	
201	ROZDZIAŁ 7		ROZDZIAŁ 7 (ART. 38-46)	
202	art. 38	RCL	Odnośnie do art. 38 projektu ustawy zauważa się, że ze względu na zasadę określoności przepisów prawa, zasadę pewności prawa i zasadę wyłączności ustawy, przepis ust. 2 tego artykułu należy uznać za niedozwoloną subdelegację. Zakres obowiązków osób pełniących funkcję publiczną powinien zostać ustalony w ustawie, a przepisy dotyczące konfliktu interesów powinny być na tyle jasno sprecyzowane, żeby nie budziły wątpliwości i ograniczały jakkolwiek uznaniowość w podejmowaniu decyzji.	
203	art. 38 ust. 1	MON	Zastosowana w art. 38 ust. 1 projektu ustawy definicja konfliktu interesów w sposób nieuzasadniony wyłącza sytuację, w której konkretna osoba pełni (wykonuje) dwie funkcje publiczne. W związku z tym proponuje się, aby definicja odnosiła się oprócz bezstronności również do pojęcia bezinteresowności, bez konieczności odnoszenia do interesów podmiotów, w których dana osoba nie pełni funkcji publicznej. Jednocześnie proponuje się dodanie oprócz „zajęć”, kojarzonych z dodatkowym zatrudnieniem, także pojedynczych czynności. W związku z powyższym w art. 38 ust. 1 po wyrazie „zajęć” proponuje się dodanie wyrazów: „lub czynności, które mogłyby (...) stronniczość w wykonywaniu zadań lub podejrzenie interesowności, w tym występowanie w interesie podmiotu, w którym zobowiązany jest wykonywać dodatkowe zajęcia lub czynności albo posiadanie takich interesów prywatnych, które wpływają lub wydają się wpływać na bezstronne i obiektywne wykonywanie obowiązków służbowych.”.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			Jednocześnie należy wskazać, że z przedmiotowym przepisem nie wiążą się żadne sankcje ani obostrzenia w przypadku popadnięcia w konflikt interesów. W związku z tym, zasadnym wydaje się uregulowanie przedmiotowej tematyki w rozdziale 7.	
204	art. 38 ust. 1	MRiRW	Proponuję, aby regulacja obejmowała również swoim zakresem wyznaczonych lekarzy weterynarii wydających świadectwa zdrowia. Proponowany przepis dotyczy tylko tych lekarzy weterynarii, którzy wydają decyzje administracyjne – por.art. 115 § 13 Kodeksu karnego, których zgodnie z tym przepisem uznaje się za osoby pełniące funkcje publiczne).	
205	art. 38 ust. 2	MC	Dodatkowo zauważam, że projektowany art. 38 ust. 2 de facto umożliwi kierownikowi urzędu na wypełnienie go treścią normatywną. Tym samym może dojść do sytuacji, że to pracodawca będzie decydował o tym, co uznawane będzie za zajęcia mogące wywołać konflikt interesów. Niedopuszczalne jest w świetle postanowień Konstytucji RP, by ograniczenia dla obywateli wprowadzane były w drodze innych aktów niż ustawa, a przepis art. 38 ust. 2 umożliwi wprowadzanie takich ograniczeń decyzją kierownika jednostki organizacyjnej. Nie można wykluczyć takiej sytuacji, że w jednym urzędzie dane czynności mogą zostać uznane za czynności mogące prowadzić do konfliktu interesów, a w innym - bardzo zbliżone czynności już nie. Prowadzić to będzie do niejednolitego traktowania osób w podobnej sytuacji, co wydaje się być niedopuszczalnym nierównym traktowaniem.	
206	art. 38 ust. 2	MSWiA	Wyjaśnienia wymaga, jaki jest skutek prawny przewidzianego w art. 38 ust. 2 projektu określenia przez kierownika jednostki organizacyjnej zajęć, których wykonywanie przez pracowników oznacza powstanie konfliktu interesów. W szczególności nie wydaje się dopuszczalne, aby takie wytyczne były wiążące dla pracowników, a tym bardziej by ich naruszenie mogło prowadzić do odpowiedzialności pracowników. Wszelkie zasady niepołączalności urzędów, funkcji i zajęć powinny zostać określone wyczerpująco w ustawie.	
207	art. 38 ust. 2	MŚ	W art. 38 ust. 2 projektu ustawy wprowadza się dyskrecjonalne prawo dla kierownika jednostki organizacyjnej do określenia zajęć, których wykonywanie przez osoby pełniące funkcje publiczne zatrudnione w tej jednostce organizacyjnej, z uwagi zakres obowiązków tych osób lub zakres zadań jednostki, oznacza powstanie konfliktu interesów. Upoważnienie takie należy uznać za sprzeczne z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Zgodnie bowiem z tym przepisem ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie, a w projekcie ustawy następuje to poprzez jednostronne oświadczenie kierownika jednostki organizacyjnej. Ograniczenia te nie będą więc wprowadzane nawet w	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			drodze aktu normatywnego. Choć ograniczenia te mogą być wprowadzone w drodze ustawy, to może być to dokonane tylko wtedy, gdy ograniczenia te są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw. Przepis ten, dając więc dyskrecyjne upoważnienie do wprowadzenia ograniczeń w wykonywaniu działalności przez osobę pełniącą funkcję publiczną, nie wskazuje nawet na konieczność wprowadzenia tych ograniczeń tylko zgodnie z zasadą proporcjonalności. W przepisie tym nie przewidziano też żadnych środków odwoławczych w zakresie wprowadzenia wskazanych ograniczeń.	
208	art. 39	MS	Zgodnie z art. 39 pkt 2 projektu osoba pełniąca funkcje publiczne, w tym m. in. kierownik urzędu, sędzia, czy też prokurator, nie może być zatrudniona lub wykonywać w spółce prawa handlowego lub na jej rzecz jakichkolwiek odpłatnych zajęć. Wydaje się, iż projektowane rozwiązanie uniemożliwia sędziemu publikowanie monografii, komentarzy, czy artykułów – przy założeniu odpłatności takiej działalności – a także prowadzenie komercyjnych szkoleń organizowanych przez spółki prawa handlowego w rozumieniu projektowanej ustawy. Wydaje się to zbyt daleko idącym ograniczeniem prawa sędziego do takiej aktywności, nieznanym racjonalnego uzasadnienia.	
209	art. 39 w zw. z art. 76 ust. 2 pkt 2	MON	Z przytoczonych przepisów wynika dla funkcjonariuszy i żołnierzy SKW zakaz m.in. pełnienia określonych funkcji w spółkach prawa handlowego, posiadania w tych spółkach udziałów i akcji powyżej określonej wartości procentowej oraz zakaz prowadzenia działalności gospodarczej. Sankcją za złamanie tego zakazu jest odpowiedzialność dyscyplinarna. Tymczasem art. 52 ustawy o SKW oraz SWW stanowi, że ww. czyny są przestępstwem. Jest to kolizja, która powinna zostać usunięta.	
210	art. 39 pkt 4	MON	Proponuje się kropkę zastąpić przecinkiem i po przecinku dodać: „oraz działalności gospodarczej prowadzonej przez małżonka.”. Zaproponowana powyżej korekta przepisu wydaje się konieczna w świetle postanowień art. 45 projektu ustawy, gdzie kompleksowo uregulowana została kwestia ewentualnego konfliktu interesów osoby pełniącej funkcję publiczną w związku z działalnością gospodarczą prowadzoną przez jej małżonka. Literalne brzmienie art. 39 pkt 4 projektu ustawy prowadziłyby do wniosku, że osoby objęte przepisami ustawy nie mogą być przedstawicielami	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			czy też pełnomocnikami małżonków prowadzących działalność gospodarczą niezależnie od występowania przesłanek, o których mowa w art. 38 projektu ustawy.	
211	art. 39 i 42	MRiF	Zakazy określone w art. 39 oraz w art. 42 dotyczą wszystkich członków korpusu służby cywilnej w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych lub w jednostkach organizacyjnych KAS, a zatem zarówno osób zajmujących kierownicze stanowiska oraz pracowników niższego szczebla, niebiorących udziału w procesie decyzyjnym, w tym pracowników komórek obsługowych urzędu zajmujących się logistyką, księgowością, czy sprawami kadrowymi. Wielu z tych pracowników nie ma wpływu na kształt prawa stanowionego i wykonywanego w dziale administracji „finanse publiczne”, obejmuje się ich natomiast rygiorem, który w pozostałych urzędach istnieje tylko w stosunku do osób zatrudnionych na stanowisku dyrektora lub jego zastępcy (lub równorzędnym). W mojej opinii nie ma uzasadnienia aby pracowników MF traktować wyjątkowo i nakładać na nich ograniczenia, które w przypadku części z nich można uznać za nieproporcjonalnie duże. Rozwiązanie takie może budzić wątpliwości co do zgodności z Konstytucją RP. Wątpliwości może budzić także projektowany przepis art. 45 ust. 1, w którym jest mowa o obowiązku złożenia oświadczenia o działalności gospodarczej prowadzonej przez małżonka. Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej, zostaje w ten sposób ograniczona i zależy od decyzji Komisji do spraw Rozstrzygnięcia konfliktu Interesów.	
212	art. 39 pkt 1 w związku z art. 40 pkt 12, 13 i 14	ME	Uwaga obejmuje art. 39 pkt 1 projektu w zakresie w jakim dotyczy on: - (art. 40 pkt 12) - wójta (burmistrza, prezydenta miasta), zastępcę wójta (burmistrza, prezydenta miasta), skarbnika gminy, sekretarza gminy, kierownika jednostki organizacyjnej gminy, osobę zarządzającą i członka organu zarządzającego gminną osobą prawną oraz inną osobę wydającą decyzje administracyjne w imieniu wójta (burmistrza, prezydenta miasta); - (art. 40 pkt 13) - członka zarządu powiatu, skarbnika powiatu, sekretarza powiatu, kierownika jednostki organizacyjnej powiatu, osobę zarządzającą i członka organu zarządzającego powiatową osobą prawną oraz inną osobę wydającą decyzje administracyjne w imieniu starosty; - (art. 40 pkt 14) – członka zarządu województwa, skarbnika województwa, sekretarza województwa, kierownika wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej, osobę	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>zarządzającą i członka organu zarządzającego wojewódzką osobą prawną oraz inną osobę wydającą decyzje administracyjne w imieniu marszałka województwa.</p> <p>Osoby zajmujące powyższe stanowiska nie są wymienione w art. 41 ust. 1 projektu, który stanowi wyjątek od zakazu pełnienia funkcji członka organu spółki prawa handlowego, spółdzielni, z wyjątkiem spółdzielni mieszkaniowej, organu zarządzającego stowarzyszenia lub fundacji posiadających możliwość prowadzenia lub prowadzących działalność gospodarczą. Powyższe oznacza zastrzeżenie przepisów dotyczących osób zajmujących stanowiska określone w art. 40 pkt 12, 13 i 14, bowiem osoby te nie będą mogły pełnić funkcji w organach spółek prawa handlowego nawet w ramach sprawowanego przez gminę, powiat, województwo, ich związki lub związek metropolitalny, nadzoru nad działalnością danej spółki. Projektowane ograniczenie może mieć negatywny wpływ na jakość nadzoru w spółkach z udziałem jednostek samorządu terytorialnego.</p>	
213	art. 39 pkt I lit. a w związku z art. 49 pkt 97 i 98	ME	<p>W art. 39 pkt I lit. a projektu zawarto nieprecyzyjne określenie – „organ kontrolny spółki prawa handlowego”, nieznanne w obowiązującym systemie prawa. Jednocześnie w art. 49 pkt 97 i 98 posłużono się pojęciem "członek organu nadzoru lub kontroli spółki zobowiązanej". W związku z tym, konieczne jest wyjaśnienie, czy oba te pojęcia mają tożsamy zakres a jeśli tak ujednolicenie terminów stosowanych w projektowanej ustawie.</p> <p>Ponadto, jeżeli projektodawca postanowi pozostawić w projekcie ww. termin „organ kontrolny spółki prawa handlowego" należałoby rozważyć jego zdefiniowanie na potrzeby projektu, w związku z tym, że jak wskazano powyżej pojęcie to nie występuje w systemie prawa.</p>	
214	art. 39 pkt 1 lit. c	MSWIA	<p>Ustanowiony w art. 39 pkt 1 lit. c zakaz bycia członkiem organu zarządzającego stowarzyszenia lub fundacji posiadających możliwość prowadzenia lub prowadzących działalność gospodarczą przez osoby pełniące funkcje publiczne, wydaje się zbyt daleko idący. W sposób istotny ogranicza on możliwość uczestnictwa tych osób w życiu publicznym. Należy więc rozważyć racjonalne ograniczenie zakresu tego zakazu.</p> <p>Należy również zauważyć, że w przeciwieństwie do obecnie obowiązującego art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, art. 39 pkt 2 projektu przewiduje całkowity zakaz wykonywania jakichkolwiek odpłatnych zajęć w spółkach prawa handlowego. Uniemożliwia</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			to podejmowanie jakiegokolwiek aktywności, która nie koliduje ze sprawowaną funkcją publiczną, np. otrzymywanie wynagrodzenia z tytułu osobistej działalności twórczej, artystycznej, sportowej lub innej. Ograniczenie będzie też kolidować z prawem do dalszego kształcenia, doskonalenia zawodowego lub zdobywania stopni naukowych, które wiążą się z zamieszczaniem publikacji zarówno prasowych, jak i książkowych.	
215	art. 39 pkt 4	RCL	Odnośnie do art. 39 pkt 4 projektu ustawy zauważa się, że różni się on od obecnie obowiązującego przepisu art. 4 pkt 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne. Obecnie zakaz dotyczy prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek, a projektowany przepis będzie zakazywał tylko działalności gospodarczej prowadzonej w ramach osobowej spółki prawa handlowego, co jak się wydaje nie było intencją projektodawcy.	
216	art. 40	RCL	Przepis art. 40 projektu określa krąg osób objętych zakazem prowadzenia działalności gospodarczej określonej w art. 39 projektu ustawy. Katalog ten różni się od katalogu osób zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych (art. 47 ust. 3 projektu), co wymaga szczegółowego omówienia w uzasadnieniu projektu, gdyż przesłanki tego rozwiązania nie są jasne. Jednocześnie zauważa się, że kategoria osób ujęta w art. 40 pkt 5 projektu jest określona nieprecyzyjnie i budziła w przeszłości szereg rozbieżnych interpretacji przy wykładni analogicznego przepisu z art. 2 pkt 2 ustawy dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne. Przepis ten w praktyce był różnie stosowany, gdyż nie jest jasne, co to znaczy „równorzędne pod względem płacowym” (m.in. przez widełkowy sposób określania wynagrodzeń w urzędach wymienionych organów państwowych). Biorąc pod uwagę, iż intencją projektodawcy było, aby przepisy ustawy w zakresie nakładanych obowiązków były jasne i nie budziły takich wątpliwości, a jednocześnie dążąc do uczynienia zadość konstytucyjnej zasadzie jasności prawa, proponuje się przepis ten sformułować w analogiczny sposób, jak przepis art. 47 ust. 3 pkt 54 projektu, odnosząc się raczej do uprawnień osoby sprawującej funkcję publiczną i jej faktycznego zakresu obowiązków, niż do nieprecyzyjnego i budzącego szereg wątpliwości określenia „pracownicy zajmujący stanowiska równorzędne pod względem płacowym ze stanowiskami w pkt 4” (stanowiska kierownicze).	
217	art. 40	MSWIA	Należy rozważyć uzupełnienie art. 40 projektu o członków Krajowej Izby Odwoławczej, o której mowa w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
218	art. 40	MS	W art. 40 projektu wymieniono podmioty, których dotyczy zakaz wykonywania zadań mogących przyczynić się do powstania konfliktu interesów. W katalogu tym omyłko – jak się wydaje – pominięto asesora sądowego. Status asesora posiadającego uprawnienie do wykonywania obowiązków sędziego jest – na gruncie ustrojowym – w zasadzie tożsamy ze statusem sędziego, w tym choćby w zakresie ograniczeń dotyczących dodatkowego zatrudnienia, czy też zajęć zarobkowych, co winno skutkować objęciem go regulacjami dotyczącymi środków unikania konfliktu interesów.	
219	art. 40	MŚ	Art. 40 projektu ustawy dotyczy nieproporcjonalnie dużej kategorii podmiotów, do których mają zastosowanie ograniczenia wskazane w ustawie. Przepis w takiej postaci może naruszać art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.	
220	art. 40 pkt 4 lit. c	MSWIA	Wyjaśnienia wymaga, czy projektodawca celowo nie uwzględnił w art. 40 pkt 4 lit. c organów zespolonej administracji rządowej.	
221	art. 40	MŚ	Jako sprzeczne z art. 31 ust. 1 i 3 oraz art. 65 ust. 1 Konstytucji RP należy uznać wprowadzenie dla wszystkich osób pełniących funkcje publiczne, określonych w art. 40 projektu ustawy, zakazu zatrudnienia lub wykonywania w spółce prawa handlowego lub na jej rzecz jakichkolwiek odpłatnych zajęć, nawet jeżeli nie mogłoby to wywołać podejrzenie o ich stronnictwo lub interesowność. Należy wskazać bowiem, iż projektowana treść przepisu znacznie różni się od art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, gdyż nie zawiera zastrzeżenia o konieczności ustalenia, że mogłoby to wywołać podejrzenie o ich stronnictwo lub interesowność. Krąg podmiotów określonych w art. 40 projektu ustawy jest na tyle szeroki, że w przypadku urzędów centralnych obejmuje zdecydowaną większość pracowników zatrudnionych w urzędzie. Swoim zakresem zakaz ten może również obejmować na przykład działalność literacką prowadzoną przez funkcjonariusza publicznego na rzecz spółki prawa handlowego, która nie ma żadnego związku z zadaniami wykonywanymi przez funkcjonariusza publicznego w urzędzie. Zakaz ten jest więc zbyt daleko idący – zakres tego zakazu powinien być powiązany z treścią art. 38 ust. 1 projektu ustawy, tj. z wystąpieniem konfliktu interesu polegającym na wykonywaniu zajęć, które mogłoby wywołać podejrzenie o stronnictwo lub występowanie w interesie podmiotu, w którym osoba ta nie pełni funkcji publicznej.	
222	Art.40 pkt 4 i 5 w zw. z art. 49	MRiRW	Brakuje spójności w zakresie katalogu osób, co do których stosowane jest ograniczenie w prowadzeniu działalności oraz osób zobowiązanych do złożenia oświadczeń majątkowych. W	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			ramach osób podlegających ograniczeniu prowadzenia działalności z obowiązku złożenia oświadczeń wyłączeni zostali np. radcy generalni, radcy ministrów lub kierowników urzędów centralnych, kierownicy kancelarii tajnej czy główni specjaliści. Ponadto w odniesieniu do art. 40 projektu wydaje się, że przepis ten nie uwzględnia wojewódzkim lekarzy weterynarii i ich z-ców, co wyłącza ich z kręgu osób objętych ograniczeniami, o których mowa w art. 39 projektu.	
223	art. 40 pkt 4 i 5	SSC	Stosownie do art. 40 projektu ustawy, wśród funkcji i stanowisk, z którymi łączą się zakazy określone w art. 39 projektu, nie wymieniono funkcji i stanowisk istniejących w urzędach organów rządowej administracji zespolonej, ograniczając obowiązywanie zakazów do administracji niezespolonej. Należy rozważyć zasadność takiego zawężenia regulacji w stosunku do obecnie obowiązującej ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne I (art. 2 pkt I lit. b i c).	
224	art. 40 pkt 4 i 5	UOKIK	Odnośnie do regulacji z art. 40 pkt 4 i 5 projektu ustawy, wobec niedookreślenia pojęcia „stanowiska równorzędnego pod względem płacowym”, nie jest jasne którzy pracownicy organów będą podlegać regulacjom z art. 38, art. 39, art. 41, art. 42 i art. 45, jak również kto, w razie wątpliwości, będzie rozstrzygał o przyznaniu konkretnej osobie takiego statusu. Ponadto, należy wskazać, iż znaczne rozszerzenie katalogu osób podlegających zakazom oraz wymogom określonym w projekcie, może w konsekwencji spowodować znaczny odpływ wartościowych i doświadczonych pracowników z administracji, szczególnie w kontekście brzmienia projektowanego przepisu art. 42.	
225	art. 40 pkt 5	MEN	Art. 40 pkt 5 projektu określa pracowników urzędów państwowych oraz członków korpusu służby cywilnej podlegających obowiązkowi unikania konfliktu interesów określonym w art. 38 i 39 projektu ustawy. Są to osoby zajmujące stanowiska równorzędne pod względem płacowym ze stanowiskami wymienionymi w art. 40 pkt 4 projektu ustawy. Należy zwrócić uwagę, że zakresy osób wymienionych w art. 40 pkt. 4 i 5 oraz w art. 49 projektu ustawy nie są tożsame. Określone grupy korpusu służby cywilnej objęte będą zakazami wynikającymi z art. 39 projektu ustawy, ale nie będą zobowiązane, tak jak w obecnym stanie prawnym, do składania oświadczeń majątkowych określonych w art. 47 projektu których treść dotyczy m.in. sytuacji zdefiniowanych w art. 39 jako potencjalne sytuacje tworzące konflikt interesów. W przepisach projektu nie wskazano również, aby osoby te miały składać inne oświadczenia	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			dotyczące przestrzegania zakazów określonych w art. 39 projektu. Uzasadnienie nie wyjaśnia celu wprowadzanych zmian. Ponadto zawarte w art. 40 projektu ustawy sformułowanie "osoby zajmujące stanowiska równorzędne pod względem płacowym" w obecnym stanie prawnym budziło wątpliwości i trudności z jednoznacznym ustaleniem osób objętych tym obowiązkiem, których wynagrodzenie jest ustalane na podstawie przepisów o urzędnikach państwowych np. osób zatrudnionych w gabinetach politycznych ministrów - z uwagi na odmienne zasady ustalania wynagrodzeń w urzędzie pracowników będących członkami korpusu służby cywilnej i pracowników objętych przepisami ustawy o urzędnikach państwowych.	
226	art. 40 pkt 5	MSWIA	W art. 40 w pkt 5 albo w słowniczku należy jednoznacznie sprecyzować co rozumie się przez pojęcie „członka korpusu służby cywilnej zajmującego stanowisko równorzędne pod względem płacowym ze stanowiskiem wymienionym w pkt 4”. W celu jednolitego stosowania przepisu we wszystkich urzędach administracji rządowej należy odnieść to pojęcie do tej samej grupy stanowisk, co stanowiska wymienione w pkt 4, zgodnie z przepisami ustalającymi zasady wynagradzania członków korpusu służby cywilnej. Doprecyzowanie jest konieczne ze względu na wątpliwości, które budzą obecnie obowiązujące przepisy.	
227	art. 40 pkt 5	MS	Przepis dotyczący zakazu łączenia określonych w ustawie stanowisk stosuje się w okresie zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji publicznej przez pracownika urzędu państwowego albo członka korpusu służby cywilnej, zajmującego stanowiska równorzędne pod względem płacowym ze stanowiskami wymienionymi w pkt 4, w rozumieniu przepisów o wynagradzaniu pracowników urzędów państwowych albo członków korpusu służby cywilnej. W projektowanym przepisie nie sprecyzowano, co oznacza równorzędność pod względem płacowym. Odesłanie do przepisów o wynagradzaniu pracowników urzędów państwowych albo członków korpusu służby cywilnej budzi wątpliwości, ponieważ zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie określenia stanowisk urzędniczych, wymaganych kwalifikacji zawodowych, stopni służbowych urzędników służby cywilnej, mnożników do ustalania wynagrodzenia oraz szczegółowych zasad ustalania i wypłacania innych świadczeń przysługujących członkom korpusu służby cywilnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 125) występuje znaczna rozpiętość mnożników w grupie stanowisk, tj. zakres mnożników dla stanowiska naczelnika mieści się w przedziale od 1,0 do 6,0 mnożnika kwoty bazowej. Należy także doprecyzować, czy porównanie ma dotyczyć	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			jedynie wynagrodzenia zasadniczego czy również premię pracowników, która jest jednym ze składników wynagrodzenia, co wynika z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 lutego 2010 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej zatrudnionych w urzędach administracji rządowej i pracowników innych jednostek (Dz. U. 2010 r. poz. 134).	
228	art. 40 pkt 5	SSC	Zastosowane w art. 40 pkt 5 projektu ustawy określenie "stanowiska równorzędne pod względem płacowym" jest niejednoznaczne i może być rozbieżnie interpretowane - tak jak ma to miejsce w przypadku analogicznego sformułowania zawartego w art. 2 pkt. 2 obecnie obowiązującej ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne. Należy zaznaczyć, że pozostawienie przepisu art. 40 pkt 5 projektu ustawy w obecnej postaci będzie powodować trudności z określeniem przez poszczególne jednostki stanowisk, których dotyczą ograniczenia wskazane w art. 39 projektowanej ustawy, a w konsekwencji doprowadzi do niejednolitego stosowania przepisów. Sytuacja taka może również skutkować trudnościami z określeniem kryteriów ewentualnej oceny i kontroli prawidłowości stosowania przepisów w praktyce. Z tego względu dla określenia osób objętych ograniczeniami wynikającymi z art. 39 projektowanej ustawy zasadne wydaje się odejście od niejasnego kryterium "równorzędności wynagrodzenia" na rzecz zamkniętego katalogu stanowisk.	
229	art. 40 pkt 5	MSZ	Zgodnie z projektowanym art. 39 ustawy, osoba pełniąca funkcje publiczne określone w projektowanym art. 40 ustawy jest obowiązana do unikania konfliktu interesów polegającego na wykonywaniu zajęć, które mogłyby wywołać podejrzenie o stronnictwo lub występowanie w interesie podmiotu, w którym nie pełni funkcji publicznej. Proponuje się doprecyzować użyte w projekcie ustawy sformułowanie: „(...) równorzędne pod względem płacowym (...)”. Sytuacja objętych przepisem art. 40 pkt 5 osób, obarczona jest istotnym stopniem niepewności, co do faktu objęcia ich owym zakazem. Proponuje się doprecyzować wskazany przepis poprzez określenie definicji i samego mechanizmu. Może to polegać na wskazaniu wysokości brutto wynagrodzenia, od którego będzie liczone obowiązuje ograniczenie w prowadzeniu działalności gospodarczej i wymóg składania oświadczeń majątkowych. Powinno to również uwzględniać różnice w naliczaniu wynagrodzeń, albowiem w służbie cywilnej jest one ustalane mnożnikowo, a np. w gabinetach politycznych i dla pozostałych pracowników administracji kwotowo – zastosowanie zasady równoważności w	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>tych przypadkach jest znacznie utrudnione. Dostrzegając ww. opisany problem na gruncie aktualnie obowiązujących przepisów, MSZ zwrócił się do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z prośbą o interpretację ww. sformułowania w kontekście zaliczenia pracowników gabinetów politycznych do kręgu osób obowiązanych do składania oświadczeń o stanie majątkowym. Wątpliwość wynikała z faktu, że pracownicy ci nie są zaliczani do członków korpusu służby cywilnej oraz z faktu, że otrzymują wynagrodzenie określone kwotowo. Otrzymana z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów odpowiedź nie była jednoznaczna aczkolwiek wyraźnie skłaniała się w kierunku stanowiska, że pracownicy gabinetów politycznych podlegają ograniczeniom wynikającym z obecnie obowiązujących przepisów. W tym przypadku przyjęto wykładnię funkcjonalną, która dała podstawę do przyjęcia, że równorzędność stanowisk pod względem płacowym należy ustalać na podstawie tabel płacowych będących załącznikami do rozporządzeń określających wynagrodzenia poszczególnych grup urzędników. Należy zaznaczyć, że w służbie zagranicznej mamy do czynienia z pracownikami, których wynagrodzenie określone jest nie tylko mnożnikowo, ale również w formie z góry określonej kwoty (są to również pracownicy, którzy nie są członkami korpusu służby cywilnej). Można zastanowić się nad doprecyzowaniem lub modyfikacją obecnego brzmienia tego punktu, aby te kwestie nie budziły dalszych wątpliwości interpretacyjnych. W tym miejscu można poddać pod rozważenie dodanie zapisów art. 40 pkt 5 do art. 49 pkt 54, dawałoby to możliwość weryfikowania przestrzegania zapisów ustawy, ponieważ osoby te składałyby oświadczenia majątkowe.</p>	
230	art. 40 pkt 5 oraz art. 49 pkt 54	MZ	<p>Porównanie art. 40 pkt 5 oraz art. 49 pkt 54 projektu wskazują, iż członkowie korpusu służby cywilnej, zajmujący stanowiska równorzędne pod względem płacowym ze stanowiskiem naczelnika wydziału centralnego organu administracji rządowej będą objęci ograniczeniami zatrudnienia i pełnia funkcji, o których mowa w art 39 projektu ustawy o jawności życia publicznego. Natomiast zgodnie z art. 49 pkt 54 projektu ustawy osoby te nie będą obowiązane do składania oświadczeń majątkowych. Z uwagi na fakt, iż właściwa interpretacja, kto będzie obowiązany do składania oświadczeń majątkowych (również z uwagi na fakt, iż będą miały one charakter jawny), jest niezwykle istotna dla osób do tego obowiązanych, konieczne jest doprecyzowanie ww. przepisów.</p> <p>Poddaje pod rozważenie również inne ukształtowanie instytucji osób, które będą objęte obowiązkami z projektowanej ustawy niż poprzez użycie sformułowania „równorzędności</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>płatowej”. Pomimo utrwalonego obecnie orzecznictwa dotyczącego powyższych spraw, zwrot „stanowisko równorzędne pod względem płatowym” jest sam w sobie niejednoznaczny, co rodzi możliwość jego różnego interpretowania.</p> <p>Przywołany przepis pozwala na uznanie, iż ograniczenia są nakładane na wszystkich urzędników państwowych, bez różnicy na ich płacę, jak również, że ograniczenia są nakładane na pracowników państwowych tylko, gdy zajmują stanowiska równorzędne pod względem płatowym ze stanowiskami wymienionymi w pkt. 4. Dlatego też należy doprecyzować przedmiotowe przepisy w powyższych zakresach.</p>	
231	art. 40 pkt 5	MS	<p>Wskazać należy, iż wyodrębnienie osób wskazanych w art. 40 pkt 5 projektu ustawy jest nieprecyzyjne i rodzi w orzecznictwie do ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne szereg wątpliwości. W zakresie zaś, w jakim odwołuje się do określenia wysokości wynagrodzeń w drodze rozporządzeń de iure powoduje, iż szereg zakazów wskazanych w projekcie ustawy będzie dotyczyło podmiotów, które nie zostały wskazane na poziomie ustawy, jako objętych projektem ustawy, ale ich objęcie zakresem podmiotowym ustawy będzie wynikało wyłącznie aktu wykonawczego do ustawy. Powyższe może budzić zasadnicze wątpliwości co do zgodności z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Tylko bowiem akt ustawowy może wprowadzać ograniczenia w korzystaniu z konstytucyjnych praw, i to tak daleko idące. Zmiana też tych rozporządzeń będzie powodowała, że pewne osoby będą obejmowane zakresem podmiotowym ustawy, a pewne mogą być już nie objęte tym zakresem. Projekt ustawy zaś nie dostrzega tego zagadnienia w ogóle, w kontekście pojawienia się obowiązku złożenia oświadczenia majątkowego, gdyż wiąże go z objęciem stanowiska. W takim jednak przypadku nie będziemy mieli do czynienia z objęciem stanowiska, ale jedynie z normatywnym wskazaniem danej osoby, w drodze rozporządzenia, jako objętej zakresem ustawy.</p>	
232	art. 40 pkt 11 i art. 49 pkt 83	MSWIA	<p>W projekcie w art. 40 pkt 11 i art. 49 pkt 83 użyto określeń odnoszących się do nieistniejących w aktualnym stanie prawnym stanowisk przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego (art. 40 pkt 11) oraz zastępcy prezesa samorządowego kolegium odwoławczego (art. 49 pkt 83). Na mocy ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o zmianie ustawy o samorządowych kolegiach odwoławczych (Dz. U. poz. 1124, z późn. zm.), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 r., dotychczasowe stanowiska przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego kolegium zostały zastąpione stanowiskami odpowiednio prezesa i wiceprezesa.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
233	art. 40 pkt 21	MSWIA	W art. 40 należy w pkt 21 urząd Ministra Obrony Narodowej zapisać jego pełną nazwą.	
234	art. 40 pkt 21 oraz pkt 22	MON	Zawarte w art. 40 pkt 22 wyrażenie „funkcjonariusza służb specjalnych” proponuje się zastąpić wyrażeniem „funkcjonariusza lub żołnierza służb specjalnych”. Ponadto proponuje się wykreślenie z proponowanej treści art. 40 pkt 21 wyrażenia „(...) obrony narodowej (...)”. Jedynymi służbami podległymi Ministrowi Obrony Narodowej, w której pełnią służbę funkcjonariusze są SKW i SWW. Służby te są jednocześnie służbami specjalnymi, do których odnosi się dyspozycja przepisu art. 40 pkt 22.	
235	art. 40	MON	W art. 40 projektu ustawy proponuje się dodać pkt 25 i 26 w brzmieniu: „25) osobę pełniącą czynną służbę wojskową, z wyjątkiem terytorialnej służby wojskowej pełnionej dyspozycyjnie;” Przepisy regulujące konflikt interesów powinny dotyczyć wszystkich osób zakwalifikowanych do kategorii „osób pełniących funkcje publiczne”. Zgodnie z treścią art. 115 § 13 pkt 8 kodeksu karnego funkcjonariuszem publicznym jest również osoba pełniąca czynną służbę wojskową, z wyjątkiem terytorialnej służby wojskowej pełnionej dyspozycyjnie. Skoro jednym z celów nowej regulacji jest uporządkowanie obecnie istniejących przepisów antykorupcyjnych oraz ich ujednoczenie, to przepisy dotyczące ograniczeń m.in. w prowadzeniu działalności gospodarczej i zajmowaniu określonych stanowisk w spółkach prawa handlowego przez żołnierzy zawodowych nie powinny być odmiennie uregulowane w ustawie pragmatycznej. „26) doradców lub pełniących funkcje doradców osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe wymienione w art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagradzaniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe.” Brak wyraźnego wskazania w projekcie ustawy doradców osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe może w ocenie resortu obrony narodowej doprowadzić do takiej interpretacji przepisów nowej regulacji, w której pewna grupa osób, szczególnie narażona na występowanie w strukturze „podwójnej lojalności”, zostanie wyłączona spod działania przepisów eliminujących występowanie konfliktu interesów.	
236	art. 40	MZ	Rozwiązanie upubliczniania oświadczeń majątkowych jest dalece posuniętą ingerencją w prywatność tych osób. Znaczna część ww. osób bierze udział w opracowywaniu projektów aktów prawnych o znacznych skutkach finansowych, zarówno dla budżetu państwa, jak i różnych gałęzi gospodarki. Upublicznienie oświadczeń majątkowych z jednej strony zwiększa wprawdzie przejrzystość procesu legislacyjnego, z drugiej jednak strony ułatwia pozyskanie	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			„punktów zaczepienia” dla działań pozaprawnych zmierzających do wpłynięcia na treść projektów aktów normatywnych tworzonych przez te osoby. Może to prowadzić do zagrożenia interesów państwa. Wskazane jest rozważenie gradacji dobra chronionego – jawność i transparentność procesu legislacyjnego oraz dóbr poświęconych – prywatność osób wymienionych w art. 40 projektu oraz ich bezpieczeństwo.	
237	art. 41 ust. 1	ME	Proponuję uzupełnić przepis o wskazanie, że osoba wymieniona w art. 40 pkt 4, 5 i 15 może pełnić funkcje wymienione w art. 39 pkt 1, jeżeli została zgłoszona do objęcia funkcji w spółce prawa handlowego także przez spółkę zobowiązaną. Ma to na celu wzmocnienie nadzoru właścicielskiego nad spółkami w ramach grup kapitałowych. Ponadto, informuję, że art. 41 wymusi nowelizację art. 4 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, na polegającej na zmianie zawartego tam odesłania do uchylanej ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1393) na odesłanie do projektowanej ustawy.	
238	art. 41	MS	Niejasne w stosunku do obecnych regulacji są też wyłączenia zawarte w art. 41 projektu ustawy. Nie wiadomo, czy wyłączenia te dotyczą też spółek pośrednio kontrolowanych przez Skarb Państwa.	
239	art. 42	ME	Projektowany przepis zaostrza obowiązujące obecnie ograniczenia w podejmowaniu zatrudnienia po zakończeniu stosunku pracy w sektorze administracji publicznej. Wątpliwości budzi zarówno wydłużenie okresu, w którym nie będzie możliwe podejmowanie zatrudnienia, jak poszerzenie katalogu podmiotów mm objętych. Rozwiązanie takie wydaje się być nadmiernie restrykcyjne zwłaszcza w przypadku członków korpusu służby cywilnej zatrudnionych w komórkach prowadzących sprawy z zakresu zamówień publicznych. W związku z tym, uprzejmie proszę o ponowne rozważenie zakresu wprowadzanych ograniczeń.	
240	art. 42	MC	Projektowany przepis art. 42 w sposób znaczący rozszerza obecnie obowiązujący zakaz zatrudnienia lub wykonywania innych zajęć u przedsiębiorcy określony w art. 7 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1393). Projektodawca proponuje istotne poszerzenie katalogu osób objętych zakazem, a ponadto wydłużeniu ulega okres, w jakim zakazuje się zatrudnienia lub wykonywania innych odpłatnych zajęć u przedsiębiorcy. Art. 42 projektu przewiduje również znaczące rozszerzenie przesłanek przedmiotowego zakazu, także	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>o przesłanki sformułowane w sposób niedookreślony (np. osoby, które brały udział w zawieraniu umów cywilnoprawnych będą objęte tym zakazem). W projekcie przewiduje się ponadto wprowadzenie kar (obecnie karane są wyłącznie podmioty zatrudniające osoby objęte zakazem) dla osób podejmujących zatrudnienie lub wykonujących inne odpłatne zajęcia u przedsiębiorcy, w tym nawet pozbawienia wolności do lat dwóch.</p> <p>Propozycja poszerzenia zakazu zatrudnienia spowoduje sytuację, w której specjaliści pracujący w sektorze prywatnym nie będą zainteresowani pracą w administracji publicznej - mając na uwadze znaczne ograniczenie możliwości znalezienia pracy po zakończeniu pracy w sektorze publicznym. Będzie to szczególnie zauważalne w dziedzinach wąskich specjalności, takich jak np. informatyka czy telekomunikacja. Wobec całościowego ujęcia rynku pracy, obejmującego sektor prywatny i publiczny, projektowane rozwiązanie będzie traktowane jako swoistego rodzaju przejaw gorszego traktowania na tym rynku urzędników w stosunku do pracowników sektora prywatnego, którym przysługuje odszkodowanie z umowy o zakazie konkurencji. Już obecnie, w związku z polepszeniem sytuacji na rynku pracy, można zaobserwować trudności w znalezieniu odpowiednio wykształconych i doświadczonych osób chętnych podjąć pracę w administracji publicznej. Tak rygorystyczne regulacje doprowadzą do ogromnych trudności w znalezieniu ekspertów chętnych do pracy na stanowiskach objętych trzyletnim zakazem zatrudnienia poza sektorem publicznym. W kontekście ważnej roli dla organów i urzędów, jaką pełnią osoby objęte projektowanym zakazem, będzie to powodować istotne problemy w profesjonalizacji administracji publicznej.</p>	
241	art. 42	RCL	<p>Odnosząc się do zakazu wyrażonego w art. 42 projektu ustawy proponuje się wyjaśnienie sposobu realizacji tego zakazu – w jaki sposób osoby te, a w szczególności osoby, które kierowały jednostką, mogą sprawdzić, czy spełniają przesłanki objęcia zakazem, w szczególności po zaprzestaniu pełnienia funkcji. Nadto czy ograniczenie to nie powinno uwzględniać czasu, jaki upłynął od np. zawarcia umowy czy wydania decyzji, a nie od zaprzestania pełnienia funkcji. Wymaga również wyjaśnienia w uzasadnieniu, dlaczego wyłączenie zawarte w ust. 2 dotyczy tylko podatków i opłat lokalnych, a nie wymiaru opłat, które stanowią dochód budżetu państwa.</p>	
242	art. 42	NIK	<p>Art. 42 projektu wprowadza zakaz zatrudnienia lub wykonywania innych czynności u przedsiębiorcy jeżeli osoba wymieniona w tym przepisie brała udział w wydaniu rozstrzygnięć dotyczących bezpośrednio tego przedsiębiorcy. Nie jest jasne, jakie to mogą być</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			rozstrzygnięcia, inne niż wymienione niżej decyzje lub wyroki. W szczególności niejasne jest, czy dotyczy to również rozstrzygnięć podejmowanych w postępowaniu kontrolnym NIK. Czy na przykład członkowie komisji rozstrzygającej, biorący udział w wydaniu uchwały dotyczącej zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego wniesionych przez daną jednostkę kontrolowaną, podlegają zakazowi zatrudnienia w tej jednostce. Nie jest to jednoznaczne.	
243	art. 42	UOKiK	<p>Odnosnie do art. 42, jakkolwiek UOKiK dostrzega potrzebę regulowania kwestii unikania konfliktu interesów przez osoby pełniące funkcje publiczne, sugerujemy rozważenie zakresu podmiotowego i przedmiotowego tej regulacji. Art. 42 projektu ustawy przewiduje, że osoby których dotyczy opisany w projekcie zakaz łączenia stanowisk (m.in. wskazani członkowie korpusu służby cywilnej) nie będą mogli, przed upływem trzech lat od zaprzestania zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji, być zatrudnione lub wykonywać innych odpłatnych zajęć u przedsiębiorcy, jeżeli brały udział w wydaniu rozstrzygnięć dotyczących bezpośrednio tego przedsiębiorcy, wydawaniu wyroków, decyzji administracyjnych itp. Przepis ten wydaje się zbyt daleko idący i wymaga doprecyzowania. Przede wszystkim nie jest jasne co oznacza użyte w przepisie pojęcie „rozstrzygnięć”, które nie są decyzjami administracyjnymi i wyrokami. Powstaje pytanie czy „rozstrzygnięcia” to także np. odpowiedzi na petycje, skargi i wnioski. Art. 42 projektu budzi także zastrzeżenia odnośnie do tego w jaki sposób i jakie służby będą sprawdzały czy faktycznie wykonywany jest zakaz konkurencji przez byłych pracowników Służby Cywilnej. Przedmiotowa regulacja znacznie ograniczy wybór drogi zawodowej przez osoby, które zapragną zrezygnować z pracy w administracji rządowej. Specyfika kompetencji Prezesa UOKiK, które obejmują przedsiębiorców wszystkich branż (w tym również np. szkoły, szkoły wyższe, szpitale, wodociągi) i mają charakter horyzontalny, pozwala stwierdzić, że doświadczony pracownik tego organu „bierze udział w wydawaniu rozstrzygnięć” dotyczących całego szeregu różnych przedsiębiorców, wobec czego jego możliwości podjęcia pracy zawodowej poza administracją publiczną, po zakończeniu w pracy w Urzędzie, będą bardzo ograniczone. Dodatkowo, wątpliwości budzi początek biegu trzyletniego terminu zakazu, który biegnie od daty zaprzestania zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji. Wydaje się on nadmiernie restrykcyjny zwłaszcza w przypadku pracowników przez wiele lat zajmujących dane stanowisko, którzy uczestniczyli w wydaniu decyzji (np. 20 lat temu), obecnie już dawno ostatecznej i prawomocnej. Dlatego też sugerujemy, aby termin z art. 42 biegł np. od daty wydania danego rozstrzygnięcia.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>Konieczność zmiany lub doprecyzowania zaproponowanej regulacji z art. 42 związana jest także z brakiem uregulowania w projekcie vacatio legis (nie rozstrzyga o tym ani brzmienie art. 132, ani uzasadnienie do projektu). Jeśli w projekcie uwzględniono by vacatio legis, wykładnia oparta na niedziałaniu prawa wstecz i zapewnieniu prawa do wypowiedzenia umowy w związku z istotną zmianą warunków zatrudnienia (analogicznie do przewidzianego w Kodeksie pracy okresu wypowiedzenia w przypadku zmiany warunków zatrudnienia) wskazywałaby na konieczność uznania, że przypadający po terminie wejścia w życie ustawy skutek złożonego już wypowiedzenia nie powinien powodować negatywnych konsekwencji w postaci zakazu konkurencji określonego w art. 42 projektu. Aby zapobiec tego rodzaju negatywnym skutkom, termin vacatio legis powinien być dostatecznie długi. W przypadku braku lub krótkiego vacatio legis, należałoby sformułować przepisy przejściowe przewidujące możliwość dokonania przez dotychczasowych pracowników, w stosownym okresie po wejściu w życie ustawy, skutecznego wypowiedzenia umów o pracę. W ocenie Prezesa UOKiK wprowadzenie regulacji z art. 42 projektu ustawy powinno być skorelowane z wprowadzeniem dla objętych zakazem pracowników stosowanych rekompensat finansowych (tak jak to jest uregulowane w Kodeksie cywilnym w przypadku tzw. zakazu konkurencji). Musi to odnaleźć miejsce w OSR projektu.</p>	
244	art. 42 ust. 1	MEN	<p>Wprowadzenie 3-letniej karencji w zatrudnianiu - zakazu podejmowania pracy u przedsiębiorcy przez osoby pełniące funkcje publiczne określonego w art. 42 ust. 1 projektu ustawy może doprowadzić do problemów z włączeniem osób w prace związane z udzielaniem zamówień publicznych. Każda aktywność w tym zakresie będzie mogła mieć wpływ na ograniczenie możliwości zatrudnienia po zaprzestaniu pracy w urzędzie. Osoba, np. będąca sekretarzem komisji nie ma wpływu jakie podmioty złożą oferty. Pojęcie "brała udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego" oraz "brała udział w wydaniu rozstrzygnięć dotyczących bezpośrednio tego przedsiębiorcy" jest bardzo szerokie. Przepisy dotyczące zamówień publicznych oraz naruszenia dyscypliny finansów publicznych tworzą spójny system odpowiedzialności. Uznając za celowe istnienie okresu karencji – należałoby skrócić ten okres do maksymalnie 12 miesięcy. Proponowane ograniczenia w zatrudnieniu mogą negatywnie wpłynąć na możliwość pozyskania wykwalifikowanych kadr w sferze publicznej. Już obecnie trudno jest pozyskać osoby posiadające odpowiednią wiedzę i</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			doświadczenie np. w zamówieniach publicznych przy oferowanych przez administrację wynagrodzeniach.	
245	art. 42 ust. 1	MON	<p>W art. 42 ust. 1 projektu ustawy proponuje się nadać brzmienie:</p> <p>„1.Osoba wymieniona w art. 40 pkt 1-2 oraz 4-25 nie może, przed upływem 3 lat od zaprzestania zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji, być zatrudniona lub wykonywać innych odpłatnych zajęć u przedsiębiorcy lub przedsiębiorcy od niego zależnego w rozumieniu art. 4 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2017 r. poz. 229 z późn. zm.), jeżeli brała udział w wydaniu rozstrzygnięć dotyczących bezpośrednio tego przedsiębiorcy lub wydawaniu orzeczeń lub decyzji administracyjnych lub jeżeli brała udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, zawieraniu umów dotyczących robót, dostaw, usług lub innych umów cywilnoprawnych albo kierowała albo była zastępcą kierownika jednostki lub komórki organizacyjnej jednostki, w której takie rozstrzygnięcie zapadło.”.</p> <p>Proponuje się doprecyzowanie przepisu poprzez wprowadzenie przedsiębiorcy zależnego, a także dodanie osób, które zastępowały kierowników. Projektowane brzmienie art. 42 ust. 1 może umożliwić obejście zakazu, poprzez zatrudnienie lub wykonywanie innych zajęć zarobkowych u przedsiębiorców zależnych – takie podmioty są związane z przedsiębiorcą z uwagi na relacje prawno-faktyczne oraz mogą również czerpać korzyści wynikające z rozstrzygnięć dla przedsiębiorcy, a ich sytuacja finansowa może być ściśle związana z takim przedsiębiorcą. Odesłanie do ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów umożliwi zastosowanie istniejących już definicji. Cel definicji zawartej w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów jest zbieżny z celem zastosowania tej definicji w art. 42, tj. objęcia pojęciem podmiotów zależnych wszystkich podmiotów, na które taki przedsiębiorca ma rzeczywisty decydujący wpływ.</p>	
246	art. 42 ust. 1	MSWIA	<p>Wątpliwości budzi ustanowienie wydłużonego, trzyletniego, okresu zakazu zatrudnienia w sytuacjach określonych w art. 42 ust. 1. W stosunku do okresu obowiązującego obecnie (w odniesieniu do wydawania decyzji administracyjnych) został on wydłużony o dwa lata. W związku z powyższym, aby osiągnięte zostały cele projektodawcy, a jednocześnie aby uniknąć zarzutu nadmiernego rygoryzmu, proponuje się odnieść okres 3 lat zakazu do daty podjęcia rozstrzygnięcia, wydania wyroku albo decyzji administracyjnej na rzecz danego przedsiębiorcy. Chwila zaprzestania pełnienia funkcji lub zajmowania określonego stanowiska</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>może nastąpić wiele lat po zdarzeniu wymagającym zachowania okresu ochronnego, w związku z czym wydłużenie okresu zakazu zatrudnienia o kolejne trzy lata nie znajduje uzasadnienia.</p> <p>W przypadku zakazu zatrudnienia dotyczącego osób biorących udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego należy zauważyć, że według utrwalonego poglądu doktryny zamówieniem publicznym jest każde zamówienie spełniające kryteria definicji określonej w art. 2 pkt 13 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, bez względu na jego wartość i sposób udzielenia. Tym samym, w obecnym brzmieniu projektowanej normy zakaz obejmowałby nawet takie sytuacje jak zatwierdzenie do zapłaty faktury za drobny zakup w ogólnodostępnej placówce handlowej. W związku z powyższym proponuje się wprowadzenie kwoty progowej odniesionej do wartości netto umowy, na poziomie 500.000 zł., podobnie do kwoty określonej w art. 49 pkt 108 lit. c projektu.</p> <p>Należy ponadto zwrócić uwagę, iż sposób sformułowania przepisu w odniesieniu do zamówień publicznych wskazuje, że zakaz zatrudniania obejmuje wszystkich wykonawców, którzy brali udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, niezależnie czy udzielone im zostało zamówienie (rozstrzygnięciem dotyczącym wykonawcy jest np. wykluczenie go z postępowania lub odrzucenie jego oferty). Zakaz zatrudniania obejmujący wykonawców, których udział w postępowaniu nie zakończył się udzieleniem im zamówienia mija się z celem profilaktyki antykorupcyjnej projektowanej ustawy. Należy jednoznacznie sformułować, że zakaz zatrudniania dotyczy przedsiębiorców, którym udzielone zostało zamówienie publiczne.</p> <p>Rozważenia wymaga również kwestia przepisów przejściowych. Przepisy art. 42 powinny mieć zastosowanie tylko do osób, które podjęły zatrudnienie po dniu wejścia w życie ustawy, bowiem wprowadzane regulacje są dla nich jednoznacznie mniej korzystne.</p>	
247	art. 42	MŚ	<p>Wskazać też należy, iż art. 42 projektu ustawy wprowadza nieproporcjonalny zakaz naruszający art. 31 ust. 3, art. 32 oraz art. 65 ust. 1 Konstytucji RP. Z obecnej treści przepisu wynika bowiem, iż osoby wymienione w art. 42 ust. 1 projektu ustawy są objęte całkowitym zakazem pracy w sektorze prywatnym (na rzecz przedsiębiorców) niezależnie od tego jaki związek w trakcie pracy mieli z tymi przedsiębiorcami, u których chcieliby podjąć pracę. Wystarczy bowiem, że brali udział w trakcie pracy w urzędzie w wydaniu rozstrzygnięć dotyczących bezpośrednio przedsiębiorcy, wydawaniu wyroków, decyzji administracyjnych, a</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>także jeżeli brali udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, zawieraniu umów dotyczących robót, dostaw, usług lub innych umów cywilnoprawnych albo kierowali jednostką lub komórką organizacyjną, w której takie rozstrzygnięcie zapadło. Przepis ten zdaje się wprowadza więc ogólny zakaz przejścia z sektora publicznego do sektora prywatnego, a nie do konkretnego przedsiębiorcy w stosunku, do którego funkcjonariusz publiczny podejmował indywidualne decyzje w trakcie pracy w urzędzie.</p> <p>Przepis ten nie wskazuje też okresu w jakim miałyby nastąpić sytuacje wskazane w art. 42 projektu ustawy, aby zakaz ten obowiązywał po zakończeniu pracy na rzecz administracji publicznej. Z obecnej wersji przepisu wynika, że wydarzenia wskazane w tym przepisie mogły nastąpić nawet 20 lat temu, a i tak po zakończeniu pracy obowiązuje wskazany zakaz. Takie ograniczenie jest zupełnie nieproporcjonalne. W żaden sposób nie zmienia tego możliwość zniesienia tego zakazu przez komisję wskazaną w art. 44 projektu ustawy.</p> <p>Należy też wskazać, iż wprowadzenie tak szerokiego zakazu konkurencji nie jest powiązane w ustawie z żadnymi korzyściami dla podmiotu, któremu zamyka się w praktyce możliwość funkcjonowania na rynku pracy. Samo też obowiązywanie wskazanego przepisu, połączone z wysoką sankcją dla przedsiębiorcy za złamanie tego zakazu, spowoduje, iż byli pracownicy administracji publicznej będą podmiotem niepożądanym na rynku pracy, gdyż zawsze może się to dla przedsiębiorcy wiązać z możliwością zapłacenia wysokiej kary pieniężnej. W praktyce przepis ten może zamknąć administrację na pracowników z sektora prywatnego przez wprowadzenie niejasnych kryteriów ustawowego zakazu pracy w sektorze prywatnym po odejściu z pracy w administracji.</p> <p>Z przepisów nie wynika też co się stanie, jeżeli to pracodawca zwolni pracownika ze względów na zmiany organizacyjne. W takim wypadku pracownik ten w praktyce zostanie pozbawiony możliwości pracy na okres trzech lat, jeżeli nie znajdzie pracy w administracji publicznej.</p> <p>Biorąc pod uwagę powyższe wnoszę o jasne określenie zasad zakazu konkurencji po zakończeniu pracy w administracji publicznej, gdyż wskazany art. 42 projektu ustawy tego nie zapewnia.</p>	
248	art. 42b ust. 3	MSWIA	Wyjaśnienia wymaga, dlaczego w art. 42b ust. 3 mowa jest jedynie o wojewódzkich osobach prawnych i radnych sejmiku wojewódzkiego oraz sesji tego organu, jeżeli w ust. 1 i 2 mowa jest o radnych wszystkich organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
249	art. 42	UZP	Projektowany art. 42 wprowadza dla wskazanych w projekcie ustawy osób zajmujących stanowiska publiczne lub pełniących funkcje publiczne zakaz zatrudnienia lub wykonywania innych odpłatnych zajęć u przedsiębiorcy, przed upływem trzech lat od zaprzestania zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji w przypadku udział m.in. w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Należy zauważyć, że przepis ten, wyznaczając normy czasowe stosowania zakazu, określa jedynie ich granice w odniesieniu do zakazu zatrudnienia lub wykonywania innych odpłatnych zajęć u danego przedsiębiorcy. Brak jest natomiast wskazania dolnej granicy czasowej okresu, który ma być brany pod uwagę w aspekcie analizy działań, które mogą stanowić podstawę do stosowania tego zakazu. Pozostawienie przepisu w obecnym brzmieniu spowoduje, że osoby, których on dotyczy, po ustaniu sprawowania funkcji, będą zobowiązane do dokonywania przeglądu wszystkich rozstrzygnięć, decyzji, czy czynności m.in. w odniesieniu do zamówień publicznych, z całego okresu sprawowania funkcji, który może obejmować okres wielu lat i ustalenie okoliczności, o których mowa w tym przepisie, także z uwagi na okres przechowania odnośnej dokumentacji może okazać się niemożliwe.	
250	art. 42 ust. 1 w zw. z art. 44	MS	Wykładnia art. 42 ust. 1 w zw. z art. 44 projektu w odniesieniu do sędziów może dotyczyć dwóch sytuacji. Pierwszej – gdy przez zaprzestanie zajmowania stanowiska należałoby rozumieć przejście w stan spoczynku, a zatem zakończenie czynnej służby sędziowskiej, co jednak nie powoduje utraty statusu sędziego i nie wyłącza stosowania wobec takiej osoby ograniczeń w zatrudnieniu bądź wykonywaniu innych czynności zarobkowych w myśl art. 105 § 1 zw. z art. 86 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, oraz drugiej – gdy przepis ten należałoby interpretować jako dotyczący wyłącznie sytuacji zrzeczenia się lub pozbawienia sędziego pełnionego przez niego urzędu. O ile w drugim przypadku projektowane rozwiązania są możliwe do zaakceptowania, o tyle trudno zgodzić się z regulacjami przewidującymi, iż do kompetencji organu pomocniczego Prezesa Rady Ministrów miałyby należeć rozstrzygnięcia w przedmiocie możliwości zatrudnienia, czy choćby wykonywania odpłatnych zajęć przez sędziego na rzecz przedsiębiorcy, co do którego wydawał rozstrzygnięcia. Nie kwestionując, iż dopuszczalność takiej formy zarobkowania może budzić wątpliwości, należałoby jednak pozostawić dokonywanie oceny w tym zakresie właściwym prezesom sądów, tak jak jest to uregulowane w obecnym stanie prawnym zarówno względem sędziów w stanie czynnym, jak i sędziów w stanie spoczynku. Uzasadnione	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			wydaje się zachowanie tożsamości rozwiązań prawnychw zakresie oceny możliwości dodatkowego zatrudnienia lub zarobkowania przez sędziów tak w stanie czynnym, jak i w stanie spoczynku, w okolicznościach opisanych w art. 42 ust. 1 projektowanej ustawy.	
251	art. 44	RCL	<p>Odnosnie do art. 44 projektu ustawy zauważa się, że:</p> <p>1) brak jest przepisów określających zasady, jakimi powinna kierować się Komisja do spraw Rozstrzygania Konflikty Interesów przy wydawaniu zgody na zatrudnienie lub wykonywanie innych odpłatnych zajęć u przedsiębiorcy przez upływem okresu wskazanego w art. 42 ust. 1 projektu;</p> <p>2) Komisja do spraw Rozstrzygania Konflikty Interesów działająca na podstawie art. 44 projektu nie jest właściwa w sprawach wskazanych w art. 45 ust. 3 projektu. Przepisy regulujące jej działalność powinny w pierwszej kolejności określić jej właściwość, tak by można było określić jakikolwiek tryb jej działania;</p> <p>3) upoważnienie ustawowe zawarte w art. 44 ust. 6 projektu nie spełnia wymagań określonych przez art. 92 ust. 1 Konstytucji RP, gdyż jest upoważnieniem blankietowym i nie zawiera wytycznych co do treści aktu, natomiast przepis art. 44 ust. 7 projektu zawiera niezrozumiałe odesłanie do przepisu art. 45 ust. 3 projektu.</p>	
252	art. 44	MSWIA	<p>Art. 44 projektu wymaga preredagowania pod względem legislacyjnym, tak aby w sposób jasny określał tryb powołania Komisji do spraw Rozpatrywania Konflikty Interesów. Ustęp 1 stwierdza, że komisja jest powoływana przez Prezesa Rady Ministrów. Ustawa nie przewiduje jednak trybu powołania komisji, nie jest przy tym jasne, czy „skład komisji” określany rozporządzeniem na podstawie ust. 6 oznacza imienne wskazanie członków komisji. Dodatkowo ust. 2 przepisu również posługuje się pojęciem „składu Komisji”, jednak wydaje się, że nie chodzi tu o skład pełny, ale swoisty skład orzekający. Należy również zwrócić uwagę, że ustawa nie powinna przekazywać do uregulowania w rozporządzeniu zasad wynagradzania członków komisji.</p>	
253	art. 44	MSZ	<p>W odniesieniu do art. 44 projektu ustawy dotyczącego powołania Komisji ds. Rozstrzygania Konflikty Interesów, jako organu uprawnionego do wyrażania zgody na zatrudnienie lub wykonywanie innych odpłatnych zajęć u przedsiębiorcy przed upływem terminu wskazanego w art. 42 ust. 1 wątpliwości dotyczą przyjętego kryterium, tj. „uzasadnionego przypadku”. Wskazane kryterium jest niejasne i wiąże się z niebezpieczeństwem wydawania decyzji w sposób arbitralny. Ryzyko jest tym wyższe, iż od decyzji Komisji nie przysługuje żadne</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			odwołanie/skarga, ustawa nie zawiera również żadnych wymogów w stosunku do osób zasiadających w Komisji, pozostawiając tę kwestię do ustalenia na poziomie rozporządzenia. Orzekanie Komisji ds. Rozstrzygania Konfliktów w każdym pojedynczym przypadku w istocie zamknie drogę do rynku pracy szeregowym pracownikom, biorąc pod uwagę faktyczne zawieszenie decyzyjne na okres 30 dni.	
254	art. 44 ust. 7	NIK	W art. 44 ust. 7 projektu najprawdopodobniej wkradła się omyłka pisarska. W obecnym brzmieniu projektu nie jest jasne, do jakich osób nie stosuje się art. 44 ust. 1 projektu, tzn. czy mają to być osoby wymienione w art. 45 ust. 4 czy ust. 5 projektu.	
255	art. 45	RCL	Odnosnie do art. 45 projektu ustawy zauważa się, że projekt nie wprowadza zakazu lub ograniczeń związanych z prowadzeniem działalności przez małżonków osób pełniących funkcję publiczną. Zatem przepisy dotyczące procedury rozstrzygania o tym konflikcie powinny zostać poprzedzone przepisami materialnymi ustanawiającymi podstawy rozstrzygnięcia, analogicznie jak w przepisie art. 42 projektu ustawy.	
256	art. 45	MC	W art. 45 projektu przewiduje się wprowadzenie obowiązku składania przełożonemu oświadczenia o prowadzeniu działalności gospodarczej przez małżonka, o jej profilu lub zmianie tego profilu, co wydaje się być nadmiarowe z punktu widzenia wolności prowadzenia działalności gospodarczej. Sam fakt pozostawiania w związku małżeńskim np. z urzędnikiem służby cywilnej nie jest bowiem przyczyną do ograniczenia swobody w podejmowaniu decyzji o sposobie zarobkowania przez małżonka. Ponadto, nie jest jasne co przełożony powinien zrobić z taką informacją. Może ją przekazać do Komisji do Spraw Rozstrzygania Konfliktów Interesów powołanej przy Prezesie Rady Ministrów, która wyda opinię, czy działalność gospodarcza prowadzona przez małżonka np. urzędnika służby cywilnej może prowadzić do konfliktu interesów. Tym samym projektowane rozwiązania w sposób zasadniczy wpływają nie tylko na osoby wymienione w art. 40 projektu ustawy, lecz także ich małżonków a tym samym na życie całej rodziny. Na marginesie, abstrahując od powyższej uwagi, należy wskazać, że przepis ten nie dotyczy osób pozostających we wspólnym pożyciu, czyli żyjących w związkach nieformalnych i prowadzących wspólne gospodarstwo domowe. Biorąc pod uwagę zakres podmiotowy projektowanej ustawy skala oddziaływania tego przepisu będzie ogromna a jego skutki dla swobody prowadzenia działalności gospodarczej wydają się nie być przeanalizowane przez projektodawcę.	
257	art. 45 ust. 1	MRPPS	do art. 45 ust. 1 projektu - proponuję osobę "przełożonego" zastąpić "pracodawcą";	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
258	art. 45 ust. 1	MSWIA	<p>Zgodnie z art. 45 ust. 1 projektu ustawy, osoby wymienione w art. 40 obowiązane są do złożenia przełożonemu oświadczenia o działalności gospodarczej prowadzonej przez małżonka – przed powołaniem na stanowisko. Należy zauważyć, że wśród osób wymienionych w art. 40 są m.in. wójt (burmistrz, prezydent miasta) oraz członek zarządu powiatu, a także członek zarządu województwa, którzy nie posiadają przełożonego w rozumieniu przepisów prawa pracy. W efekcie w odniesieniu do tych osób nie będzie można wskazać podmiotu zobowiązanego do odebrania oświadczenia majątkowego o prowadzeniu działalności gospodarczej przez małżonka.</p> <p>Natomiast w przypadku funkcjonariuszy pojęcie przełożonego może być wieloznaczne, np. bezpośredni przełożony albo przełożony uprawniony do mianowania lub powołania. Kwestia ta wymaga doprecyzowania.</p>	
259	art. 45 ust. 1	MSZ	<p>Art. 45 ust. 1 projektu przewiduje, że osoby wskazane w szerokim katalogu z art. 40 projektu ustawy są zobowiązane do złożenia przełożonemu oświadczenia o działalności gospodarczej prowadzonej przez małżonka – zarówno przed powołaniem na stanowisko, jak również o zamiarze podjęcia takiej działalności lub zmianie jej charakteru w trakcie pełnienia funkcji. Realizacja tego obowiązku wiąże się z pozyskiwaniem informacji na temat aktywności zawodowej i gospodarczej osób trzecich, tj. współmałżonków osób pełniących określone w projekcie ustawy funkcje lub zajmujące wskazane stanowiska. Powyższy obowiązek obejmuje nie tylko informowanie o faktach, ale również o zamiarach osób niepełniących funkcji publicznych, a jego realizacja prowadzić będzie do gromadzenia przez organy państwa istotnych danych dotyczących życia prywatnego. W oparciu o art. 45 ust. 3 Komisja do spraw rozstrzygania Konfliktów Interesów, na wniosek przełożonego lub osoby zainteresowanej, wydaje opinię czy działalność gospodarcza małżonka może wywołać podejrzenie o stronniczość lub interesowność osób wskazanych pełniących funkcje publiczne. Powyższe przepisy mogą budzić wątpliwości w kontekście zgodności z art. 8 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm.; dalej „Konwencja”). Powyższe postanowienie Konwencji gwarantuje prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, mieszkania oraz korespondencji. Zgodnie z ust. 2 powyższego artykułu, niedopuszczalna jest ingerencja władzy publicznej w korzystanie z tego prawa, z wyjątkiem przypadków przewidzianych przez prawo i koniecznych w demokratycznym społeczeństwie z uwagi na bezpieczeństwo państwowe, bezpieczeństwo publiczne lub</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>dobrobyt gospodarczy kraju, ochronę porządku i zapobieganie przestępstwom, ochronę zdrowia i moralności lub ochronę praw i wolności innych osób. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału w Strasburgu, termin "życie prywatne" w rozumieniu art. 8 ust. 1 jest szeroko rozumiany i nie daje się wyczerpująco zdefiniować (zob. Costello-Roberts p. Zjednoczonemu Królestwu, skarga nr 13134/87 wyrok z dnia 25 marca 1993 r.). Oznacza on m.in. prawo do życia w sposób zgodny z własnym życzeniem i bez kontroli innych, jak również prawo do stanowienia o sobie samym. Zgodnie ze standardem strasburskim, każdy, kto wykaże uzasadnione prawdopodobieństwo gromadzenia przez władze i przechowywania danych o jego życiu prywatnym, może domagać się uznania za pokrzywdzonego pogwałceniem art. 8 Konwencji (zob. Hilton p. Zjednoczonemu Królestwu, skarga nr 12015/86, decyzja z dnia 6 lipca 1988 r.) W ocenie Trybunału, informacje o życiu jednostki, jej edukacji, działalności politycznej, karalności, jeśli są systematycznie zbierane i przechowywane w aktach przez funkcjonariuszy państwa, mieszczą się w zakresie pojęcia "życie prywatne" dla celów tego artykułu (zob. Rotaru p. Rumunii, skarga nr 28341/95, wyrok z dnia 4 maja 2000 r. [WI]).</p>	
260	art. 45 ust. 1 i 3	UOKIK	<p>Odnośnie do regulacji z art. 45 ust. 1 i 3 projektu ustawy (tj. obowiązku złożenia oświadczenia o działalności gospodarczej prowadzonej przez małżonka oraz opinii Komisji ds. Rozstrzygania Konfliktu Interesów czy działalność ta może wywołać podejrzenie o stronniczość czy interesowność), wskazać należy, że proponowane przepisy nie przewidują, jakie miałyby być skutki ewentualnej negatywnej opinii Komisji, o której mowa w art. 45 ust. 3. Nie jest jasne czy powodowałyby konieczność np. rezygnacji z określonego stanowiska lub funkcji, czy też złożenia lub otrzymania wypowiedzenia umowy o pracę? W tym kontekście należy przywołać regulację przewidzianą w art. 40 pkt 4 i 5 projektu, w świetle której rezygnacja ze stanowiska nie wyłączałaby spod zakazów wobec utrzymania wynagrodzenia na dotychczasowym poziomie, a nawet w wypadku jego obniżenia do poziomu „stanowisk równorzędnych pod względem płacowym”. Z kolei, rezygnacja lub wypowiedzenie z pracy spowodowałoby podleganie trzyletniemu zakazowi podjęcia zatrudnienia u przedsiębiorcy.</p>	
261	art. 45 ust. 2 i 3	MSWIA	<p>W art. 45 projektu proponuję w sposób bardziej przejrzysty określić zasady publikowania w BIP oświadczeń o działalności gospodarczej. Ustęp 2 stwierdza, że oświadczenia nie podlegają publikacji, co wydaje się zbędne, skoro nie ma przepisu nakazującego ich publikację. Natomiast w ust. 5 in fine stwierdza się, że do określonej grupy wyłączenia z ust. 2 nie stosuje</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>się. Jednakże tak skonstruowany przepis nie wydaje się pozwalać na publikowanie tych oświadczeń w BIP.</p> <p>Należy ponadto zauważyć, że przepis nie określa, komu składają oświadczenia posłowie i senatorowie.</p> <p>Odnosząc się do trybu kontroli sprawozdań przez komisję, na podstawie art. 45 ust. 3, należy wskazać, że ustawa nie określiła skutków prawnych opinii komisji, w szczególności opinii negatywnej. Dodatkowo, mając na względzie ustrojową niezależność niektórych z organów wymienionych w art. 40, w szczególności np. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, prezesów SN i NSA albo Prezesa NBP, wątpliwości budzi kompetencja komisji, jako podmiotu powoływanego przez Prezesa Rady Ministrów, do oceny sposobu sprawowania przez te osoby urzędu. W przypadku organów pochodzących z wyboru niedopuszczalne wydaje się również uzależnienie objęcia przez osoby tej funkcji od opinii komisji.</p>	
262	art. 45 ust. 4 i 5	MŚ	<p>Art. 45 ust. 4 i 5 projektu ustawy jest kopią art. 8 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne. Należy jednak zauważyć, iż nie bierze on pod uwagę, iż stosunkowo wąski zakres podmiotów obowiązanych art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne został w projekcie ustawy w art. 45 ust. 1 projektu ustawy rozszerzony na setki tysięcy osób wskazanych w art. 40 projektu ustawy. Zakres więc oddziaływania tego przepisu może powodować, że tysiące przedsiębiorców będzie poddanych tej procedurze. Mechaniczne kopiowanie przepisów z obecnie obowiązującej ustawy powoduje też, iż w projekcie ustawy nie określono, komu osoby obowiązane, poza przypadkami wskazanymi w art. 45 ust. 4 i 5 projektu ustawy, mają składać wskazane w art. 45 ust. 1 projektu ustawy oświadczenie o działalności gospodarczej małżonka.</p> <p>Należy też wskazać, iż z projektu ustawy w żaden sposób nie wynika jakie są konsekwencje podjęcia przez Komisję decyzji o tym, że działalność małżonka może wywołać „podejrzliwość o stronniczość lub interesowność osoby wymienionej w art. 1”(?). Trudno w ogóle zakładać, iż jeden małżonek mógłby z tytułu działalności drugiego małżonka ponosić konsekwencje służbowe. Małżeństwo nie oznacza bowiem odpowiedzialności za decyzje drugiego małżonka. Każdy małżonek samodzielnie ponosi odpowiedzialność za swoją działalność.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			Wskazać więc należy, iż tak daleko idąca ingerencja w życie rodzinne i prywatność wymaga dogłębnego przemyślenia, a projekt art. 45 w obecnej wersji należy uznać za niezgodny art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.	
263	art. 46 ust. 3 pkt 4	MSWIA	Rozważenia wymaga racjonalność wprowadzonego w art. 46 ust. 3 pkt 4 projektu wyłączenia, że do Rejestru Korzyści nie wpisuje się informacji o wyjazdach zagranicznych, jeżeli nie zostały sfinansowane przez m.in. partie polityczne, zrzeszenia lub fundacje, których zobowiązani są członkami. Konstrukcja taka umożliwi proste obejście obowiązku poprzez przystąpienie zobowiązanego do np. stowarzyszenia zwykłego, za pośrednictwem którego może zostać sfinansowany wyjazd. Niezależnie od powyższego należy wskazać, że fakt finansowania wyjazdu przez partię lub zrzeszenie, nawet nie założone tylko w tym celu, nie wyklucza konfliktu interesów i powinien być ujęty w Rejestrze Korzyści.	
264	art. 46 ust. 6	SSC	Określony w art. 46 ust. 6 katalog podmiotów zobowiązanych do zgłaszania wymaganych informacji do Rejestru Korzyści nie uwzględnia Szefa Służby Cywilnej. Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej, Szef Służby Cywilnej to centralny organ administracji rządowej, jednakże nie kierownik urzędu centralnego. Szef Służby Cywilnej nie wykonuje swoich zadań przy pomocy "własnego" urzędu gdyż jego obsługę, stosownie do art. 14 ustawy o służbie cywilnej, zapewnia Kancelaria Prezesa Rady Ministrów. W związku z tym, ewentualne objęcie Szefa Służby Cywilnej obowiązkiem wynikającym z art. 46 ust. 6 wymaga stosownej zmiany omawianego przepisu.	
265	ROZDZIAŁ 8		ROZDZIAŁ 8 (ART. 47-64)	
266	art. 47	MC	Dodatkowo zwracam uwagę, że projektowane przepisy wraz z załącznikiem wskazują na konieczność ujawnienia dochodów rocznych małżonka osób wymienionych w art. 40 projektu. Regulacja ta dotyczy także sytuacji, gdy małżonkowie mają rozdzielność majątkową, ponieważ art. 47 ust. 3 pkt 16 projektu nie przewiduje wyłączenia w tym zakresie. Mając na uwadze, że wszystkie oświadczenia majątkowe miałyby być publikowane, informacja o dochodzie w roku ubiegłym współmałżonka wydaje się być nadmierną ingerencją w prawo do prywatności osób nie będących co do zasady zobowiązanymi do składania oświadczeń majątkowych. Nadmiarowe wydaje się również, w szczególności wobec obowiązków wynikających z przepisów podatkowych, ujawnianie informacji o przysporzeniu przekraczającym 1000 zł. Informacje o takich przysporzeniach są przekazywane do naczelnika urzędu skarbowego w przypadku chęci skorzystania z ulgi podatkowej dla darowizn pomiędzy najbliższymi członkami	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			rodziny, a informacje te są chronione przepisami o tajemnicy skarbowej, która w tym przypadku mogłaby nie być dochowana.	
267	Uwagi ogólne	MS	<p>Należy wskazać, że treść oświadczenia majątkowego ujawnianego na stronach internetowych Biuletynu Informacji Publicznej urzędu będzie zawierać informacje dotyczące nie tylko podmiotów obowiązanych do ich składania, tj. będących beneficjentami określonych dochodów, czy przysporzeń, lecz także dane dotyczące ich małżonków oraz podmiotów wypłacających te dochody lub przysporzenia. W rezultacie, choć dane tych ostatnich podmiotów nie zostały objęte zakresem podmiotowym ustawy, będą ujawniane na zasadach w niej przewidzianych, tj. w sposób powszechnie dostępny. Projektodawca zakłada zatem domniemaną zgodę tych podmiotów na ujawnianie szczegółowych informacji (imię, nazwisko, adres w przypadku osób fizycznych oraz firmę, nazwę i siedzibę w przypadku osób prawnych) oraz danych finansowych (wypłacanych kwot), nie przewidując jednocześnie żadnych środków ochrony ich ochrony. Przetwarzanie danych osobowych reguluje art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 poz. 922), zgodnie z którym przetwarzanie danych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy osoba, której dane dotyczą (w tym przypadku małżonek osoby składającej oświadczenie majątkowe) wyrazi na to zgodę, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych, jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa, jest to konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą, jest niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego, a także jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą. Należy zauważyć, iż żadna z powyższych przesłanek nie daje podstaw do upubliczniania danych dotyczących wysokości dochodów małżonka osoby składającej oświadczenie majątkowe, w szczególności, gdy nie pełni on funkcji publicznych, nie jest funkcjonariuszem publicznym ani nie jest zatrudniony w sferze publicznej. W myśl art. 61 ust. 1 Konstytucji obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne, nie zaś do uzyskiwania danych o osobach spoza kręgu tych osób. Podmiot, któremu przedmiotowe informacje są niezbędne do wykonania określonych prawem zadań</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			realizowanych dla dobra publicznego może je pozyskać z innych dostępnych źródeł, w tym m. in. z rocznego zeznania podatkowego. W związku z powyższym należy ponownie rozważyć zasadność wprowadzenia takich regulacji.	
268	Uwagi ogólne	MZ	<p>Należy zauważyć, że takie instytucje jak: CBA, ABW, AWW, SKW, Policja, Prokuratura, itp. posiadają narzędzia i możliwość dostępu do informacji pozwalających na skrupulatną ocenę stanu majątkowego obywatela i nie jest sprawą prostą ukrycie składników majątku.</p> <p>Dotychczasowe doniesienia medialne najczęściej dotyczyły przypadków źle wypełnionych oświadczeń o stanie majątkowym (czegoś nie wpisano), a wynikające z tego wyroki karne nie dotyczyły samej korupcji. Wydaje się, że doszło do wypaczenia sensu oświadczeń o stanie majątkowym, które zamiast narzędzia wykrywającego korupcję stało się narzędziem oceny poprawności wypełnienia dokumentu z konsekwencjami karymi. Zwiększenie represyjności projektowanej ustawy i zwiększenie ilości danych w oświadczeniu majątkowym (z 3 do 12 stron) może skutkować większą liczbą wyroków skazujących bez związku z faktycznym zjawiskiem korupcji. Wydaje się, że zamiast ograniczania prawa do prywatności, najskuteczniejszą metodą walki z korupcją jest tworzenie przejrzystego prawa tak, aby korupcja nie była procederem opłacalnym.</p>	
269	art. 47	MSZ	<p>Przedstawione wątpliwości można odnieść również do art. 47 projektu ustawy. W ust. 3 pkt 4 przewiduje on, że w oświadczeniu majątkowym informuje się o prawie dysponowania zasobami finansowymi innych podmiotów. W art. 47 ust. 3 pkt 16 projektu ustawy przewidziano natomiast, że w oświadczeniu majątkowym informuje się o dochodzie uzyskanym przez osobę zobowiązaną do składania oświadczenia majątkowego oraz jej współmałżonka w roku poprzedzającym złożenie oświadczenia, wraz z podaniem stron umowy oraz każdym innym przysporzeniu majątkowym o wartości powyżej 1000 zł uzyskanym w danym roku. Również w tym przypadku realizacja ustawowego obowiązku złożenia oświadczenia majątkowego wiązałaby się z informowaniem organów państwa o działalności gospodarczej i zawodowej osób trzecich – nie tylko współmałżonka, ale i osoby, z którą małżonek zawierał umowy. W przypadku znacznej liczby takich umów (np. w sytuacji wykonywania tzw. wolnego zawodu i zawierania znacznej liczby umów cywilnoprawnych w ramach prowadzonej aktywności zawodowej) realizacja tego obowiązku zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 47 ust. 4 pkt 5 projektu ustawy, m.in. poprzez wskazanie</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			treści zobowiązania lub prawa, w tym warunków umowy, wysokości kwoty z umowy, danych stron stosunku prawnego, wiązałyby się ponadto z dużą uciążliwością.	
270	art. 47 ust. 1	MSWIA	przepis art. 47 ust. 1 wskazujący, że oświadczenie dotyczy majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową; zaś w ust. 3 pkt 7 wskazano, że w oświadczeniu umieszcza się mienie nabyte również przez małżonka. Wydaje się, że jeżeli małżonek zobowiązanego nabył mienie Skarbu Państwa do majątku odrębnego, nie powinno to być umieszczane w oświadczeniu. Nie można wykluczyć sytuacji, gdy np. wobec braku wspólności majątkowej, zobowiązany nie będzie wiedział o takiej transakcji;	
271	art. 47 ust. 1	MŚ	Zgodnie z art. 47 ust. 1 projektu ustawy oświadczenie majątkowe dotyczy majątku osobistego oraz objętego małżeńską wspólnością majątkową składającego oświadczenie majątkowe, natomiast ust. 3 wymaga podania szczegółowych informacji dotyczących tego majątku, w tym o dochodzie uzyskanym przez osobę zobowiązaną do składania oświadczeń majątkowych oraz jej małżonka w roku poprzedzającym złożenie oświadczenia, wraz z podaniem stron umowy oraz każdym innym przysporzeniu majątkowym o wartości powyżej 1000 złotych. Wydaje się to zbyt daleko idącą ingerencją w stosunku do osób (małżonków) niepodlegających przepisom tej ustawy. Artykuł 47 ust. 3 pkt 16 projektu ustawy obliguje też składającego oświadczenie do informowania o każdym przysporzeniu majątkowym powyżej 1000 zł. Wydaje się więc, że jeżeli przepis ten ma być utrzymany, to wartość ta powinna być podniesiona.	
272	art. 47 ust. 2	RCL	Na wątpliwości natury konstytucyjnej w powyższym zakresie można wskazać analizując np. treść przepisu art. 47 ust. 2 projektu, gdzie obok funkcji publicznych jest mowa o „zawodach”, „stanowiskach”, z którymi wiąże się obowiązek złożenia oświadczenia majątkowego, co wskazywałoby, że obowiązek ten dotyczy nie tylko osób pełniących funkcje publiczne, o których mowa w art. 61 ust. 1 Konstytucji RP. Także przepis art. 54 ust. 2 pkt 2 projektu budzi podobne wątpliwości w zakresie, w jakim przepis ten może dotyczyć osób pełniących funkcje usługowe w jednostce organizacyjnej, o której mowa w art. 115 § 19 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137, z późn. zm.) - definicja legalna pojęcia „osoba pełniąca funkcje publiczne”. W tym zakresie nie byłaby to zatem realizacja prawa obywatela do informacji publicznej, ale ustawowy obowiązek wynikający z konieczności zachowania prewencji antykorupcyjnej. Dlatego poważne wątpliwości co do zgodności z art. 51 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP budzi obowiązek publikowania oświadczeń	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>majątkowych wszystkich osób zobowiązanych do ich składania niezależnie od tego, czy pełnią funkcje publiczne, czy zajmują inne stanowiska lub wykonują zawody wymienione w art. 49 projektu. Co więcej, przepisy art. 60 i art. 61 projektu ustawy są w tym zakresie niespójne z cytowanymi wyżej przepisami art. 8 projektu, gdyż nie zapewniają dostatecznej ochrony prywatności tych osób fizycznych (ujawnieniu podlegają dane osobowe takie jak: imię, nazwisko, data i miejsce urodzenia, a także miejsce pracy, co w małych środowiskach pozwala na publiczną identyfikację osoby oraz ustalenie jej miejsca zamieszkania, nawet mimo niepodawania do publicznej wiadomości adresu zamieszkania składającego oświadczenie), a jednocześnie zapewniają ujawnianie informacji nie zawsze mających związek z pełnieniem funkcji publicznej, czy to dlatego, że osoba ta nie pełni takiej funkcji, czy też dlatego, że składniki majątku tej osoby nie zawsze mają związek z pełnieniem takiej funkcji (np. spadek). Szczególnego rozważenia wymaga, czy informacje o stanie majątkowym osób pełniących funkcję publiczną w rozumieniu art. 115 § 19 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, czyli bardzo szerokiego kręgu osób, stanowią informację o działalności tych osób, a tym samym – czy spełniają przesłankę określającą je jako informacja publiczna w rozumieniu art. 61 Konstytucji RP. W obecnym stanie prawnym obowiązek składania oświadczeń majątkowych wynika z ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej osób prowadzących działalność publiczną (Dz. U. z 2017 r. poz. 1393) bądź z ustaw samorządowych czy pragmatyk służbowych. Niewątpliwie przepisy te jako przepisy natury antykorupcyjnej są normami, które mają stanowić mechanizm zabezpieczający przed wykorzystywaniem funkcji publicznej we własnych interesach. Zatem nie budzi wątpliwości konieczność ujawniania danych majątkowych ze względu na fakt pełnienia funkcji publicznej w oświadczeniu o stanie majątkowym osób, ale wymaga analizy zakres ujawnianych danych, a także ich charakter mający wpływ na zasady dotyczące ich przetwarzania.</p> <p>Jednak prawo dostępu do informacji nie ma charakteru bezwzględnego, a jego granice są wyznaczone m.in. przez konieczność respektowania praw i wolności innych podmiotów, w tym przez konstytucyjnie gwarantowane prawo do ochrony życia prywatnego. W kontekście powyższego budzi wątpliwości, czy podawanie informacji o majątku, bez analizy, czy jest on związany z pełnieniem funkcji publicznej, czy nabytym np. w drodze dziedziczenia, nie będzie naruszeniem prawa do prywatności osób pełniących funkcje publiczne. Analogiczna</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>wątpliwość dotyczy danych małżonków osób pełniących funkcje publiczne, czy też podawania danych stron stosunku prawnego, a zatem osób trzecich względem osoby zobowiązanej. Rozciągnięcie generalnej zasady jawności na wszystkie informacje dotyczące majątku, ustroju majątkowego między małżonkami, czy danych dotyczących osób trzecich, mogłoby spowodować zarzut naruszenia innych dóbr konstytucyjnie chronionych.</p> <p>Warto rozważyć także, że obowiązek ujawnienia szczegółowych danych o swoim stanie majątkowym wiąże się z wieloma zagrożeniami i uciążliwościami. Obowiązek ujawnienia danych o własnym majątku może zwiększać ryzyko popełnienia przestępstwa przeciwko osobie pełniącej funkcje publiczne lub jej bliskim, stawia także w uprzywilejowanej pozycji podmioty wchodzące z tymi osobami w jakiegokolwiek stosunki prawne (np. podczas ewentualnych negocjacji, druga strona zna możliwości finansowe osoby pełniącej funkcje publiczne). Dane z oświadczenia majątkowego połączone z pozornie neutralnymi informacjami dostępnymi osobom spoza kręgu najbliższych, mogą zaś w sumie doprowadzić do ujawnienia wrażliwych informacji niezwiązanych ze sferą działalności publicznej. Dotyczy to nie tylko osób pełniących funkcje publiczne, ale także ich rodzin.</p>	
273	art. 47 ust. 3	MON	<p>W celu odformalizowania systemu składania oświadczeń majątkowych proponuje się, aby pełne informacje zawarte w art. 47 ust. 3 projektu ustawy były składane jednokrotnie, a kolejne oświadczenia majątkowe danej osoby dotyczyły tylko zmian w opisanym wcześniej zakresie danych (przyrost lub ubytek), w konkretnych odcinkach czasowych. Niecelowe wydaje się bowiem każdorazowe przekazywanie pełnych informacji, w sytuacji, gdy przedmiotem zainteresowania właściwych służb jest jedynie przyrost aktywów lub redukcja pasywów.</p>	
274	art. 47 ust. 3 pkt 12	MON	<p>W art. 47 ust. 3 pkt 12 projektu ustawy, w celu uzyskania kompleksowej informacji o źródłach potencjalnego dochodu lub konfliktu interesów proponuje się zastąpienie wyrazów: „w spółkach prawa handlowego” wyrazami: „w podmiotach prowadzących działalność zarobkową”.</p>	
275	art. 47 ust. 3 pkt 16	MON	<p>W art. 47 ust. 3 pkt 16 projektu ustawy zasadnym jest wskazanie, czy przedmiotowe informacje dotyczą także sytuacji, w której małżonkowie pozostają w ustroju rozdzielności majątkowej. Publikacja oświadczenia majątkowego nie powinna uwzględniać majątku osób trzecich (małżonka), nie pełniących funkcji publicznej, a przez to niezobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
276	art. 47	MON	<p>W odniesieniu do art. 47 należy poddać pod rozagę wyłączenie spod ujawniania i publikowania oświadczeń majątkowych małżonków żołnierzy zawodowych.</p> <p>Przedmiotowa regulacja może nieść ryzyko korupcyjne przejawiające się w tym, że osoby trzecie, poprzez ujawnienie i publikowanie oświadczenia majątkowego małżonka żołnierza zawodowego (w sytuacji, w której małżonek będzie znajdował się w katalogu osób zobowiązanych do złożenia oświadczenia majątkowego, a zarazem jego oświadczenie majątkowe nie będzie wyłączone z ujawniania i publikowania), będą miały możliwość uzyskania pełnej wiedzy o stanie majątkowym żołnierza zawodowego.</p> <p>Tym samym należałoby objąć oświadczenia majątkowe małżonków żołnierzy zawodowych zakazem ujawniania i publikacji określonym w art. 61 ust. 2 projektowanej ustawy.</p>	
277	art. 47 ust. 3	RCL	<p>Szczegółowej analizy wymaga zakres informacji, jakich ujawnienia wymaga się w oświadczeniu o stanie majątkowym od osób pełniących funkcje publiczne, zgodnie z art. 47 ust. 3 projektu oraz załącznikiem do projektowanej ustawy, oraz sposób, w jaki te informacje zostały określone, tak by te osoby mogły rzetelnie wypełnić oświadczenie. Wymaga wyjaśnienia lub doprecyzowania przede wszystkim podanie następujących informacji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) o posiadanych nieruchomościach i gospodarstwie rolnym – z uzasadnienia do projektu wynika, że należy przez to rozumieć nie tylko własność, ale też inne formy posiadania. Kwestia ta ma znaczenie dla szczegółowych informacji wymaganych od posiadacza, w tym wartości nieruchomości i jej wielkości. O ile wielkość jest znana właścicielowi, budzić może wątpliwości, czy jest on w stanie ustalić w sposób rzetelny i niebudzący zastrzeżeń wartość nieruchomości każdego roku, uwzględniając zmiany cen rynkowych nieruchomości oraz jej amortyzację. Ponadto w przypadku najmu nieruchomości najemca rzadko będzie znał jej wartość, a właściciel nie jest zobowiązany do ujawniania stanu swojego majątku; 2) o „posiadaniu” również w odniesieniu do składników mienia ruchomego – tak ogólne określenie może powodować trudności interpretacyjne, a co za tym idzie – problemy w rzetelnym wypełnieniu oświadczenia; wymaga również wyjaśnienia, jakimi metodami ma kierować się osoba zobowiązana do złożenia oświadczenia przy określaniu wartości posiadanych składników mienia ruchomego; 3) o „zasobach finansowych” - brak wyjaśnienia, czym są; 4) wynikająca ze wzoru oświadczenia informacja o pojazdach mechanicznych, niezależnie od ich wartości, co jest niespójne z art. 47 ust. 3 pkt 13 projektu; 	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>5) o dysponowaniu zasobami finansowymi innych podmiotów - powstaje tu wątpliwość, czy przy podawaniu informacji należy uwzględnić upoważnienia do dysponowania środkami osób fizycznych (np. między rodzicami a dziećmi) i czy tym samym nie zostałyby naruszone prawo do prywatności tych osób;</p> <p>6) o mieniu nabytym przez małżonka, określonym w art. 47 ust. 3 pkt 7 projektu – czy może wystąpić sytuacja, że niezależnie od ustroju majątkowego nabycie może nastąpić do majątku odrębnego małżonka; nadto – jak należy rozumieć, intencją projektodawcy jest wskazanie nabycia tylko w roku poprzedzającym złożenie oświadczenia majątkowego – w dalszych latach mienie to nie będzie wykazywane;</p> <p>7) ustalanie, na dzień 31 grudnia lub inny wynikający z przepisów lub wskazany przez Szefa CBA, kwoty zobowiązań pozostałej do spłaty, które wymaga wyjaśnień. Wskazanie wysokości zobowiązania i warunków jego udzielenia (co wynika ze wzoru, a osoba zobowiązana może te dane pozyskać z umowy np. kredytu czy pożyczki) powinno być wystarczające - w przeciwnym razie na osobę zobowiązaną nakłada się dodatkowy obowiązek „wyliczenia” tej kwoty;</p> <p>8) w jaki sposób wykazać umowy poręczenia dotyczące zobowiązań powyżej 10 000 zł;</p> <p>9) w jaki sposób należy liczyć wartość zobowiązania ciągłego, wynikającego przykładowo z umowy najmu;</p> <p>10) o charakterze alimentacyjnym – taki obowiązek informacyjny godzi nie tylko w prywatność i zasadę ochrony życia rodzinnego (art. 18 Konstytucji RP) składającego oświadczenie, ale może przede wszystkim osoby, na rzecz której powstał wymagający ujawnienia obowiązek alimentacji;</p> <p>11) odnośnie do informacji o dochodach małżonka mogą pojawiać się problemy z uzyskaniem informacji w sytuacji konfliktu małżeńskiego niezakończony jeszcze orzeczeniem o rozwodzie czy separacji;</p> <p>12) odnośnie do informacji o dochodzie i przysporzeniu – wymaga wyjaśnienia, czy zatem te przychody, które są zwolnione z opodatkowania na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, będą wykazywane w oświadczeniu majątkowym; w tym kontekście wymaga uzasadnienia przyjęta kwota przysporzenia (1000 zł) wymagana do ujawnienia w oświadczeniu majątkowym;</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>13) o „stronach umowy”, o czym jest mowa w pkt 16, co jest niezrozumiałe, gdyż w tym przepisie generalnie jest mowa o informacji o uzyskanym dochodzie.</p> <p>Część podawanych informacji będzie w istocie się powielać. Przykładowo, w części dotyczącej dochodów (cz. VIII wzoru formularza oświadczenia majątkowego) zakresowo nakładają się na siebie pkt 6 (dochody z tytułu posiadania lub obrotu papierami wartościowymi) oraz pkt 7 (dochody z tytułu posiadania akcji lub udziałów w spółkach handlowych), czy pkt 8 (dochody z tytułu uczestnictwa w osobowych spółkach prawa handlowego) i pkt 9 (dochody z tytułu zasiadania w organach spółek). Może to zniekształcać obraz rzeczywistego stanu majątku osoby składającej oświadczenie.</p>	
278	art. 47 ust. 3	RCL	<p>Doprecyzowania wymagają użyte w art. 47 ust. 3 projektu ustawy pojęcia do określenia roku, którego oświadczenie majątkowe dotyczy „w roku poprzedzającym złożenia oświadczenia” (pkt 7), „w roku podatkowym” (pkt 17). Nadto wymaga wyjaśnienia ratio legis art. 47 ust. 5 projektu. Oświadczenia majątkowe składa się według stanu majątkowego na dzień określony w przepisach art. 53 lub art. 54 projektu. Nie jest zatem zrozumiałe wymaganie wskazywania „zmian mających wpływ na ukształtowanie się tego stanu zachodzące w roku poprzedzającym te daty” – oznaczałoby to de facto złożenie oświadczenia majątkowego za okres, za który osoba np. obejmująca funkcje publiczna nie była obowiązana do składania takiego oświadczenia. Bądź też osoba obowiązana do złożenia oświadczenia według stanu majątkowego na dzień 31 grudnia byłaby obowiązana dodatkowo do określania zmian w roku poprzedzającym te datę, tzn. jeszcze rok wcześniej.</p>	
279	art. 47 ust. 3	MSWIA	<p>1. Art. 47 ust. 3 zawierający zakres danych umieszczanych w oświadczeniu majątkowym wymaga szczególnie precyzyjnego sformułowania, mając na względzie szeroki krąg odbiorców, do których jest kierowany, oraz potencjalną odpowiedzialność za jego naruszenie. Przykładowymi kwestiami mogącymi budzić wątpliwości są np.:</p> <p>a) pojęcie „dysponowania zasobami finansowymi innych podmiotów”;</p> <p>b) określenie „posiadane nieruchomości” i „posiadane gospodarstwo rolne”, które nie precyzuje, czy odnosi się do posiadaczy samoistnych i zależnych (w szczególności np. najmu lokali mieszkalnych);</p> <p>c) przepis art. 47 ust. 3 pkt 13, który jest niespójny z brzmieniem pkt IX załącznika; w części normatywnej wskazano, że w oświadczeniu zamieszcza się informację o składnikach mienia ruchomego o wartości powyżej 10.000 złotych, natomiast w załączniku oddzielnie</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>poleca się wskazać pojazd mechaniczny, bez ograniczenia wartości (oraz rodzaju, więc obejmuje to np. rower), podczas gdy art. 47 ust. 3 pkt 13 nie przewiduje obowiązku wpisywania do oświadczenia pojazdu mechanicznego o wartości do 10.000 złotych;</p> <p>d) przepis art. 47 ust. 3 pkt 13, w odniesieniu do którego wyjaśnienia wymaga, czy obejmuje także umowy o prowadzenie rachunków kart kredytowych, w których limit ustalony został powyżej kwoty 10 000 złotych, czy tylko o faktyczne zadłużenie na tego rodzaju rachunkach, przekraczające wskazaną kwotę w dniu powstania obowiązku złożenia oświadczenia majątkowego;</p> <p>e) obowiązek wskazywania w oświadczeniu majątkowym wysokości zobowiązań wynikających z zawartych umów poręczenia, który może okazać się niemożliwy do wykonania ze względu na częsty brak wiedzy składającego oświadczenie majątkowe o bieżącej wartości zobowiązania osoby trzeciej;</p> <p>f) przepis art. 47 ust. 3 pkt 14, w którym nakazuje się podawać informacje o przedmiotach ruchomych małżonka pozostającego w ustroju wspólności majątkowej; nie można bowiem wykluczyć, że przedmioty te będą wchodziły w skład majątku odrębnego małżonka. Ponadto przepis ten odnosi się do „zobowiązań”, z czego można wnioskować, że chodzi o zobowiązania składającego oświadczenie, jednak zawarte w jego dalszej części doprecyzowanie „w tym wierzycielnościach”, skutkuje wątpliwościami, czy są to zobowiązania, gdzie składający oświadczenie jest wierzycielem, czy też dłużnikiem;</p> <p>g) norma zawarta w art. 47 ust. 3 pkt 15, która jest zakreślona zbyt szeroko, by mogła zostać racjonalnie zastosowana. W szczególności nie wskazuje się, jaki jest związek „praw majątkowych” z osobą składającą oświadczenie.</p> <p>Generalne wątpliwości rodzi ewentualne faktyczne zobowiązanie osób składających oświadczenia majątkowe do posiadania informacji na temat dokładnej wartości składników własnego majątku, w szczególności nieruchomości oraz np. ruchomości w postaci biżuterii, dzieł sztuki itp. Niejednokrotnie rzetelne określenie wartości takich składników majątku wymagać będzie przeprowadzenia profesjonalnej wyceny, co wiąże się z kosztami po stronie zobowiązanego. Mając ponadto na względzie, że wartość nieruchomości ulega zmianie, wycena ta musiałaby być ewentualnie powtarzana co roku. Należy przy tym podkreślić, że osoba zobowiązana składa oświadczenie o wartości posiadanych przez siebie składników majątku pod rygorem odpowiedzialności karnej.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			Ponadto wskazywanie w oświadczeniu danych osób fizycznych, względem których następuje przykładowo poręczenie, a następnie publikowanie tych informacji, ujawnia dane o zobowiązaniach osób trzecich, które nie są obowiązane do upubliczniania informacji o swoim stanie majątkowym.	
280	art. 47 ust. 3	MS	<p>1) Należy również wskazać, że informacja uwzględniana w oświadczeniu majątkowym na podstawie art. 47 ust. 3 projektu ustawy wykracza poza zakres określony w art. 47 ust. 1, zgodnie z którym oświadczenie majątkowe dotyczyć ma majątku osobistego oraz objętego małżeńską wspólnością majątkową składającego oświadczenie. Projektowany przepis jest zatem wewnętrznie sprzeczny.</p> <p>2) W myśl art. 47 ust. 3 pkt 5 projektu w oświadczeniu majątkowym podaje się informacje o posiadanych nieruchomościach. Należy zauważyć, iż „posiadanie” jest pojęciem używanym w wielu znaczeniach. Przepis art. 336 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r. poz. 459, z późn. zm.) definiuje posiadanie, wskazując, że posiadaczem rzeczy jest zarówno ten, kto nią faktycznie włada jak właściciel (posiadacz samoistny), jak i ten, kto nią faktycznie włada jak użytkownik, zastawnik, najemca, dzierżawca lub mający inne prawo, z którym łączy się określone władztwo nad cudzą rzeczą (posiadacz zależny). Posiadanie jest zatem formą władania rzeczą i podstawy tego władania mogą być różne (np. umowa użyczenia, umowa najmu). Istnienie tylko elementu faktycznego władania nieruchomością w żaden sposób nie przesądza jeszcze o tytule własności. Biorąc powyższe pod uwagę należałoby rozważyć zastąpienie w projektowanym przepisie sformułowania „posiadanych nieruchomościach” zwrotem „posiadanych nieruchomościach i tytułach prawnych do ich posiadania”.</p> <p>3) Analogiczna uwaga dotyczy art. 47 ust. 3 pkt 6 projektu, który zobowiązuje do podania informacji o „posiadanych gospodarstwie rolnym” zamiast „posiadanych gospodarstwie rolnym i tytule prawnym do jego posiadania”. Grunty rolne są bowiem bez wątpienia podstawowym składnikiem gospodarstwa rolnego w rozumieniu art. 5533 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny.</p> <p>4) Zgodnie z art. 47 ust. 3 pkt 13 projektu w oświadczeniu majątkowym podaje się informacje o posiadanych składnikach mienia ruchomego o wartości jednostkowej lub wartości kolekcji o wartości powyżej 10 000 złotych, w tym również wchodzących w skład gospodarstwa rolnego oraz prowadzonej działalności gospodarczej przez osobę wypełniającą oświadczenie</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>majątkowe oraz małżonka pozostającego w ustroju wspólności majątkowej. Należy zauważyć, iż realizacja zobowiązania do wskazywania w oświadczeniu majątkowym niemożliwe ze względu na brak wiedzy składającego oświadczenie majątkowe o bieżącej wartości zobowiązania osoby trzeciej (w skrajnych przypadkach osoba trzecia może podać fałszywą informację osobie poręczającej, która nie będzie miała rzeczywistej możliwości jej zweryfikowania).</p> <p>5) Zgodnie z art. 47 ust. 3 pkt 14 projektu w oświadczeniu majątkowym podaje się informacje o zobowiązaniach pieniężnych o wartości powyżej 10 000 złotych, w tym wierzytelnościach, a także zawartych umowach poręczenia, w których składający oświadczenie zobowiązał się wykonać zobowiązanie, jeżeli jego wysokość przekracza 10 000 złotych. Należy zwrócić uwagę, iż w projektowanej regulacji nie przewiduje się wprowadzenia rozwiązań – obowiązujących na gruncie ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, Dz. U. z 2016 r. poz. 2061, z późn. zm. (art. 87 ust. 6 ustawy), czy ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze, Dz. U. z 2017 r. poz. 1767 (art. 104 § 7 ustawy) – zgodnie z którymi informacje dotyczące rzeczy ruchomych umożliwiające identyfikację rzeczy ruchomych podlegają anonimizacji i w tym zakresie informacje z oświadczenia nie są jawne. Postulować należy, aby tego rodzaju rozwiązanie zostało zawarte także w opiniowanym projekcie.</p>	
281	art. 47 ust. 3 pkt 4	MZ	Należy doprecyzować przepis art. 47 ust. 3 pkt 4 projektu ustawy. W przepisie tym wskazano „prawo do dysonowania zasobami finansowymi innych podmiotów”, natomiast we wzorze oświadczenia w części A pkt I podpunkt 8 wskazano zarówno osoby, jak i podmioty, zaś w podpunkcie a do tego punktu jest mowa wyłącznie o podmiotach.	
282	art. 47 ust. 3 pkt 14	MZ	Natomiast odnośnie art. 47 ust. 3 pkt 14 projektu ustawy podnieść należy, iż wskazano w nim, że należy wykazać „zobowiązania pieniężne o wartości powyżej 10 000 zł, w tym wierzytelnościach”, zaś we wzorze oświadczenia jest używane wyłącznie pojęcie „zobowiązania”. Zasadne jest zatem ujednoczenie pojęć. Pojęcie „zobowiązania” nie jest tym samym co „wierzytelność”. Pracownik może mieć w momencie wypełniania ww. punktu wątpliwości i o ile wykaze posiadane przez siebie zobowiązania, może nie wykazać posiadanych wierzytelności.	
283	art. 47 ust. 3 pkt 16	MZ	Wątpliwości budzi projektowany art. 47 ust. 3 pkt 16 projektu ustawy, zgodnie z którym wykazać należy w oświadczeniu majątkowym o „każdym innym przysporzeniu majątkowym o wartości powyżej 1000 zł...”. Zgodnie z ustawą z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			i darowizn zgłoszeniu do urzędu skarbowego podlegają tylko darowizny, jeżeli przekroczą ustawowe limity (odpowiednio 9637 zł - dla osób należących do I grupy podatkowej, 7276 zł - dla osób należących do II grupy podatkowej, 4902 zł - dla osób należących do III grupy podatkowej), co powoduje, iż proponowana kwota 1000 złotych faktycznie objęłaby również stosunki majątkowe między najbliższymi niepodlegające zgłoszeniu do organów skarbowych. Dlatego też należy doprecyzować przepis art. 47 projektu ustawy.	
284	art. 47 ust. 2-4	RCL	Należy zauważyć, że wzór oświadczenia majątkowego powinien być spójny z zakresem danych wymaganych zgodnie z przepisami materialnymi ustawy. Już na wstępie wskazuje się, że art. 47 ust. 2 projektu ustawy nie obejmuje określenia miejsca zatrudnienia, co zostało zamieszczone we wzorze oświadczenia. Ponadto między wzorem oświadczenia majątkowego, a przepisami art. 47 projektu ustawy można znaleźć liczne rozbieżności, co utrudni rzetelne wypełnienie tego oświadczenia (np. w części C w pkt 4 jest wymagane ujawnienie wszelkich nieruchomości zbytych w ciągu roku, podczas gdy przepis art. 47 ust. 3 projektu ustawy wymaga ujawniania tylko ruchomości o wartości przekraczającej 10 000 zł.). Dlatego też zakres danych, jak również ich uszczegółowienie w projektowanej ustawie (art. 47 ust. 2-4 projektu) powinny stanowić katalog zamknięty, bez używania określenia „w szczególności”. Obowiązek ujawnienia danych powinien wynikać z przepisów materialnych ustawy, a wzór formularza oświadczenia majątkowego może stanowić odbicie tych obowiązków w formie graficznej. Jest to niezbędne dla zachowania zgodności z konstytucyjnymi zasadami jasności i określoności prawa.	
285	Rozdział 8 (art. 47-64)	MC	Mając na uwadze przedstawiony w uzasadnieniu do projektu ustawy cel, jakim jest wzmocnienie transparentności polskiego państwa należy co do zasady poprzeć ideę ujednoczenia wzoru oświadczeń majątkowych składanych przez osoby do tego zobowiązane, określenie jasnych terminów, kiedy takie oświadczenia powinny być składane oraz wprowadzenie zasady, że osoba zobowiązana do składania oświadczenia majątkowego dwóm organom, jak np. osoba będąca posłem, która jednocześnie sprawuje urząd ministra lub została powołana na stanowisko sekretarza stanu, składa je tylko raz, a drugi organ informuje o fakcie jego złożenia. Rozwiązania te po pierwsze ułatwiają system składania oświadczeń majątkowych oraz umożliwiają właściwym do tego organom sprawniejszą kontrolę nad ich prawidłowością. Należy wskazać, że narzędziem, które ułatwiłoby właściwym służbom analizę poprawności składanych oświadczeń majątkowych byłby dedykowany temu system	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>teleinformatyczny, który gromadziłby i ułatwiał systematyzowanie informacji zawartych w oświadczeniach majątkowych. Dodatkowo, mając na uwadze szeroki zakres podmiotowy osób zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych, ich analiza bez wykorzystania narzędzi informatycznych, mogłaby nie doprowadzić do zrealizowania zakładanych celów projektowanej ustawy.</p> <p>Stworzenie dedykowanego systemu teleinformatycznego, który wspierałby właściwe służby w wykonywaniu ich zadań w zakresie kontroli poprawności oświadczeń majątkowych wydaje się być rozwiązaniem, za pomocą którego mogłoby być zrealizowane cele ustawy (usprawnienie pracy służb) bez konieczności rozszerzania katalogu osób których oświadczenia majątkowe miałyby być publikowane w BIP. Oświadczenia majątkowe, które będą przechowywane w systemie teleinformatycznym, umożliwią również ich przechowywanie przez okres czasu wskazany w przepisach ustawowych. Dodatkowo przyjęcie takiego rozwiązania nie budziłoby wątpliwości co do jego zgodności z Konstytucją RP. Zaproponowane bowiem przez projektodawcę przepisy zawierają rozwiązania, które wydają się nieproporcjonalne w stosunku do celu. Projektodawcy w uzasadnieniu nie zawarli wyjaśnienia, w jaki sposób obowiązek publikowania oświadczeń o stanie majątkowym osób nie mających wpływu na podejmowanie istotnych decyzji wpłynie w znaczący sposób na obniżenie poziomu korupcji. Środek taki będzie zaś stanowić znaczącą ingerencję w prywatność tych osób, jak też osób trzecich, np. członków gospodarstwa domowego. W uzasadnieniu brak jest odpowiedniej analizy, która dowodziłaby, że taka ingerencja w prawa gwarantowane na mocy art. 47 i 51 Konstytucji RP jest niezbędna i proporcjonalna do zakładanych celów. Wszelkie ograniczenia prawa do prywatności w demokratycznym państwie prawnym powinny odbywać się zgodnie z konstytucyjną proporcjonalnością.</p> <p>Przedstawiając powyższe zwracam się z uprzejmą prośbą o dokonanie ponownej kompleksowej analizy kwestii związanych z kontrolą oświadczeń majątkowych, w szczególności w związku z proponowanym przez MC stworzeniem dedykowanego systemu teleinformatycznego dla właściwych służb dokonujących analiz oświadczeń majątkowych oraz w kontekście obowiązku ujawniania wszystkich składanych oświadczeń majątkowych w Biuletynie Informacji Publicznej.</p>	
286	Uwaga ogólna	MŚ	Projektowany zakres podmiotów, które będą obowiązane do składania oświadczeń majątkowych, oraz zakres danych, które będą podawane, zdecydowanie szerszy niż	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>przewidują to obecnie obowiązujące przepisy, może budzić wątpliwości w kontekście art. 31 ust. 1, 2 i 3 oraz art. 47 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Przedmiotowa ustawa w sposób nieproporcjonalny ingeruje w życie prywatne pracowników oraz ich życie rodzinne.</p> <p>Poważne wątpliwości również budzi ujawnianie do publicznej wiadomości oświadczeń majątkowych wszystkich podmiotów zobowiązanych do ich składania, z wyłączeniem podmiotów określonych w art. 61 ust. 2 projektu ustawy. Według uzasadnienia projektu ustawy takie rozwiązanie ma sprzyjać kontroli społecznej osób pełniących funkcje publiczne w Polsce. Nie wydaje się jednak, żeby taka społeczna kontrola była zasadna. Oświadczenia majątkowe służą walce z korupcją. Dzięki nim organy kontroli mają możliwość sprawdzenia, czy dana osoba nie powiększa stanu posiadania w sposób niezgodny z prawem. Nie wydaje się, żeby społeczeństwo było w stanie taką kontrolę sprawować, ponieważ nie dysponuje ono całym szeregiem narzędzi, które posiadają organy kontroli. Społeczeństwo nie posiada choćby wglądu do informacji o zarobkach danej osoby, czy możliwości sprawdzenia przepływów pieniężnych, bądź sprawdzenia przekazanych darowizn, spadków etc. Ponadto, ujawnienie do publicznej wiadomości informacji z oświadczeń majątkowych godzi w prywatność osób zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych. Projektodawca w uzasadnieniu powołał się na art. 61 Konstytucji RP, zgodnie z którym obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne. Należy jednak pamiętać, że Konstytucja RP w art. 61 ust. 3 przewiduje, że ograniczenie dostępu do informacji publicznej może nastąpić ze względu na określoną w ustawach ochronę wolności i praw innych osób. W tym wypadku taką ochronę uzasadniałyby przepisy o ochronie danych osobowych. Powiązanie informacji o stanie majątkowym z imieniem i nazwiskiem osoby jest ewidentnie daną osobową. Ujawnienie tego rodzaju danych jest również niebezpieczne, ponieważ z pewnością staną się one przedmiotem analiz podmiotów niepowołanych (np. obcych służb i grup przestępczych). Zgodnie z projektem ustawy ujawnione do publicznej wiadomości będą oświadczenia majątkowe osób, które mają wpływ na wydatkowanie znacznych środków ze Skarbu Państwa, są upoważnione do podejmowania decyzji w imieniu Skarbu Państwa w strategicznych spółkach Skarbu Państwa, wydają koncesje i pozwolenia na działalność przemysłową na wielką skalę etc. Można łatwo sobie wyobrazić, że ujawnienie danych z oświadczeń majątkowych ułatwi niepowołanym podmiotom dostęp do takich osób. W ten sposób proponowane przepisy odniosłyby skutek odwrotny do</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>zamierzonego. Na koniec należy dodać, że ujawnienie danych z oświadczeń majątkowych wydaje się sprzeczne z intencją samego projektodawcy. Wszak według art. 8 ust. 2 pkt 1 projektu ustawy ograniczenie prawa dostępu do informacji publicznej określone w ust. 1 pkt 2 projektu ustawy nie dotyczy informacji o osobach pełniących funkcje publiczne, mających związek z pełnieniem tych funkcji, w tym o warunkach powierzenia lub wykonywania funkcji. Projektodawca przewiduje zatem, że ujawnione do przestrzeni publicznej będą tylko te informacje na temat osób pełniących funkcje publiczne, które mają związek z pełnieniem tych funkcji. W innych przypadkach zachodzi przesłanka określona w art. 8 ust. 1 pkt 2 lit. a projektu ustawy, tj. ochrona prywatności osoby fizycznej. Tymczasem informacje zamieszczone w oświadczeniu majątkowym nie mają bezpośredniego związku z pełnieniem funkcji publicznych. Wobec powyższego postuluje usunięcie wymogu publikowania oświadczeń majątkowych wszystkich osób, które są zobowiązane do ich składania i nie były tym obowiązkiem objęte do tej pory.</p>	
287	art. 47-64	MRiF	<p>Zakłada się, że w oświadczeniu majątkowym zamieszcza się, a następnie podaje do publicznej wiadomości informacje o dochodzie i pracodawcy małżonka osoby zobowiązanej do złożenia oświadczenia majątkowego. Dotyczy to sytuacji, w której małżonek nie jest podmiotem zobowiązany do składania oświadczenia majątkowego i nie podlega rygorowi udostępniania informacji o stanie swojego majątku/dochodu. Należy mieć na uwadze, że wszystkie te informacje są ujawniane w rocznych zeznaniach podatkowych, zatem organy publiczne mogą je poznać we właściwym trybie i formie, a dane dotyczą osób niezatrudnionych w podmiotach publicznych (dochody małżonków).</p> <p>Podobnie należałoby ograniczyć zakres stosowania ustawy wobec tych pracowników zatrudnionych w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych i jednostek organizacyjnych KAS, którzy nie mają wpływu na kształt stanowionego prawa, nie pełnią funkcji kierowniczych oraz nie są upoważnione do wydawania decyzji administracyjnych. Należałoby również rozważyć ograniczenie zakresu obowiązku składania oświadczenia majątkowego przez wszystkie osoby biorące udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego – do osób, które podejmują w jego toku kluczowe decyzje. Należałoby rozważyć uzupełnienie projektu o mechanizmy ochronne, które pozwoliłyby np. na ochronę osób składających oświadczenie na zasadach ochrony dokumentów chronionych klauzulą „zastrzeżone”. Dodatkowo w projekcie zakłada się 6-letni okres publikacji w BIP, nie</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			uwzględniając, że pracownik może już w tym czasie nie pracować w danej jednostce organizacyjnej, a więc ustaje cel przetwarzania jego danych osobowych.	
288	Rozdział 8	GIIF	<p>Zaniepokojenie wzbudza w szczególności rozwiązanie przyjęte przez projektodawcę w Rozdziale 8 projektu (oświadczenia majątkowe) polegające na nałożeniu m.in. na urzędnika służby cywilnej, członka korpusu służby cywilnej zatrudnionego na wyższym stanowisku w służbie cywilnej, członka korpusu służby cywilnej zatrudnionego na stanowisku średniego szczebla zarządzania w służbie cywilnej, członka korpusu służby cywilnej zatrudnionego stanowisku samodzielny w służbie cywilnej, członka korpusu służby cywilnej zatrudnionego w urzędzie obsługującym MF lub jednostkach organizacyjnych KAS, pracownika urzędu, do którego stosuje się przypisy ustawy o pracownikach urzędów państwowych zajmujących równorzędne stanowisko pod względem płacowym ze stanowiskami w pkt 58, osobie upoważnionej do wydawania decyzji administracyjnych w imieniu organu obowiązku składania i publikacji oś. majątkowych. Należy zwrócić uwagę, iż zakres oświadczeń majątkowych został ujęty bardzo szeroko, ma on bowiem dotyczyć majątku osobistego oraz objętego małżeńską wspólnością majątkową, w tym np. dochodu uzyskanego przez osobę zobowiązaną do składania oświadczenia majątkowego oraz jej małżonka. Biorąc pod uwagę zadania GIIF uregulowane w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, pracownicy wykonujący swoje zadania służbowe bez wątplenia są narażeni na działania grup przestępczych dotkniętych stosowanymi przez organy ścigania sankcjami. Osoby wykonujące zadania na rzecz GIIF są narażone na ryzyko korupcji oraz inwigilacji – zarówno przez służby obcych państw, jak również grupy przestępcze. Powinny one również zachować daleko posuniętą dyskrekcję jeśli chodzi o ujawnianie informacji o miejscu pracy i charakterze wykonywanych czynności (chodzi o osoby pracujące w Departamencie Informacji Finansowej, którymi są również funkcjonariusze służb specjalnych). Ze względu na wykonywane czynności dane niektórych pracowników podlegają również anonimizacji w ramach obowiązków wykonywanych na rzecz GIIF. Wobec powyższego za szczególnie wrażliwe należy uznać ujawnianie oświadczeń majątkowych pracowników GIIF, w tym danych osobowych i danych o stanie majątkowym pracowników wydających decyzje administracyjne, wykonujących czynności kontrolne oraz czynności analityczne wymagające dostępu do informacji prawnie chronionych (w tym tajemnicy bankowej, innej zawodowej i informacji niejawnych). Dlatego też prosba zmiany przepisów poprzez wyłączenie pracowników komórki</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			organizacyjnej wyodrębnionej w celu wykonywania zadań GIIF spod obowiązku publikacji oświadczeń majątkowych w BIP.	
289	rozdział 8	MGM	<p>Mając na uwadze specyfikę działów administracji rządowej gospodarka morską, rybołówstwo i żegluga śródlądowa , zaproponowana w projekcie ustawy jawność i szczegółowość oświadczeń majątkowych , budzi wątpliwości natury praktycznej. Przede wszystkim w kwestii naborów i konieczności pozyskiwania wykwalifikowanej kadry o bardzo wąskiej specjalizacji w branży morskiej, a w szczególności : kapitan żeglugi wielkiej, kapitan żeglugi śródlądowej i marynarz, nawigator okrętowy, mechanik, hydrolog, specjalista z zakresu budowy statków. W obecnej sytuacji na rynku pracy, istnieją duże trudności pozyskania pracowników z odpowiednim doświadczeniem - nie tylko dla Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej , ale także jednostek podległych i nadzorowanych. Zaproponowane w projekcie ustawy rozwiązania dotyczące składania jawnych oświadczeń majątkowych i ujawniania szczegółowego majątku nabytego w trakcie pracy u różnych pracodawców, w tym zagranicznych, stwarza realne zagrożenie, jeszcze większych niż obecnie, trudności w doborze kadr oraz rezygnacji z już zajmowanych stanowisk.</p> <p>Ponadto, objęcie obowiązkiem jawności oświadczeń majątkowych pracowników nie mających bezpośredniego wpływu na podejmowane przez organ decyzje może stanowić nadmierną ingerencję w prawo do prywatności.</p> <p>Jak powszechnie wiadomo, ograniczenie prawa do prywatności następuje dla zapewnienia transparentności życia publicznego (prawo obywateli do uzyskania informacji o działalności organów władzy publicznej) i dotyczy osób wykonujących funkcje publiczne. Ponadto, wysoko wykwalifikowana kadra związana z gospodarką morską często wykonuje dodatkową pracę na rzecz prywatnych podmiotów gospodarczych w celu utrzymania swoich wysokich kwalifikacji, co z uwagi na dużą konkurencyjność wiąże się z zawieraniem umów o zachowaniu tajemnicy dotyczącej wysokości zarobków. Związanie się taką tajemnicą koliduje z projektowaną jawnością i szczegółowością oświadczeń majątkowych i tym samym naraża te osoby na odpowiedzialność kontraktową. W związku z powyższym, można spodziewać się, że ci pracownicy w tej sytuacji będą podejmować decyzje o rezygnacji z pracy wykonywanej na rzecz administracji publicznej.</p> <p>Obecne uregulowania dotyczące oświadczeń majątkowych wydają się sprawdzonym i wystarczającym rozwiązaniem dla przejrzystości życia publicznego w RP. Oświadczenia</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			majątkowe są weryfikowane i analizowane w Ministerstwie oraz przekazywane i udostępniane na żądanie służb uprawnionych do ich kontroli.	
290	Rozdział 8	MS	<p>Należy też zauważyć, iż pozostawienie przepisów projektu ustawy bez zmian spowoduje, iż obok obowiązku złożenia oświadczeń majątkowych, który będzie dotyczył bardzo dużego kręgu szeregowych pracowników, obowiązek i zasada dotyczące ujawniania tych oświadczeń (w wielu przypadkach dotyczących również współmałżonka), będzie taki sam, jak dla osób zajmujących bardzo ważne i eksponowane stanowiska w Państwie. Wydaje się, iż przewidywane środki/narzędzia prewencyjne i kontrolne nie są adekwatne do wagi wykonywanych przez te osoby czynności i spraw, w których będą uczestniczyły.</p> <p>Proponuję zatem rozszerzyć katalog osób, których oświadczenia majątkowe nie będą podlegały publikacji w BIP. Zakres oświadczenia jest bardzo szczegółowy i dotyczy bardzo szerokiego grona osób, również pracowników na niskich stanowiskach, nierozpoznawalnych publicznie. Jednocześnie projektowane zapisy spowodują, że spośród osób pracujących w tym samym dziale i wykonujących podobne zadania (w administracji, ale też poza – patrz punkt małżonkowie), tylko niektórzy będą zmuszeni do rezygnacji z ochrony danych osobowych i ujawnienia całego majątku, dochodów, zobowiązań. Tak szczegółowe dane dostępne publicznie mogą być wykorzystane w sposób niebezpieczny i niekontrolowany. Uzasadnieniem dla ograniczenia jawności jest m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ ochrona prywatności pracownika, równości praw pracowniczych oraz coraz większe zaostrożenie przepisów o ochronie danych osobowych, ☒ ochrona przed kradzieżą (np. ryzyko zwiększenia kradzieży w blokach, gdzie nie ma dobrych zabezpieczeń mieszkań, a na osiedlu każdy wie, gdzie ktoś mieszka), ☒ ochrona przed szantażem, mobbingiem, nierównym traktowaniem w pracy – np. uzależnienie pensji lub nagród od dochodów współmałżonka, sąsiedzkimi komentarzami, zazdrością lub wykluczeniem z grupy - dotyczący atmosfery w danej społeczności, w pracy, jak również np. w szkole, gdzie dzieci mogą dokuczać koleżce z powodu niskiego statusu majątkowego, czy faktu bezrobocia rodzica (dochody współmałżonka to pokażą) lub niepełnosprawności rodzica (informacja o rencie), ☒ ochrona przed porwaniem dzieci dla okupu, ☒ ochrona przed reklamodawcami - np. nachalne reklamy związane z datą urodzin czy marką i wiekiem samochodu, 	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
291	art. 47 w zw. z art. 60 ust. 2	MEN	<p>☒ prawo do tajemnicy przedsiębiorstwa (informacje dot. małżonków).</p> <p>Ponadto omówioną wyżej regulacją wprowadzającą jawność oświadczeń majątkowych obejmowane są, wbrew treści art. 61 Konstytucji RP, informacje dotyczące osób trzecich np. informacje o dochodzie współmałżonka, zobowiązaniach i przysporzeniach majątkowych wraz z podaniem danych stron stosunku prawnego, treści zobowiązania oraz zdarzenia, w związku z którym miało ono miejsce, czy informacji dotyczących prawa do dysponowania zasobami finansowymi innych podmiotów. Ponadto małżonek pracujący poza sektorem publicznym może być objęty tajemnicą w zakresie wysokości otrzymanego wynagrodzenia. Dane te nie zostały objęte wyłączeniem na mocy 60 ust. 2 projektu ustawy. Są to informacje dotyczące osób, które nie pełnią funkcji publicznych, pozostających często w kontaktach sporadycznych z osobami zobowiązanymi do składania oświadczeń majątkowych lub osób powiązanych więzami rodzinnymi odnoszące się do ich sytuacji rodzinnej. Zakres podawanych informacji może ingerować w sferę życia prywatnego, a nawet intymnego osób trzecich i naruszać ich dobra prawem chronione. Podkreślić należy, że art. 61 Konstytucji RP wskazuje na uprawnienie obywatela do uzyskiwania informacji o działalności organów państwa i osób pełniących funkcje publiczne, ale pod warunkiem, że informacje te pozostają w związku, w jakim zakresie osoby powyższe wykonują zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa. Obecnie proponowany w art. 47 projektu ustawy zakres informacji ujawnianych szerokiemu gronu osób postronnych wykracza znacznie poza treść art. 61 Konstytucji RP.</p>	
292	art. 47 w zw. z art. 60	MGM	<p>Wątpliwości budzi zakres jawnej informacji w oświadczeniu majątkowym w świetle art. 6 ust. 1 lit. c w zw. z art. 6 ust. 3 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych). Cel przetwarzania zgodnie z w/w rozporządzeniem musi być określony w podstawie prawnej lub, w przypadku przetwarzania niezbędnego do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi - musi być ono niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>Ponadto, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2016/679 w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) prawo państwa członkowskiego musi służyć realizacji celu leżącego w interesie publicznym, oraz być proporcjonalne do wyznaczonego, prawnie uzasadnionego celu.</p> <p>Natomiast we wzorze oświadczenia przewidziano publikowanie informacji o kontrahentach osób zatrudnionych w sektorze publicznym, które nie mają często żadnego związku z pracą w sektorze publicznym (może to być np. dziecko, małoletni). Osobom takim nie przysługuje w projekcie żadne prawo względem swoich danych osobowych. Co do zasady oświadczenia majątkowe służą jedynie kontroli osób zatrudnionych w sektorze publicznym, a nie podmiotów trzecich.</p>	
293	art. 47 ust. 4	MEN	<p>Podzielając stanowisko zaprezentowane w uzasadnieniu projektowanej ustawy wskazujące na konieczność takiego określenia danych podlegających ujawnieniu w oświadczeniu majątkowym, aby w wyniku weryfikacji można było ocenić ich prawdziwość i prawidłowość nie pozostawiając wątpliwości interpretacyjnych, wydaje się, że w przedłożonym projekcie cel ten nie został osiągnięty. Projekt nakłada na osoby składające oświadczenia majątkowe obowiązek podania wartości składników majątkowych, w tym nieruchomości i praw majątkowych. Oszacowanie ich wartości może przysporzyć zobowiązany ogromne trudności zwłaszcza, gdy określona rzecz znajdowała w posiadaniu zobowiązanego lub jego rodziny od dawna. Projekt nie określa jednak żadnych zasad ustalania wartości składników majątku, w szczególności nie nakłada na zobowiązanych obowiązku korzystania z usług profesjonalnych rzeczoznawców. W tej sytuacji osoby te są narażone na to, że podana nich wartość rzeczy lub prawa majątkowego może być zakwestionowana przez organy analizujące oświadczenia majątkowe i skutkować zarzutem złożenia nieprawdziwego lub nierzetelnego oświadczenia majątkowego. W konsekwencji może to prowadzić do nawet do odpowiedzialności karnej zobowiązanego. Ponadto osoby pozostające w związkach małżeńskich mogą mieć trudności z podaniem rzetelnych i prawdziwych danych dotyczących dochodów współmałżonka, zwłaszcza w takich sytuacjach, gdy osoby te tylko formalnie pozostają w związku małżeńskim z różnych powodów, a faktycznie nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego, a nawet nie utrzymują ze sobą kontaktu.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
294	art. 47 ust. 5	MS	Zgodnie z art. 47 ust. 5 projektu w oświadczeniu majątkowym podaje się informacje według stanu na dzień określony w przepisach ustawy, a także zmiany mające wpływ na ukształtowanie się tego stanu zachodzące w trakcie roku poprzedzającego te daty. Należy zauważyć, iż projektowany przepis przerzuca na zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych ciężar czynności wyjaśniających typowych dla postępowania kontrolnego. Określanie zmian mających wpływ na ukształtowanie się stanu majątkowego w trakcie roku wykracza poza dane typowe dla oświadczenia majątkowego sporządzanego według „stanu na dzień”, a skutkuje przeistoczeniem oświadczenia o stanie majątkowym w drobiazgowie publiczne sprawozdanie majątkowe z aktywności zawodowej i finansowej z całego roku – zarówno osoby zobowiązanej do składania oświadczenia majątkowego, jak i jej małżonka – co wymagać będzie prowadzenia bieżącej ewidencji czynności przez zobowiązanego i jego małżonka i może prowadzić do niezamierzonych błędów o daleko idących konsekwencjach dla zobowiązanego.	
295	art. 47 ust. 11	GIODO	Do projektu nie został załączony wzór formularza zgłoszenia do Rejestru Korzyści zawierający szczegółowy zakres informacji zawieranych w zgłoszeniu, wobec czego nie jest możliwa ocena, czy zakres ten można uznać za zgodny z zasadą adekwatności, wyrażoną w art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych (zgodnie z którą administrator powinien przetwarzać tylko takiego rodzaju dane i tylko o takiej treści, które są niezbędne ze względu na cel zbierania danych) .	
296	art. 48	MON	W nawiązaniu do art. 48 projektu ustawy, w którym mowa o załączniku stanowiącym wzór oświadczenia majątkowego, w „Część A. II. Nieruchomości” proponuje się pojęcie: „dom” zastąpić pojęciem: „budynek mieszkalny”, zgodnie z definicją nieruchomości wynikającą z art. 46 kodeksu cywilnego. Ponadto w miejsce: „wartości” proponuje się wpisać: „cena nabycia”, albowiem trudno jest oszacować aktualną wartość budynku. Jednocześnie poddaje się pod rozagę wykreślenie pojęcia: „rok nabycia”, ponieważ w przypadku budowy trwającej kilka lat nie da się określić daty nabycia budynku.	
297	art. 48	MŚ	Art. 48 projektu ustawy brzmi: „Wzór formularza oświadczenia majątkowego zawierający szczegółowy zakres informacji zawieranych w oświadczeniu wraz z pouczeniem o sposobie jego wypełnienia umożliwiającym rzetelne wykazanie stanu majątkowego osób obowiązanych do składania oświadczeń określony jest w załączniku do ustawy.”. Wzór ten jednak nie zawiera wskazanych pouczeń. Należy zatem doprecyzować pouczenie we wzorze oświadczenia w	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			zakresie sposobu ustalania wartości nieruchomości. We wskazanym załączniku wymagane są do podania m.in. informacje dotyczące wartości domu/mieszkania/innej nieruchomości, bez pouczenia, w jaki sposób ma zostać ta wartość określona. Podanie wymaganej informacji dotyczącej wartości nieruchomości bez wskazania sposobu jej określenia (np. rzeczoznawca majątkowy, publikacje dotyczące wartości podobnych nieruchomości w mieście/dzielnicy?), może budzić duże wątpliwości i powodować trudności dla osoby wypełniającej oświadczenie, zważywszy na rygor, pod jakim jest ono składane. Dane dotyczące wartości nieruchomości i innych praw są też zupełnie niepotrzebne, gdyż dane te można ustalić przez biegłego, a dane podane przez składającego będą zawsze oparte tylko na jego subiektywnej ocenie. Przyjęcie zaś założenia, iż wartość tych praw ma być ustalona w drodze opinii biegłego, czego na gruncie projektu ustawy nie można wykluczyć, spowodowałoby nieproporcjonalne obciążenie podmiotów obowiązanych do składania oświadczeń majątkowych.	
298	art. 49	MEN	W uzasadnieniu do projektu ustawy wskazano, że głównym celem proponowanej ustawy jest wzmocnienie transparentności polskiego państwa i ujęcie w jednym akcie prawnym zasad jawności życia publicznego dotychczas rozproszonych w kilkudziesięciu aktach prawnych. Postulat ten jest realizowany w zasadzie jedynie w odniesieniu do zasad składania oświadczeń majątkowych, rozszerzając dotychczasowy katalog osób zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych oraz wprowadzając zasadę jawności oświadczeń majątkowych i obowiązek ich publikowania. Potrzeba składania oświadczeń majątkowych przez osoby pełniące funkcje publiczne, przewidziana zresztą przez obowiązujący porządek prawny, jest poza sporem. Pomimo tego, że informacje zawarte w oświadczeniach należą do sfery prywatności chronionej przez art. 47 Konstytucji RP, to ograniczenie tej ochrony znajduje uzasadnienie w art. 31 ust. 3 w zw. z art. 51 ust. 1 Konstytucji RP. Celem obowiązującej regulacji, przewidującej składanie oświadczeń majątkowych, jest przeciwdziałanie korupcji. Można mówić o zależności między przeciwdziałaniem korupcji a wartościami konstytucyjnymi porządkiem publicznym i bezpieczeństwem państwa, takiej oto, że koniecznym warunkiem ochrony tych wartości jest wprowadzenie ustawowych rozwiązań antykorupcyjnych. Stąd też właśnie dopuszczalne jest wymaganie od niektórych osób ujawniania swojej sytuacji majątkowej. Składanie oświadczeń majątkowych otwiera pole do zasadniczych pytań: dla kogo mają być jawne oświadczenia, jakiego kręgu osób mają dotyczyć i czy powinno istnieć różnicowanie w zakresie jawności oświadczeń ze względu na pozycję w strukturach	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>państwowych. Obowiązujące regulacje powszechną jawnością (dostępne dla każdego) objęły oświadczenia tylko pewnej kategorii osób - tych, które zajmują najwyższe stanowiska w aparacie państwowym. Z reguły są to stanowiska, z którymi wiąże się władza polegająca na decydowaniu lub współdecydowaniu w sprawach istotnych interesów obywateli. A zatem uzasadniony jest wniosek, że ingerencja w sferę prywatności jest miarkowana, to znaczy, że najdalej idąca jest ograniczona tylko do najbardziej niezbędnych przypadków. Można przyjąć, że zasada proporcjonalnej ingerencji (art. 31 ust. 3 Konstytucji) w konstytucyjne prawo do prywatności jest respektowana przez obowiązujący porządek prawny, ale już projektowana ustawa z punktu widzenia ww. zasady jest nie do zaakceptowania.</p> <p>Analizując zakres podmiotów zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych w projektowanej ustawie trudno też dostrzec przejrzyste kryterium, które miało przesądzać o nałożeniu tego obowiązku na wskazanych pracowników w ramach poszczególnych instytucji np. porównując zakres zobowiązanych w instytucjach wskazanych w art. 49 pkt 54, 57 i 78 projektu - obowiązek ten został nałożony na wszystkich urzędników oraz pracowników sądów i prokuratury, na pracowników NIK ale z wyłączeniem pracowników zatrudnionych na stanowiskach administracyjnych i obsługi, natomiast w odniesieniu do członków korpusu służby cywilnej zatrudnionych w urzędach obsługujących naczelne i centralne organy administracji zespolonej obowiązek ten dotyczy kierujących komórkami organizacyjnymi lub inną wewnętrzną jednostką organizacyjną urzędu oraz ich zastępców, osób upoważnionych do wydawania decyzji administracyjnych w imieniu organu oraz zajmujących stanowiska: głównego księgowego, pełnomocnika do spraw ochrony informacji niejawnych oraz jego zastępcy, audytora wewnętrznego oraz radcy prawnego. W tym ostatnim przypadku dodatkowe wątpliwości budzi przyjęte kryterium przy zaliczeniu do tej grupy radców prawnych. Zawód radcy prawnego polega na świadczeniu pomocy prawnej, która zakłada wyłącznie pomoc w zakresie oceny prawidłowości formalnoprawnej podejmowanych działań. Pomoc ta nie ma charakteru wiążącego i nie łączy się z uprawnieniami władczymi lub z dysponowaniem środkami publicznymi. Określając krąg osób zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych należy mieć na względzie aby wszystkie osoby objęte tym obowiązkiem rzeczywiście pełniły funkcję publiczną w rozumieniu art. 61 ust. 1 Konstytucji.</p>	
299	art. 49	MSWiA	Ponownego rozważenia wymaga poszerzenie katalogu osób zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych, w szczególności o pracowników jednostek organizacyjnych, do	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>których zaliczą się także pracownicy na stanowiskach niezwiązanych z podejmowaniem decyzji, a więc w odpowiednio mniejszym stopniu zagrożonych korupcją. Takie ustalenie zakresu obowiązku składania oświadczeń majątkowych, a tym samym ingerencji w prawa i wolności obywateli, jak również nakładu pracy dla administracji, jest w niewielkim stopniu uzasadnione potrzebą zwalczania korupcji. Należy przy tym zauważyć, że jedynie w przypadku pracowników Najwyższej Izby Kontroli przewidziano wyłączenie pracowników zatrudnionych na stanowiskach administracyjnych i obsługi. Niejasne jest, dlaczego tego kryterium nie zastosowano np. do pracowników sądów, prokuratury, Policji, Straży Pożarnej i Straży Granicznej.</p> <p>Analogiczne zastrzeżenia można podnieść względem obowiązku składania oświadczeń majątkowych przez członków komisji przetargowych i osoby przygotowujące opis przedmiotu zamówienia. Planowane rozwiązanie znacznie zwiększy zakres osób objętych obowiązkiem składania oświadczeń majątkowych.</p>	
300	art. 49	MSWIA	W katalogu osób zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych proponuję uwzględnić członków Centralnej Komisji Lekarskiej oraz rejonowych komisji lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. o komisjach lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.	
301	art. 49	MSWIA	Poza projektowanymi przepisami ustawy znaleźli się: członek zarządu, skarbnik związku metropolitalnego i sekretarz związku metropolitalnego, którzy na podstawie art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim są obowiązani do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym.	
302	art. 49	MSWIA	W art. 49 projektu w oddzielnym punkcie proponuję ująć Komendanta Głównego Policji, analogicznie, jak w przypadku Komendanta Głównego Straży Granicznej w pkt 72. Komendant Główny Policji również powinien składać oświadczenie majątkowe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.	
303	art. 49	MSWIA	W odrębnym punkcie art. 49 projektu proponuję wskazać, że Komendantowi Głównemu Policji oświadczenia majątkowe składają: Komendant Centralnego Biura Śledczego Policji, komendanci wojewódzcy Policji, Komendant Stołeczny Policji, Komendant-Rektor Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, dyrektor Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji i komendanci szkół policyjnych i ich zastępcy.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			Na dalszym etapie prac legislacyjnych proponuję uwzględnić również Komendanta Biura Spraw Wewnętrznych Policji, ustanawianego w projekcie ustawy o zmianie ustawy o niektórych uprawnieniach pracowników urzędu obsługującego ministra spraw wewnętrznych oraz funkcjonariuszy i pracowników urzędów nadzorowanych przez tego ministra oraz niektórych innych ustaw.	
304	art. 49	MSWIA	<p>Art. 49 projektu ustawy należy dostosować do struktury organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, a więc wskazać należy Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej i jego zastępców, komendantów wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej i ich zastępców, komendantów powiatowych (miejskich) Państwowej Straży Pożarnej i ich zastępców, dyrektora instytutu badawczego Państwowej Straży Pożarnej i jego zastępców, dyrektora Centralnego Muzeum Pożarnictwa i jego zastępców, komendantów szkół Państwowej Straży Pożarnej, w tym Rektora-Komendanta Szkoły Głównej Służby Pożarniczej, i ich zastępców.</p> <p>W przypadku Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej i jego zastępców powinni oni składać oświadczenie majątkowe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, komendanci wojewódzcy i ich zastępcy, dyrektor instytutu badawczego i jego zastępcy, dyrektor Centralnego Muzeum Pożarnictwa i jego zastępcy, komendanci szkół Państwowej Straży Pożarnej, w tym Rektor-Komendant Szkoły Głównej Służby Pożarniczej, i ich zastępcy, powinni składać oświadczenie majątkowe Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej, zaś komendanci powiatowi (miejscy) Państwowej Straży Pożarnej i ich zastępcy, komendantowi wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej.</p>	
305	art. 49	RCL	Przy analizie przepisu art. 49 projektu zwraca uwagę przede wszystkim jego obszerność i wskazanie, jako zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych bardzo dużej liczby osób (ich kategorie wyliczono w 108 punktach, przy czym niektóre z punktów zawierają zbiorcze ujęcie kilku kategorii) o bardzo zróżnicowanym statusie: od osób sprawujących funkcję różnego rodzaju organów władzy publicznej do pracowników urzędów obsługujących te organy, co będzie wymagało wykazania w uzasadnieniu zgodności z zasadą proporcjonalności (art. 31 ust. 3 Konstytucji RP).	
306	art. 49	RCL	Wśród osób zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych wymieniono m.in. pracowników Policji, ale nie wymieniono np. pracowników Straży Granicznej, o których jest mowa w ustawie o Straży Granicznej. Kwestia ta wymaga wyjaśnienia z uwzględnieniem zasady równego traktowania.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
307	art. 49	MZ	Katalog osób obowiązanych do złożenia oświadczenia majątkowego zawarty w art. 49 projektu ustawy wydaje się zbyt szeroki. Nakładanie tego obowiązku m.in. na szeregowych pracowników sądów powszechnych, administracyjnych czy prokuratury jest nieuzasadnione. Stworzenie de facto bogatej bazy składników majątkowych kilkuset tysięcy osób (aktualnie ok. 500 tys. osób jest obowiązanych do składania oświadczeń majątkowych) i udostępnienie jej może spowodować powstanie innych skutków niż zamierzone. Może stanowić cenne źródło informacji wykorzystywanych na potrzeby dokonywania czynów zabronionych (tu: np. przestępstw przeciwko mieniu). Jeżeli miałby pozostać tak szeroki katalog osób proponuję rozważyć dodanie do katalogu osób obowiązanych do złożenia oświadczenia majątkowego – osób kierujących instytucjami badawczymi.	
308	art. 49 pkt 29	MSWIA	Wyjaśnienia i ewentualnego doprecyzowania w przepisie wymaga, co projektodawca rozumie pod podjęciem „naczelnego organu administracji” w art. 49 pkt 29 projektu, gdyż pojęcie to ma różne znaczenie w poszczególnych gałęziach prawa. Dookreślenie w tej kwestii wydaje się o tyle zasadne, iż przepis rodzi bezpośredni obowiązek po stronie osoby pełniącej funkcję takiego organu.	
309	art. 49 pkt 52	MON	W art. 49 pkt 52 projektu ustawy proponuje się nadać następujące brzmienie: „52) oficer zawodowy oraz podoficer pełniący zawodową służbę wojskową w organach finansowych i logistycznych – Ministrowi Obrony Narodowej za pośrednictwem Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej;” Zapis w projekcie ustawy spowoduje nieuzasadnione rozszerzenie obowiązku składania oświadczeń o stanie majątkowym na żołnierzy, którzy nie mają wpływu na wydatkowanie środków publicznych. Obecnie obowiązkiem tym objęci są oficerowie oraz pełniący służbę w organach logistycznych i finansowych podoficerowie, łącznie około 28 000 osób. Zapis w projekcie zwiększy tę grupę do 100 000 osób, a w kolejnych latach (przy planowanym zwiększeniu Sił Zbrojnych) nawet do 120 000 i obejmie stanowiska takie jak strzelec, działonowy operator, kierowca, patrolowy itp. Jednocześnie żołnierze Żandarmerii Wojskowej są żołnierzami zawodowymi, więc nie ma potrzeby w tym miejscu specjalnie ich wyszczególniać.	
310	art. 49 pkt 53	SSC	Biorąc pod uwagę właściwość Szefa Służby Cywilnej, jego kompetencja w zakresie otrzymywania od dyrektorów generalnych urzędów oświadczeń majątkowych może dotyczyć jedynie tych dyrektorów generalnych, o których mowa w art. 25 ustawy o służbie cywilnej	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>(dyrektorzy generalni urzędów administracji rządowej). Stanowiska dyrektorów generalnych urzędów istnieją również w urzędach i instytucjach, które umiejscowione są poza strukturami administracji rządowej. Zaliczyć do nich należy stanowisko dyrektora generalnego w Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, o którym mowa w § 2 pkt 4 lit. a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 lutego 2010 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej zatrudnionych w urzędach administracji rządowej i pracowników innych jednostek (Dz. U. poz. 134, z późn. zm.), czy dyrektora generalnego Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w zarządzeniu Prezydenta RP z dnia 11 grudnia 2015 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. poz. 300). W związku z tym, projekt ustawy powinien zostać uzupełniony o wskazanie organów właściwych do otrzymywania oświadczeń majątkowych od dyrektorów generalnych urzędów niebędących członkami korpusu służby cywilnej.</p>	
311	art. 49 pkt 54	MGM	<p>Nie jest jasne czy pojęcie "osoba kierująca komórką organizacyjną lub inną wewnętrzną jednostką organizacyjną urzędu obsługującego naczelne lub centralne organy administracji rządowej lub organy rządowej administracji zespolonej i organy niezespolonej administracji rządowej oraz jej zastępca" obejmuje również naczelnika wydziału jednostki równorzędnej) np. pracownika kierującego zespołem lub samodzielny stanowiskiem.</p> <p>Przepis nie precyzuje także czy ma obejmować osoby zajmujące w urzędzie stanowiska kierownicze na zastępstwo albo czas nieobecności danej osoby.</p>	
312	art. 49 pkt 54	MON	<p>W art. 49 pkt 54 projektu ustawy proponuje się nadać brzmienie:</p> <p>„54) urzędnik służby cywilnej, członek korpusu służby cywilnej otrzymujący wynagrodzenie zasadnicze w wysokości odpowiadającej trzykrotności kwoty bazowej członków korpusu służby cywilnej, członek korpusu służby cywilnej zatrudniony w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych lub w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej, (...);”.</p> <p>Proponuje się utrzymać obowiązek składania oświadczeń majątkowych przez tych członków korpusu służby cywilnej, którzy są najlepiej opłacani, przy czym kryterium otrzymywanego wynagrodzenia powinno zostać w ustawie jednoznacznie i czytelnie ustalone dla wszystkich (mnożnik 3.0).</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
313	art. 49 pkt 54	SSC	<p>Zgodnie z art. 49 pkt 54 projektu ustawy zobowiązany do złożenia oświadczenia majątkowego jest m.in. urzędnik służby cywilnej. Przepis ten nie uwzględnia obowiązku składania oświadczeń majątkowych przez pracownika służby cywilnej, co stanowi istotne zawężenie kręgu osób zobowiązanych w tym zakresie - w stosunku do obecnie obowiązującej ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne. Różny status członków korpusu służby cywilnej nie wpływa bezpośrednio na zajmowane w urzędzie stanowiska pracy. W związku z tym, zarówno urzędnicy jak i pracownicy służby cywilnej mogą wykonywać takie same zadania, mieć zbliżony zakres odpowiedzialności i ten sam poziom samodzielności. Dlatego też wydaje się, że właściwym kryterium decydującym o obowiązku składania oświadczeń majątkowych w korpusie służby cywilnej powinien być charakter zajmowanego stanowiska pracy a nie status pracownicy jej członków. Jednocześnie należy zauważyć, że znajdujące się w treści art. 49 pkt 54 określenie ".. inną wewnętrzną jednostką organizacyjną urzędu .." jest nieprecyzyjne i budzi wątpliwości jakie jednostki organizacyjne urzędu projektodawca chciał ująć w tym sformułowaniu.</p>	
314	art. 49 pkt 54	MSZ	<p>Z punktu widzenia służby zagranicznej, proponuje się w art. 49 pkt 54 rozszerzenie katalogu osób obowiązanych do złożenia oświadczenia majątkowego o członków służby zagranicznej, którym nadano stopnie dyplomatyczne, z uwagi na pełnienie przez nich szczególnie istotnej roli z punktu widzenia interesów Państwa. W obecnym brzmieniu projektu ustawy tylko dyplomaci będący urzędnikami służby cywilnej byłiby obowiązani do składania oświadczeń, a nie wszystkie osoby posiadające stopnie dyplomatyczne. Obok wskazanego pełnomocnika ds. ochrony informacji niejawnych oraz jego zastępcy zasadnym jest rozszerzenie ww. katalogu na innych pełnomocników ministra z uwagi na szczególną rolę, jaką pełnią.</p>	
315	art. 49 pkt 54	MZ	<p>Warto rozważyć dokonanie w art. 49 pkt 54 projektu ustawy ujednoczenia w zakresie nazewnictwa stanowisk w stosunku do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie określenia stanowisk urzędniczych, wymaganych kwalifikacji zawodowych, stopni służbowych urzędników służby cywilnej, mnożników do ustalania wynagrodzenia oraz szczegółowych zasad ustalania i wypłacania innych świadczeń przysługujących członkom korpusu służby cywilnej (Dz. U. poz.125). Stanowiska „(...) osoby kierującej komórką organizacyjną lub inną wewnętrzną jednostką organizacyjną urzędu (...)” nie są przewidziane w przywołanym wyżej rozporządzeniu.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>Ponadto w art. 49 pkt 54 projektu ustawy obowiązano do składania oświadczenia o stanie majątkowym audytora wewnętrznego zatrudnionego w jednostce, nie wskazując innych osób pełniących funkcje o charakterze kontrolnym np. kontrolerów wewnętrznych, inspektorów, jak również osoby zatrudnione w urzędach centralnych o charakterze inspekcyjnym np. inspektorzy zatrudnieni w Głównym Inspektoracie Farmaceutycznym i Głównym Inspektoracie Sanitarnym, czy inspektorzy Urzędu Dozoru Technicznego – mimo jednoczesnego wykazania kontrolerów inspekcji pracy czy kontrolerów NIK-u.</p>	
316	art. 49 pkt 54a (nowy) i art. 61 ust. 2	MON	<p>W odniesieniu do rozwiązań wskazanych w zakresie trybu składania i jawności oświadczeń majątkowych Ministerstwo Obrony Narodowej proponuje, aby osoby zatrudnione w urzędzie obsługującym Ministra Obrony Narodowej składały oświadczenia majątkowe bezpośrednio Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego z wyłączeniem ich ujawniania na stronach Biuletynu Informacji Publicznej.</p> <p>Wobec tego, proponuje się w art. 49 po pkt 54 dodać pkt 54a w brzmieniu: „54a) urzędnik służby cywilnej. członek korpusu służby cywilnej oraz pracownik zatrudniony w urzędzie obsługującym Ministra Obrony Narodowej - Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego;”.</p> <p>Ponadto w art. 61 ust. 2 do katalogu podmiotów, których oświadczeń majątkowych nie ujawnia i nie publikuje się proponuje się dodać grupę wskazaną w proponowanym art. 49 pkt 54a.</p> <p>Za uzasadnieniem powyższego rozwiązania przemawia fakt, iż upublicznienie oświadczeń majątkowych na stronach BIP osób cywilnych zatrudnionych w resorcie obrony narodowej zagraża bezpieczeństwu państwa. Po pierwsze, trzeba wskazać, iż na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2016, poz. 1167, z późn.zm.) dane dotyczące sytuacji majątkowej podlegają ochronie przed ujawnieniem. Odnosi się to do danych zawartych w ankiecie bezpieczeństwa, którą wypełniają osoby poddawane poszerzonemu postępowaniu sprawdzającemu, w celu uzyskania poświadczenia bezpieczeństwa uprawniającego do dostępu do informacji niejawnych o najwyższych klauzulach ("tajne" i „ściśle tajne”).</p> <p>Analiza przepisów ustawy o ochronie informacji niejawnych oraz zapisów projektowanej ustawy pozwala stwierdzić, iż co do zasady osoby, które składają ankietę bezpieczeństwa</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>osobowego są zarazem osobami podlegającymi obowiązkowi składania oświadczeń majątkowych.</p> <p>Ponadto zakres informacji o sytuacji majątkowej zamieszczanych w ankiecie bezpieczeństwa jest tożsamy z zakresem danych, które według projektu ustawy o oświadczeniach o stanie majątkowym osób pełniących funkcje publiczne mają być w zamieszczane w oświadczeniu majątkowym.</p> <p>Na mocy przepisów ustawy o ochronie informacji niejawnych ankietę bezpieczeństwa, po jej wypełnieniu, stanowi tajemnicę prawnie chronioną i w przypadku poszerzonego postępowania sprawdzającego podlega ochronie przewidzianej dla informacji niejawnych o klauzuli tajności „poufne”. Oznacza to m.in. zakaz upubliczniania danych zawartych w ankiecie. Ratio legis powyższego rozwiązania stanowią nie tylko względy ochrony danych osobowych, ale również względy bezpieczeństwa informacji niejawnych oraz w konsekwencji także bezpieczeństwa państwa.</p> <p>Wskazane unormowanie ustawy o ochronie informacji niejawnych i jego cel zostało pominięte (zignorowane) przez projektodawcę, skoro w odniesieniu do tych samych danych o stanie majątkowym, składanych w zasadzie przez te same osoby, projektodawca przewiduje ich upublicznienie.</p> <p>Dodatkowo należy wskazać, iż ujawnienie informacji dotyczących stanu majątkowego osób cywilnych zatrudnionych w resorcie obrony narodowej ma walor informacyjny również w odniesieniu do służb wywiadowczych państw obcych.</p> <p>Ze względu na zagrożenie oddziaływaniem wyszkolonych w zakresie manipulacji służb innych państw uzasadnione jest odstąpienie od wymogu publikowania oświadczeń o stanie majątkowym osób zatrudnionych w resorcie obrony narodowej.</p>	
317	art. 49 pkt 55-57	MS	<p>Oświadczenie majątkowe jest obowiązany złożyć urzędnik oraz pracownik Sądu Najwyższego – Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, urzędnik oraz pracownik sądu administracyjnego – właściwemu prezesowi sądu, urzędnik oraz pracownik sądu powszechnego i prokuratury – odpowiednio właściwemu dyrektorowi sądu albo kierownikowi właściwej jednostki organizacyjnej prokuratury. Projektowany przepis wydaje się wymagać ograniczenia jego zakresu podmiotowego analogicznie jak ma to miejsce w art. 49 pkt 78 projektu, zgodnie z którym oświadczenie składają pracownicy Najwyższej Izby Kontroli z wyłączeniem pracowników zatrudnionych na stanowiskach administracyjnych i obsługi.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
318	art. 49 pkt 55, 56 i 57	MZ	Nie jest jasne, z jakich powodów w art. 49 pkt 55, 56 i 57 projektu ustawy użyto sformułowania „oraz pracownik”, co może oznaczać wszystkich pracowników, łącznie z personelem sprzątającym i technicznym, natomiast w art. 49 pkt 62, 64 i 66 projektu ustawy wyłączono pracowników „pełniących wyłącznie czynności usługowe”. Ta niejasna nierówność pracowników występuje także w innych punktach art. 49.	
319	art. 49 pkt 63	MON	Proponuje się, aby oświadczenia majątkowe Szefa SKW oraz jego zastępców składane były Ministrowi Obrony Narodowej, co byłoby zbieżne z systematyką ustawy o SKW oraz SWW, w której większość uprawnień w zakresie nadzoru nad działalnością SKW zostało przyznane Ministrowi Obrony Narodowej.	
320	art. 49 pkt 73	MSWIA	W art. 49 w pkt 73 nie określono, komu składają oświadczenie majątkowe funkcjonariusze Straży Granicznej pełniący służbę w Komendzie Głównej Straży Granicznej. Proponuję doprecyzować, że składają je Komendantowi Głównemu Straży Granicznej.	
321	art. 49	MS	W projektowanym art. 49 ustawy wśród podmiotów zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych nie uwzględniono ławników. Tymczasem w myśl art. 2 ust. 1 pkt 9 projektu osobą pełniącą funkcję publiczną jest osoba, o której mowa w art. 115 § 19 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137, z późn. zm.). Zgodnie zaś z art. 115 § 13 pkt 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny ławnik jest osobą pełniącą funkcje publiczne. Dostrzegając istotny wpływ tych osób na wydawanie przez sądy orzeczeń, należałoby rozważyć uzupełnienie niniejszego przepisu poprzez zobowiązanie ławnika do składania oświadczeń majątkowych. Ponadto należy rozważyć dodanie do katalogu osób obowiązanych do złożenia oświadczenia majątkowego dyrektorów zakładów poprawczych oraz schronisk dla nieletnich. Do zadań dyrektora zakładu dla nieletnich należy między innymi kierowanie zakładem, sprawowanie nadzoru pedagogicznego, zapewnienie warunków niezbędnych do realizacji zadań zakładu. Zakres pełnionych przez niego obowiązków oraz wysoka odpowiedzialność dotycząca ich wykonywania zdają się uzasadniać proponowaną regulację.	
322	art. 49 pkt 74	MS	Zgodnie z art. 49 pkt 74 projektu oświadczenie majątkowe jest obowiązany złożyć funkcjonariusz Służby Więziennej – kierownikowi jednostki, w której pełni służbę, zaś kierujący jednostką organizacyjną Służby Więziennej i jego zastępca – Dyrektorowi Generalnemu Służby Więziennej, a Dyrektor Generalny Służby Więziennej – Ministrowi Sprawiedliwości. Należy zauważyć, iż projektowany przepis powinien przewidywać składanie	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			oświadczeń majątkowych przez funkcjonariuszy Służby Więziennej kierownikowi jednostki organizacyjnej, w której pełnią służbę, zaś przez kierujących jednostką organizacyjną Służby Więziennej i jego zastępcę – wyższemu przełożonemu, nie zaś – jak jest obecnie – Dyrektorowi Generalnemu Służby Więziennej. Projektowana regulacja nie uwzględnia bowiem struktury wyższych stanowisk kierowniczych w Służbie Więziennej, w ramach której dyrektorzy aresztów śledczych i zakładów karnych oraz ich zastępcy powinni składać oświadczenia majątkowe właściwym dyrektorom okręgowym Służby Więziennej.	
323	art. 49 pkt 77	MS	<p>1) Zgodnie z art. 49 pkt 77 projektu oświadczenie majątkowe jest obowiązany złożyć Ministrowi Sprawiedliwości syndyk, tymczasowy nadzorca sądowy albo zarządca przymusowy, komornik sądowy, asesor komorniczy, notariusz, zastępca notarialny. W niniejszym przepisie nie wymieniono funkcji nadzorca i zarządcy w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 12 lipca 2017 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. poz. 1508). Wątpliwości budzi także konieczność składania przez osoby posiadające licencję doradcy restrukturyzacyjnego oświadczeń majątkowych w związku z pełnieniem wymienionych funkcji w każdym postępowaniu sądowym. Osoby posiadające licencję doradcy restrukturyzacyjnego mogą być bowiem powołane do pełnienia funkcji syndyka, zarządcy czy nadzorca sądowego w wielu postępowaniach jednocześnie. Może zatem wystąpić sytuacja, w której np. osoba składająca corocznie oświadczenie majątkowe z racji pełnienia funkcji syndyka w jednym postępowaniu upadłościowym, będzie dodatkowo obowiązana w tym samym czasie do złożenia takiego oświadczenia np. z tytułu objęcia funkcji w innych postępowaniach upadłościowych lub restrukturyzacyjnych. W praktyce bowiem nie są odosobnione przypadki jednoczesnego pełnienia przez jedną osobę tych funkcji nawet w kilkudziesięciu sprawach. Podkreślić bowiem trzeba, że obecnie uprawnionych do wykonywania praw wynikających z licencji doradcy restrukturyzacyjnego jest 1136 osób. Na koniec III kwartału 2017 r. w sądach prowadzonych było zaś ok. 11.400 postępowań upadłościowych i restrukturyzacyjnych. Wydaje się zatem, że projektowane rozwiązanie prowadzić może do zbędnego mnożenia oświadczeń składanych przez te osoby.</p> <p>2) Ponadto mając na uwadze, iż zgodnie z art. 49 pkt 77 projektu oświadczenie majątkowe jest obowiązany złożyć między innymi komornik sądowy oraz asesor komorniczy, należy zauważyć, iż stosownie do art. 100 projektu uchylone mają zostać przepisy art. 16 ust. 2-7 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2017 poz. 1277,</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>z późn. zm.), dalej „u.k.s.e.”, dotyczące obowiązku składania przez komorników sądowych oświadczeń majątkowych. Niniejszy obowiązek ma być realizowany na podstawie art. 49 pkt 77 projektowanej ustawy. Z uwagi na dotychczasową rolę doświadczenie prezesów sądów apelacyjnych oraz kolegiów sądów apelacyjnych w zakresie dotyczącym odbierania oraz analizy oświadczeń majątkowych komorników sądowych, jak i potrzebę właściwej realizacji niniejszego obowiązku, należy poddać pod rozwagę, aby komornik sądowy i asesor komorniczy składali Ministrowi Sprawiedliwości oświadczenia za pośrednictwem prezesów sądów apelacyjnych. Powyższa propozycja uwzględni w szczególności aktualny status asesorów komorniczych. W świetle art. 32 ust. 3 u.k.s.e. asesora komorniczego powołuje prezes właściwego sądu apelacyjnego na wniosek zainteresowanego kandydata i po uzyskaniu opinii właściwej izby komorniczej. Prezes sądu apelacyjnego ma określone przepisami art. 32a ust 1 i art 32b ust 1 u.k.s.e. kompetencje w stosunku do asesorów komorniczych (uprawnienie do ich powoływania, ale także możliwość – odpowiednio – zawieszania w czynnościach asesora komorniczego oraz odwoływania z zajmowanego stanowiska). Alternatywnym rozwiązaniem może być przyznanie Ministrowi Sprawiedliwości uprawnienia do upoważnienia prezesów sądów apelacyjnych do analizy składanych oświadczeń majątkowych na podstawie art. 62 ust. 1 projektu. Literalne brzmienie tego przepisu wskazuje na obligatoryjny charakter analizy oświadczeń we wskazanym ustawą terminie. Tymczasem z uwagi na ilość komorników sądowych i asesorów komorniczych dokonywanie takiej analizy bezpośrednio przez Ministra Sprawiedliwości bez możliwości udziału w tym procesie szczebla pośredniego (prezesów sądów apelacyjnych) mogłoby rodzić problemy natury organizacyjnej i wymagałoby odpowiedniego zabezpieczenia etatów i środków finansowych na ten cel.</p>	
324	art. 49 pkt 87	MSWIA	<p>Na podstawie art. 49 pkt 87 projektu przewodniczący rady gminy (miasta), przewodniczący rady powiatu albo przewodniczący sejmiku województwa składa oświadczenia majątkowe odpowiednio właściwemu wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta), staroście, marszałkowi województwa. Należy jednak wskazać, że rada gminy, powiatu, jak i sejmik województwa są organami kontrolnymi wobec wójta, zarządu powiatu oraz zarządu województwa. Wydaje się, że należałoby pozostawić obecne rozwiązanie w tym zakresie, a mianowicie, aby przewodniczący rady gminy, rady powiatu albo sejmiku województwa składał oświadczenie majątkowe wojewodzie.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
325	art. 49 w pkt 92	MRPPS	do art. 49 pkt 92 projektu - nie wskazano komu zobligowani w tym przepisie mają złożyć oświadczenie majątkowe;	
326	art. 49 w pkt 92	MSWIA	W art. 49 w pkt 92 nie wskazano, komu składają oświadczenia majątkowe osoby wymienione w tym przepisie.	
327	art. 49 pkt 98	MSWIA	W art. 49 pkt 98 projektu wydaje się wymagać doprecyzowania, że przepis ten dotyczy spółki z udziałem jednostki samorządu terytorialnego, w której jednostka samorządu terytorialnego posiada decydujący wpływ na działalność spółki.	
328	art. 49 pkt 102 i 103	MZ	Zgodnie z art. 49 pkt 102 i 103 projektu ustawy konsultanci w ochronie zdrowia (konsultanci krajowi, wojewódzcy oraz wojskowej służby zdrowia) są obowiązani do składania oświadczeń w trybie art. 8c i nast. ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o konsultantach w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2017 r. poz. 890). W związku z tym oraz faktem braku w projekcie ustawy przepisów derogacyjnych bądź też zmieniających przepisy ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o konsultantach w ochronie zdrowia, zachodzi wysokie prawdopodobieństwo podwójnego unormowania tej materii i powstania kolizji norm prawnych. Ponadto, należy zauważyć, że jakiegokolwiek próby dalszego rozbudowywania katalogu obowiązków informacyjnych nakładanych na konsultantów w ochronie zdrowia mogą spowodować ich rezygnację z tych funkcji, co w konsekwencji może mieć poważny, negatywny wpływ na ochronę zdrowia w dziedzinach przez nich reprezentowanych.	
329	art. 49 pkt 107	MKDN	W art. 49 pkt 107 należy rozważyć zasadność umieszczenia pośród osób zobowiązanych do składania oświadczeń osoby kierującej państwową instytucją filmową i zastępcy takiej osoby. Wprawdzie nadal obowiązuje ustawa z dnia 16 lipca 1987 r. o państwowych instytucjach filmowych, niemniej w oparciu o jej przepisy wszystkie dotychczasowe państwowe instytucje filmowe zostały przekształcone lub zlikwidowane, a zatem obecnie nie funkcjonują żadne tego typu podmioty.	
330	art. 49 pkt. 107	MZ	Przepis art. 49 pkt. 107 projektu ustawy określa obowiązek złożenia oświadczenia majątkowego, m.in. przez osobę kierującą (i jej zastępcę) samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej — właściwemu organowi założycielskiemu. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1638, z późn. zm.) posługuje się pojęciem „podmiot tworzący” (którym jest odpowiedni podmiot albo organ), a nie „organ założycielski”. W przypadku samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, dla których podmiotem tworzącym jest minister, można w prosty sposób uznać, że jest on „organem założycielskim”.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			Natomiast w przypadku samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej utworzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (zdecydowana większość spzoz), tj. przez ogół mieszkańców gminy, powiatu, czy województwa, ww. prostego założenia nie da się zastosować. Z uwagi na powyższe proponuję rozważyć zmianę brzmienia omawianego przepisu, tak aby jednoznacznie z niego wynikało, któremu organowi jednostki samorządu terytorialnego (zarządowi albo radzie, względnie sejmikowi) osoba kierująca samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej (i jej zastępca) ma składać ww. oświadczenie.	
331	art. 49 pkt 108	ME	Pragnę zwrócić uwagę, że nałożenie na osoby biorące udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego obowiązku składania oświadczeń majątkowych może spowodować spowolnienie przeprowadzania takich postępowań. Już bowiem obecnie sfera ta jest wysoce sformalizowana.	
332	art. 49 pkt 108	MSWIA	Ponownego rozważenia wymaga zasadność i racjonalność zobowiązania w art. 49 w pkt 108 w lit. a do składania oświadczeń majątkowych członków komisji przetargowej, osób przygotowujących opis zamówienia lub biegłych. Należy bowiem wskazać, iż w praktyce funkcjonowania urzędów osobami wymienionymi w tym przepisie są często szeregowi pracownicy merytoryczni, także spoza korpusu Służby Cywilnej, a biegłymi przeważnie doradcy zewnętrzni. Nałożenie nadmiernie rygorystycznych obowiązków sporządzania oświadczeń majątkowych, a szczególnie ich publikacji, może spowodować istotne problemy z pozyskaniem osób chętnych do sprawowania tych funkcji. Zauważyć przy tym należy, że zaproponowany krąg osób jest niepełny, gdyż nie obejmuje osób dokonujących kontroli postępowań o udzielenie zamówienia publicznego oraz biegłych powoływanych w tych kontrolach.	
333	art. 49 pkt 108	MŚ	1) W art. 49 pkt 108 lit. b projektu ustawy niezrozumiałą jest termin „wsparcie finansowe”. Z uwagi na charakter oświadczeń majątkowych - składanych pod rygorem odpowiedzialności karnej - przepis dotyczący osób zobowiązanych do składania takich oświadczeń powinien być na tyle precyzyjny, aby nie wywoływał wątpliwości co do konieczności jego stosowania. Zgodnie z § 6 Zasad techniki prawodawczej przepisy ustawy redaguje się tak, aby dokładnie i w sposób zrozumiały dla adresatów zawartych w nich norm wyrażały intencję prawodawcy. W mojej ocenie takiego wymogu nie spełnia termin „wsparcie finansowe”. Termin ten nie został w żaden sposób zdefiniowany. Należy dla przykładu wskazać, iż Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r. poz. 519, z późn. zm.) udziela dofinansowania w formach w niej wskazanych. Natomiast w postępowaniach dotyczących udzielenia dofinansowania zaangażowani są prawie wszyscy pracownicy NFOŚiGW z wyłączeniem pracowników wykonujących wyłącznie czynności usługowe (sprzątaczkę, pracownicy ochrony, kierowcy, itp.). Przyjęcie, iż termin „wsparcie finansowe” obejmuje swoim zakresem termin „udzielanie dofinansowania”, nakładałoby na tych pracowników NFOŚiGW obowiązek składania oświadczeń majątkowych. W mojej ocenie obowiązek ten nie byłby adekwatny do wagi wykonywanych przez te osoby czynności i spraw, w których będą uczestniczyły. Ponadto, nałożony art. 62 ust. 1 i 3 projektu ustawy na osobę uprawnioną do odebrania oświadczenia obowiązek analizy zawartych w nich informacji, w przypadku kilkuset pracowników NFOŚiGW zobowiązanych do składania takich oświadczeń (przy założeniu, iż w terminie wsparcia wpisuje się udzielenie dofinansowania), miałby duży wpływ na funkcjonowanie Zarządu (Prezesa Zarządu), który musiałby takiej analizy dokonywać.</p> <p>2) Wskazać też należy, iż zmuszenie biegłych, na podstawie art. 49 pkt 108 lit. a projektu ustawy, powołanych przez zamawiającego, do składania oświadczeń majątkowych, które staną się publiczne, w praktyce może spowodować, iż nikt nie będzie chciał takiej funkcji pełnić.</p>	
334	art. 49 pkt 108	MZ	<p>Wprowadzenie obowiązku składania oświadczenia majątkowego, od osób biorących udział w postępowaniach o zamówienie publiczne (art. 49 pkt 108 projektu ustawy) może skutkować sytuacją, w której jednostkom publicznym będzie znacznie trudniej zatrudnić do pracy wysokiej klasy ekspertów z uwagi na ich niechęć do publikowania swojego stanu majątkowego co w ocenie tych osób może naruszać ich prywatność. Natomiast może to również spowodować sytuację, w której już zatrudnieni wysokiej klasy specjaliści, w celu uniknięcia składania powyższego oświadczenia, zrezygnują z pracy w jednostce publicznej.</p>	
335	art. 49 pkt 108	NIK	<p>Należy rozważyć czy intencją projektodawcy było wyłączenie z obowiązku składania oświadczeń majątkowych osób biorących udział w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych, które nie pozostają z zamawiającym w stosunku pracy, lecz innym, np. wykonują czynności na podstawie umowy cywilnoprawnej. Taka wątpliwość wiąże się użyciem w art. 49 pkt 108 projektu wyrażenia „zatrudniony”.</p>	
336	art. 50	MZ	<p>W świetle zaś art. 50 projektu ustawy w części o jawności oświadczeń majątkowych, ujawnieniu podlegałyby dane osób najbliższych oraz osób trzecich niebędące osobą</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			obowiązaną do złożenia oświadczenia majątkowego oraz jego małżonka. Projektowana ustawa nie przewiduje również możliwości tzw. anonimizacji danych pozwalających na identyfikację osób innych niż zobowiązany do złożenia oświadczenia majątkowego co byłoby rekomendowanym działaniem. Dlatego też należy doprecyzować przedmiotowy przepis.	
337	art. 50	GIODO	<p>Generalny Inspektor podtrzymuje uwagi wyrażone w piśmie z dnia 6 listopada 2017 r. (punkt IV), w szczególności biorąc pod uwagę okoliczność, iż w porównaniu z poprzednią wersją projektu, zakres podmiotowy regulacji uległ poszerzeniu. Zaproponowany w art. 50 projektu katalog osób obowiązanych do składania oświadczenia majątkowego zawiera 117 kategorii podmiotów. Przyjęcie projektowanych przepisów w obecnym kształcie oznaczać będzie ograniczenie konstytucyjnie gwarantowanego prawa do prywatności (art. 47 Konstytucji RP) oraz prawa do autonomii informacyjnej jednostki (art. 51) na niezwykle szeroką, niespotykaną dotąd skalę.</p> <p>Trybunał Konstytucyjny w swym orzecznictwie wielokrotnie wskazywał, że art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej precyzyjnie określa przesłanki dopuszczalności ograniczeń w korzystaniu z wolności i praw jednostki. Należą do nich: a) ustawowa forma ograniczeń, b) funkcjonalny związek ograniczenia z realizacją wartości wskazanych enumeratywnie w art. 31 ust. 3 Konstytucji, c) istnienie konieczności ograniczeń, przy braku innych środków skutecznie służących temu celowi, d) zakaz naruszania istoty danej wolności lub prawa (wyrok z dnia 15 grudnia 2004 r. K. 2/2004 OTK ZU 2004/11A poz. 117; por. też np. wyrok z dnia 29 czerwca 2001 r. K. 23/2000 OTK ZU 2001/5 poz. 124, wyrok z dnia 12 stycznia 2000 r. P. 11/98 OTK ZU 2000/1 poz. 3).</p> <p>Również w wyroku z dnia 20 listopada 2002 r. o sygn. K. 41/2002 Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż wkroczenie w prywatność jednostki jest działaniem konstytucyjnym, o ile jest konieczne dla osiągnięcia wskazanych w cytowanym wyżej przepisie celów, które jedynie są władne uzasadnić naruszenie praw i wolności jednostki i przy tym jest środkiem najmniej dotkliwym dla osoby, której wolność lub prawo doznaje ograniczenia.</p> <p>Nie można także, wymieniając liczne w powyższej materii orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, pominąć wyroku z dnia 12 grudnia 2005 r. (sygn. K 32/2004), w którym stwierdzono, iż ustawodawca, konstruując przepis, który ingeruje w sferę prywatności jednostki, musi uwzględnić tak zasady przyzwoitej legislacji (w tym zasadę dookreśloności i konkretności), jak i rozważyć proporcjonalność zastosowanego środka. Nie wystarczy, aby</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>zamierzone środki sprzyjały zamierzonym celom, ułatwiały ich osiągnięcie, albo były wygodne dla władzy, która ma je wykorzystać do osiągnięcia tych celów. Środki te, jak dalej stwierdził Trybunał, powinny być godne państwa określanego, jako demokratyczne i prawne. Pamiętać przy tym należy, że wskazane środki o tyle tylko mogą być uznane za usprawiedliwione, o ile ich własnym celem jest obrona wartości demokratycznego państwa prawnego. Minimalnym wymogiem konstytucyjnym jest to, aby przeszły one test „konieczności w demokratycznym państwie prawnym”. Nie wystarczy zatem sama celowość, pożyteczność, czy łatwość posługiwania się tym środkiem. Bez znaczenia jest także – na co Trybunał Konstytucyjny zwrócił szczególną uwagę – argument porównawczy, że podobne środki w ogóle stosowane bywają w innych państwach.</p> <p>Jakkolwiek osoby pełniące określone funkcje publiczne, obejmując takie funkcje godzą się na utratę w pewnym zakresie swego prawa do prywatności, to zastanowić się należy, po pierwsze – nad spełnieniem w tym przypadku konstytucyjnych wymogów art. 31 ust. 3, a także – czy wszystkie osoby o których mowa w projekcie ustawy można rzeczywiście uznać za „osoby pełniące funkcje publiczne”. Art. 2 ust. 1 pkt 10 projektu, definiując pojęcie „osoby pełniące funkcję publiczną” odwołuje się do art. 115 §19 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137), zgodnie z którym osobą pełniącą funkcję publiczną jest funkcjonariusz publiczny, członek organu samorządowego, osoba zatrudniona w jednostce organizacyjnej dysponującej środkami publicznymi, chyba że wykonuje wyłącznie czynności usługowe, a także inna osoba, której uprawnienia i obowiązki w zakresie działalności publicznej są określone lub uznane przez ustawę lub wiążącą Rzeczpospolitą Polską umowę międzynarodową. Jak zauważył Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 20 marca 2006 r., chodzi o takie stanowiska i funkcje, których sprawowanie jest równoznaczne z podejmowaniem działań wpływających bezpośrednio na sytuację prawną innych osób lub łączy się co najmniej z przygotowaniem decyzji dotyczących innych podmiotów. Spod zakresu funkcji publicznej wykluczone są zatem takie stanowiska, choćby pełnione w ramach organów władzy publicznej, które mają charakter usługowy lub techniczny (K 17/05).</p> <p>Jednocześnie należy zauważyć, iż projektodawca już teraz powinien brać pod uwagę przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, przede wszystkim zaś dokonać oceny skutków dla ochrony danych (privacy impact assessment). Zgodnie z art. 35 ust. 1 RODO, jeżeli dany rodzaj przetwarzania – w szczególności z użyciem nowych technologii – ze względu na swój</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>charakter, zakres, kontekst i cele z dużym prawdopodobieństwem może powodować wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych, administrator przed rozpoczęciem przetwarzania dokonuje oceny skutków planowanych operacji przetwarzania dla ochrony danych osobowych.</p> <p>Kluczowe jest również uwzględnianie ochrony danych w fazie projektowania (privacy by design), o którym mowa w art. 25 ust. 1 RODO, który stanowi, iż uwzględniając stan wiedzy technicznej, koszt wdrażania oraz charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania oraz ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia i wadze zagrożenia wynikające z przetwarzania, administrator – zarówno przy określaniu sposobów przetwarzania, jak i w czasie samego przetwarzania –wdraża odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, takie jak pseudonimizacja, zaprojektowane w celu skutecznej realizacji zasad ochrony danych, takich jak minimalizacja danych, oraz w celu nadania przetwarzaniu niezbędnych zabezpieczeń, tak by spełnić wymogi rozporządzenia oraz chronić prawa osób, których dane dotyczą.</p> <p>Wobec skali projektowanego rozwiązania zastosowanie się do powołanych wyżej przepisów jest niezbędne, tymczasem zachodzi wątpliwość, czy odpowiednia ocena została przez projektodawcę dokonana. Jest to szczególnie istotne w kontekście udostępniania informacji w Biuletynie informacji Publicznej. Należy bowiem pamiętać, iż poprzez publikację danych w Internecie, dostęp do nich zyskuje nieograniczona liczba podmiotów, co skutkuje licznymi możliwościami wykorzystania tych danych, także w celach niezgodnych z prawem. Ze względu na specyfikę funkcjonowania sieci Internet dane te byłyby dostępne dla podmiotów z całego świata oraz mogłyby być pozyskiwane bez żadnych ograniczeń przez osoby fizyczne i podmioty gospodarcze, a następnie wykorzystywane przez te osoby i podmioty w dowolnych celach i w dowolny sposób, w tym np. do celów profilowania.</p>	
338	art. 50	NIK	<p>Należałoby rozważyć modyfikację zasady publikacji w BIP oświadczeń majątkowych. Zakres oświadczenia majątkowego obejmuje bowiem informacje, które nie powinny być ujawniane z uwagi na ochronę prywatności, w tym:</p> <p>a) wynagrodzenie małżonka osoby zobowiązanej, jeżeli pozostają w ustawowym ustroju majątkowym (pkt VIII wzoru)</p> <p>b) dane osobowe wierzyciela (pkt X wzoru), w tym osób fizycznych.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
339	art. 50 ust. 1	MON	<p>W myśl art. 50 ust. 1 projektu ustawy w przypadku zbiegu obowiązków do złożenia oświadczenia majątkowego, osoba zobowiązana do złożenia tego oświadczenia składać ma tylko jedno oświadczenie majątkowe wybranemu przez siebie organowi lub osobie uprawnionej do odebrania oświadczenia majątkowego, jednocześnie informując o tym fakcie pozostałe organy lub osoby uprawnione do odbioru jej oświadczenia majątkowego.</p> <p>Należy zauważyć, że takie rozwiązanie może pozostawać w kolizji z art. 39 ust. 1 ustawy o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego. Nieuzasadniona jest sytuacja, w której funkcjonariusz Służby albo żołnierz zawodowy wyznaczony na stanowisko służbowe w Służbie, w przypadku zbiegu obowiązków do złożenia oświadczenia majątkowego, złoży oświadczenie majątkowe poza Służbą Wywiadu Wojskowego, a Szefa tej Służby wyłącznie poinformuje o tym fakcie. Funkcjonariusze i żołnierze pełniący służbę w Służbie Wywiadu Wojskowego (jak również pracownicy zatrudnieni w SWW) powinni bezwzględnie przez okres tej służby (pracy) składać oświadczenia majątkowe Szefowi tej Służby. Wyłącznie bowiem takie rozwiązanie pozwoli na zapewnienie prawidłowej analizy składanych oświadczeń majątkowych.</p> <p>Ponadto niekorzystna byłaby sytuacja, w której funkcjonariusz albo żołnierz zawodowy pełniący służbę w Służbie Wywiadu Wojskowego, oddelegowani do wykonywania zadań poza Służbą, będą, w przypadku zbiegu obowiązków do złożenia oświadczenia majątkowego, w każdym przypadku w miejscu oddelegowania informować organ lub osobę uprawnioną do odbioru oświadczenia majątkowego o złożeniu takiego oświadczenia Szefowi Służby Wywiadu Wojskowego.</p> <p>W związku z powyższym, proponuje się w odniesieniu do funkcjonariuszy i pracowników Służby Wywiadu Wojskowego oraz żołnierzy zawodowych wyznaczonych na stanowiska służbowe w Służbie Wywiadu Wojskowego wyłączenie możliwości stosowania art. 50 projektu ustawy i wprowadzenie zasady, w myśl której zobowiązani są do składania oświadczeń majątkowych Szefowi Służby Wywiadu Wojskowego, niezależnie od ewentualnego zbiegu obowiązków do złożenia oświadczenia majątkowego innemu organowi albo osobie uprawnionej do odbioru oświadczenia majątkowego. Jednocześnie proponuje się, aby ewentualne drugie oświadczenie majątkowe, składane poza Służbą Wywiadu Wojskowego, nie zawierało informacji mogących wskazywać na fakt pełnienia służby albo zatrudnienia w Służbie Wywiadu Wojskowego.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
340	art. 51	MSWIA	Art. 51 projektu proponuję uzupełnić o obowiązek informowania pracownika o obowiązku złożenia oświadczenia majątkowego w związku z zakończeniem zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji.	
341	art. 51	RCL	Przepis art. 51 projektu ustawy proponuje się uzupełnić o obowiązek kierownika jednostki organizacyjnej do udostępnienia osobom obowiązanych do złożenia oświadczenia majątkowego formularza tego oświadczenia, mając na względzie fakt, że projektowana ustawa zgodnie z proponowanym art. 48 określa wzór formularza oświadczenia majątkowego, a zatem przy składaniu oświadczenia majątkowego jest istotna też forma tego dokumentu. 22. Odnosnie do obowiązku informowania przez kierownika jednostki organizacyjnej osób zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych o terminach ich złożenia w przepisie art. 51 projektu ustawy nie uwzględniono informowania o takim terminie w sytuacji przewidzianej w art. 53 pkt 3 projektu (odwołanie ze stanowiska), co wymaga uzupełnienia.	
342	art. 51	MS	Niniejszy przepis nie uwzględnia powołania na stanowisko, odwołania ze stanowiska oraz rozwiązania umowy o pracę.	
343	art. 52	MEN	Złożenie oświadczenia majątkowego za pomocą środków komunikacji elektronicznej w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP (art. 52 projektu) powinno gwarantować ochronę danych zawartych w części B oświadczenia, np. poprzez automatyczne szyfrowanie danych zawartych w tej części.	
344	art. 52	RCL	W art. 52 projektu ustawy należy uwzględnić obowiązujące bezpośrednio przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylającego dyrektywę 1999/93/WE, w których jest mowa o kwalifikowanych podpisach elektronicznych.	
345	art. 52	MSZ	Zgodnie z projektowanym art. 52 oświadczenie majątkowe składa się w formie pisemnej lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP, jeżeli środki techniczne, którymi dysponuje podmiot przyjmujący oświadczenie majątkowe umożliwiają dokonanie tej czynności.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			Użyte w tym przepisie określenie „podpis elektroniczny weryfikowany przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu” powinno zostać zmienione zgodnie z nazewnictwem używanym w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym. Rozporządzenie nr 910/2014 przewiduje mianowicie „podpis elektroniczny” „zaawansowany podpis elektroniczny” oraz „kwalifikowany podpis elektroniczny”, przy czym zgodnie z art. 25 ust. 2 tego rozporządzenia kwalifikowany podpis elektroniczny ma skutek prawny równoważny podpisowi własnoręcznemu.	
346	art. 53	MSZ	W ocenie MSZ rozstrzygnięcia wymaga kwestia ilości składania oświadczeń majątkowych w ciągu roku, często osoba zobowiązana do złożenia oświadczenia majątkowego obejmuje w trakcie roku nowe stanowisko służbowe np. dyrektora, lub zastępcy dyrektora, co powoduje konieczność złożenia kolejnego oświadczenia majątkowego. Stąd uwaga ogólna czy nie powinno się ograniczyć ilości oświadczeń składanych w ciągu roku kalendarzowego (taki problem pojawił się pod koniec 2015 r. gdy wprowadzono nowe zasady powoływania na stanowiska dyrektorów i ich zastępców).	
347	art. 53 ust. 1	RCL	W kontekście uwagi dotyczącej określenia pojęcia „osoba pełniąca funkcję publiczną”, czyli osób zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych, gdzie obok funkcji wskazano również stanowisko i zawód (art. 47 ust. 2 projektu) należy wskazać na sformułowanie dotyczące terminu nałożenia obowiązku złożenia oświadczenia majątkowego. W art. 53 ust. 1 projektu ustawy wskazano obok „objęcia funkcji” również „inne zdarzenie powodujące objęcie obowiązkiem złożenia świadczenia majątkowego”, podczas, gdy obowiązek ten powinien dotyczyć osób „pełniących funkcję publiczną”. Zauważa się przy tym, że przepis ten jest niespójny z projektowanym art. 51 projektu ustawy nakładającym obowiązki na kierownika jednostki organizacyjnej, wskazującym inne terminy „nawiązania stosunku pracy, mianowania, zlecenia lub służby”. Wymaga również analizy, czy wskazane terminy odpowiadają wszystkim przypadkom określonym w art. 49 projektu ustawy, w szczególności, który z tych terminów dotyczy „osoby upoważnionej do wydawania decyzji w imieniu organu”, wskazanej w art. 49 pkt 54 projektu.	
348	art. 53 ust. 1	MEN	Wskazane byłoby także doprecyzowane w art. 53 ust. 1 projektu w zakresie obowiązku składania oświadczeń majątkowych w związku z objęciem stanowiska i jego opuszczeniem w odniesieniu do pracowników korzystających z urlopów bezpłatnych i urlopów	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			wychowawczych, w czasie których faktycznie nie pełnią oni funkcji publicznych i nie realizują zadań, z którymi wiąże się obowiązek składania oświadczenia majątkowego. Kwestia ta na tle obowiązujących dotychczas przepisów również budziła wątpliwości i była różnie interpretowana przez organy stosujące te przepisy. Powstaje wątpliwość, czy w sytuacji rozpoczęcia długotrwałego np. kilkuletniego urlopu bezpłatnego lub wychowawczego, oświadczenie majątkowe należałoby złożyć na dzień rozpoczęcia urlopu bezpłatnego, a następnie po powrocie z tego urlopu, czy też osoby te powinny składać oświadczenie majątkowe corocznie wg stanu na koniec roku mimo, że faktycznie w tym okresie nie pełnią funkcji publicznych.	
349	art. 53 ust. 1 pkt 1	MSWIA	W art. 53 w ust. 1 w pkt 1 projektu wyrażenie „zaistnienia innego zdarzenia powodującego objęcie obowiązkiem złożenia oświadczenia majątkowego” proponuję zastąpić odesłaniem do konkretnych przepisów ustawy, bowiem obowiązki składania oświadczeń zostały określone wyczerpująco w ustawie.	
350	art. 53 w ust. 1 pkt 1 i 3	MON	<p>28. W art. 53 w ust. 1 pkt 1 i 3 projektu ustawy proponuje się nadać brzmienie:</p> <p>„1) w terminie czternastu dni od objęcia stanowiska, funkcji albo zaistnienia innego zdarzenia powodującego objęcie obowiązkiem złożenia oświadczenia majątkowego, według stanu na dzień objęcia stanowiska, funkcji albo zaistnienia innego zdarzenia powodującego objęcie obowiązkiem złożenia oświadczenia majątkowego, a w przypadku żołnierzy zawodowych, o których mowa w art. 49 pkt 52 - w terminie czternastu dni od powołania do zawodowej służby wojskowej, według stanu na dzień powołania do zawodowej służby wojskowej;”</p> <p>„3) w terminie czternastu dni od dnia zakończenia zajmowania stanowiska, pełnienia funkcji albo zaistnienia innego zdarzenia powodującego ustanie obowiązku składania oświadczenia majątkowego, według stanu na dzień opuszczenia stanowiska, zaprzestania pełnienia funkcji albo zaistnienia innego zdarzenia powodującego ustanie obowiązku składania oświadczenia majątkowego, a w przypadku żołnierzy zawodowych, o których mowa w art. 49 pkt 52 - w terminie czternastu dni od zwolnienia z zawodowej służby wojskowej, według stanu na dzień zakończenia zawodowej służby wojskowej.”</p> <p>W związku z potrzebami Sił Zbrojnych RP oraz ze względu na rozwój i właściwe wykorzystanie potencjału osobowego, służba żołnierza zawodowego nierozzerwalnie związana jest z ciągłym doskonaleniem oraz obejmowaniem kolejnych stanowisk służbowych w resorcie obrony</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			narodowej. Zmiana stanowisk nie jest zdarzeniem incydentalnym, lecz ciągłym, koniecznym do rozwoju żołnierza. Wprowadzenie wymogu składania oświadczeń o stanie majątkowym każdorazowo po objęciu i zdaniu stanowiska oraz corocznie do 30 kwietnia, spowoduje wzrost o około 40% ilości składanych dokumentów, które w żaden sposób nie wpływają na przeciwdziałanie korupcji, a jedynie zwiększają biurokrację. Mogą zaistnieć sytuacje, w których np. dowódca plutonu złoży roczne oświadczenie o stanie majątkowym, w tym samym roku obejmie dowodzenie innym plutonem, po czym zostanie wyznaczony na stanowisko dowódcy kompani. Proponuje się zatem, żeby żołnierze zawodowi określani w art. 49 pkt 52 składali oświadczenia majątkowe w momencie powołania do zawodowej służby wojskowej, co roku oraz w chwili zwolnienia z zawodowej służby wojskowej. Spowoduje to i tak wzrost składanych oświadczeń majątkowych o około 10%.	
351	art. 53 ust. 2	MSZ	Proponuje się, ze względów formalnych, doprecyzować sformułowanie w art. 53 ust. 2: „(...)inna niedająca się usunąć przeszkoda”. Wydaje się również konieczne doprecyzowanie według stanu, na jaki dzień osoba winna złożyć oświadczenie.	
352	art. 53	MZ	W art. 53 użyto nieprecyzyjnego oraz niezdefiniowanego w ustawie zwrotu „zaistnienia innego zdarzenia powodującego objęcie obowiązkiem złożenia oświadczenia majątkowego” – w efekcie może dojść do sytuacji składania oświadczenia w przypadku np. otrzymania zwrotu należności z urzędu skarbowego, czy nawet wynagrodzenia z tytułu umowy o pracę. Należy w tym miejscu wskazać, że warunkiem przedmiotowym jest tylko wartość przysporzenia majątkowego – powyżej 1000 złotych (art. 47 ust. 3 pkt 16 projektu ustawy).	
353	art. 53 ust. 3	MON	Zgodnie z treścią art. 53 ust. 3 projektu ustawy istnieje możliwość, że wskazana w przepisie osoba może stać się zobowiązaną do złożenia oświadczenia w dniu 31 grudnia danego roku. W związku z tym w art. 53 ust. 3 po kropce proponuje się dodanie wyrazów: „W przypadkach, w których obowiązek złożenia oświadczenia powstał na mniej niż 14 dni przed zakończeniem roku kalendarzowego do składania oświadczeń majątkowych stosuje się ust. 1 pkt 1.”.	
354	art. 54	MSZ	W odniesieniu art. 54 regulującego uprawnienie Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego do wzywania raz w roku kalendarzowym osoby zobowiązanej do składania oświadczeń majątkowych do złożenia dodatkowego oświadczenia majątkowego lub wzywania w każdym czasie do złożenia oświadczeń majątkowych, należy wskazać iż ustawa nie wskazuje żadnych kryteriów, których spełnienie umożliwiłoby skorzystanie przez Szefa CBA z przewidzianego w	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			tym artykule uprawnienia. Ustawodawca nie zdefiniował, bowiem pojęcia pracownika spółki zobowiązanej - w zamieszczonym na początku ustawy słowniczku brak jest również odesłania do kodeksu pracy - w art. 2 ust. 1 pkt 13 definicja spółki zobowiązanej. Na podstawie art. 54 ust. 3 Szef CBA uzyskał uprawnienie do żądania – od wszystkich zobowiązanych do złożenia oświadczeń majątkowych oraz osób wymienionych w art. 54 ust. 2 – złożenia oświadczeń majątkowych na dzień wskazany przez Szefa CBA.	
355	art. 54 ust. 1	MSWIA	Art. 54 ust. 1 projektu powinien zostać uzupełniony o przesłankę dopuszczalności wezwania przez Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego do złożenia ponownego oświadczenia majątkowego w tym samym roku. Pozostawienie dowolności w tym względzie wydaje się zbyt daleko idące. Należy zwrócić uwagę na możliwość skorzystania z instrumentów analizy i kontroli oświadczeń z art. 62-64 projektu.	
356	art. 54 ust. 1	MON	W myśl art. 54 ust. 1 projektu ustawy funkcjonariusze i pracownicy Służby Wywiadu Wojskowego oraz żołnierze zawodowi wyznaczeni na stanowiska służbowe w Służbie Wywiadu Wojskowego mogą być raz w roku kalendarzowym wezwani przez Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego do złożenia oświadczenia majątkowego niezależnie od obowiązku złożenia oświadczenia rocznego Szefowi Służby Wywiadu Wojskowego. Zaproponowane rozwiązania w stosunku do funkcjonariuszy i pracowników Służby Wywiadu Wojskowego oraz żołnierzy zawodowych wyznaczonych na stanowiska służbowe w Służbie Wywiadu Wojskowego nie może zostać zaakceptowane, w szczególności z uwagi na przepis art. 39 ust. 1 ustawy o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego, jak również z uwagi na przepisy art. 5 i art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1167, z późn. zm.). Oświadczenia majątkowe składane Szefowi Służby Wywiadu Wojskowego będą bowiem zawierać informacje o fakcie pełnienia służby albo zatrudnienia w Służbie Wywiadu Wojskowego oraz o zajmowanym stanowisku służbowym lub funkcji. Oświadczenia te będą wskazywały również podmiot oddelegowania funkcjonariusza Służby albo żołnierza zawodowego wyznaczonego na stanowisko służbowe w Służbie oddelegowanego do wykonywania zadań służbowych poza Służbą, jak również zajmowane przez niego stanowisko albo funkcję.	
357	art. 54 ust. 2	MSWIA	Uprawnienie Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego do wezwania, na podstawie art. 54 ust. 2 projektu, każdej osoby pełniącej funkcję publiczną nieobjętej przez ustawę obowiązkiem składania oświadczenia do jego złożenia, wydaje się zbyt daleko idące. Katalog	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			osób zobowiązanych został w ustawie określony bardzo szeroko i wątpliwości budzi jego otwarcie. Wydaje się przy tym, iż Centralne Biuro Antykorupcyjne ma odpowiednie środki sprawdzenia sytuacji finansowej osób podejrzanych np. w toku postępowania przygotowawczego.	
358	art. 54 ust. 2	RCL	Ograniczenie prawa i wolności zgodnie z zasadą proporcjonalności może nastąpić w ustawie. W przypadku art. 54 ust. 2 projektu ustawy dochodzi do objęcia daleko idącą ingerencją w sferę wolności i praw człowieka podmiotów niewskazanych wprost w ustawie. Oznacza to, że istotny element normy, czyli wskazanie jej adresatów, zostaje uregulowany w akcie niemającym rangi ustawowej. Ponadto projektowany art. 54 ust. 2 ustawy pozwala na rozszerzenie, w drodze decyzji szefa CBA, ustawowego katalogu podmiotów, których prawo do prywatności zostanie ograniczone. Oświadczenia majątkowe osób wezwanych do ich złożenia, w trybie art. 54 ust. 2 projektu ustawy, będą podlegały ujawnieniu zgodnie z jej art. 61 ust. 2. Takie rozwiązanie budzi wątpliwości konstytucyjne nie tylko ze względu na art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, ale także ze względu na art. 87 ust. 1 Konstytucji RP. „Wezwanie” nie należy bowiem do katalogu źródeł prawa powszechnie obowiązującego i nie może być podstawą rozstrzygnięć wobec jednostki. Przepis art. 54 projektu ustawy oprócz wyżej wskazanych wątpliwości konstytucyjnych dotyczących zakresu podmiotów, których może dotyczyć (zasada proporcjonalności), budzi wątpliwości także z tego powodu, że nie określa żadnych przesłanek, na podstawie których Szef CBA może w każdym czasie wezwać określone osoby do złożenia oświadczenia majątkowego (zob. uzasadnienie projektu str. 6). Jednocześnie proponowany przepis art. 54 ust. 3 projektu ustawy upoważnia Szefa CBA do żądania złożenia tego oświadczenia na dowolny dzień wskazany przez Szefa CBA, nawet jeśli miałyby to dotyczyć odległego czasu z przeszłości. Tak skonstruowany przepis może budzić uzasadnione wątpliwości co do zgodności z konstytucyjną zasadą określoności prawa.	
359	art. 54 ust. 2	MŚ	Budzi wątpliwości przyznanie Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego w art. 54 ust. 2 projektu ustawy, bez żadnych ustawowych kryteriów, prawa wezwania w każdym czasie do złożenia oświadczenia majątkowego każdej osoby pełniącej funkcję publiczną, nieobjętej obowiązkiem złożenia oświadczenia majątkowego określonego w art. 49, oraz pracowników spółki zobowiązanej nieobjętych obowiązkiem złożenia oświadczenia majątkowego na podstawie art. 49 pkt 97 i 98. Przepis ten przyznaje Szefowi CBA dyskrecyjną władzę bez	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>żadnych ustawowych kryteriów. Ustawa powinna więc określać w jakich przypadkach Szef CBA może skorzystać z tego uprawnienia.</p> <p>Należy też zauważyć, iż projekt ustawy nie przewiduje żadnych środków zaskarżenia wobec decyzji Szefa CBA. Zobowiązanie takie powinno być więc nakładane w drodze decyzji administracyjnej podlegającej zaskarżeniu do sądu administracyjnego.</p> <p>Wskazać też należy, iż art. 54 projektu ustawy nie wskazuje też okresu, za który oświadczenie majątkowe trzeba złożyć, a więc szef CBA może żądać tego oświadczenia za dowolnie wybrany przez siebie okres.</p> <p>Budzi również wątpliwości w jaki sposób osoba, która generalnie nie jest obowiązana do składania oświadczeń majątkowych, a więc również gromadzenia danych do oświadczenia majątkowego, ma takie dane pozyskać po jej zobowiązaniu przez Szefa CBA. W szczególności odnosi się to do konieczności podawania w oświadczeniu majątkowym szczegółowych danych dotyczących przepływów majątkowych.</p>	
360	art. 54 ust. 3	MON	<p>Treść art. 54 ust. 3 projektu ustawy wskazuje nieograniczone prawo Szefa CBA do żądania złożenia oświadczenia majątkowego na dzień wskazany przez Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego. W ocenie opiniującego nieograniczone terminowo prawo Szefa CBA w zakresie wskazywania dnia, na który ma być aktualne oświadczenie majątkowe stwarza ryzyko braku dostępu danych niezbędnych do rzetelnego wypełnienia oświadczenia majątkowego. Jednocześnie istnieje ryzyko niekonstytucyjności przedmiotowego przepisu ze względu na możliwość naruszenia zasady <i>lex retro non agit</i>. Nie jest bowiem rozstrzygnięte, czy przedmiotowy przepis będzie miał także działanie wsteczne w stosunku do osób, które dotychczas nie miały obowiązku składania oświadczeń majątkowych (projektowane przepisy przejściowe stanowią bowiem tylko o sytuacji dotyczącej oświadczeń majątkowych, których obowiązek złożenia powstał przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy - art. 129). Nie odnoszą się jednak do kompetencji Szefa CBA co do zakresu terminowego zgłaszanego żądania. W związku z powyższym konieczne wydaje się ograniczenie prawa Szefa CBA poprzez określenie maksymalnego okresu czasowego, co do którego może zgłosić swoje żądanie.</p>	
361	art. 54	MON	<p>W art. 54 projektu ustawy po ust. 4 proponuje się dodać ust. 5 w brzmieniu: „5. Uprawnienia, o których mowa w ust. 2 – 4, w stosunku do żołnierzy zawodowych, przysługują również Ministrowi Obrony Narodowej.”</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>W wyniku realizacji czynności służbowych przez Żandarmerię Wojskową lub też na podstawie uzyskanych informacji od innych służb dojść może do podejrzenia popełnienia przestępstwa bądź przestępstwa skarbowego przez żołnierzy zawodowych, do których właściwość w zakresie ścigania ma Żandarmeria Wojskowa na podstawie art. 3 ust. 2 w zw. z art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1483, z późn. zm.). Właściwym wydaje się, aby Minister Obrony Narodowej posiadał uprawnienie do wzywania do złożenia oświadczenia majątkowego, o co wnioskować będzie do niego Żandarmeria Wojskowa w celu potwierdzenia uzyskanych informacji, podejrzeń.</p> <p>W treści projektowanego przepisu proponuje się dodać ust. 6 w brzmieniu: „6. W stosunku do funkcjonariuszy, żołnierzy i pracowników SKW uprawnienia, o których mowa w art. 54 ust. 1 – 4 przysługują wyłącznie Szefowi SKW.”.</p>	
362	art. 55	MS	<p>Zgodnie z art. 55 projektu w przypadku niezłożenia oświadczenia majątkowego przez osobę obowiązana do jego złożenia organ lub osoba uprawniona do odebrania tego oświadczenia wzywają tę osobę, w terminie czternastu dni od upływu wskazanego w ustawie terminu, do złożenia oświadczenia majątkowego w dodatkowym terminie trzech dni od daty otrzymania wezwania. Należy zauważyć, iż projekt powinien przewidywać wyłączenie tego obowiązku w odniesieniu do osób, z którymi rozwiązano stosunek pracy. Wezwanie takich osób na zasadach przewidzianych w projekcie może okazać się niemożliwe (nieaktualne dane adresowe, 14-dniowy termin na odebranie wezwania np. w formie listu poleconego, którego upływ może uniemożliwić dochowanie 30-dniowego terminu na powiadomienie Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego o niezłożeniu przez taką osobę oświadczenia majątkowego). Obowiązek ten winien zostać zastąpiony poinformowaniem Szefa CBA oraz naczelnika urzędu skarbowego o braku złożenia oświadczenia.</p>	
363	art. 55 ust. 1	MON	<p>W art. 55 ust. 1 projektu ustawy proponuje się nadać brzmienie: „1. W przypadku niezłożenia oświadczenia majątkowego przez osobę obowiązana do jego złożenia organ lub osoba uprawniona do odebrania tego oświadczenia niezwłocznie wzywają tę osobę do złożenia oświadczenia majątkowego w dodatkowym terminie trzech dni od daty otrzymania wezwania.”.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			Zadanie jest niewykonalne we wskazanym w projekcie terminie w stosunku do żołnierzy zawodowych. Z dziesięcioletniego okresu doświadczeń wynika, że żołnierze w większości przesyłają oświadczenia majątkowe w ostatnich dniach terminu ustawowego. Dokumenty te wpływają do Komendy Głównej Żandarmerii Wojskowej przez około miesiąc, a z placówek oraz misji zagranicznych – znacznie później. Rejestracja kancelaryjna 28 000 dokumentów zajmuje co najmniej trzy miesiące i po tym czasie można uzyskać informację o osobach, które nie dopełniły ustawowego obowiązku i dokonać wezwania.	
364	art. 55 ust. 1	MSZ	Z punktu widzenia służby zagranicznej i osób przebywających na placówkach zagranicznych pojawia się wątpliwość odnośnie formy i sposobu wezwania osoby obowiązanej do złożenia oświadczenia majątkowego oraz dotrzymania terminu 3 dni na jego złożenie zaproponowanej w art. 55 ust. 1.	
365	art. 60	MON	<p>W art. 60 projektu ustawy proponuje się dodać ust. 3 w brzmieniu:</p> <p>„3. Informacje zawarte w oświadczeniach majątkowych funkcjonariuszy, żołnierzy i pracowników SKW i SWW stanowią tajemnicę prawnie chronioną i podlegają ochronie przewidzianej dla informacji niejawnych o klauzuli tajności „zastrzeżone” określonej w przepisach o ochronie informacji niejawnych.”.</p> <p>Należy zauważyć, że oświadczenia majątkowe funkcjonariuszy i pracowników SKW i SWW oraz żołnierzy zawodowych wyznaczonych na stanowiska służbowe w SKW i SWW mogą być jawne. Dotychczas stosowana ochrona oświadczeń majątkowych, na poziomie klauzuli „zastrzeżone” jest absolutnym minimum minimum poziomu tej ochrony.</p> <p>Ustawowe uregulowanie jawności oświadczeń majątkowych funkcjonariuszy i pracowników SKW i SWW oraz żołnierzy zawodowych wyznaczonych na stanowiska służbowe w tych służbach będzie pozostawać w sprzeczności z art. 39 ust. 1 ustawy o Słubie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego oraz art. 5 i art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1167, z późn. zm.) z uwagi na fakt, że oświadczenia te będą zawierać informacje o fakcie pełnienia służby albo zatrudnienia w SKW lub SWW oraz o zajmowanym stanowisku służbowym lub funkcji – a w przypadku oddelegowania funkcjonariusza albo żołnierza do wykonywania zadań służbowych poza Służbą – również podmiot oddelegowania oraz zajmowane stanowisko albo funkcję.</p> <p>Uwaga odnosi się również odpowiednio do art. 61 ust. 2 projektu (w przepisie tym zostali pominięci żołnierze zawodowi wyznaczeni na stanowiska służbowe w SKW i SWW oraz</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			pracownicy SKW i SWW, których oświadczenia majątkowe również powinny podlegać szczególnej ochronie).	
366	art. 60 ust. 1	MS	Zgodnie z art. 60 ust. 1 projektu ustawy oświadczenia majątkowe są jawne, co oznacza ich publikację w BIP. Nie podlegają jedynie ujawnieniu zawarte w oświadczeniach majątkowych informacje o: (1) numerze PESEL składającego oświadczenie; (2) adresie zamieszkania składającego oświadczenie; (3) miejscu położenia nieruchomości objętych oświadczeniem. Wydaje się, w powiązaniu z zakresem informacji wymaganych na podstawie art. 47 ust. 3 projektu ustawy, w tym szeroko obejmujących informacje również dotyczące współmałżonków, że taka publikacja narusza prywatność i ochronę danych osobowych tych osób. Dla zabezpieczenia interesu publicznego wystarczające wydaje się składanie oświadczeń majątkowych, które mogą zostać zweryfikowane przez uprawnione organy, natomiast ochronie powinien podlegać również interes prywatny – w projekcie ustawy wyraźnie brak wyważenia pomiędzy tymi dwoma interesami.	
367	art. 60	UOKIK	Odnośnie do art. 60 projektu ustawy, należy wskazać, iż przyjęcie zasady powszechnej jawności oświadczeń majątkowych generować będzie poważne problemy w praktyce, związane z koniecznością publikacji ponad 800 tys. skanów oświadczeń (dane z OSR pkt 8). Ponadto, ujawnienie tego rodzaju danych w odniesieniu do wszystkich zobowiązanych do składania tego typu oświadczeń, zwłaszcza że mają one zawierać o wiele bardziej niż dotychczas szczegółowe dane, łącznie z wysokością osiągniętego w danym roku dochodu, jest dużą ingerencją w prywatność pracowników zatrudnionych w organach administracji. Równocześnie w przeciwieństwie do np. sędziów, parlamentarzystów, praca w administracji nie jest związana z posiadaniem przywilejów takich jak stan spoczynku, immunitet itd. Należy mieć również na uwadze, że tego rodzaju regulacje mogą godzić w konstytucyjne prawa i wolności osób zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych, m.in. w prawo do ochrony życia prywatnego (poprzez ujawnianie rodzaju prowadzonej działalności i wysokości dochodów małżonka, który nie jest związany z władzą publiczną) czy wolność wyboru miejsca pracy. Wątpliwości budzi ponadto przechowywanie tych oświadczeń na stronach internetowych przez okres aż 6 lat. Projektodawca nie uzasadnia, z czego taki okres wynika i ewentualnie z jakimi terminami został skorelowany. Należy wskazać, iż już na gruncie obecnie obowiązujących przepisów właściwe służby mają dostęp do składanych oświadczeń majątkowych oraz możliwość ich kontroli.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
368	art. 60 ust. 2	MEN	Zawarty w art. 60 ust. 2 projektu ustawy zakres informacji zawartych w oświadczeniu majątkowym, który nie podlega ujawnieniu w BIP, powinien być rozszerzony o datę i miejsce urodzenia oraz nazwisko rodowe. Imię i nazwisko oraz zajmowane stanowisko w określonej instytucji dostatecznie identyfikują osobę składającą oświadczenie majątkowe. Upublicznienie daty i miejsca urodzenia oraz nazwiska rodzowego jest zbędne i nadmiernie ingeruje w prywatność tych osób.	
369	art. 60 ust. 2	MSWIA	Należy również dodać, iż upublicznianie części oświadczenia majątkowego informacji o dochodach i innych przysporzeniach majątkowych uzyskanych przez małżonka jest ujawnieniem informacji o dochodach osoby, która nie jest ustawowo zobowiązana do składania oświadczeń majątkowych i nie ma bezpośredniego prawnego związku ze służbą publiczną. Dlatego też należy postulować co najmniej rozszerzenie art. 60 ust. 2 projektu, zawierającego wyłączenia od zasady publikacji, o dochody i inne przysporzenia majątkowe małżonków osób zobowiązanych.	
370	art. 60 i 61	MSZ	<p>Projekt ustawy w art. 60 i 61 wprowadza również zasadę jawności oświadczenia majątkowego oraz obowiązku jego upubliczniania. Należy zauważyć, że dane zawierane w oświadczeniach majątkowych, w szczególności w zakresie informacji o posiadanych zasobach finansowych, posiadanych nieruchomościach, składnikach mienia ruchomego o wartości powyżej 10 000 złotych, dochodach, jak również zobowiązaniach pieniężnych, stanowią dane osobowe, których ujawnienie głęboko ingeruje w prywatność jednostki, ujawniając informacje o jej statusie majątkowym. Warto zwrócić uwagę, że projektowane przepisy naruszałaby prywatność nie tylko osób pełniących funkcje publiczne, ale również prywatność małżonków takich osób, ze względu na to, że dochody małżonków też podlegają ujawnieniu.</p> <p>Mając na uwadze szeroki katalog osób zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych, wskazany w art. 49 projektu ustawy, projektowane przepisy budzą wątpliwości pod kątem zgodności z art. 7 lit. e) dyrektywy 95/46/WE. Z uzasadnienia projektu ustawy wynika, że nowe zasady dotyczące oświadczeń majątkowych pozwolą lepiej zabezpieczyć państwo przed patologiami związanymi z korupcją w kręgach władzy, ale również – dzięki wprowadzeniu zasady jawności oświadczeń – wzmocnią społeczną kontrolę osób pełniących funkcje publiczne w Polsce. Powyższe odnosi się jednak do określonych grup osób, które ze względu na zajmowane stanowiska mogą być podatne na korupcję lub inne nadużycia finansowe. Tymczasem obowiązek publikowania oświadczeń majątkowych dotyczy również stanowisk,</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>które mogą nie mieścić się w takiej grupie, m.in. asystenta sędziego i starszego asystenta sędziego, asystenta prokuratora, urzędnika służby cywilnej, członka korpusu służby cywilnej zatrudnionego w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych lub w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej, radcy prawnego, urzędnika i pracownika Sądu Najwyższego, sądu administracyjnego, sądu powszechnego i prokuratury, aplikanta eksperckiego w Urzędzie Patentowym RP, osoby zatrudnionej w Krajowej Informacji Skarbowej, izbie administracji skarbowej, Krajowej Szkole Skarbowości oraz Centrum Informatyki Krajowej Administracji Skarbowej, strażaka i pracownika Państwowej Straży Pożarnej, pracownika Prokuraturii Generalnej RP, pracownika Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, strażnika gminnego (miejskiego). Nie wszystkie z wymienionych stanowisk są zagrożone korupcją w tym samym stopniu. Projektodawca zdecydował się jednak na poddanie ich takim samym rygorom w zakresie jawności oświadczeń majątkowych, co stanowiska posła lub sędziego. Takie rozwiązanie wydaje się nieproporcjonalne. Projektodawca nie wykazał również, by publikacja danych wymienionych grup osób była konieczna do realizacji zakładanego celu. Ponadto należy zauważyć, że część ze wskazanych stanowisk jest już dziś objęta obowiązkiem składania oświadczeń majątkowych. W tym kontekście należy zauważyć, że projektodawca nie wykazał, by obecnie obowiązujące rozwiązania były niewystarczające i konieczne było podawanie oświadczeń majątkowych do publicznej wiadomości. Wydaje się, że obecne przepisy pozwalające na analizę oświadczeń majątkowych przez osoby odbierające takie oświadczenia są wystarczające do wykrywania nadużyć finansowych. Nie ma zatem konieczności poddawania takich oświadczeń dodatkowej kontroli społecznej poprzez ich publikację w BIP.</p> <p>Tym samym projektowane rozwiązanie budzi wątpliwości co do zgodności z zasadą konieczności określoną w art. 7 lit. e) dyrektywy 95/46/WE, ze względu na to, że wykracza ono poza to, co niezbędne dla realizacji celu wskazanego przez ustawodawcę.</p>	
371	art. 60 i art. 61	MZ	<p>Należy także wskazać na zastrzeżenia do sposobu i zakresu realizacji zasady jawności oświadczeń majątkowych w kształcie zaproponowanym w projekcie ustawy (art. 60 i art. 61). Publikacja oświadczeń majątkowych osób obowiązanych przy tak szerokim ich katalogu zaproponowanym w projekcie (art. 49 pkt 1-108), obejmujących również m.in. szeregowych pracowników sądów powszechnych, administracyjnych czy prokuratury, może doprowadzić do wystąpienia – jak już wcześniej wspomniano – wysokiego prawdopodobieństwa</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			wykorzystywania danych zawartych w oświadczeniach majątkowych dla celów niezgodnych z przepisami prawa, włącznie z czynami noszącymi znamiona czynów zabronionych (np. przeciwko mieniu).	
372	art. 61	ME	<p>Pragnę wyrazić wątpliwość w zakresie objęcia obowiązkiem publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej oświadczeń majątkowych wszystkich osób obowiązanych do ich złożenia. Należy bowiem wskazać, że zgodnie z projektowaną regulacją w Biuletynie Informacji Publicznej publikowane będą również oświadczenia majątkowe pracowników urzędów, od szczebla głównego specjalisty, zaś jak wskazano w uwadze powyżej, wątpliwości budzi włączenie ich do katalogu osób pełniących funkcje publiczne. Publikowanie oświadczeń majątkowych tak szerokiego katalogu osób budzi również wątpliwości w kontekście kwestii ochrony ich danych osobowych.</p> <p>Proponuję również rozważyć bardziej szczegółowe uregulowanie aspektów technicznych i organizacyjnych publikacji oświadczeń, zwłaszcza kwestii, które dotychczas budziły wątpliwości interpretacyjne i praktyczne, jak kwestia w jaki sposób skutecznie zakończyć publikację danego oświadczenia po 6 latach określonych w projektowanej ustawie.</p>	
373	art. 61	MSZ	<p>W zakresie wymogów zawartych w art. 61, należy zwrócić uwagę na fakt, że zapisy te nie powinny naruszać przepisów rozporządzenia PE i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE – RODO, w szczególności informacje zawarte w oświadczeniu majątkowym będą dotyczyły nie tylko osoby zobowiązanej do złożenia oświadczenia, ale również współmałżonka tej osoby (w zakresie określonym w art. 47 ust. 3 pkt 16), a także innych osób trzecich, wobec których osoba składająca oświadczenie posiada zobowiązania finansowe powyżej 10 000 zł (art. 47 ust. 3 pkt 14), a które nie są objęte tą ustawą. W związku z tym należałoby dokonać oceny odnośnie zgodności z przepisami RODO.</p> <p>a. Jaki jest uzasadniony cel przetwarzania danych, zgodnie z art. 5 RODO, dotyczących osób niepodlegających przepisom ustawy o jawności życia publicznego?</p> <p>W jaki sposób zapewniona jest zgodność przetwarzania ww. danych z przepisami prawa, o której mowa w art. 6 RODO?</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
374	art. 61	RCL	Wymaga szczegółowego wyjaśnienia katalog wyłączeń jawności oświadczeń majątkowych określony w art. 61 projektu ustawy. W uzasadnieniu wskazano, że wyłączenia oświadczeń majątkowych funkcjonariuszy służb wynikają z charakteru wykonywanych przez nich czynności służbowych. Zatem wymaga wyjaśnienia, dlaczego w tym katalogu nie uwzględniono funkcjonariuszy Służby Więziennej, jako przedstawicieli służby mundurowej, a gdyby intencją projektodawców było wyliczenie organów ścigania – nie uwzględniono prokuratorów, natomiast uwzględniono funkcjonariuszy BOR. Nadto wymaga wyjaśnienia brak takich wyłączeń w stosunku do pracowników wymienionych służb.	
375	art. 61	UOKiK	Mając na względzie specyfikę zadań Prezesa UOKiK tj. możliwość przeprowadzenia przez Prezesa UOKiK przeszukania u przedsiębiorcy (art. 105n ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów), do którego stosuje się określone przepisy Kodeksu postępowania karnego (art. 105q pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów), jak również uprawnienie do zastosowania instytucji tzw. „tajemniczego klienta” (art. 105ia ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów), poddajemy pod rozagę możliwość rozszerzenia wyłączenia zawartego w art. 61 również o pracowników Urzędu i Inspekcji Handlowej, którzy mogą uczestniczyć we ww. przeszukaniach i kontrolach z wykorzystaniem instytucji „tajemniczego klienta”. Należy w tym miejscu dodatkowo wskazać, iż zakres uprawnień o charakterze śledczym Prezesa UOKiK (w tym do przeprowadzania przeszukań) cały czas jest rozszerzany, co wynika również z przepisów unijnych. W tym kontekście należy wskazać na projektowane rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów, które przewiduje dla organów ochrony konsumentów m. in. uprawnienie do przeprowadzenia tzw. "mystery shopping". Co równie istotne, na podstawie obecnie obowiązującej regulacji, Prezes UOKiK jest uprawniony do dostępu do szeregu danych sensytywnych, objętych tajemnicami m.in. na podstawie obowiązujących przepisów jest uprawniony do dostępu do tajemnicy bankowej (art. 105 ust. 1 lit. r ustawy Prawo bankowe) czy tajemnicy ubezpieczeniowej (art. 35 ust. 1 pkt 11 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej). Ww. rozszerzenie wyłączenia zawartego w art. 61 również o pracowników Urzędu, jest zasadne również mając na względzie nowoprojektowane kompetencje Prezesa UOKiK z zakresu przeciwdziałania praktykom korupcyjnym, o których mowa w art. 85.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
376	art. 61 ust. 1	ME	Projektowane regulacje nakładają na spółki zobowiązane obowiązek prowadzenia strony BIP i publikowania na niej, m.in., oświadczeń majątkowych. W odniesieniu do spółek zobowiązanych o niskim zaangażowaniu kapitałowym środków publicznych regulacja ta nakłada na te podmioty dodatkowe obowiązki, których walor nie jest zbyt wielki społecznie, zaś sama projektowana regulacja w tym zakresie nie wydaje się być wystarczająco precyzyjna.	
377	art. 61 ust. 1	MEN	Projekt ustawy jako zasadę przyjmuje powszechną jawność oświadczeń majątkowych i ich publikację w Biuletynie Informacji Publicznej (art. 60 ust. 1 i 61 ust. 1 projektu ustawy), niezależnie od zakresu kompetencji decyzyjnych w ramach danej jednostki organizacyjnej. W konsekwencji upublicznieniu podlegać mają oświadczenia majątkowe tych, którzy mają bezpośredni i istotny wpływ na sytuację obywateli jak i tych, którzy taką władzą nie dysponują albo zakres ich kompetencji decyzyjnych jest bardzo ograniczony. Zasada proporcjonalności wymaga m.in. żeby regulacja ograniczająca dane prawo konstytucyjne rzeczywiście prowadziła do urzeczywistnienia innej wartości konstytucyjnej, której należy przyznać pierwszeństwo. Innymi słowy chodzi o to, żeby ograniczenie prawa było celowe i niezbędne w demokratycznym państwie prawnym. Informacje o sytuacji majątkowej każdego obywatela należą do prywatnej sfery życia. Cel, jakim jest zapobieganie korupcji może uzasadniać ingerencję ustawodawcy w wolności i prawa jednostek, w tym prawa gwarantowane w art. 47 i 51 Konstytucji: prawo do prywatności i autonomii informacyjnej. Ingerencja ta nie może jednak przekraczać granic konieczności w państwie demokratycznym (art. 31 ust. 3 Konstytucji). Trudno jednak uznać, a nie zostało to wykazane w uzasadnieniu do projektu ustawy, by tak głęboka i powszechna (wg informacji zawartych w OSR liczba ok. 500.000 osób zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych w obecnym stanie prawnym ma ulec w wyniku wejścia w życie projektowanej ustawy zwiększeniu o ok 330 tys.) ingerencja w prywatność i autonomię informacyjną osób objętych projektowaną regulacją poprzez powszechne ujawnianie ich oświadczeń majątkowych jest środkiem przydanym i koniecznym do walki z korupcją. Wydaje się zatem, że publikowanie tych danych w Biuletynie Informacji Publicznej zdecydowanie wykracza poza zakres niezbędny do zapewnienia ww. kontroli. Mechanizmy gwarantujące jawność życia publicznego i kontrolę społeczną powinny być też różne w zależności od tego jaki wpływ na życie publiczne mają określone osoby. Upublicznianie informacji o stanie majątkowym danej osoby jest bardzo intensywną ingerencją w prywatność osoby składającej to oświadczenie, dużo bardziej niż sam obowiązek	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>złożenia takiego oświadczenia. Dlatego też obowiązek upublicznienia oświadczeń majątkowych powinien odnosić się tylko do tych osób pełniących funkcje publiczne, do których kompetencji należy podejmowanie najważniejszych decyzji dla państwa i obywateli. Inną kwestią wymagającą też analizy jest wpływ wprowadzenia tak powszechnego obowiązku publikacji oświadczeń majątkowych na zatrudnienie i pozyskiwanie wykwalifikowanych kadr w administracji publicznej. Istnieje obawa, że wiele osób, z uwagi na ochronę prywatność swojej i rodziny, nie będzie decydowało się na zatrudnienie w administracji publicznej, co przy obecnej sytuacji na rynku pracy może powodować utrudnienia w pozyskiwaniu odpowiednio przygotowanych kadr. Kontrola oświadczeń majątkowych przez pracodawcę i właściwe służby, w tym CBA i urzędy skarbowe powinna stanowić wystarczający instrument nadzoru nad nieprawidłowościami. Pozbawienie ochrony sfery prywatności osób zatrudnionych w administracji publicznej oraz ich bliskich spowoduje mniejsze zainteresowanie pracą w urzędach. Już obecnie notuje się znaczny spadek liczby kandydatów do pracy. Obecne warunki zatrudnienia nie rekompensują utraty ochrony życia prywatnego związanego z proponowaną publikacją oświadczeń majątkowych. Ponadto istnieją też obawy, że upublicznienie danych zawartych w oświadczeniach majątkowych może stać się źródłem informacji dla środowisk przestępczych i stanowić zagrożenie nie tylko dla mienia osób objętych obowiązkiem ale także dla bezpieczeństwa tych osób oraz ich najbliższych, a w konsekwencji nawet dla zdań publicznych realizowanych przez te osoby.</p>	
378	art. 61 ust. 1	MKDN	<p>W art. 61 ust. 1 wątpliwości budzi obowiązek publikacji ogółu złożonych oświadczeń majątkowych w BIP, szczególnie biorąc pod uwagę rozpiętość stanowisk zajmowanych przez te osoby. Na przykład zgodnie z art. 49 ust. 54 do składania oświadczeń majątkowych zobowiązani są m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • urzędnicy służby cywilnej; • członkowie korpusu służby cywilnej zatrudnieni w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych lub w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej; • osoba kierująca komórką organizacyjną lub mną wewnętrzną jednostką organizacyjną urzędu obsługującego naczelnę lub centralne organy administracji rządowej lub organy rządowej administracji zespolonej i organy niezespolonej administracji rządowej oraz jej zastępca. 	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>Niektóre z tych osób mogą być zatrudnione na stanowiskach referentów czy też inspektorów np. w kancelarii urzędów lub w sekretariatach, których charakter pracy raczej nie ma wpływu na proces decyzyjny podejmowany w urzędach. Niezrozumiała jest więc potrzeba tak szerokiego publikowania oświadczeń, zwłaszcza że zgodnie z art. 62 projektu, oświadczenia te mają być poddane analizie i kontroli przez właściwe organy.</p> <p>W tym kontekście budzące wątpliwość wydaje się nierówne traktowanie podmiotów, bo pewne grupy funkcjonariuszy mają być wyłączone z określonych obowiązków, np. wyłączenie funkcjonariuszy Policji i Centralnego Biura Antykorupcyjnego z obowiązku publikowania oświadczeń majątkowych, którzy biorąc pod uwagę charakter wykonywanej pracy są znacznie bardziej narażeni na korupcję niż pracownicy administracji państwowej wykonujący jedynie funkcje usługowe lub niezwiązane z wydawaniem decyzji administracyjnych.</p>	
379	art. 61 ust. 1	MSWIA	<p>Ponownej wnikliwej analizy wymaga zasadność przewidzianej w art. 61 ust. 1 powszechnej publikacji wszystkich składanych oświadczeń majątkowych. Korzyści wynikające z publikacji oświadczeń związane z przeciwdziałaniem korupcji wydają się ograniczone. Powszechny dostęp obywateli do oświadczeń majątkowych nie wpłynie na zmniejszenie zjawiska korupcji, bowiem to nie ogół obywateli jest uprawniony, zobowiązany i wyposażony w instrumenty prawne do ścigania przestępstw korupcyjnych. Za najistotniejsze należy bowiem uznać zapewnienie dostępu do oświadczeń służb bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym Centralnego Biura Antykorupcyjnego, jako podmiotu zajmującego szczególne miejsce w systemie zwalczania korupcji.</p> <p>Jako najistotniejsze i realne zagrożenia związane z wprowadzeniem regulacji przewidującej powszechną publikację oświadczeń majątkowych tak dużej grupy funkcjonariuszy publicznych należy wskazać ujawnienie bardzo znacznej ilości danych o osobach, w szczególności danych wrażliwych, tj. danych finansowych, dotyczących stanu posiadania i zatrudnienia. Ograniczenia publikacji danych przewidziane w ustawie mają charakter szczątkowy i anachroniczny, dotyczą jedynie numeru PESEL i adresów nieruchomości. Należy założyć, że udostępnione dane mogą i będą wykorzystywane nie tylko w celu przewidzianym w ustawie, tj. do monitorowania przez opinię publiczną spraw życia publicznego, ale również przez podmioty prywatne do celów komercyjnych (np. z zakresu usług finansowych itp.), jak również, czego nie można wykluczyć, przez podmioty prowadzące działalność przestępczą lub państwowe podmioty zagraniczne działające na szkodę Rzeczypospolitej Polskiej – w celu</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>pozyskiwania informacji o funkcjonariuszach publicznych i wykorzystywania ich do prób wywierania nacisku.</p> <p>Bardzo istotna pozostaje tutaj kwestia zakresu ujawnianych danych – ich dokładna analiza będzie pozwalała na pozyskanie bardzo znacznej ilości informacji o wielu aspektach życia osób składających oświadczenia, w szczególności kwestii finansowych i zatrudnienia, w zakresie nieuzasadnioną potrzebą zapewnienia jawności życia publicznego. Nie bez znaczenia pozostaje również fakt nieodwracalności wycieku, w szczególności do sektora komercyjnego, znacznej ilości danych dotyczących funkcjonariuszy publicznych, które mogą być następnie masowo nielegalnie przetwarzane.</p> <p>Mając na względzie wciąż rosnące zagrożenia związane z naruszeniem prawa do ochrony danych osobowych, oraz widoczne w prawie krajowym, Unii Europejskiej i prawie międzynarodowym tendencje do wzmożenia ochrony nienaruszalności danych osobowych i prywatności, jak również niewątpliwą potrzebą zapewnienia maksymalnej ochrony prawnej osób pełniących służbę publiczną, w ocenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, należy rozważyć odstąpienie od przewidzianego w projekcie publikowania wszystkich oświadczeń majątkowych.</p>	
380	art. 61 ust. 1	MSZ	<p>W odniesieniu do normy zawartej w treści art. 61 ust. 1 dotyczącej zamieszczania oświadczeń majątkowych na stronie BIP przez okres 6 lat, należy podkreślić, iż okres ten nie powinien być dłuższy niż czas sprawowania funkcji publicznej przez daną osobę. W tym kontekście, należy uwzględnić techniczne trudności w usunięciu danych w sytuacji ich zapisania w sieci internetowej pod nowymi (innymi niż adres BIP) ścieżkami dostępu.</p> <p>Wydaje się, iż ten sposób upubliczniania oświadczeń majątkowych może być uznany za uzasadniony wyłącznie w stosunku do osób sprawujących stanowiska wybieralne i polityczne, takie wnioski pozwala wysnuć także następujące także orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu:</p> <p>a. należy podkreślić, iż ETPCz w szeregu orzeczeń badających kwestię równowagi pomiędzy ochroną życia prywatnego gwarantowaną przez Konwencję w odniesieniu do osób publicznych a potrzebą debaty publicznej zauważa szczególną sytuację osób sprawujących stanowiska polityczne i wybieralne. Osoby publiczne, a zwłaszcza politycy podejmując się pełnienia funkcji publicznych, świadomie akceptują istnienie kontroli publicznej swych</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>zachowań zarówno ze strony dziennikarzy, jak i całego społeczeństwa (wyrok Lingens p. Austrii).</p> <p>b. ETPCz podkreśla, iż o możliwości ingerencji informacyjnej w sferę prywatności ma decydować przede wszystkim znaczenie upublicznienia określonych informacji dla debaty publicznej. Można powiedzieć, że z tej perspektywy jakiegokolwiek inne działania zmierzające do ujawnienia informacji o osobach publicznych byłyby już jedynie niczym nieuzasadnioną „ciekawością” (Editions Plon p. Francji, von Hannover p. Niemcom).</p> <p>c. W świetle orzecznictwa ETPCz, sama idea kontroli majątkowej osób pełniących funkcje publiczne nie budzi zastrzeżeń we współczesnych państwach demokratycznych. Analizując jedną ze spraw Trybunał odniósł się do przewidzianego w prawie polskim obowiązku składania i publikowania oświadczeń majątkowych radnych. Uznał, że obowiązek złożenia przez radnego oświadczenia majątkowego i jego publikacja na stronach internetowych zapewnia przejrzystość polityki prowadzonej na szczeblu lokalnym. Opinia publiczna może weryfikować, iż decyzje polityczne nie są motywowane niewłaściwymi naciskami, nielegalnym lobbingsiem, czy nawet korupcją (Wypych p. Polsce, nr 2428/05, decyzja z 25 października 2005 r.). Warto jednak zaznaczyć, że kluczowym argumentem dla stwierdzenia przez Trybunał, iż w danej sytuacji nie doszło do nieproporcjonalnej ingerencji władz publicznych w prawo do poszanowania prywatności jednostki było to, że publikacja oświadczenia była elementem zapewnienia przejrzystości lokalnych procesów politycznych. Anonimizacja oświadczeń tj. usunięcie nr PESEL, danych adresowych i położenia nieruchomości nie przesądza o skutecznej ochronie wrażliwych informacji. Ochrona ta byłaby de facto iluzoryczna, gdyż ujawniane będą przykładowo dane o uczestnictwie w spółkach, prowadzonej działalności gospodarczej czy członkostwo we władzach w spółkach prawa handlowego, które to dane pozwalają (np. przy skorzystaniu z Krajowego Rejestru Sądowego, który zawiera między innymi dane teleadresowe i daje wgląd do całościowego niemalże obrazu działalności gospodarczej prowadzonej w Polsce) szybko i bezproblemowo ustalić owe zanonimizowane dane.</p>	
381	art. 61 ust. 1	MŚ	<p>W odniesieniu do art. 61 ust. 1 projektu ustawy proponuję doprecyzowanie brzmienia przepisu, w sposób wykluczający ewentualne wątpliwości interpretacyjne, poprzez potraktowanie wyrazów: „zapewniających obsługę organu lub osoby uprawnionych do odebrania oświadczenia majątkowego”, jako „zdania wtrąconego”. Pragnę zauważyć, że w</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			innym przypadku możliwa jest interpretacja przepisu, zgodnie z którą kierownik jednostki - w rozumieniu art. 49 pkt 108 - zobowiązany jest do przyjęcia oświadczenia majątkowego i jego zamieszczenia na swojej stronie internetowej, a taką, co do zasady, ma podmiot, w której pełni on tę funkcję, a nie kierownik jednostki. Przykładowo, w przypadku NFOŚiGW kierownik jednostki w rozumieniu art. 49 pkt 108 - niezależnie od tego, czy przyjmujemy, że będzie to Prezes Zarządu albo Zarząd, nie posiada własnej strony internetowej. Takową posiada NFOŚiGW, jako państwowa osoba prawna.	
382	art. 61 ust. 2	MEN	Należy mieć na uwadze także to, że poza koniecznością poszanowania prywatności, czy autonomii informacyjnej osób objętych projektowanym obowiązkiem istnieją także inne wartości przemawiające przeciwko podawaniu do publicznej wiadomości oświadczeń majątkowych wszystkich osób zobowiązanych do ich składania np. konieczność zapewnienia odpowiednich warunków do realizacji zadań. Projektowaną ustawą publikacją w BIP objęte będą oświadczenie majątkowe składane przez pełnomocnika do spraw ochrony informacji niejawnych oraz zastępcy pełnomocnika do spraw ochrony informacji niejawnych, kierownika kancelarii tajnej oraz inne osoby w pionie ochrony jednostki organizacyjnej. Pojawiają się wątpliwości, czy nie będzie to miało negatywnego wpływu na zapewnienie ochrony informacji niejawnych w tym bezpieczeństwa państwa. Poprzez publikację oświadczeń tych osób wskazuje się wprost obcym służbom dane osoby oraz posiadany stan majątkowy, zwłaszcza zobowiązania, oraz powiązania z osobami trzecimi wskazanymi w oświadczeniu majątkowym. Ułatwia się w ten sposób dotarcie do tych osób i możliwość narażenia ich na różne zagrożenia, a tym samym zagrożenia dla realizowanych przez nie zadań. Uwaga ta odnosi się zresztą do znacznie szerszego kręgu osób, niż objęty wyłączeniem zawartym w art. 61 ust. 2 projektowanej ustawy. Niezależnie zatem od propozycji rezygnacji z tak szeroko zakreślonego obowiązku publikacji oświadczeń majątkowych, należy poddać pod rozwagę, czy pełnomocnik do spraw ochrony informacji niejawnych oraz zastępca pełnomocnika do spraw ochrony informacji niejawnych, kierownik kancelarii tajnej oraz inne osoby w pionie ochrony jednostki organizacyjnej, nie powinny składać tych oświadczeń do Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego lub Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.	
383	art. 61 ust. 2	MGM	Postuluje się włączenie do zbioru podmiotów, których oświadczenia majątkowe nie są publikowane w BIP, grupy osób które są zobowiązane do składania oświadczenia	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			majątkowego a których funkcja, sposób sprawowania stanowiska oraz podejmowane decyzje nie wymagają jawności oświadczenia majątkowego (tak bezdyskusyjnego przy szefach urzędów centralnych), a w przypadku których, sam obowiązek złożenia oświadczenia majątkowego wiąże się głównie z odpowiednim pułapem finansowym wynagrodzenia. Mowa tu m.in. o podmiotach określonych w art. 49 zwłaszcza w pkt: 54, jak również w pkt: 96-98. Posiadanie informacji o majątkach niektórych grup urzędników państwowych oraz członków organów nadzoru w spółkach z udziałem Skarbu Państwa, stanowi zagrożenie szczególnego zainteresowania osób nieprzychylnych, jak i zorganizowanych grup przestępczych, co stanowi zagrożenie również dla rodzin osób sprawujących tego rodzaju funkcje. Mając powyższe za podstawę, proponuje się rozszerzenie katalogu zwolnień z art. 61 ust. 2 o ww. wskazane podmioty.	
384	art. 61 ust. 2	MIB	Uwaga do art. 61 ust. 2 projektu, do katalogu podmiotów, których oświadczeń majątkowych się nie publikuje i nie ujawnia proponuje się dodać także inspektorów Inspekcji Transportu Drogowego (ITD). Pojawia się bowiem pytanie, jeśli obowiązkiem składania oświadczeń majątkowych, na podstawie art. 49 projektu, będą objęci także inspektorzy Inspekcji Transportu Drogowego, to dlaczego osoby te nie zostały wymienione w art. 61 ust. 2 projektu, który wyłącza ich oświadczenia spod obowiązku publikacji? Charakter i przedmiot ich pracy w wielu aspektach w niczym nie odbiega od charakteru pracy funkcjonariuszy Policji (ruchu drogowego), Straży Granicznej czy Służby Celno-Skarbowej, tym bardziej w świetle realizacji zadań określonych w przepisach ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o systemie monitorowania drogowego przewozu towarów (Dz. U. poz. 708). Inspektorzy ITD w znacznym zakresie realizują obecnie te same zadania, które są wykonywane przez funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej oraz Służby Celno-Skarbowej. Wobec tego, poddawani są tym samym zagrożeniom, które dotyczą pracowników ww. służb. Ponadto proponuję rozważyć rozszerzenie katalogu podmiotów w art. 62 ust. 2 o pracowników administracji publicznej, którzy ramach obowiązków służbowych wykonują funkcje nadzorcze i kontrolne ponieważ mogą być narażeni na korupcję.	
385	art. 61 ust. 2 i ust. 4	MON	W art. 61 ust. 2 i ust. 4 projektu ustawy nadać następujące brzmienie: „2. Nie ujawnia i nie publikuje się oświadczeń majątkowych funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Służby Celno-Skarbowej, Biura Ochrony Rządu, żołnierzy zawodowych oraz pracowników zatrudnionych w urzędzie obsługującym Ministra Obrony Narodowej ,	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, z wyjątkiem oświadczeń Szefa CBA i jego zastępców.</p> <p>4. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, określić stanowiska w Policji, Straży Granicznej, Służby Celno-Skarbowej, Biurze Ochrony Rządu, żołnierzy zawodowych, które objęte są obowiązkiem ujawniania lub publikowania oświadczeń majątkowych osób zajmujących te stanowiska, biorąc pod uwagę konieczność ochrony danych osobowych oraz informacji o majątku funkcjonariuszy i żołnierzy, których ujawnienie mogłoby powodować zagrożenie dla ich bezpieczeństwa lub bezpieczeństwa państwa.”.</p> <p>Żołnierze Żandarmerii Wojskowej są żołnierzami w czynnej służbie wojskowej oraz jednocześnie żołnierzami zawodowymi, dlatego wyłączenie ich poza nawias nie znajduje uzasadnienia.</p> <p>Do powyższych przepisów proponuje się dodać także pracowników SKW i SWW. Publikacja oświadczeń majątkowych pracowników SKW może rodzić zagrożenie dla bezpieczeństwa wewnętrznego SKW. Dane na temat sytuacji majątkowej pracowników mogą być wykorzystane do działań typowniczo-werbunkowych ze strony obcych służb specjalnych. Uzyskane w ten sposób informacje na temat funkcjonariuszy SKW, mogą być w prosty sposób użyte w pracy obcych wywiadów na terenie RP, które to wywiady element szeroko rozumianej presji finansowo-majątkowej i wiedzy o sytuacji majątkowej funkcjonariuszy polskiego kontrwywiadu zwyczajowo wykorzystują jako jedno z głównych narzędzi werbunku, szantażu i wywieranego nacisku. Specyfika SKW i osobiste bezpieczeństwo osób pracujących w SKW powodują zatem, że tej grupy zawodowej nie powinno się zaliczać do sfery „jawnego życia publicznego”, którego zasady ujawniania/nieujawniania są prawnie regulowane w projektowanej ustawie.</p> <p>Należy również zwrócić uwagę na fakt, iż znaczna część osób pełniących służbę w SKW pozostaje objęta małżeńską wspólnością majątkową, a część małżonków, w związku z pracą w wieloaspektowej sferze państwowej wymienionej w projekcie, zostaje zobowiązana projektem ustawy do złożenia oświadczenia łącznie z informacjami obejmującymi również majątek wspólny małżonków (art. 47 ust. 1 projektu ustawy), które to oświadczenie zostanie później upublicznione (ujawnione). Nazwiska i imiona najwyższej grupy kierowniczej SKW (jak i innych służb) i znakomitej części pozostałej kadry oficerskiej SKW mogą być powszechnie</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			znane (źródłem są informacje internetowe, pisma służbowo wysyłane do innych instytucji itp.), stąd ustalenie danych osobowych ich małżonków, a następnie zapoznanie się z upublicznionymi oświadczeniami majątkowymi tych osób (podających dane dotyczące majątku wspólnego) będzie stanowiło łatwą i niczym nieskrępowaną drogę do poznania stanu majątkowego zarówno najwyższego kręgu kierowniczego, jak i funkcjonariuszy, żołnierzy zawodowych i pracowników cywilnych pełniących – z narażeniem swojego życia i bezpieczeństwa osobistego, a także życia i bezpieczeństwa swoich najbliższych – trudną i z natury rzeczy poufną służbę w szeregach polskiego kontrwywiadu wojskowego.	
386	art. 61 ust. 2	MSWIA	Wyłączenie publikacji oświadczeń majątkowych funkcjonariuszy wskazanych w art. 61 ust. 2 projektu może okazać się nieskuteczne w przypadku, gdy małżonkowie takich osób są zobowiązani również do składania oświadczeń majątkowych. Należy przypomnieć, że w art. 47 ust. 2 pkt 17 projekt przewiduje obowiązek podawania w oświadczeniu majątkowym informacji o dochodzie uzyskanym w określonym okresie czasu przez osobę zobowiązaną do składania oświadczeń majątkowych oraz jej małżonka. Takie rozwiązanie oznacza, że cel, dla którego planuje się wprowadzenie przepisu art. 61 ust. 2 – tj. ochrona danych osobowych oraz informacji o majątku funkcjonariuszy i żołnierzy, których ujawnienie mogłoby spowodować zagrożenie dla ich bezpieczeństwa lub bezpieczeństwa państwa – może nie zostać osiągnięty. Należy również zwrócić uwagę, iż projektowany art. 61 ust. 2 całkowicie pomija zarówno pracowników formacji wskazanych w tym przepisie, niemających statusu funkcjonariuszy, jak również osób pracujących w urzędach centralnych nadzorujących ww. formacje, którzy niejednokrotnie wykonują zbliżone rodzajowo czynności do funkcjonariuszy i również ujawnienie ich danych może spowodować szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego, jak również czynności związane z obsługą systemów teleinformatycznych itp. Wątpliwość budzi również nieuwzględnienie w ww. przepisie strażaków Państwowej Straży Pożarnej, jedynej formacji mundurowej pominiętej w katalogu wyłączeń.	
387	art. 61 ust. 2	MS	Należy dodać funkcjonariuszy Służby Więziennej do katalogu funkcjonariuszy, których oświadczeń majątkowych nie ujawnia się w BIP, a których będzie mogło dotyczyć upoważnienie ustawowe do wydania przez Radę Ministrów ww. rozporządzenia określającego stanowiska objęte obowiązkiem ujawniania lub publikowania. Argumenty uzasadniające brak dostępności dla osadzonych informacji objętych oświadczeniem majątkowym policjantów	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>powinny przemawiać również za ochroną funkcjonariuszy Służby Więziennej pełniących służbę w aresztach śledczych i zakładach karnych. Wiedza osadzonych co do finansowej sytuacji funkcjonariusza nadzorującego pobyt osadzonego stwarza realne zagrożenie podejmowania prób pogorszenia jego sytuacji majątkowej w celu wpłynięcia na postawę funkcjonariusza.</p>	
388	art. 61 ust. 2	MSZ	<p>1. Proponuje się dodanie do art. 61 ust. 2 (nie ujawnia się i nie publikuje oświadczeń majątkowych) „członków służby zagranicznej”.</p> <p>Upublicznianie oświadczeń majątkowych może być uznane za uzasadnione wyłącznie w stosunku do osób sprawujących stanowiska wybieralne i polityczne, gdyż wybierani w wyborach powszechnych politycy, podejmując się pełnienia funkcji publicznych, świadomie tym samym akceptują istnienie szerokiej kontroli publicznej swych zachowań ze strony całego społeczeństwa. Dane majątkowe osób pracujących w służbie dyplomatycznej (w tym nie tylko o stanie posiadania, ale też np. o zobowiązaniach kredytowych) są informacją niezwykle cenną dla wywiadów obcych służb i mogą zagrażać bezpieczeństwu dyplomatycznemu. Oświadczenia majątkowe powinny być dostępne dla odpowiednich organów państwa, ale nie powinny być publiczne. Stanowiłoby to niepotrzebne zwiększenie ryzyka przez przedstawienie gotowego materiału do analiz dla służb obcych państw. Ujawnienie nawet szczątkowej wiedzy na ich temat może wyrządzić znaczne szkody. Przez szereg lat informacje objęte oświadczeniami majątkowymi postrzegane były, jako szczególnie wrażliwe (na przestrzeni lat wypełnione druki oświadczeń miały charakter informacji klauzulowanych, a następnie informacje z oświadczeń uznawano za tajemnicę prawnie chronioną i podlegającą ochronie przewidzianej dla informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone” określonej w przepisach o ochronie informacji niejawnych). Nie bez znaczenia pozostają także praktyczne konsekwencje tych zmian, jak choćby faktu, że jeśli podjęta zostaje decyzja o upublicznianiu oświadczeń majątkowych szerokiego kręgu osób, to należy liczyć się z ewentualnym wzrostem przestępstw na szkodę tych osób.</p>	
389	art. 61 ust. 3	MON	<p>W art. 61 ust. 3 projektu ustawy wskazano, że organ, któremu złożono oświadczenie majątkowe udostępnia to oświadczenie Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego na jego żądanie.</p> <p>Powyższe rozwiązanie nie może być przyjęte w stosunku do SKW i SWW ze względu na przepis art. 39 ust. 1 ustawy o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			Wojskowego, jak również z uwagi na przepisy art. 5 i art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych. Oświadczenia majątkowe składane Szefowi Służby Wywiadu Wojskowego będą bowiem zawierać informacje o fakcie pełnienia służby albo zatrudnienia w Służbie Wywiadu Wojskowego oraz o zajmowanym stanowisku służbowym lub funkcji. Oświadczenia te będą wskazywały również podmiot oddelegowania funkcjonariusza Służby albo żołnierza zawodowego wyznaczonego na stanowisko służbowe w Służbie oddelegowanego do wykonywania zadań służbowych poza Służbą, jak również zajmowane przez niego stanowisko albo funkcję.	
390	art. 61 ust. 4	RCL	Kolejną budzącą wątpliwości regulacją jest przepis art. 61 ust. 4 projektu ustawy. Przepis ten odsyła do rozporządzenia, na podstawie którego będzie możliwe rozszerzenie wynikającego z ustawy katalogu podmiotów, których oświadczenia majątkowe mają zostać ujawnione. Tymczasem wymaga podkreślenia, że ograniczenia w korzystaniu z konstytucyjnych wolności i praw należą do materii zastrzeżonych do wyłączności ustawowej.	
391	art. 62	RCL	Przepisy art. 62 projektu ustawy należy doprecyzować o wskazanie terminu na dokonanie przez podmioty uprawnione analizy oświadczeń majątkowych, o których mowa w art. 53 ust. 2 i 3, art. 54 oraz art. 57 projektu. Ponadto przepis art. 62 ust. 4 projektu ustawy, wobec treści ust. 3 zawierającej wystarczająco ogólne uregulowanie dotyczące analizy oświadczeń, wydaje się zbędny. Jego skreślenie byłoby pożądane także z tego względu, że przepis ten jest niejasny i nieprecyzyjny. Z przepisu tego nie wynika, w jakich sytuacjach analizy oświadczeń może dokonywać naczelnik urzędu skarbowego, skąd będzie miał dane do analizy, ani w jakim trybie będzie wykonywał czynności.	
392	art. 62	MSWIA	Nałożenie na wszystkie organy uprawnione do przyjmowania oświadczeń majątkowych w art. 62 projektu obowiązku analizy oświadczeń może prowadzić do istotnych problemów prawidłowego stosowania tego przepisu. Należy bowiem wskazać, że ustawa znacznie poszerza zakres obowiązku składania oświadczeń majątkowych. Niektóre z organów przyjmujących oświadczenia mogą nie być faktycznie zdolne i przygotowane do prowadzenia rzetelnej analizy oświadczeń pod względem wystąpienia np. zjawisk korupcyjnych. Nakładanie takiego obowiązku może mieć więc charakter fikcyjny, co więcej może być podstawą zarzutu dla organu przyjmującego oświadczenie, że nie wykrył on nieprawidłowości w oświadczeniu.	
393	art. 62 ust. 1	ME	Projekt nakłada na ministra właściwego ze względu na przedmiot działania spółki zobowiązanej obowiązek analizowania oświadczeń majątkowych, nie dając mu możliwości	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			scedowania tego obowiązku na inne osoby. Wydaje się zatem celowe wprowadzenie możliwości upoważniania przez ministra innej osoby do działania w tym zakresie.	
394	art. 62 ust. 2 pkt 3	RCL	Odnośnie do art. 62 ust. 2 pkt 3 projektu ustawy zauważa się, że nałożenie na osobę kontrolowaną obowiązku dostarczenia bliżej nieokreślonych dokumentów powoduje zbyt daleką idącą dowolność organu w żądaniu tych dokumentów. Proponuje się uregulowanie konieczności przedstawienia „innych dokumentów koniecznych do oceny rzetelności oraz prawdziwości oświadczenia” od strony uprawnienia osoby kontrolowanej, tj. możliwości przedstawienia przez nią takich dokumentów, które pozwolą na wykazanie rzetelności i prawdziwości złożonego oświadczenia.	
395	art. 62 ust. 2	MZ	Zgodnie z projektowanym art. 62 ust. 2 „Organy lub osoby, którym złożono oświadczenie majątkowe, w przypadku posłów i senatorów, sędziów i prokuratorów i osób wymienionych w art. 49 pkt 84-92 przekazują kopię oświadczenia urzędowi skarbowemu właściwemu dla osoby składającej oświadczenie majątkowe”. Nie jest jasne, dlaczego dokonano takiego rozgraniczenia.	
396	art. 62 ust. 3 pkt 1	MZ	Zgodnie z projektowanym art. 62 ust. 3 pkt 1 organ lub osoba dokonujące analizy informacji zawartych w oświadczeniu majątkowym są uprawnione do porównania treści oświadczenia z treścią uprzednio złożonych oświadczeń, treścią innych dostępnych im na podstawie odrębnych przepisów dokumentów zawierających informacje o stanie majątkowym, dochodach i zobowiązaniach, danymi zawartymi w publicznych rejestrach wskazującymi na stan majątkowy, dochody i zobowiązania. Nie wskazano, do jakich publicznych rejestrów wskazujących na stan majątkowy, dochody i zobowiązania obywateli ma dostęp organ lub osoba dokonująca analizy oświadczeń (np. Dyrektor Generalny Ministerstwa Zdrowia kontrolujący oświadczenia pracowników).	
397	art. 62	MON	W art. 62 projektu ustawy po ust. 4 proponuje się dodać ust. 5 w brzmieniu: „5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach terminy, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 mogą zostać przedłużone.”. W przypadku 28 000 zobowiązanych żołnierzy zawodowych zaproponowany termin zakończenia analizy jest nierealny. Rejestracja wpływających oświadczeń majątkowych trwa ok. trzy miesiące. Po tym terminie, od sierpnia rozpoczyna się wprowadzanie danych z oświadczeń do systemu informatycznego i równoległe ich analiza. Stosowana obecnie w Żandarmerii Wojskowej metoda analizy oświadczeń żołnierzy jest identyczna z	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			zapropionowaną w projekcie ustawy. Z dziesięcioletnich doświadczeń wynika, że możliwe jest jej rzetelne przeprowadzenie, polegające na porównaniu dokumentów, sprawdzeniu informacji w dostępnych rejestrach oraz wzywaniu i przyjmowaniu wyjaśnień od osób składających przedmiotowe dokumenty w terminie 12 miesięcy od zakończenia rejestracji oświadczeń. Należy podkreślić, że około 12% żołnierzy składających oświadczenia jest wzywanych do złożenia wyjaśnień. Przesyłanie przez nich danych potwierdzających stan majątkowy ze względu na specyfikę służby wojskowej, misje bojowe, stabilizacyjne szkolenia poligonowe w kraju i za granicą itp. jest wydłużone w czasie.	
398	art. 62 ust. 4	MSWIA	W kontekście art. 62 ust. 4 wyjaśnienia wymaga również, skąd w ocenie projektodawcy, naczelnik urzędu skarbowego miałby pozyskać poprzednie oświadczenia majątkowe osób zobowiązanych do ich składania, skoro ustawa przewiduje możliwość ich porównania.	
399	art. 62 ust. 4	MZ	Zgodnie z projektowanym art. 62 ust. 4 analizy danych zawartych w oświadczeniu majątkowym może dokonać również naczelnik urzędu skarbowego właściwy dla osoby składającej oświadczenie majątkowe. Właściwy urząd skarbowy analizuje dane zawarte w oświadczeniu, w tym również porównuje jego treść z treścią uprzednio złożonych oświadczeń oraz rocznych zeznań podatkowych (PIT) i innych deklaracji podatkowych złożonych w związku z dokonanymi czynnościami prawnymi. Analizując oświadczenie majątkowe, naczelnik urzędu skarbowego uwzględnia również dane dotyczące małżonka osoby składającej oświadczenie. Określenie „może” nie zobowiązuje do działania i pozwala na brak działania. Porównywanie treści oświadczeń w urzędzie skarbowym z wcześniejszymi oświadczeniami, to dublowanie tych samych zadań organu określonych w art. 62 ust. 3 projektu ustawy.	
400	art. 63	RCL	Odnośnie do art. 63 projektu ustawy wskazuje się na konieczność uwzględnienia również osób dokonujących analizy oświadczeń majątkowych, a nie tylko organów. W ust. 2 tego artykułu in fine należy dookreślić właściwość naczelnika urzędu skarbowego, analogicznie jak w przepisie art. 62 ust. 2 projektu.	
401	art. 63	MON	1) W art. 63 projektu ustawy po ust. 2 proponuje się dodać ust. 3 w brzmieniu: „3. W przypadku powstania wątpliwości, o których mowa w ust. 1, w oświadczeniach żołnierzy zawodowych kontrolę rzetelności i prawdziwości tych oświadczeń dokonuje Żandarmeria Wojskowa.”. Do ustawowych zadań Żandarmerii Wojskowej należy m.in. wykrywanie przestępstw i wykroczeń, w tym skarbowych, popełnianych przez żołnierzy, ujawnianie i ściganie ich	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p> sprawców oraz ujawnianie i zabezpieczanie dowodów tych przestępstw i wykroczeń. W związku z powyższym, w stosunku do żołnierzy zawodowych, w razie powzięcia wątpliwości co do rzetelności i prawdziwości oświadczenia majątkowego, jako organ właściwy do podjęcia czynności wyjaśniających należy wskazać Żandarmerię Wojskową.</p> <p>2) po ust. 3 proponuje się dodać ust. 4 w brzmieniu: „4. W przypadku, gdy organem dokonującym analizy oświadczeń majątkowych jest Szef SKW, przekazanie oświadczenia majątkowego do organów, których mowa w ust.1 i 2 następuje, o ile wątpliwości co do okoliczności wskazanych w tych przepisach nie zostały usunięte przez SKW.”.</p> <p>Uzasadnieniem powyższej propozycji jest fakt, iż pewnym zagrożeniem dla bezpieczeństwa wewnętrznego SKW może być również przekazanie oświadczeń majątkowych poza SKW.</p> <p>Z uwagi na to proponuje się, aby przekazanie tych oświadczeń do CBA lub urzędów skarbowych następowało dopiero wtedy, gdy SKW nie będzie mogła wyjaśnić wątpliwości co do tych oświadczeń. Warto zaznaczyć, że SKW jako służba specjalna dysponuje o wiele szerszymi narzędziami do analizy oświadczeń majątkowych niż inne jednostki sektora finansów publicznych.</p>	
402	art. 63, 71 i nast.	MRiF	<p>Poddaję pod rozagę dodanie ust. 3, który przesądzałby, że – co najmniej – w przypadkach mniejszej wagi organ dokonujący analizy oświadczenia majątkowego może wezwać zainteresowaną osobę do złożenia wyjaśnień lub uzupełnienia oświadczenia. Takie rozwiązanie, z uwzględnieniem ekonomiki procesowej, zapewni skuteczność tego typu postępowań, szczególnie w przypadku oczywistych omyłek, które mogłyby zostać wyjaśnione bezpośrednio przez podmiot odbierający oświadczenie, nie zaś ich kumulację w CBA/urzędach skarbowych.</p> <p>Poddaje także pod rozagę – przynajmniej na obecnym etapie – ograniczenie liczby przedsiębiorców podlegających obowiązkowi stosowania obowiązkowych wewnętrznych procedur antykorupcyjnych. Warto rozważyć uzupełnienie lub doprecyzowanie w projektowanym art. 71 ust. 2 elementów, które musi zawierać procedura antykorupcyjna, co jest istotne zwłaszcza przy konstrukcji sankcji związanej z pozornością lub nieskutecznością tej procedury. Pragnę zauważyć, że funkcjonujące od niedawna analogiczne rozwiązania francuskie w zakresie opracowywania procedur antykorupcyjnych, do których odwołuje się</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			uzasadnienie projektu, obejmują przedsiębiorców zatrudniających co najmniej pracowników, których roczne obroty są wyższe niż 100 milionów euro.	
403	art. 64	RCL	Odnośnie do art. 64 projektu ustawy zauważa się, że zgodnie z art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym CBA jest właściwe do przeprowadzania kontroli „prawidłowości i prawdziwości oświadczeń majątkowych lub oświadczeń o prowadzeniu działalności gospodarczej osób pełniących funkcje publiczne” – projektowana ustawa zarówno w art. 64, jak i w innych przepisach, posługuje się wyrażeniem „rzetelność i prawdziwość” – kwestia ta wymaga wyjaśnienia i ujednoczenia.	
404	ROZDZIAŁ 9		ROZDZIAŁ 9 (ART. 65-70)	
405	Rozdział 9	RCL	Zasady ochrony sygnalistów określone w rozdziale 9 projektu wydają się dawać im dość iluzoryczną ochronę, skoro: ochrona sygnalisty trwa tylko rok (art. 67 ust. 5 projektu), status sygnalisty można wcześniej uchylić (art. 65 ust. 5 projektu), a prokurator informuje pracodawcę o nadaniu pracownikowi statusu sygnalisty (art. 65 ust. 7 projektu). Dodatkowo prokurator, na wniosek pracodawcy, może wyrazić zgodę na rozwiązanie umowy o pracę (art. 67 ust. 2 projektu). W ten sposób sygnalista staje się całkowicie zależny od prokuratora. W projektowanych przepisach jest brak jakichkolwiek przesłanek, którymi miałby się on kierować przy podejmowaniu przedmiotowej decyzji. Wydaje się, że w tym przypadku wydaje się nieuzasadnione pozostawienie prokuratorowi tak szerokiego marginesu swobody uznania. W związku z powyższym proponuje się, aby w ustawie określić okoliczności, które powinien uwzględnić prokurator podejmując wskazane wyżej decyzje. Ponadto w art. 69 ust. 1 w pkt 2 projektu jest niejasne, o jaką „umowę” chodzi, co wymaga doprecyzowania.	
406	rozdział 9	MZ	Odnośnie przepisów rozdziału 9 – Zasady i środki ochrony sygnalistów (art. 65 i nast. projektu ustawy) instytucja nadania zgłaszającemu statusu sygnalisty może doprowadzić do wywołania innych skutków niż zamierzone przez projektodawcę. Z definicji legalnej, zawartej w art. 2 pkt 14 projektu ustawy wynika, że sygnalista to osoba fizyczna lub przedsiębiorca, których współpraca z wymiarem sprawiedliwości polegająca na zgłoszeniu informacji o możliwości popełnienia przestępstwa przez podmiot, z którym jest związana umową o pracę lub innym stosunkiem umownym, może niekorzystnie wpłynąć na jej sytuację życiową, zawodową, materialną. Z dalszych przepisów natomiast wynika szereg korzyści, jakie może uzyskać osoba, której przyznano status sygnalisty, począwszy od ochrony prawnej w ramach stosunku pracy (art. 67 i nast.), przez zwrot kosztów ewentualnego zastępstwa procesowego w związku z	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			poniesieniem przez niego negatywnych skutków dokonanego przez niego zgłoszenia wiarygodnych informacji o popełnieniu przestępstw, a skończywszy na możliwości uzyskania konkretnej korzyści majątkowej z tytułu orzeczenia na jego rzecz przez sąd nawiązki w trybie art. 87 projektu ustawy. Tworzenie mechanizmów prawnych na potrzeby budowania „systemu motywacyjnego”, opartego na korzyściach (tu: również i wymiernych korzyściach majątkowych) dla osób zamierzających skorzystać ze statusu sygnalisty wymaga ponownego przeanalizowania, także pod kątem społecznym.	
407	art. 65 ust. 1	MSWIA	jakie jest uzasadnienie dla przewidzianego zamkniętego katalogu przestępstw, przy których może być stosowana instytucja sygnalisty. Wydaje się, że nic nie stoi na przeszkodzie, aby sygnalistą mogła być każda osoba ujawniająca informacje o przestępstwach ściganych z oskarżenia publicznego, związanych z jego zatrudnieniem. W przypadku pozostawienia katalogu zamkniętego wątpliwości budzi brak w nim zarówno najpoważniejszych przestępstw, np. przeciwko pokojowi, ludzkości oraz przestępstw wojennych, przestępstw przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej, jak również przestępstw przeciwko środowisku lub prawom osób wykonujących pracę zarobkową, działalności instytucji państwowych lub np. przestępstw zabójstwa, nadużycia funkcji (z art. 231 Kodeksu karnego przewidziano jedynie § 2) lub wymuszania zeznań przez funkcjonariusza publicznego albo znęcania się nad pozbawionym wolności, a także przestępstw określonych w ustawie z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie;	
408	art. 65 ust. 1	MSWIA	projektowane przepisy zawsze uzależniają możliwość korzystania z dobrodziejstwa instytucji sygnalisty od uprzedniego nadania statusu sygnalisty przez prokuratora. Dla zwiększenia realnej ochrony wszystkich osób zgłaszających nieprawidłowości w interesie publicznym należy rozważyć wprowadzenie ogólnych instytucji zapewniających ochronę takim osobom, np. w zakresie prawa pracy lub prawa urzędniczego, a nadawanie statusu przez prokuratora traktować jako kolejny stopień wzmożonej ochrony sygnalistów. Kwestia ta jest szczególnie istotna w odniesieniu do sygnalistów z obszaru administracji publicznej.	
409	art. 65 ust. 3	MSWIA	niejasny jest zakres stosowania instytucji sygnalisty względem funkcjonariuszy publicznych i osób zatrudnionych w administracji publicznej, ujawniających nieprawidłowości w jej funkcjonowaniu; definicja z art. 2 ust. 1 pkt 14 mówi o każdej osobie fizycznej związanej z pracodawcą stosunkiem umownym, a przepis materialny w art. 65 ust. 3 pkt 1 już tylko o pracowniku (a nie np. funkcjonariuszu lub urzędniku służby cywilnej). Kwestia stosowania	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			instytucji sygnalisty wobec zatrudnionych w administracji publicznej powinna zostać uregulowana w projektowanej ustawie;	
410	art. 65 ust. 7	MŚ	Proponuję usunąć art. 65 ust. 7 projektu ustawy, w którym mowa jest o informowaniu pracodawcy lub podmiotu o nadaniu zgłaszającemu statusu sygnalisty. W jego miejsce wstawić zapis (w ślad m.in. za przepisami międzynarodowymi) o utrzymaniu w tajemnicy danych sygnalisty w celu jego ochrony, jak również o utrzymaniu w tajemnicy danych osoby pozwanej, w celu uniknięcia jej stygmatyzacji/uznania jej winnym przed faktycznym rozstrzygnięciem sprawy.	
411	art. 66 ust. 2	MS	Projekt nie wskazuje sądu właściwego do wydawania postanowień o zwrocie kosztów zastępstwa procesowego dla sygnalisty, a także nie określa, czy postanowienie to jest zaskarżalne i na jakich zasadach.	
412	art. 67	MON	W art. 67 projektu ustawy zaproponowana została nadmierna ochrona stosunku pracy i innego stosunku umownego sygnalisty, który nawet po umorzeniu postępowania (aż po upływie roku) korzysta z ochrony, przed ich rozwiązaniem. Taka regulacja może powodować nadużycia ze strony sygnalistów dotyczące uzyskania ochrony stosunku pracy bez uzasadnionej podstawy, niepopartej rzeczywistymi dowodami, które ostatecznie mogą zostać uznane za niewiarygodne. Jednocześnie brak jest jakichkolwiek sankcji dla potencjalnego sygnalisty za bezpodstawne zgłaszanie podejrzeń o popełnieniu przestępstwa, co może zachęcać do pozamerytorycznych pobudek podejmowanych działań.	
413	art. 67	MRiRW	Z proponowanego brzmienia wynika, że zakaz rozwiązania umowy o pracę z sygnalistą powoduje wyłączenie z katalogu osób objętych ochroną również osób, których stosunek pracy powstał nie na podstawie umowy o pracę lecz powołania (np. powiatowi lekarze weterynarii ich z-cy) czy mianowania (urzędnicy).	
414	art. 67 ust. 1 pkt 1	MZ	Należy zauważyć, że zgodnie z projektowanym art. 67 ust. 1 pkt 1 w ramach wykonywania praw i obowiązków wynikających z nadanego statusu sygnalisty pracodawca nie może rozwiązać z sygnalistą umowy o pracę, zmienić warunków umowy o pracę na mniej korzystne dla sygnalisty, w szczególności w zakresie zmiany miejsca lub czasu wykonywania pracy albo warunków wynagradzania. W myśl zaś projektowanego art. 67 ust. 5 zakazy, o których mowa w ust. 1, mają zastosowanie przez okres 1 roku od daty umorzenia postępowania albo zakończenia prawomocnym orzeczeniem postępowania karnego wszczętego przeciwko sprawcy przestępstwa. Przytoczone przepisy przewidują silną i w praktyce długotrwałą	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			ochronę sygnalisty (biorąc pod uwagę czas postępowań sądowych), ale nie przewidują sytuacji niezależnych od pracodawcy: rozwiązanie instytucji, zakończenie działalności firmy, bankructwo, śmierć pracodawcy (właściciel prywatnej firmy, który nie jest sprawcą), itp. Ponadto sprawca przestępstwa nie musi być pracodawcą, może być pracownikiem. Zatem rodzi się pytanie, czy w takiej sytuacji skutki ochrony sygnalisty będą obciążać pracodawcę?	
415	art. 67 ust. 1	MEN	W art. 67 ust. 1 wątpliwości może budzić zakres ochrony sygnalisty w zakresie stosunku pracy tj. czy dotyczy on wyłącznie rozwiązania umowy o pracę i warunków wynikających z umowy o pracę.	
416	art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. b	MRPPS	do art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. b projektu - niejasne jest co należy rozumieć pod pojęciem "czasu wykonywania pracy". Jak wynika z art. 29 § 1 Kodeksu pracy umowa o pracę określa wymiar czasu pracy;	
417	art. 67 ust. 2	MSWIA	przepis art. 67 ust. 2 przewiduje możliwość wydania zgody przez prokuratora na rozwiązanie z sygnalistą umowy o pracę, co jest co do zasady zakazane. Ustawa nie wprowadza jednak żadnych przesłanek takiego działania prokuratora i nie jest jasne, kiedy instytucja ta miałaby znaleźć zastosowanie;	
418	art. 67 ust. 1-4	MŚ	Proponuję usunąć art. 67 ust. 1-4 projektu ustawy, przewidujący niemożność zwolnienia lub zmiany warunków pracy sygnalisty. O rozwiązaniu stosunku pracy lub zmianie jej warunków powinna decydować jakość wykonywanej pracy. Nie można dopuścić do sytuacji, by osoby, które nie wywiązują się z obowiązków pracowniczych pobierały wysoką pensję i były nie do zwolnienia, tylko dlatego, że złożyły zawiadomienie. Ponadto zapis zachęcałby do składania zawiadomień w celu osiągnięcia osobistej korzyści, a nie dobra publicznego. W kwestii praw pracodawcy należy mieć także na uwadze możliwe zmiany w zadaniach urzędu, które mogą wymagać zmian w zakresie etatów. Proponuję umożliwienie sygnaliście przeniesienie do innego działu na jego życzenie zamiast zakazywać zmiany warunków pracy w celu jego ochrony i zapewnienia tolerowalnych dla niego warunków pracy, nienarażających go nawet na pośrednie uczestnictwo w nieakceptowalnych praktykach.	
419	art. 67 ust. 5	MRiRW	Określony sposób ustalenia katalogu zdarzeń prawnych stanowiących początek rocznego okresu obowiązywania zakazów w stosunku do sygnalisty nie wskazuje precyzyjnie jakie zdarzenia ustawodawca ma na myśli, w tym czy umorzenie postępowania dotyczy postępowania sądowego czy również postępowania przygotowawczego. Sformułowanie	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			„umorzenia postępowania lub zakończenie prawomocnym orzeczeniem postępowania karnego wszczętego przeciwko sprawcy przestępstwa sugeruje, że ww. ochrona przysługuje również w sytuacji, gdy sprawca przestępstwa został uniewinniony lub umorzono postępowanie ze względu na niepopelnienie czynu karalnego. Taka sytuacja może prowadzić do obejmowania ochroną osób, które nie przekazały informacji stanowiących wiarygodne źródło popełnienia przestępstwa.	
420	art. 67 ust. 5	MSWIA	przepis art. 67 ust. 5 ustanawiający okres ochronny dla sygnalisty powinien zostać zmodyfikowany – okres jednego roku, w szczególności w przypadku potwierdzenia się zarzutów dotyczących kwestii ujawnionych przez sygnalistę, wydaje się zbyt krótki;	
421	art. 67 ust. 5	MS	Proponuję usunąć art. 67 ust. 5 projektu ustawy. Projektowany przepis gwarantuje pensję osobom, które mogą w ogóle nie wykonywać pracy. Ponadto zachęca on pracowników do składania nieznajdujących uzasadnienia donosów w celu utrzymania umowy o pracę, gdyż nie grożą za to żadne konsekwencje, a wiążą się z nimi wyraźne korzyści.	
422	art. 67 ust. 5	UOKIK	Odnośnie do art. 67 ust. 5 projektu ustawy, wydaje się, iż przepis ten należałoby doprecyzować, tak aby zakaz z ust. 1 art. 67 (tj. zakaz rozwiązania z sygnalistą umowy o pracę, stosunku umownego, zmiany warunków umów na mniej korzystne) obowiązywał nie tylko po zakończeniu postępowania karnego prowadzonego przeciwko sprawcy przestępstwa, ale również w jego toku.	
423	art. 68	MSWIA	odesłanie w art. 68 do „odpowiedniego stosowania” całej ustawy – Kodeks postępowania karnego może budzić praktyczne wątpliwości, które i kiedy przepisy należy stosować;	
424	art. 68	MS	Projektowany przepis ustawy przewiduje, że do postępowania dotyczącego nadania statusu sygnalisty w zakresie nieuregulowanym w projekcie stosuje się przepisy Kodeksu postępowania karnego. Nie jest jasne, jakie konkretnie sytuacje odnoszące się do sygnalisty miałyby być objęte postępowaniem prowadzonym w myśl tych przepisów, a także czy sygnalista ma mieć status zawiadamiającego o przestępstwie, pokrzywdzonego, czy też świadka anonimowego w postępowaniu karnym.	
425	Uwaga ogólna	MS	1) Należy zauważyć, iż projektowane uprawnienia wynikające z nadania statusu sygnalisty nie gwarantują, że ewentualne negatywne konsekwencje sygnalizowania nie zostaną poniesione przez sygnalistę w późniejszym okresie, bowiem rozciągać się one mają na okres do czasu umorzenia postępowania albo zakończenia prawomocnym orzeczeniem postępowania karnego wszczętego przeciwko sprawcy przestępstwa, względnie (odnośnie do konkretnych	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>zakazów w sferze zatrudnienia oraz w sferze innych relacji umownych dotyczących sygnalisty) na okres 1 roku od daty umorzenia postępowania albo zakończenia prawomocnym orzeczeniem postępowania karnego wszczętego przeciwko sprawcy przestępstwa (art. 65 ust. 4 i art. 67 ust. 5 projektu).</p> <p>2) Na marginesie należy zauważyć, iż Ministerstwo Sprawiedliwości pracuje obecnie nad horyzontalnymi rozwiązaniami dotyczącymi ochrony sygnalistów, tj. takimi, które ujęłyby problematykę ich ochrony również poza kontekstem ujawniania tzw. przestępstw korupcyjnych oraz odnosiły się przede wszystkim do określonych gwarancji w sferze pracowniczej w związku z ujawnianiem przestępstw i innych nadużyć. Problematyka ochrony sygnalistów w takim szerszym zakresie wynika między innymi z instrumentów międzynarodowych, w szczególności Rady Europy. Przyjęte rozwiązania powinny – jak się wydaje – przewidywać m. in. dalej idące zaangażowanie prokuratora w ochronę sygnalistów w wybranych kategoriach spraw, takich jak sprawy dotyczące ujawniania przestępstw wskazanych w projekcie.</p>	
426	art. 69 ust. 1	MŚ	<p>1) Proponuję usunąć art. 69 ust. 1 projektu ustawy o wypłacaniu odszkodowania za zwolnienie. Ponadto proponowany przepis zapewnia odszkodowanie także zwolnionym, którzy w złej wierze złożyli fałszywe oskarżenie.</p> <p>2) Proponuję wprowadzić w projekcie ustawy przepisy chroniące pracownika przed fałszywymi oskarżeniami/pomówieniami składanymi w złej wierze, a także nieuprawnione wykorzystywanie danych z oświadczeń majątkowych w innym celu niż cel publiczny.</p>	
427	art. 69 ust. 1	MZ	<p>Zgodnie z projektowanym art. 69 ust. 1 sygnaliście, z którym rozwiązano wskutek zgłoszenia przez niego informacji, o których mowa w art. 65 ust. 1, bez zgody prokuratora:</p> <p>1) umowę o pracę, przysługuje odpowiednio odszkodowanie od strony rozwiązującej umowę o pracę w wysokości dwukrotności wynagrodzenia rocznego pobieranego przez sygnalistę na ostatnio zajmowanym stanowisku;</p> <p>2) umowę, przysługuje odszkodowanie od strony rozwiązującej umowę w wysokości całkowitej kwoty płatności należnej sygnaliście określonej w treści tej umowy i niezapłaconej do dnia rozwiązania umowy.</p> <p>Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku zmiany, bez zgody prokuratora, warunków umowy o pracę lub stosunku umownego na mniej korzystne dla sygnalisty (art. 69 ust. 2). Z uwagi na przewidywane wysokie odszkodowanie dla sygnalisty z tytułu naruszenia</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			bez zgody prokuratora warunków pracy lub umowy istnieje ryzyko nieetycznych zachowań sygnalistów w stosunku do pracodawców lub strony umowy.	
428	ROZDZIAŁ 10		ROZDZIAŁ 10 (ART. 71-72)	
429	art. 71 ust. 1	MZ	Zgodnie z projektowanym art. 71 ust. 1 przedsiębiorca będący, co najmniej średnim przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej ma obowiązek stosowania wewnętrznych procedur antykorupcyjnych w celu przeciwdziałania przypadkom dokonywania przez osoby działające w imieniu lub na rzecz tego przedsiębiorcy przestępstw. Wydaje się, że projektodawca nakłada obowiązek na każdego przedsiębiorcę, bez względu na rodzaj działalności gospodarczej i związane z tym skrajnie różne zagrożenie korupcją, także na tych przedsiębiorców, którzy nie ubiegają się o zamówienia publiczne. Dlatego też należy doprecyzować omawiany przepis w powyższym zakresie.	
430	art. 71 ust. 2	MON	W celu urzeczywistnienia stosowania procedur antykorupcyjnych w art. 71 ust. 2 projektu ustawy odpowiednio pkt 4 i 7 proponuje się nadać następujące brzmienie: „4) opracowanie i egzekwowanie postanowień kodeksu etycznego przedsiębiorstwa, jako deklaracji odrzucającej korupcję, konflikty interesów, podpisanego przez każdego pracownika, współpracownika i kontrahenta;”; „7) opracowanie i stosowanie procedur informowania o zagrożeniach, w tym propozycjach mogących mieć charakter korupcyjny.”.	
431	art. 72 ust. 2 pkt 1	MON	W art. 72 ust. 2 pkt 1 projektu ustawy proponuje się nadać następujące brzmienie: „1) stosowanie kodeksu etycznego, jako deklaracji odrzucającej korupcję i konflikty interesów, podpisanego przez każdego pracownika, współpracownika, żołnierza lub funkcjonariusza w jednostce;”. W resorcie obrony narodowej decyzje Ministra Obrony Narodowej mają bezpośrednie zastosowanie w jednostkach podległych. W związku z tym, wprowadzane regulacje antykorupcyjne nie są opracowywane przez kierowników jednostek podległych oddzielnie dla każdej z nich. Jednocześnie w ww. regulacji pominięto grupę funkcjonariuszy (np.: CBA, SKW) jako deklarujących odrzucenie korupcji. Mając na względzie jednolitość stosowanych regulacji wewnątrz resortu obrony narodowej, jak i kompletność podmiotową, zasadnym jest uwzględnienie powyższej propozycji.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
432	art. 72 ust. 2 pkt 2	MON	<p>W art. 72 ust. 2 pkt 2 projektu ustawy należy uwzględnić także osoby pełniące służbę. W związku z tym proponuje się nadanie temu przepisowi brzmienia:</p> <p>„2) zapoznavanie osób zatrudnianych lub rozpoczynających służbę z zasadami odpowiedzialności karnej za przestępstwa, o których mowa w ust. 1;”.</p>	
433	art. 71 ust. 2 pkt 4	RCL	<p>Wymaga rozważenia, czy przewidziany w art. 71 ust. 2 pkt 4 projektu ustawy wymóg podpisania kodeksu etycznego przez kontrahentów nie jest nieadekwatnym obciążeniem nakładanym na przedsiębiorców w stosunku do celu, jakiemu ma ono służyć. Niektórzy przedsiębiorcy objęci tym obowiązkiem mogą bowiem mieć bardzo licznych kontrahentów, co spowoduje, że wykonanie wskazanego obowiązku stanie się czasochłonne i złożone pod względem logistycznym. W projektowanym przepisie posłużono się ponadto nieprecyzyjnymi bądź nieprawidłowymi na gruncie języka prawnego pojęciami. Dotyczy to w szczególności określenia: „kontrahent firmy”. Firma bowiem – zgodnie z terminologią prawa cywilnego – stanowi oznaczenie, pod którym przedsiębiorca prowadzi działalność gospodarczą (nie jest synonimem pojęcia przedsiębiorstwo). Wobec braku ustawowej definicji nie jest również jasny zakres przedmiotowy pojęcia „kontrahent”, w tym zwłaszcza wymaga wyjaśnienia, czy obejmuje ono także klientów.</p> <p>Ponadto w art. 71 ust. 2 projektu ustawy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pkt 1 jest niejasny – z redakcji przepisu nie wynika o jakie niedopuszczenie do tworzenia mechanizmów służących finansowaniu jakich kosztów (chyba nie wszelkich) tutaj chodzi. Jeżeli chodzi o koszty udzielania korzyści majątkowych i osobistych, to tak jak jest w pkt 3 należy skreślić przecinek rozdzielający te dwa określenia; 2) w pkt 5 jest niejasne, w jakim kierunku mają zmierzać regulacje, o których tu mowa, co ma być ich celem; 3) odnośnie do pkt 7 nasuwa się wątpliwość, czy przede wszystkim nie należałoby informować organy ścigania – kwestia ta wymaga wyjaśnienia (analogicznie odnośnie do art. 72 ust. 2 pkt 6 projektu). 	
434	art. 71 i 72 w związku z art. 85	MGM	<p>Przy pełnym poparciu idei wdrożenia wewnętrznych procedur antykorupcyjnych w środowisku przedsiębiorców, wątpliwości budzi ich zakres oraz brak sprecyzowanych wytycznych. W związku z powyższym zasadne jest, aby określony w art. 72 ust. 1 projektu ustawy obowiązek spoczywający na osobie kierującej jednostką sektora finansów publicznych do opracowania i stosowania w podległej jednostce wewnętrznych procedur</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			antykorupcyjnych, miał swoje prawne oparcie w konieczności zatwierdzenia przez Szefa CBA opracowanych "wytycznych", lub możliwości zwrócenia się do kierownictwa CBA - co powinno znajdować się w takich procedurach. Przewidziana w art. 85 projektu ustawy kara pieniężna jako środek sankcji za niewdrożenie wewnętrznych procedur antykorupcyjnych, ich pozornego bądź nieskutecznego charakteru skutkującego postawieniem zarzutów osobie działającej w imieniu, lub na rzecz takiego przedsiębiorcy, powinna mieć swoje odzwierciedlenie w podziale odpowiedzialności za opracowane standardy antykorupcyjne przedsiębiorców. Rozwiązanie postulujące ingerencję CBA w treść, zakres i sposób wdrożenia wewnętrznych procedur antykorupcyjnych przed wypracowywaniem, tj. rozpoczęciem ich stosowania, czyni zadość takiemu rozstrzygnięciu.	
435	art. 71	MST	Aktualizacji wymagają metryki ustaw w projektowanym art. 71: ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie z "Dz. U. z 2016 r. poz. 176" na "Dz. U. z 2017 r. poz. 1463 i 1600" oraz w projektowanym art. 119: ustawy z dnia 25 czerwca 2010r. o sporcie z "Dz. U. z 2017 r. poz. 1463" na "Dz. U. z 2017 r. poz. 1463 i 1600".	
436	art. 71	MSZ	Odnośząc się do art. 71 projektu, który nakłada na przedsiębiorców obowiązek stosowania wewnętrznych procedur antykorupcyjnych, należy zwrócić uwagę na wymogi przejrzystości i pewności prawa, które wywodzą się z zagwarantowanej art. 49 TFUE zasady niedyskryminacji. Projektodawca nie określił bowiem, jakie konkretnie działania ma podjąć przedsiębiorca – wskazał jedynie cel tych działań oraz otwarty katalog możliwych do zastosowania środków. W konsekwencji stwierdzenie, czy przedsiębiorca zrealizował swoje obowiązki w zakresie działań antykorupcyjnych będzie uzależnione od dyskrecyjnej oceny organu kontroli. Konieczne jest zatem doprecyzowanie art. 71 projektu tak, by w sposób jednoznaczny określał on obowiązki przedsiębiorców.	
437	art. 71 ust. 1 w zw. z art. 85 i art. 88	NIK	Art. 71 ust. 1 projektu – „Przedsiębiorca będący, co najmniej średnim przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej ma obowiązek stosowania wewnętrznych procedur antykorupcyjnych w celu przeciwdziałania przypadkom dokonywania przez osoby działające w imieniu lub na rzecz tego przedsiębiorcy przestępstw określonych w art. 229, 230a, 296a § 2-4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny, art. 46 ust. 2-4 i art. 48 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. Z 2016 r. poz. 176) oraz art. 54 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. Z 2015 r. poz. 345, 1830 i 1991 oraz z 2016 r. poz. 652).”</p> <p>Nie ma podstaw do przyjęcia, aby treść art. 71 ust 1 projektu można było interpretować jako „samodzielne” przestępstwo, co omyłkowo można wywieść z treści projektu zamieszczonej np. w art. 85 czy art. 88. Wydaje się, że intencją projektodawcy było to, aby w art. 71 ust. 1 projektu wymienić poszczególne przestępstwa, których zarzut popełnienia przez osobę działającą na rzecz przedsiębiorcy lub w jego imieniu, powodowałyby wszczęcie procedury określonej w art. 85 i 88 projektu. W związku z tym, należałoby rozważyć zastąpienie w treści projektu wyrazów „przestępstwa określonego w art. 71 ust 1” wyrazami „przestępstwa, o którym mowa w art. 71 ust. 1”.</p> <p>Należy podnieść, że przepisy prawa nakładające jakiegokolwiek sankcje na obywateli czy na osoby prawne lub jednostki administracji publicznej, powinny być sformułowane w sposób przejrzysty, jednoznaczny i niebudzący wątpliwości interpretacyjnych. Przede wszystkim nie jest jasne z jakiego powodu w stosunku do przedsiębiorcy w zakresie stwierdzonych w toku kontroli CBA nieprawidłowości stosuje się tryb administracyjny (kara pieniężna wymierzona przez UOKIK), a w stosunku do kierownika jednostki sektora finansów publicznych w tym samym zakresie stwierdzonych nieprawidłowości stosuje się tryb karny (grzywna wymierzona przez sąd w trybie postępowania karnego w sprawach o wykroczenie). Ponadto, podane w art. 85 ust. 3 i art. 88 ust. 3 kryteria kontroli wszczętej przez CBA, tj. pozorność bądź nieskuteczność stosowanych w jednostce kontrolowanej procedur antykorupcyjnych, są nieprecyzyjne i uznaniowe.</p>	
438	art. 72 ust. 1	MSZ	<p>Art. 72 ust. 1 – „osoba kierująca jednostką sektora finansów publicznych”, w służbie zagranicznej jest nią również osoba kierująca placówką zagraniczną. Taki zapis spowoduje potrzebę opracowania i posiadania przez każdą placówkę zagraniczną (wskazanych w ust. 2) oddzielnych wewnętrznych procedur antykorupcyjnych (obecnie w MSZ oraz na placówkach zagranicznych obowiązuje wspólna procedura antykorupcyjna, która została wprowadzona do stosowania zarządzeniem Ministra Spraw Zagranicznych). Proponuje się następujące brzmienie:</p> <p>„Art. 72 ust. 1 Osoba kierująca jednostką sektora finansów publicznych, zobowiązana jest do opracowania i stosowania w podległej jej jednostce wewnętrznych procedur</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			antykorupcyjnych. W przypadku placówek zagranicznych RP właściwy jest minister właściwy do spraw zagranicznych.”	
439	art. 72 ust. 2 pkt 1	MST	W art. 72 pkt 1 projektu projektodawca przewidział obowiązek opracowania przez każdą jednostkę sektora finansów publicznych kodeksu etycznego jednostki. Należy zaznaczyć, że zarządzeniem nr 70 z dnia 6 października 2011 r. (M.P. nr 93 poz. 953) Prezes Rady Ministrów wprowadził wytyczne w zakresie przestrzegania zasad służby cywilnej oraz w sprawie zasad etyki korpusu służby cywilnej. Wydaje się zatem nieuzasadnione obejmowanie członków korpusu służby cywilnej nowym kodeksem etycznym, który może stanowić niepotrzebne powtórzenie obecnie obowiązującego zarządzenia lub w gorszym razie może stać w sprzeczności do obecnych zasad etyki służby cywilnej.	
440	art. 72 ust. 2 pkt 2	MRiRW	Błędne odesłanie.	
441	art. 71 ust. 2 pkt 6 oraz art. 72 ust. 2 pkt 5	MSWIA	Wątpliwości budzi, jak należy rozumieć przewidziany w art. 71 ust. 2 pkt 6 oraz art. 72 ust. 2 pkt 5 obowiązek zapewniania „niepodejmowania decyzji w oparciu o działania korupcyjne”.	
442	ROZDZIAŁ 11		ROZDZIAŁ 11 (ART. 73-88)	
443	Rozdział 11	RCL	Projekt ustawy, zwłaszcza w jego części dotyczącej unikania konfliktu interesów przez osoby publiczne oraz przeciwdziałania praktykom korupcyjnym, będzie wymagał na dalszym etapie prac nad projektem dopracowania pod względem legislacyjnym i redakcyjnym. Przepisy o odpowiedzialności za naruszenie przepisów ustawy, gdzie wymieszano materię o odpowiedzialności karnej, wykroczeniowej z materią o odpowiedzialności administracyjnej, dyscyplinarnej i służbowej wymagają uporządkowania. Dodatkowo umieszczono w tym rozdziale (rozdział 11) przepisy proceduralne, z których przepisy art. 79 oraz art. 86-88 projektu ustawy zawierają błędne odesłania. Przykładowo w art. 85 ust. 1 i art. 88 ust. 1 projektu ustawy Projektodawca posługuje się określeniem: „stosowane wewnętrzne procedury antykorupcyjne były pozorne bądź nieskuteczne”. Na podstawie takiego sformułowania trudno stwierdzić, kiedy procedura jest nieskuteczna. Budzi wątpliwości, czy nieskuteczność procedury będzie miała miejsce zawsze, gdy dojdzie do popełnienia przestępstwa wskazanego w projektowanym art. 71 ustawy. Przedsiębiorca, wobec którego zostanie zastosowana surowa sankcja z tego tytułu, albo kierownik jednostki sektora finansów publicznych, może bowiem dochować należytej staranności, opracować i wdrożyć stosowne	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			procedury, jednak nawet najdoskonalsze procedury nie są w stanie zapobiec popełnieniu przestępstwa przez pracownika.	
444	Rozdział 11	MS	Wątpliwości budzi rozdział 11 projektu dotyczący odpowiedzialności za naruszenie przepisów ustawy. Niezrozumiałe jest bowiem połączenie dotychczas obowiązujących przesłanek odpowiedzialności karnej, administracyjnej, służbowej, nakazów i obowiązków określonych w różnych obowiązujących obecnie aktach prawnych w jednym rozdziale ustawy.	
445	art. 73-74	MŚ	Wątpliwości budzi fakt, że projekt ustawy nakłada niektóre obowiązki na jednostki organizacyjne (art. 9 ust. 1 oraz art. 6 ust 3 projektu ustawy), ale przepisy karne wskazują, iż odpowiedzialności podlega osoba fizyczna (art. 73 oraz 74 projektu ustawy). Ustawa zaś nie wskazuje powiązania osoby fizycznej zatrudnionej w jednostce organizacyjnej z nałożonym na tę jednostkę obowiązkiem, a więc powstaje wątpliwość kto konkretnie w tej jednostce będzie ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 73 oraz 74 projektu ustawy, gdyż ustawa nie nakłada w takich wypadkach obowiązków na osobę fizyczną. Zagadnienie to jest istotne, gdyż przepisy te wprowadzają odpowiedzialność karną.	
446	art. 73-88	MRiF	Należałoby ponownie przeanalizować wymiar przewidzianych w przepisach karnych projektu kar (np. 3 lata pozbawienia wolności w przypadku rejestru umów – art. 74, złożenie oświadczenia majątkowego po terminie, podanie danych do Rejestru Korzyści po terminie – 5 lat pozbawienia wolności).	
447	art. 74	MŚ	Przewidziana w art. 74 projektowanej ustawy kara pozbawienia wolności do lat 3 za nieprawidłowe prowadzenie rejestru umów jest niewspółmierna do popełnionego czynu. Tak wysokie kary mogłyby być przewidziane jedynie w sytuacji rażącego naruszenia przepisów ustawy poprzez np. celowe zatajanie informacji w rejestrze, celowe niewywiązywanie się z obowiązku prowadzenia rejestru bądź celowe wprowadzanie w błąd Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego. Tymczasem proponowany zapis może prowadzić do wymierzania wysokich kar za dużo mniejsze przewinienia. Wobec tego postuluję zmniejszenie sankcji karnej za nieprawidłowe prowadzenie rejestru umów do grzywny, kary ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku, tak jak to przewiduje dzisiejszy przepis art. 23 ustawy o dostępie do informacji publicznej.	
448	art. 76	MSWiA	Art. 76 projektu nie normuje przypadków, o których mowa w obecnie obowiązującym art. 24b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym oraz w art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			r. o samorządzie województwa - tzn. sytuacji, w której osoba zatrudniona np. w urzędzie gminy została wybrana na radnego w tej gminie.	
449	art. 76	NIK	<p>Zgodnie z aktualnym brzemieniem ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2017 r. poz. 524), dalej ustawa o NIK, pracownikami NIK'u są Prezes, wiceprezesi, dyrektor generalny Najwyższej Izby Kontroli, kontrolerzy oraz pracownicy zatrudnieni stanowiskach administracyjnych i obsługi. Z dniem 2 czerwca 2011 r. w drodze ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. Nr 227, poz. 1482) zniesiono podział pracowników NIK na nadzorujących czynności kontrolne i wykonujących czynności kontrolne, wspólnie oznaczając ich mianem „kontrolerów”. Przedmiotowa zmiana nie została odzwierciedlona w art. 40 pkt 7 projektu ustawy o jawności życia publicznego, który w swoim brzmieniu odnosi się od nieobowiązującego już podziału pracowników NIK.</p> <p>Ponadto, stosunek pracy z kontrolerem nawiązuje się na podstawie mianowania poprzedzonego umową o pracę na czas określony, nie dłuższy niż 3 lata. Oznacza to, że odpowiedzialność dyscyplinarna dotyczy tylko kontrolerów mianowanych (por. art. 97a ustawy o NIK), zaś kontroler do czasu mianowania ponosi odpowiedzialność na podstawie przepisów kodeksu pracy.</p> <p>Dotychczasowe przepisy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2017 r., poz. 1393) stanowią, że naruszenie zakazów dotyczących zajmowania stanowisk lub pełnienia funkcji wymienionych w tej ustawie jest przewinieniem służbowym, które podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej lub stanowi podstawę do rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika (por. art. 5 ust. 1 pkt 1 udip). Zakres odpowiedzialności obejmuje w tym przypadku wszystkich kontrolerów NIK niezależnie od podstawy ich zatrudnienia.</p> <p>Tymczasem, art. 76 ust. 2 projektu ustawy w tym zakresie stanowi, że naruszenie przez dyrektora generalnego NIK i kontrolerów zakazów wymienionych w projekcie stanowi przewinienie służbowe, które podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej i stanowi podstawę do rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika. Dalej w ust. 5 art. 76 projektu dodano, że odwołanie i rozwiązanie umowy o pracę w powyższym trybie jest równoznaczne z rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 kp (ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych).</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>W związku z zaproponowanym powyżej modelem odpowiedzialności, nie jest wiadome, czy intencją autorów projektu było:</p> <p>a) pominięcie kwestii odpowiedzialności kontrolerów zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, czy może</p> <p>b) podwójne „ukaranie” kontrolerów mianowanych – w trybie pragmatyki służbowej i w trybie przepisów kodeksu pracy.</p> <p>Zaproponowana regulacja miesza podstawy odpowiedzialności pracowników mianowanych z podstawami odpowiedzialności pracowników zatrudnionych w oparciu o umowę o pracę. Ponadto, w art. 76 projektu wkradła się omyłka pisarska dotycząca numerów poszczególnych ustępów tego artykułu (podwójny ust. 2 oraz podwójny ust. 4).</p>	
450	art. 76 ust. 2	RCL	<p>Przepisy art. 76 ust. 2 projektu ustawy i następne wymagają ponownej analizy i doprecyzowania. Nie wiadomo dlaczego zastosowano w nim zastrzeżenie ust. 2, a także dlaczego zakazy wynikające z przepisów z art. 42a(?) lub art. 42b(?) odnoszące się tylko do radnych, mają powodować konsekwencje służbowe także dla osób wymienionych w pkt 1-5 tego przepisu (zob. odesłanie do art. 40 pkt 1-8 projektu) innych niż radni, np. do dyrektorów generalnych w urzędach naczelnych i centralnych organów administracji rządowej. Należy zauważyć, że osoby wymienione w art. 40 pkt 7 projektu ustawy są objęte zarówno konsekwencjami wynikającymi z pkt 3 jak i z pkt 1. Ponadto jest niejasne, dlaczego w odesłaniach zawartych w poszczególnych punktach w art. 76 ust. 2 projektu ustawy pominięto osoby pełniące funkcje wymienione w art. 40 pkt 12 i 24 projektu. Wobec treści ust. 2 jest niejasna regulacja przepisu ust. 3, która odnosi się także do osób już wymienionych w ust. 2 pkt 3 (chodzi o osoby pełniące funkcje wymienione w art. 40 pkt 13 i 14). Jednocześnie wskazuje się, że przepis art. 76 projektu ustawy zawiera dwa ust. 4. W drugim z nich należałoby uwzględnić fakt, że art. 42b(?) ust. 2, do którego odesłano, nie zawiera w swojej treści regulacji dot. wyboru lub powołania, a jest to istotne dla treści projektowanego przepisu. Ponadto w przepisie tym jest niejasne, w jakim celu osoby, o których w nim mowa, mają zrzekać się swoich stanowisk, skoro i tak, jak stanowi ten przepis w ostatnim zdaniu, stracą je z mocy prawa (zob. też art. 76a(43)? projektu).</p>	
451	art. 76 ust. 2 pkt 4 i 5	MSWIA	<p>W myśl art. 76 ust. 2 pkt 4 naruszenie przez wójta zakazu określonego w art. 39 powoduje wygaśnięcie mandatu. Natomiast w przypadku radnego naruszenie zakazów z art. 42a lub 42b,</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			stosownie do art. 76 ust. 2 pkt 5 projektu ustawy, stanowi podstawę do stwierdzenia wygaśnięcia mandatu. Rozbieżność ta wymaga wyjaśnienia i ewentualnego ujednoczenia.	
452	art. 76 ust. 6	MSWIA	Istotne wątpliwości ustrojowe budzi art. 76 ust. 6 w zakresie, w jakim ogranicza możliwość pełnienia przez osoby, które utraciły stanowisko w związku z naruszeniem zakazów określonych w ustawie, pełnienia przez trzy lata funkcji publicznych. Jest to szczególnie istotne w przypadku funkcji pochodzących z wyboru, których bierne prawo wyborcze określone jest w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej lub funkcji w organach posiadających gwarantowaną konstytucyjnie niezależność, np. Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji, Narodowym Banku Polskim, Sejmie lub Senacie.	
453	art. 76 ust. 6	RCL	<p>W art. 76 ust. 6 projektu ustawy przewidziano sankcję w postaci okresowego zakazu zatrudnienia na niektórych stanowiskach lub pełnienia innych funkcji publicznych. Sankcja ta miałaby być stosowana ex lege w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub odwołania ze stanowiska ze względu na naruszenie zakazów mających służyć unikaniu konfliktu interesów przez osoby pełniące funkcje publiczne. Proponowane unormowanie znacząco ogranicza prawa publiczne i wyborcze jednostki, w tym zwłaszcza bierne prawo wyborcze (prawo wybieralności), co może pozostawać w sprzeczności z wzorcami konstytucyjnymi. Dostęp do stanowisk i funkcji publicznych zostałby zamknięty dla osób, które prawa wybierania, a zatem również prawa wybieralności, nie zostały pozbawione prawomocnym orzeczeniem sądu w przedmiocie ubezwłasnowolnienia lub pozbawienia praw publicznych albo wyborczych. Tym samym rozwiązanie takie może budzić wątpliwości co do zgodności z art. 99, art. 62 ust. 2, a także art. 127 ust. 3 Konstytucji RP, określającymi bierne prawo wyborcze i jego konstytucyjne ograniczenia. Zauważyć również należy, że stosowanie wskazanej sankcji, noszącej również znamiona środka o charakterze represyjnym, odbywa się poza kontrolą sądową. Jak wynika z projektowanej regulacji, jednostka zostanie pozbawiona uprawnień do sprawowania funkcji publicznych z mocy samego prawa i bez możliwości bezpośredniego zakwestionowania tego faktu na drodze sądowej.</p> <p>Wymaga również zauważenia, że zaproponowany stały (3-letni) wymiar środka represyjnego uniemożliwia miarkowanie sankcji w zależności od wagi naruszeń prawa, jakich dopuściła się osoba sprawująca funkcję publiczną. Ponadto odnośnie do przepisu art. 76 ust. 6 projektu, którego skutkiem będzie ograniczenie biernego prawa wyborczego, wymaga wykazania w uzasadnieniu proporcjonalność wprowadzenia tego zakazu w odniesieniu do wszystkich</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			kategorii osób wymienionych w art. 49 projektu w zakresie wynikającym z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Dodatkowo wymaga wyjaśnienia, dlaczego w powyższym przepisie odesłano do stanowisk określonych w art. 49 projektu, skoro zakazy, o których mowa w proponowanym art. 39, których dotyczą konsekwencje wynikające z przepisu art. 76 projektu ustawy, dotyczą osób wymienionych w proponowanym art. 40.	
454	art. 77	UOKIK	Błędne odesłanie.	
455	art. 77 ust. 1	MC	Na marginesie wskazać, że w projektowanym przepisie karnym art. 77 ust. 1 zawarte zostało odesłanie do przepisu art. 82 ust. 6, którego nie ma w projekcie ustawy.	
456	art. 77 ust. 2	MSWIA	Art. 77 ust. 2 projektu budzi wątpliwości w zakresie, w jakim ustanawia sztywną wysokość nawiązki orzekanej w przypadku skazania za czyn określony w art. 77 ust. 1. Przepis ten nie pozwoli sądowi, który orzekał będzie nawiązkę, na miarkowanie wysokości tego środka karnego, z uwzględnieniem indywidualnych okoliczności sprawy. Obowiązek zwrotu nie powinien dotyczyć też kwot, które z mocy ustawy nie są wypłacane pracownikowi (podatek PIT, składki ZUS, ubezpieczenie zdrowotne itd.).	
457	art. 78	MŚ	Za nieuzasadnione należy uznać wprowadzenie w art. 78 projektu ustawy obiektywnej odpowiedzialności przedsiębiorcy, który zatrudnia osoby wbrew zakazom określonym w art. 42 projektu ustawy, gdyż przedsiębiorca ten może w ogóle nie mieć świadomości zatrudniania takiej osoby, a mimo tego w świetle projektu ustawy i tak ponosiłby odpowiedzialność.	
458	art. 79 ust. 4 i art. 81 ust. 2	MON	W art. 79 ust. 4 i art. 81 ust. 2 projektu ustawy występuje kolizja kompetencji do nakładania kary pomiędzy Szefem CBA, a naczelnikiem urzędu skarbowego. W związku z tym, zasadnym jest jednoznaczne rozdzielanie kompetencji w tym zakresie pomiędzy dwa podmioty.	
459	art. 79	MSZ	Doprecyzowania wymaga art. 79 projektu ustawy i kwestia czy w przypadku choroby lub innej niedającej się usunąć przeszkody, umorzeniu podlega samo postępowanie w sprawie nałożenia kary pieniężnej czy też, jeżeli kara jest już nałożona, również i kara. Konieczne wydaje się również ujęcie w ramy prawne procedury postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej z tytułu niezłożenia oświadczenia majątkowego w terminie.	
460	art. 79 i 83	MSWIA	Wyjaśnienia wymaga relacja art. 83 do art. 79. W art. 83 określono odpowiedzialność karną za niezłożenie oświadczenia majątkowego. Natomiast w art. 79 przewidziano, jak się wydaje, karanie w trybie administracyjnym za niezłożenie oświadczenia w dodatkowym terminie. Karanie za jeden czyn zarówno w trybie administracyjnym, jak i karnym, w szczególności biorąc pod uwagę znaczną różnicę dolegliwości kar, budzi wątpliwości.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
461	art. 82	MSZ	Konieczne jest doprecyzowanie zapisów art. 82 w przypadku wygaśnięcia prawa do dokonania korekty oświadczenia majątkowego, o którym mowa w art. 57 ust. 1 lub określenia terminów do składania korekt oświadczenia majątkowego.	
462	art. 83	MŚ	Za nieproporcjonalne należy uznać wprowadzenie w art. 83 projektu ustawy bezwzględnej podstawy do odpowiedzialności dyscyplinarnej, służbowej lub porządkowej w każdym przypadku niezłożenia oświadczenia majątkowego. Powody niezłożenia oświadczenia majątkowego w terminie mogą być różne i niekoniecznie zawinione. Ustawa powinna różnicować zasady odpowiedzialności w takim przypadku.	
463	art. 83	MZ	Należy po wyrazach „lub nie złoży” dodać wyraz „oświadczenia”.	
464	art. 85 i 88	MSWiA	Wyjaśnienia wymaga daleko posunięta dysproporcja odpowiedzialności przedsiębiorcy i kierownika jednostki sektora finansów publicznych za niewprowadzenie wewnętrznych procedur antykorupcyjnych, wynikająca z art. 85 i 88 projektu. W przypadku przedsiębiorcy jest to kara pieniężna wysokości od 10.000 do 10.000.000 złotych nakładana w trybie administracyjnym, zaś w przypadku kierownika jednostki sektora finansów publicznych – grzywna (zgodnie z Kodeksem karnym – od 10 do 540 stawek dziennych w wysokości od 10 do 2000 złotych). Dolna granica zagrożenia jest dla przedsiębiorcy wyższa stukrotnie, a górna około dziesięciokrotnie, niż dla podmiotu publicznego, chociaż czyn będący podstawą ukarania jest co najmniej tak samo szkodliwy.	
465	art. 85 ust. 1	MGM	Uwaga legislacyjno - redakcyjna, polegająca na zastąpieniu wyrażenia " .. przedstawiono zarzuty ... ", słowami: " ... postawiono zarzuty ... ".	
466	art. 85	UOKiK	1) Odnośnie do art. 85 projektu ustawy oraz projektowanego przyznania Prezesowi UOKiK kompetencji do nakładania kar pieniężnych na przedsiębiorców, którzy nie stosują wewnętrznych procedur antykorupcyjnych lub stosowane przez nich procedury były pozorne lub nieskuteczne, należy wskazać, iż przyznanie tych kompetencji organowi antymonopolowemu rodzi wiele znaków zapytania. Obecne ustawowe kompetencje Prezesa UOKiK nie są związane z zagadnieniami antykorupcyjnymi. Ponadto, powstaje pytanie czy zasadne z punktu widzenia efektywności i sprawności realizacji tego zadania, jest rozdzielenie jego realizacji pomiędzy dwoma odrębnymi podmiotami tj. wykonywanie czynności kontrolnych przez CBA, a następnie wydawanie decyzji na podstawie zgromadzonych w toku kontroli informacji, przez Prezesa UOKiK. Dlatego też zasadne byłoby rozważenie przekazania tych kompetencji Szefowi CBA, który posiada odpowiednie doświadczenie w tym zakresie.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>Należy też zauważyć, że UOKiK nie jest jedynym organem, którego decyzje podlegają kontroli Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (np. URE, UKE).</p> <p>2) Ponadto, zaproponowana w art. 85 regulacja budzi szereg wątpliwości, które powinny zostać wyjaśnione:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w art. 71 obowiązek stosowania wewnętrznych procedur antykorupcyjnych został nałożony na przedsiębiorcę będącego co najmniej średnim przedsiębiorcą, tymczasem z art. 85 ust. 1 wynika, że kara pieniężna przewidziana w tym przepisie może być nałożona na każdego przedsiębiorcę, - z art. 85 ust. 1 wynika, że kara ma być nakładana gdy wewnętrzne procedury antykorupcyjne okażą się pozorne lub nieskuteczne i osobie działającej w imieniu lub na rzecz przedsiębiorcy zostaną postawione zarzuty, co budzi duże wątpliwości. Powstaje pytanie czy należy domniemywać, iż w każdym przypadku postawienia zarzutów osobie działającej w imieniu lub na rzecz przedsiębiorcy, wewnętrzne procedury antykorupcyjne u danego przedsiębiorcy okazały się nieskuteczne? Ponadto, nakładanie kary w sytuacji gdy danej osobie zostały dopiero postawione zarzuty i nie została ona prawomocnie skazana budzi ogromne wątpliwości prawne, w tym także co będzie się działo z nałożoną przez Prezesa UOKiK karą w sytuacji niepotwierdzenia się tych zarzutów w toku postępowania karnego i np. uniewinnienia danej osoby; czy Prezes UOKiK powinien w takiej sytuacji stwierdzić nieważność decyzji w sprawie kary lub wznowić postępowanie oraz w konsekwencji zwrócić karę wraz z odsetkami przedsiębiorcy?, - nie jest jasny status Szefa CBA w ramach nowoprojektowanego postępowania przed Prezesem UOKiK, czy będzie on miał status strony i np. będzie mógł wnieść odwołanie od decyzji Prezesa UOKiK? Jeśli tak, powstaje wątpliwość jak Prezes UOKiK ma zastosować do postępowań z art. 85 projektu ustawy zasadę z art. 7a Kodeksu postępowania administracyjnego (który ma zastosowanie do postępowań przed Prezesem UOKiK z mocy art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, por. również art. 85 ust. 10 projektu ustawy) i jak oceniać sporne interesy (przedsiębiorcy i Szefa CBA) przy rozstrzygnięciu wątpliwości co do treści normy prawnej, - odnośnie do art. 85 ust. 5 i 7 wyjaśnienia wymaga relacja okoliczności łagodzących i obciążających, które bierze pod uwagę Szef CBA ustalając wysokość kary (ust. 5), a przesłanek z ust. 7, które ocenia Prezes UOKiK; czy są to różne przesłanki i dlaczego w ust. 5 nie zostały 	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>one doprecyzowane. Ponadto, powstaje pytanie czy Prezes UOKiK jest związany wysokością wnioskowanej kary przez Szefa CBA i poczynionymi przez niego ustaleniami,</p> <ul style="list-style-type: none"> - ponadto, wątpliwości budzi kwestia odpowiedzialności osoby działającej w imieniu lub na rzecz przedsiębiorcy działającej z przekroczeniem lub poza zakresem upoważnienia udzielonego jej przez danego przedsiębiorcę, w sytuacji gdy dany przedsiębiorca nie ponosi winy w nadzorze nad tą osobą lub gdy jej zarzuty dotyczą innej działalności niż działalność danego przedsiębiorcy. Budzi również wątpliwości relacja jaka ma łączyć tę osobę z przedsiębiorcą; w art. 85 ust. 8 mowa o „osobie, która działała w imieniu lub na rzecz przedsiębiorcy realizując zawartą z nim umowę”, zaś w art. 85 ust. 1 nie ma takiego doprecyzowania; o jakie umowy tu chodzi?, - nie jest też jasne, czy regulację z art. 85 należy stosować tylko wówczas, gdy przedsiębiorca odniósł korzyści z działania osoby działającej w jego imieniu lub na jego rzecz (por. ust. 7 gdzie trzeba ocenić rozmiar osiągniętej korzyści), jak również kto ma przeprowadzić postępowanie i dokonać ustaleń w tym przedmiocie, jak również co do ustalenia zaistnienia przesłanek z ust. 7 – 9 (w tym rozmiaru uzyskanej korzyści) tj. Szef CBA czy samodzielnie Prezes UOKiK, czy też czy Prezes UOKiK miałby (i na jakiej podstawie) zlecić dokonanie takich ustaleń? Co równie istotne, ustalenie tych kwestii wymagać będzie dostępu do danych objętych np. tajemnicą skarbową, do czego obecnie Prezes UOKiK nie jest uprawniony, - odnośnie do ust. 10 nie jest jasne co oznacza odpowiednie stosowanie przepisów Rozdziału 1 Działu VI ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów; Prezes UOKiK prowadzi tylko jeden rodzaj postępowań na wniosek na podstawie tej ustawy tj. postępowania antymonopolowe w sprawie koncentracji, jednakże przepisów tych nie da się nawet odpowiednio zastosować do postępowań z art. 85 projektu ustawy. Nie jest jasne, w jaki sposób można zastosować choćby odpowiednio do regulacji z art. 85 projektu poszczególne przepisy ww. Rozdziału ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów np. art. 76 dotyczący przedawnienia wszczynania postępowania. Ponadto, pozostaje kwestia jakie przepisy będą mieć zastosowanie w zakresie terminów uiszczania kary nałożonej na podstawie art. 85 projektu, jej egzekucji itd. Należałoby rozważyć czy nie wymaga zmiany m.in. art. 47 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez wprowadzenie nowego rodzaju postępowań, ewentualnie uregulować całościowo w nowoprojektowanej ustawie postępowanie w sprawie nałożenia kar z art. 85, 	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>- w sytuacji gdy odwołania od decyzji Prezesa UOKiK wydanych na podstawie art. 85 projektu miałyby rozpoznawać Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, konieczne są zmiany Kodeksu postępowania cywilnego, przyznające temu sądowi kompetencje w tym zakresie,</p> <p>- rozstrzygnięcia wymaga także forma odstąpienia od nakładania kary (por. art. 85 ust. 8 i ust. 9 projektu),</p> <p>- budzi również duże wątpliwości relacja ww. regulacji z art. 85 projektu ustawy, zwłaszcza w kontekście zakazu podwójnego karania i zasady proporcjonalności, z przepisami ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. z 2016 poz. 1541 ze zm.), które mają de facto tożsamy zakres podmiotowy i odwołują się częściowo do tych samych czynów zabronionych.</p>	
467	art. 86 ust. 1	MRPPS	do art. 86 ust. 1 projektu - przywołano przepis art. 72 ust. 1 jako podstawę wymierzenia kary, jednakże przywołany przepis w swej treści nie przewiduje wymierzenia kary.	
468	art. 86	NIK	Najprawdopodobniej omyłkowo zamieszczono odwołanie do kary, która w intencji autorów projektu powinna być uregulowana w art. 72 ust. 1 projektu, tymczasem w treści tego przepisu zamieszczono, co następuje: „Osoba kierująca jednostką sektora finansów publicznych zobowiązana jest do opracowania i stosowania w podległej jej jednostce wewnętrznych procedur antykorupcyjnych”.	
469	art. 86	UOKiK	W art. 86 projektu znajdują się nieprawidłowe odesłania do art. 72, nie jest jasne o jakie kary w tym przepisie chodzi.	
470	art. 86	UZP	Projektowany przepis wprowadza zakaz ubiegania się o uzyskanie zamówienia publicznego dla przedsiębiorcy, któremu wymierzono karę, o której mowa art. 72 ust. 1, przez okres 5 lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia o wymierzeniu tej kary. Taka regulacja narusza przepisy prawa europejskiego. Przepis ten należy czytać łącznie z projektowaną zmianą w art. 24 ust 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1579), dotyczącą wykluczenia z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wykonawcy, który został prawomocnie ukarany za niestosowanie wewnętrznych procedur antykorupcyjnych lub gdy stosowane procedury w oczywisty sposób były nieskuteczne bądź pozorne. Dyrektywy 2014/24/UE i 2014/25/UE przewidują bowiem maksymalny pięcioletni okres wykluczenia wykonawcy jedynie dla wskazanych w tych dyrektywach obligatoryjnych podstaw wykluczenia, wśród których nie ma podstawy wykluczenia określonej projektowanym art. 24 ust. 1 z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			Ponadto należy zauważyć, że w przepisie znajduje się odesłanie do niewłaściwego przepisu, ponieważ art. 72 ust. 1 projektu ustawy nie odnosi się do kar.	
471	art. 88 ust. 1	MRiRW	Ustanowiona odpowiedzialność dla kierownika jednostki sektora finansów publicznych za nieskuteczność wewnętrznych procedur antykorupcyjnych wydaje się być zbyt daleko idąca. Ponownej analizy wymaga kwestia nakładania na kierownika jednostki odpowiedzialności za działania korupcyjne osób w niej zatrudnionych mimo nawet najlepiej sformułowanych procedur antykorupcyjnych, których łamanie będzie wynikało z niestosowania się do nich przez zatrudniane osoby.	
472	art. 88 ust. 1 i 3	MST	<p>W art. 88 ust. 1 i 3 projektu wprowadzono odpowiedzialność kierownika jednostki sektora finansów publicznych za niestosowanie wewnętrznych procedur antykorupcyjnych, w przypadku kiedy procedury okażą się pozorne bądź nieskuteczne i osobie zatrudnionej w jednostce przedstawiono zarzuty popełnienia określonego przestępstwa "korupcyjnego". W opinii MSiT przewidziana powyżej odpowiedzialność wydaje się zbyt daleko idąca. Należy zaznaczyć, że użyte pojęcia "pozorne", „nieskuteczne” są pojęciami bardzo ogólnymi i ocennymi i nie wskazano kryteriów, według których należałoby stwierdzać nieskuteczność albo pozorność danej procedury. Treść zaproponowanego przepisu może sugerować, że pozorność lub nieskuteczność ma miejsce wtedy gdy osobie zatrudnionej w jednostce przedstawiono zarzuty popełnienia określonego przestępstwa "korupcyjnego". Należy jednak zaznaczyć, że nie ma procedur, które wyeliminują w zupełności popełnianie przestępstw. Wprowadzenie procedur antykorupcyjnych ma jedynie na celu maksymalne zminimalizowanie możliwości powstawania zdarzeń korupcyjnych w danej jednostce, a w przypadku powstania takich zdarzeń ma na celu określenie sposobu postępowania pracowników jednostki.</p> <p>Za nieuzasadnioną należy uznać, przewidzianą w projekcie odpowiedzialność kamą (wykroczeniową) kierownika jednostki za działanie osób trzecich, tym bardziej, że z redakcji projektowanego art. 88 wynika, że kierownik ponosi tą odpowiedzialność nawet za przestępstwa popełniane przez pracowników poza miejscem pracy. Należy również zaznaczyć że wspomniana odpowiedzialność ma miejsce w przypadku postawienia zarzutów pracownikowi, a więc nawet w przypadku braku wniesienia aktu oskarżenia do sądu, nie wspominając już o braku prawomocnego wyroku skazującego, czyli w sytuacji kiedy wobec prawa taki pracownik jest uznawany za osobę niewinną.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
473	art. 88 ust. 2 i 3	MSWIA	Rozbudowany system sankcji i kontroli o charakterze represyjnym, zawarty w art. 88 ust. 2 i 3 może, wbrew intencjom projektodawcy, wpłynąć negatywnie na zgłaszalność i wykrywalność przestępstw korupcyjnych w jednostkach sektora finansów publicznych. Ponadto należy podkreślić, że sam fakt postawienia zarzutów osobie zatrudnionej w jednostce sektora finansów publicznych nie świadczy o wadliwości procedur antykorupcyjnych (co więcej, może świadczyć o ich skuteczności).	
474	art. 88 ust. 3	MSZ	W art. 88 ust. 3 brak wskazania trybu oraz właściwego sądu do rozpatrywania wskazanych w przepisie spraw.	
475	ROZDZIAŁ 12		ROZDZIAŁ 12 (ART. 89-126)	
476	rozdział 12	RCL	Przepisy zmieniające wymagają ponownej weryfikacji, co do ich zupełności i poprawności dokonywanych zmian. Analiza projektowanych zmian wskazuje, że część z nich nie pasuje do przepisów, w których jest wprowadzana. Dotyczy to np. ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2062, z późn. zm.), gdzie nadaje się brzmienie uchylonemu przepisowi art. 16 § 5 pkt 1, ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1829), gdzie projektowane brzmienie art. 79 ust. 2 pkt 7 nie pasuje do treści zmienianego przepisu (nota bene ustawa ta jest przewidziana do uchylecia), ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1993), gdzie w art. 46 zarówno w pkt 1 jak i pkt 2 nadaje się identyczne brzmienie lit. a, podczas gdy dotychczas przepisy te różniły się, gdyż pkt 2 dotyczy innych spraw niż pkt 1, ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2017 r. poz. 15, z późn. zm.), gdzie projektowany przepis art. 11 pkt 3, czytany łącznie ze zdaniem wprowadzającym do wyliczenia jest niejasny.	
477	rozdział 12	MGM	Rozdział nie przewiduje zmiany przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2016 r. o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz. U. poz. 352 oraz z 2017 r. poz. 60), która zawiera odniesienie do ustawy o dostępie do informacji publicznej w art. 5 pkt 1.	
478	rozdział 12	MSWIA	W związku z uchynieniem dotychczas obowiązującej ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej konieczna jest zmiana wynikowa art. 3a ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe, w którym znajduje się odesłanie do tejże ustawy.	
479	rozdział 12	MZ	Projektodawca deklaruje chęć wzmocnienia transparentności polskiego państwa także przez uporządkowanie obecnie istniejących przepisów. W powyższym kontekście warto byłoby rozważyć wprowadzenie zmian również w ustawie z dnia 25 lutego 2016 r. o ponownym	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz. U. poz. 352, z późn. zm.). Dotychczasowa praktyka stosowania ww. ustawy wskazała, iż wnioskodawcy mogą występować o te same informacje zarówno w trybie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. z 2016 r. poz. 1764) jak i art. 21 ustawy z dnia 25 lutego 2016 r. o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego. Przepis art. 21 ust. 5 ustawy z dnia 25 lutego 2016 r. o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego stanowi, iż „wniosek wnosi się w postaci papierowej albo elektronicznej”, co budzi wątpliwości interpretacyjne czy wniosek taki może być złożony wyłącznie drogą elektroniczną za pośrednictwem Elektronicznej Skrzynki Podawczej dostępnej na platformie ePUAP lub w innym systemie teleinformatycznym czy też intencją ustawodawcy było dopuszczenie również mniej sformalizowanych form składania wniosku jak chociażby wiadomość e-mail (co jest dopuszczalne na gruncie obowiązującej ustawy o dostępie do informacji publicznej). W związku z powyższym poddaje pod rozwagę dokonanie ponownej analizy ustawy z dnia 25 lutego 2016 r. o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego w kontekście ujednoczenia jej przepisów z projektowaną ustawą o jawności życia publicznego.</p>	
480	art. 90	MZ	<p>W związku z uchynieniem w art. 90 przedmiotowego projektu ust. 3 i ust. 5 w art. 13 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1261), należałoby konsekwentnie uchylić ust. 4 w art. 13 wskazanej ustawy.</p>	
481	art. 91, 102, 103	MSWIA	<p>Zmiany wymaga art. 98a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz art. 85a ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym oraz art. 86a ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, które zawierają odesłanie do art. 5 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, która utraci moc na podstawie art. 130 pkt 1 projektu ustawy.</p>	
482	art. 91	MSWIA	<p>Za niezrozumiałe należy uznać zaproponowaną w art. 91 projektu zmianę ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym w zakresie zasad zastępstwa wójta w przypadku pozbawienia wolności osoby pełniącej tę funkcję. Obecnie w takich przypadkach funkcję wójta przejmuje jego zastępca. Przejęcie obowiązków przez osobę powołaną przez Prezesa Rady Ministrów w trybie art. 28h ustawy zostało ograniczone do innych przypadków z art. 29g ust.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			2, 3 i 3a. Projektowana ustawa bez uzasadnienia rozszerza stosowanie tego wyjątku i w tym zakresie wymaga uzasadnienia intencja projektodawcy.	
483	art. 91	RCL	w art. 91 projektu ustawy zmiana wprowadzana w art. 28g ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875) polegająca na dodaniu w pkt 1 regulacji, zgodnie z którą także w przypadku przemijającej przeszkody zadania i kompetencje wójta przejmuje osoba, o której mowa w art. 28h ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, która w zaproponowanym brzmieniu będzie niezgodna z niezmiennym przepisem art. 28h tej ustawy, zgodnie z którym osobę, która ma przejąć wykonywanie zadań i kompetencji wójta Prezes Rady Ministrów wyznacza tylko w sytuacji określonej w art. 28g ust. 2, 3 i 3a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Jednocześnie zmiana zaproponowana w ust. 1 wymaga wyjaśnienia, czy nie narusza samodzielności samorządu terytorialnego i czy nie godzi w istotę samorządności (por. art. 31 ust. 3 zdanie 2 Konstytucji RP), zwłaszcza w przypadku, o którym mowa w projektowanym art. 28g ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, gdy przyczyną powołania osoby, o której mowa w art. 28h ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, miałyby być tylko tymczasowe aresztowanie wójta. Wyjaśnienia wymaga, dlaczego w tym przypadku jest niewystarczające wykonywanie tych zadań przez zastępcę wójta i dlaczego jest potrzebny samorządowi komisarz;	
484	art. 93	MSWIA	W związku z brzmieniem art. 42 ust. 1 oraz art. 44 projektu nowelizacja powinna zostać rozszerzona o uchylenie art. 91c ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej. Ustawa powinna być rozszerzona o uchylenie art. 147b ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej.	
485	art. 94	MSWIA	Nowelizację ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej proponuję rozszerzyć o zmianę art. 57a i nadanie mu brzmienia: „1) w art. 57a: a) ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Strażak nie może podejmować i kontynuować zajęcia zarobkowego poza służbą bez pisemnej zgody przełożonego uprawnionego do mianowania lub powołania strażaka na stanowisko służbowe.”; b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>„2a. Zgoda, o której mowa w ust. 1, może być udzielona na wniosek strażaka na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy. Wniosek powinien zawierać informacje, o których mowa w ust. 5.”;</p> <p>c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:</p> <p>„3a. Przełożony uprawniony do mianowania lub powołania może cofnąć zgodę, o której mowa w ust. 1, przed upływem okresu na który została udzielona, w przypadku stwierdzenia, że wymaga tego konieczność zachowania gotowości operacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, bądź wykonywanie zajęcia zarobkowego narusza etykę służby lub wpływa negatywnie na zdolność do pełnienia służby przez strażaka.”.</p> <p>Proponowana zmiana, mieści się w zakresie przedmiotowym projektu ustawy i daje organom Państwowej Straży Pożarnej narzędzia do lepszego egzekwowania od podległych im strażaków kwestii związanych z dodatkowym zarobkowaniem.</p>	
486	art. 95	RCL	<p>w art. 95 projektu ustawy brak uchylenia regulującego zakazy prowadzenia działalności gospodarczej w art. 34 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. z 2016 r. poz. 1510, z późn. zm.), mimo że posłów i senatorów dotyczą przepisy art. 39 i art. 45 projektowanej ustawy, które takie zakazy dla nich ustanawiają;</p>	
487	art. 96	RCL	<p>w art. 96 projektu ustawy zmiana polegająca na dodaniu art. 4a w ustawie z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 827), która nie ma charakteru dostosowawczego do nowej ustawy;</p>	
488	art. 97	MON	<p>W art. 97 projektu ustawy proponuje się dodać pkt 2 w brzmieniu:</p> <p>„2) w art. 327 dodaje się § 3 w brzmieniu:</p> <p>„§3. Sąd orzeka degradację w razie skazania za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego, popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej znacznej wartości, a także wobec sprawcy, który z popełnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu.”.</p> <p>W ocenie resortu obrony narodowej instytucja obligatoryjnie orzekanego środka karnego przez sąd w postaci degradacji za popełnienie przestępstw korupcyjnych, które doprowadziły do znacznego przysporzenia finansowego po stronie sprawcy, może stanowić niezwykle istotny i skuteczny element prewencji antykorupcyjnej w Siłach Zbrojnych RP, a tym samym pozytywnie wpłynąć na funkcjonowanie struktur państwa odpowiedzialnych za kwestie związane z jego obronnością. Zaproponowany wyżej mechanizm wiąże się bowiem z bardzo dotkliwymi konsekwencjami zarówno w aspekcie społecznym, jak też finansowym. Należy</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			przy tym pamiętać, że proponowany środek karny byłby orzekany wobec osób, które pełniąc służbę wojskową, popełniły przestępstwo rażąco naruszające obowiązki wynikające z tytułu pełnienia tejże służby, godząc przy okazji w etos żołnierza.	
489	art. 97	RCL	w art. 97 projektu ustawy zmiana wprowadzana w art. 296a § 5 ustawy z dnia 6 czerwca - Kodeks karny, która – w wyrażeniu „zanim organ ten o tym się dowiedział” jest niejasna – z przepisu nie wynika wystarczająco precyzyjnie, o czym organ miałby się dowiedzieć;	
490	art. 101	MON	<p>W art. 101 projektu ustawy, dotyczącym zmian w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, z późn. zm.) proponuje się dodanie w art. 298 pkt 5c w brzmieniu:</p> <p>„5c. Żandarmerii Wojskowej, w zakresie niezbędnym do dokonania analizy oświadczeń majątkowych żołnierzy zawodowych.”.</p> <p>Realizując analizę oświadczeń majątkowych Żandarmeria Wojskowa korzysta z uprawnienia do żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych i organów administracji rządowej w zakresie realizacji ustawowych zadań (art. 17 ust.1 pkt 12 ustawy o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych). Jednak z powodu luki prawnej w przepisach ordynacji podatkowej organy skarbowe unikają udzielania tego typu informacji na potrzeby analizy oświadczeń majątkowych. Wprowadzenie proponowanego zapisu usprawni proces analizy przedmiotowych dokumentów w resorcie obrony narodowej, a tym samym wzmocni oddziaływanie tego ważnego elementu tarczy antykorupcyjnej.</p>	
491	art. 101	MSZ	<p>Projekt w art. 101 przewiduje również zmiany w ustawie Ordynacja podatkowa. Zakładają one dodanie przepisu, który zobowiązuje organy podatkowe do publikacji w BIP wykazu ulg w spłacie zobowiązań podatkowych udzielonych przez ten organ. Wykaz taki ma obejmować m.in. imię i nazwisko podatnika, podstawę prawną i uzasadnienie udzielenia ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych oraz wartość udzielonej ulgi. Zgodnie z uzasadnieniem projektu przepisy te mają zapewnić zwiększoną transparentność wydatkowania środków publicznych. Za podstawę prawną przetwarzania danych osobowych zawartych w takich wykazach można zatem uznać również art. 7 lit. e) dyrektywy 95/46/WE. Wątpliwości może jednak budzić umieszczenie w takim wykazie informacji w zakresie powodów udzielenia ulgi. Zgodnie z orzecznictwem sądów administracyjnych powodem udzielania takich ulg może być m.in. brak środków na pokrycie niezbędnych wydatków bieżących, koniecznych do utrzymania rodziny, choroba czy bezrobocie osoby zobowiązanej.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>Ujawnienie w wykazie takich informacji mogłoby zatem głęboko ingerować w prywatność jednostki, a w niektórych przypadkach mogłoby nawet naruszać zakaz przetwarzania szczególnych kategorii danych, do których należą dane dotyczące zdrowia. W związku z powyższym uzasadnienie projektu wymaga uzupełnienia w zakresie wykazania, że ujawnienie takich danych jest konieczne i proporcjonalne do realizacji zakładanego celu, a podanie jedynie podstawy prawnej umorzenia jest niewystarczające.</p> <p>Należy również zauważyć, że dane publikowane w BIP będą dostępne przez czas nieograniczony, czemu z kolei sprzeciwia się treść art. 6 ust. 1 lit. c) dyrektywy 95/46/WE, który stanowi, że dane mogą być przechowywane przez czas nie dłuższy niż jest to konieczne do celów, dla których dane zostały zgromadzone lub dla których są dalej przetwarzane. W związku z powyższym należałoby wskazać czas, po którym dane podatników będą usuwane.</p> <p>Jednocześnie pragnę zwrócić uwagę, że w związku z koniecznością stosowania od maja 2018 r. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych cel przetwarzania danych osobowych powinien być określony nie tylko w uzasadnieniu, ale również w przepisach projektowanej ustawy zgodnie z art. 6 ust. 3 rozporządzenia.</p>	
492	art. 110	MON	<p>W art. 110 projektu ustawy do zmian wskazanych w ustawie z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1726, z późn. zm.), proponuje się następujące przepisy:</p> <p>„1) w art. 35 po ust. 2 dodaje się ust. 2a- 2d w brzmieniu:</p> <p>„2a. Żołnierza zawodowego nie wyznacza się w jednostce wojskowej na stanowiska służbowe, na których zachodziłby stosunek podległości służbowej między tym żołnierzem, a jego małżonkiem, wstępnym, zstępnym, rodzeństwem, powinowatym pierwszego stopnia, osobą pozostającą w stosunku przysposobienia oraz osobą pozostającą we wspólnym pożyciu z tym żołnierzem. Powyższe ograniczenie trwa pomimo ustania małżeństwa, wspólnego pożycia lub przysposobienia.</p> <p>2b. Przed wyznaczeniem na stanowisko służbowe, żołnierz zawodowy składa organowi właściwemu do wyznaczenia na stanowisko służbowe, pisemne oświadczenie wiedzy o istnieniu lub braku istnienia okoliczności, o których mowa w ust. 2a. Oświadczenie dołącza się do teczki akt personalnych żołnierza zawodowego.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>2c. W trakcie służby żołnierz zawodowy obowiązany jest niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie tygodnia od dnia uzyskania w tym zakresie wiedzy, informować na piśmie organ właściwy do wyznaczania na stanowiska służbowe o zaistnieniu stosunku podległości służbowej pomiędzy nim, a osobami wymienionymi w ust. 2a.</p> <p>2d. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, wzór oświadczenia, o którym mowa w ust. 2b oraz wzór informacji, o której mowa w ust. 2c.”;</p> <p>2) w art. 45 w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 i 7 w brzmieniu: „6) w przypadku złożenia niezgodnego z prawdą oświadczenia, o którym mowa w art. 35 ust. 2b; 7) w przypadku niepoinformowania przez żołnierza, w terminie, o którym mowa w art. 35 ust. 2c, organu właściwego do wyznaczenia na stanowiska służbowe o powstaniu, po dniu wyznaczenia, stosunku podległości służbowej pomiędzy nim, a osobami wymienionymi w art. 35 ust. 2a.”;</p> <p>3) w art. 56: a) dodaje się ust. 2a w brzmieniu: „2a. Żołnierzowi zawodowemu nie wolno wykonywać odpłatnych prac w okresach krótszych niż miesiąc, jeżeli stanowiłoby to naruszenie chociażby jednego z warunków, o których mowa w ust. 3 pkt 1, 3 lub 4.”, b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:</p> <p>4. Dowódca jednostki wojskowej w przypadku naruszenia warunków, o których mowa w ust. 3 cofa zezwolenie na wykonywanie pracy zarobkowej.”;</p> <p>4) art. 58 nadaje się brzmienie: „Art. 58. 1. Oficerowie zawodowi oraz podoficerowie pełniący zawodową służbę wojskową w organach finansowych i logistycznych są zobowiązani do składania oświadczeń o swoim stanie majątkowym. 2. Do składania oświadczenia, o którym mowa w ust. 1 stosuje się przepisy ustawy z dnia ... 2017 r. o jawności życia publicznego (Dz. U. poz. ...). 3. Informacje zawarte w oświadczeniu, o którym mowa w ust. 1, stanowią tajemnicę prawnie chronioną i podlegają ochronie przewidzianej dla informacji niejawnych o klauzuli tajności „zastrzeżone” określonej w przepisach o ochronie informacji niejawnych.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>4. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze zarządzenia, szczegółowe warunki i tryb składania oświadczeń o stanie majątkowym.”;</p> <p>Zmiany w ustawie o służbie żołnierzy zawodowych wynikają z innych zaproponowanych zmian oraz przepisów projektowanej ustawy. Propozycja zmiany w art. 56 wynika z propozycji objęcia żołnierzy projektowaną ustawą, a więc również przepisami rozdziału o środkach unikania konfliktu interesów. Dodaje się również ust. 2a, który ogranicza możliwość dodatkowego zarobkowania, jeżeli przesłanki uregulowane w ust. 3 pkt 1, 3 lub 4 zostaną wypełnione.</p> <p>W obecnym stanie prawnym, istnieje luka w zakresie zarobkowania, które trwa krócej niż miesiąc, co umożliwia podejmowanie takiego zatrudnienia, nawet jeżeli koliduje to z obowiązkami służbowymi.</p>	
493	art. 111	MSWIA	Istotne wątpliwości systemowe budzi zawarta w art. 111 projektowanej ustawy propozycja przepisu art. 145b ust. 2 ustawy z dnia 24 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, pozwalającego na pozbawienie wykonawców prawa żądania wynagrodzenia za zrealizowaną część zamówienia w przypadku rozwiązania umowy na podstawie jedynie przedstawienia zarzutów przestępstwa korupcyjnego, nie zaś co najmniej skazania prawomocnym wyrokiem.	
494	art. 111	RCL	odnośnie do art. 111 projektu ustawy nowelizującego ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1579, z późn. zm.) zauważenia wymaga, że dodawana w art. 145a przesłanka uprawniająca zamawiającego do rozwiązania umowy jest mało precyzyjna, w szczególności w zakresie, w jakim daje zamawiającemu prawo rozwiązania umowy skutkującej utratą prawa do żądania wynagrodzenia w przypadku, gdy osobie biorącej udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia po stronie wykonawcy postawiono jedynie zarzut przekupstwa, a nie prawomocnie skazano. Wobec powyższego kwestia ta wymaga ponownej analizy;	
495	art. 111	NIK	Przy okazji zmiany art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2164 ze zm.), należałoby rozważyć czy zasadnym jest utrzymywanie obowiązku zamieszczania ogłoszeń o zamówieniu w siedzibie zamawiającego, w sytuacji, gdy takie ogłoszenie zostaje zamieszczone równocześnie na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej.	
496	art. 111	UOKIK	W art. 111 – zmiana do art. 24 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, nie jest jasne na jakiej podstawie i kto ma stwierdzać nieskuteczność procedur, o których mowa w tym	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			przepisie. Nie jest jasne czy przepis ten odsyła do regulacji z art. 85 (jeśli tak, nie jest z nią spójny).	
497	art. 111 pkt 4	MSZ	<p>W projekcie ustawy, w art. 111 pkt 4 przewidziano dodanie nowego art. 24 ust. 1 pkt 14a ustawy – Prawo zamówień publicznych, ustanawiającego nową przesłankę wykluczenia wykonawcy z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Zgodnie z projektowanym przepisem zamawiający miałby obowiązek wykluczyć z postępowania „wykonawcę, który został prawomocnie ukarany za niestosowanie wewnętrznych procedur antykorupcyjnych lub gdy stosowane procedury w oczywisty sposób były nieskuteczne bądź pozorne”. Jednocześnie, zgodnie z projektowanym art. 86 ustawy wykonawca, któremu wymierzono karę za niestosowanie wewnętrznych procedur antykorupcyjnych, nie mógłby się ubiegać o uzyskanie zamówienia publicznego przez 5 lat od uprawomocnienia się orzeczenia o wymierzeniu kary.</p> <p>Projektowane przepisy, tzn. przesłanka wykluczenia wraz z określeniem warunków jej stosowania, budzą wątpliwości z punktu widzenia prawa UE z uwagi na to, że dyrektywa 2014/24/UE w sprawie zamówień publicznych przewiduje zamknięty katalog przesłanek wykluczenia wykonawcy. Jak potwierdził Trybunał Sprawiedliwości art. 57 ust. 2 dyrektywy 2014/24/UE „zawiera zamknięty katalog podstaw mogących uzasadniać wykluczenie wykonawcy z udziału w przetargu ze względów wynikających z obiektywnych okoliczności i dotyczących jego cech zawodowych, a w związku z tym stoi na przeszkodzie uzupełnieniu przez państwa członkowskie zawartego w nim wykazu o inne podstawy wykluczenia wynikające z kryteriów dotyczących cech zawodowych (wyrok La Cascina i in., C 226/04 i C 228/04, pkt 22; wyrok Michaniki, C-213/07, pkt 43; wyrok Bâtiments et Ponts Construction et WISAG Produktionservice, C 74/09, pkt 43; wyrok Forposta, C-465/11, pkt 38). W konsekwencji, uzupełnienie katalogu przesłanek wykluczenia wykonawcy – ponad to, co wynika z dyrektywy – jest dopuszczalne jedynie wówczas, gdy dana podstawa wykluczenia nie jest związana z cechami zawodowymi wykonawcy, a zatem nie podlega wyczerpującemu wyliczeniu w postaci takiego zamkniętego katalogu. Wówczas można rozważać ewentualną dopuszczalność takiej podstawy w świetle zasad i innych norm prawa Unii z zakresu zamówień publicznych (zob. w tym względzie ww. wyroki: w sprawach połączonych Fabricom, C-21/03 i C-34/03, pkt 25–36; w sprawie Michaniki, pkt 44–69; a także wyrok w sprawie Assitur, C 538/07, pkt 21–33 oraz Forposta, pkt 39). Wyjaśnienia wnioskodawcy wymaga zatem, jaki jest</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			cel wprowadzenia powyższej przesłanki wykluczenia oraz w związku z tym, czy przesłanka ta nie odnosi się do cech zawodowych wykonawcy.	
498	art. 111 pkt 4	UZP	<p>Projekt ustawy w art. 111 wprowadza zmiany ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych. Wątpliwości budzi wskazana w pkt 4 propozycja rozszerzenia art. 24 ww. ustawy o dodatkową przesłankę wykluczenia z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Projekt ustawy zakłada bowiem dodanie w art. 24 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych pkt 14a w brzmieniu:</p> <p>„14a) wykonawcę, który został prawomocnie ukarany za niestosowanie wewnętrznych procedur antykorupcyjnych lub gdy stosowane procedury w oczywisty sposób były nieskuteczne bądź pozorne.”.</p> <p>Należy zauważyć, że art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych stanowi pełną transpozycję postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 65, z późn. zm.) oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającej dyrektywę 2004/17/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 243, z późn. zm.), uwzględniając tym samym wszystkie wyłączenia przewidziane i dopuszczone prawem unijnym. Należy podkreślić, że ww. dyrektywy w sposób zamknięty określiły obligatoryjne przesłanki wykluczenia z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, nie pozostawiając krajowemu pracodawcy żadnej swobody w uregulowaniu tej materii. W związku z faktem, że wyłączenie zaproponowane w projekcie nie jest objęte ww. dyrektywami, uwzględnienie go w projektowanej ustawie będzie uznane za niezgodność z prawem unijnym.</p>	
499	art. 111 pkt 8 i 9	UZP	Projektowane przepisy wprowadzają w art. 62 ust. 2a i art. 66 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych obowiązek ogłaszania publikacji ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy. Projekt zakłada obligatoryjną publikację na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, przy pozostawieniu do uznania zamawiającego publikacji w Biuletynie Zamówień Publicznych i Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Należałoby się zastanowić nad celowością wprowadzenia takiego obowiązku, nie wynika on bowiem z przepisów prawa	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>unijnego. Przejrzystość ex ante ma na gruncie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2007/66/WE z dnia 11 grudnia 2007 r. zmieniającej dyrektywy Rady 89/665/EWG i 92//13/EWG w zakresie poprawy skuteczności procedur odwoławczych w dziedzinie udzielania zamówień publicznych (Dz. Urz. UE L 335 z 20.12.2007, str. 31) charakter dobrowolny. Niezależnie od powyższego, przyjęte rozwiązanie nie sprzyja przejrzystości w zamówieniach publicznych. Informacje na temat postępowania o udzieleniu zamówienia publicznego powinny być publikowane w oficjalnych publikatorach dotyczących zamówień publicznych (Biuletynie Zamówień Publicznych, Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej); wskazując na jeden strumień informacji: o zamówieniu publicznym dla wykonawców i wszystkich zainteresowanych. Wielość publikatorów nie sprzyja powyższemu. Wskazane rozwiązanie prowadzi też do większego sformalizowania postępowania. Zgodnie bowiem z art. 95 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych zamawiający ma obowiązek publikacji ogłoszenia o udzieleniu zamówienia (także w przypadku zamówienia z wolnej ręki). Ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy i obowiązek ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, ze względu na szybkość takiej procedury udzielenia zamówienia publicznego, spowoduje, że zamawiający mogą być obciążeni obowiązkiem publikacji takich ogłoszeń dzień po dniu.</p>	
500	art. 111 pkt 11	MON	<p>W art. 111 pkt 11 projektu ustawy, dotyczącym zmian w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1579), proponuje się nadać poniższe brzmienie:</p> <p>„11) w art. 95 ust. 1 i 2 otrzymuje brzmienie:</p> <p>„1. (brzmienie zgodne z proponowanymi zmianami w projekcie)</p> <p>2. Jeżeli wartość zamówienia albo umowy ramowej jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający nie później niż w terminie 30 dni od zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego albo umowy ramowej, przekazuje ogłoszenie o udzieleniu zamówienia Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej oraz po jego publikacji zamieszcza na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma takiej strony, na swojej stronie internetowej.”.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			Brak jest konieczności zamieszczenia w BIP ogłoszeń o udzieleniu zamówienia przy wartościach powyżej wartości zamówienia albo gdy wartość umowy ramowej jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.	
501	art. 111	MON	W art. 111 projektu ustawy, w przypadku utrzymania potrzeby nowelizacji ustawy – Prawo zamówień publicznych w zakresie ogłoszeń, proponuje się dodanie punktów uwzględniających proponowane ustawą zmiany, dotyczące miejsc publikacji ogłoszeń i informacji również w zakresie art. 13a, art. 24 ust. 11, art. 31b, art. 37 ust. 5, art. 37 ust. 6, art. 38 (ust. 2, 3, 3a, 4, 4a, 6), art. 60 ust. 4, art. 86 ust. 5, art. 92 ust. 2, art. 131ia, art. 131c ust. 1 – aby osiągnąć zamierzony cel, tj. zamieszczanie ogłoszeń i informacji w tych samych miejscach. Obecne zapisy pozwalają na zamieszczanie informacji w różnych miejscach (strona internetowa), brak jest dookreślenia „swojej”.	
502	art. 111	MON	W art. 111 projektu ustawy po pkt 12 proponuje się dodać pkt 13 w brzmieniu: „13) w art. 131ia w pkt 1 średnik zastępuje się kropką i dodaje się wyrazy: „Przepis art. 37 ust. 3 stosuje się odpowiednio również do trybu przetargu ograniczonego.”. Przy trybach negocjacyjnych w zakresie części 4a stosuje się art. 37 ust. 3 pzp, natomiast brak jest obowiązku zamieszczania takiej informacji w zakresie trybu przetargu ograniczonego.	
503	art. 111 pkt 13	UZP	Projektowany przepis wprowadza zmianę w art. 145a określającym podstawy do rozwiązania przez zamawiającego umowy w sprawie udzielenia zamówienia publicznego, poprzez dodanie nowej podstawy w pkt 4 art. 145 w brzmieniu: „4) osobie, która w postępowaniu o udzielenie zamówienia, którego dotyczy umowa działała w imieniu lub na rzecz wykonawcy w związku z tym działaniem postawiono zarzut przekupstwa.” Projektowany przepis wprowadza możliwość rozwiązania umowy w sprawie zamówienia publicznego wyłącznie na podstawie zarzutu, który został postawiony osobie działającej w imieniu lub na rzecz wykonawcy, a więc w sytuacji, gdy przekupstwo nie zostało w sposób przesądający wykazane, w szczególności nie zostało potwierdzone prawomocnym wyrokiem. Unieważnienie umowy w sprawie zamówienia publicznego w sytuacji uniewinnienia osoby, o której mowa w tym przepisie, od stawianego jej zarzutu, po fakcie rozwiązania umowy, może prowadzić do daleko idących konsekwencji finansowych obciążających zamawiającego, w tym budżet państwa, w wyniku uwzględniania przez sądy roszczeń odszkodowawczych.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
504	art. 111 pkt 14	UZP	Projektowany przepis art. 145b ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych wprowadza zmianę art. 145b. Wątpliwości budzi propozycja brzmienia ust. 2 w art. 145b, która zakłada, że wykonawca traci prawo do żądania wynagrodzenia należnego z tytułu wykonania części umowy, jeżeli rozwiązanie umowy nastąpiło z przyczyny, o której mowa w art. 145a pkt 4. Już samo dodanie w art. 145a ustawy Pzp nowej przesłanki rozwiązania umowy opartej jedynie o zarzut przekupstwa, bez potwierdzenia go prawomocnym wyrokiem sądu, może budzić wątpliwości, ale dodatkowa sankcja finansowa w postaci pozbawienia wykonawcy wynagrodzenia z tego powodu godzi w gospodarcze fundamenty funkcjonowania przedsiębiorstwa wykonawcy. Regulacja ta sprawi, że znacznie podniesie się poziom ryzyka związany z realizacją zamówień publicznych, co może negatywnie wpłynąć na konkurencję w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, w tym dostęp do zamówień dla małych i średnich przedsiębiorstw. Ponadto, dodatkowo należy zauważyć, że w przypadku, gdy zarzut przekupstwa nie zostanie potwierdzony, powstanie po stronie wykonawcy uzasadnione prawo domagania się od zamawiającego odszkodowania, co narazi sektor finansów publicznych na poważne konsekwencje finansowe nie tylko z tytułu utraconych korzyści przez wykonawców, ale również z powodu uwzględniania przez sądy roszczeń z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia zamawiającego, wraz z odsetkami.	
505	art. 116	MSWIA	Art. 116 projektu ustawy przewiduje zmianę art. 33 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych. Wskazany przepis ustawy zostanie uchylony przez ustawę z dnia 15 września 2017 r. o zmianie ustawy o pracownikach samorządowych (Dz. U. poz. 1930).	
506	art. 119	RCL	w art. 119 projektu ustawy dotyczącym zmiany ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2017 r. poz. 1463, z późn. zm.), w której w nowelizowanym art. 46 ust. 5 jest niejasne, o kim mowa w wyrażeniu „zanim organ ten o nim się dowiedział” (nie wiadomo czy o sprawcy, czy o przestępstwie);	
507	art. 121	MSZ	Art. 121 wprowadza zmianę art. 11 § 2 ustawy Kodeks wyborczy poprzez dodanie po pkt 2 - pkt 3 w następującym brzmieniu: naruszenia w okresie 4 lat poprzedzających datę wyborów ustawowych zakazów łączenia funkcji pochodzących wyborów, o których mowa w § 1 z wykonywaniem funkcji lub prowadzeniem działalności gospodarczej, określonych w odrębnych przepisach.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>Zaproponowana treść pkt 3 jest niespójna z aktualnym brzmieniem art. 11 § 2. Należy podkreślić, że zaproponowany zapis pkt 3, pozostanie niezrozumiały, w szczególności z uwagi na formę zdania, która nie odnosi się do obowiązującego zapisu § 2 pkt 1 i 2: „Nie ma prawa wybieralności w wyborach osoba:</p> <p>1) skazana prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe;</p> <p>2) wobec której wydano prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające utratę prawa wybieralności, o którym mowa w art. 21a ust. 2a ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2016 r. poz. 1721).”</p> <p>W związku z powyższym proponuje zmianę redakcyjną art. 121 projektu ustawy poprzez nadanie mu następującego brzmienia:</p> <p>„w art. 11 § 2 po pkt 2 dodaje się pkt 3 w brzmieniu: która dopuściła się naruszenia w okresie 4 lat poprzedzających datę wyborów ustawowych zakazów łączenia funkcji pochodzących z wyborów, o których mowa w § 1 z wykonywaniem funkcji lub prowadzeniem działalności gospodarczej, określonych w odrębnych przepisach.”</p>	
508	art. 122	RCL	<p>w art. 122 projekt ustawy zmiana art. 9 ust. 9 ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych (Dz. U. poz. 451, z późn. zm.), która analogicznie jak w przypadku np. ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o Radzie Mediów Narodowych (Dz. U. poz. 929) powinna polegać na uchyleniu przepisów zbędnych w związku z regulacjami wprowadzanymi nową ustawą, a nie na utrzymywaniu odesłań o odpowiednim zastosowaniu nowej ustawy do starych regulacji, które to nowa ustawa miała zastąpić.</p>	
509	ROZDZIAŁ 13		ROZDZIAŁ 13 (ART. 127-132)	
510	rozdział 13	RCL	<p>1)Wymaga wyjaśnienia brak uchylenia w art. 92 projektu ustawy przepisów art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2017 r. poz. 2067) (w stosunku do radnych uchylono odpowiadające mu przepisy) i art. 62a w związku z art. 45 projektu oraz analogicznych przepisów w ustawach dot. innych służb, jak art. 91b ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1643, z późn., zm.), art. 57b ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1204, z późn. zm.), art. 79a ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2017 r. poz. 1920), art. 56 i art. 57 ustawy 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1726, z późn. zm.), czy art. 160 i art. 162b ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2017 r. poz. 631, z późn. zm.).</p> <p>Wyjaśnienia wymaga również dlaczego w art. 91 projektu ustawy uchyla się art. 24c ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (oraz analogiczne przepisy innych ustaw samorządowych), umożliwiającą radnym powrót do pracy na stanowisko służbowe zajmowane przed wyborem na radnego, skoro ustąpienie z tego stanowiska było wymogiem ustawowym związanym z zakazem zajmowania takich stanowisk. Taka regulacja wydaje się nieproporcjonalna.</p> <p>2) Projekt nie uwzględnia faktu, że część z instytucji organizacyjno-prawnych, o których w nim mowa, już istnieje, gdyż została utworzona na podstawie ustaw uchylanych w art. 130 projektu. Dlatego nie można np. w art. 12 ust. 1 projektu ustawy stanowić, że minister „tworzy” stronę główną BIP, bo już jest utworzona, czy w art. 46 ust. 1 projektu ustawy - że „tworzy się Rejestr Korzyści” (zob. art. 14 ust. 1 projektu zawierający prawidłowe określenie w stosunku do centralnego repozytorium, czy art. 33 ust. 1 - do rejestru lobbystów). Jednocześnie należy w ostatnim rozdziale, z którego tytułu należy wykreślić wyraz „epizodyczne” (nie ma tam takiego przepisu), określić przepisy dostosowujące dotyczące wszystkich instytucji, które zostały utworzone na podstawie dotychczasowych przepisów, a które mają być utrzymane w nowym stanie prawnym. W przeciwnym przypadku należałoby dodać przepisy likwidujące (znoszące) instytucje utworzone na podstawie dotychczasowych przepisów i tworzące instytucje określone w nowej ustawie (np. BIP, centralne repozytorium, rejestr lobbystów, rejestr korzyści).</p> <p>3) Wymaga wyjaśnienia, czy brak przepisu odnoszącego się do dotychczasowych przepisów wykonawczych oznacza, że intencją projektodawcy jest, aby dotychczasowe przepisy wykonawcze utraciły moc z dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, co powoduje obowiązek wydania wszystkich aktów wykonawczych przewidzianych w projekcie z dniem wejścia w życie tej ustawy.</p>	
511	art. 127 ust. 1	MST	Nie jest zasadne rozwiązanie przyjęte w art. 127 ust. 1 projektowanej ustawy, zgodnie z którym do spraw z zakresu dostępu do informacji publicznej, niezakończonych w dniu wejścia w życie ustawy ostatecznym albo prawomocnym rozstrzygnięciem stosuje się przepisy	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			niniejszej ustawy. Oznacza to bowiem, że przepisy nowe miałyby zastosowanie do niezakończonych spraw na etapie oczekiwania na odpowiedź wnioskodawcy na wezwanie do wykazania istotnego interesu publicznego bądź oczekiwania, by wnioskodawca wskazał adres do doręczeń (wezwany na podstawie art. 64 par. 2 Kpa). W ocenie MSiT do wskazanych sytuacji należałoby stosować przepisy dotychczasowe.	
512	art. 127 ust. 1	MS	<p>Art. 127 ust. 1 projektowanej ustawy stanowi, że do spraw z zakresu dostępu do informacji publicznej, niezakończonych w dniu wejścia w życie ustawy ostatecznym albo prawomocnym rozstrzygnięciem, stosuje się przepisy projektowanej ustawy. Ustęp 2 tego samego artykułu stanowi zaś, że podmioty są obowiązane w sprawach, o których mowa w ust. 1, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy, udostępnić informację publiczną albo wydać decyzję o odmowie udostępnienia informacji. Takie sformułowanie przepisów jest problematyczne. W sytuacji, kiedy w momencie wejścia w życie ustawy rozpatrywanie wniosku o udostępnienie informacji trwa dłużej niż 1 miesiąc, przykładowo ze względu na jego szczególnie skomplikowany charakter, zakończenie sprawy w ciągu 14 dni może być niewykonalne a organ pozostaje w zwłoce. W sytuacji, kiedy taki szczególnie skomplikowany wniosek wpłynął tuż przed wejściem w życie ustawy, podmiot zobowiązany do udostępnienia informacji publicznej będzie musiał zakończyć sprawę w terminie 14 dni, co również może być niewykonalne. Wobec tego postuluję, aby do spraw z zakresu dostępu do informacji publicznej, niezakończonych w dniu wejścia w życie ustawy ostatecznym albo prawomocnym rozstrzygnięciem, stosowane były przepisy dotychczasowe.</p> <p>Poza art. 127-129 projektu ustawy brakuje w ustawie przepisów przejściowych, tymczasem w momencie wejścia w życie ustawy powstaną liczne problemy intertemporalne związane z jej stosowaniem wobec sytuacji, które dotyczą spraw rozpoczętych przed jej wejściem w życie np. osób, które nie są obecnie obowiązane do składania oświadczeń majątkowych.</p>	
513	art. 127	MZ	Zgodnie z przepisem przejściowym zawartym w art. 127 ust. 1 projektu ustawy do spraw z zakresu dostępu do informacji publicznej, niezakończonych w dniu wejścia w życie ustawy ostatecznym albo prawomocnym rozstrzygnięciem, stosuje się przepisy niniejszej ustawy. Taki przepis będzie powodował problemy w zakresie oceny rzeczywistych obowiązków ciążących na organie w zakresie postępowania z takimi sprawami.	
514	art. 127 ust. 2	MGM	Przepis przewiduje jedynie możliwość udostępnienia informacji publicznej albo wydania decyzji o odmowie udostępnienia informacji. Przepis nie uwzględnia możliwości umorzenia	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			postępowania, udzielenia informacji o braku informacji publicznej oraz udzielenia informacji, że dana informacja nie jest informacją publiczną w rozumieniu ustawy. Przepis tym samym jest niezgodny z art. 6 ust. 4 projektu ustawy, art. 2 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 7 projektu ustawy i art. 19 ust. 3 projektu ustawy.	
515	art. 127 ust. 2	MSWIA	W przepisie przejściowym art. 127 ust. 2 jak się wydaje nie przewidziano sytuacji, gdy w trybie art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej poinformowano już wnioskodawcę o udostępnieniu informacji w terminie przedłużonym.	
516	art. 130 pkt 1	ME	Projektowana ustawa ma uchylać ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, która jest obecnie nowelizowana w związku z nowelizacją ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym.	
517	art. 130 pkt 1	MST	Pragnę zauważyć, że równoległe do projektu ustawy o jawności życia publicznego procedowany jest projekt ustawy o zmianie ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym. Projekt ten przewiduje m.in. zmianę ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1393), co miałoby wpływ także na wymagania, jakie spełnić musi członek rady nadzorczej m.in. spółki z udziałem Skarbu Państwa i państwowej osoby prawnej. Natomiast projekt ustawy o jawności życia publicznego przewiduje uchylenie wskazanej ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. A zatem niezbędne jest skoordynowanie w/w prac legislacyjnych.	
518	art. 132	MEN	W projekcie nie określono daty wejścia w życie ustawy, natomiast w OSR wskazano, że ustawa winna wejść w życie z dniem 1 stycznia 2018 r. Uwzględniając etap prac nad projektem należy domniemywać wejście w życie ustawy bez zachowania odpowiedniego vacatio legis. Tymczasem projekt rozszerza znacząco krąg podmiotów zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych i jednocześnie bardzo mocno ingeruje w ochronę prywatności nawet tych osób, które w dotychczasowym stanie prawnym zobowiązane są do składania oświadczeń majątkowych, wprowadzając obowiązek publikowania oświadczeń w BIP. Nowe uregulowania prawne nie mogą zaskakiwać ich adresatów którym należy zapewnić czas niezbędny na dostosowanie się do nowej sytuacji np. na rozwiązanie umów o pracę przez pracowników, którzy podejmą decyzje o rezygnacji z pełnienia funkcji publicznych. Dlatego też wejście w życie projektowanej ustawy bez odpowiedniego vacatio legis może godzić w	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			konstytucyjną zasadę demokratycznego państwa prawnego - ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego prawa.	
519	art. 132	MGM	Celowe jest określenie odpowiedniego vacatio legis. Dłuższe vacatio legis sprawiłoby, że osoby które nie godzą się na szczegółowe ujawnienie majątku mogły podjąć działania w kierunku zmiany pracy, a przedsiębiorcy przystosować się do konieczności rejestrowania umów. Ustawa szeroko reformuje obszar działania regulowany dotychczasową (uchyloną poprzez nową ustawę), ustawę o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne. Tym samym, istnieje potrzeba przyznania dłuższego okresu na działania dostosowawcze, m.in. w zakresie pionu nadzoru właścicielskiego nad spółkami Skarbu Państwa .	
520	art. 132	MSWIA	W projekcie nie określono jednoznacznie terminu jego wejścia w życie. Należy postulować ustanowienie odpowiednio długiego vacatio legis, co pozwoli na przygotowanie się administracji publicznej i innych adresatów ustawy do wykonywania nałożonych w niej obowiązków.	
521	art. 132	MŚ	W art. 132 projektu ustawy należy wskazać odpowiednio długi okres vacatio legis w celu dostosowania adresatów do nowej sytuacji prawnej, w szczególności w związku z wejściem w życie nowych przepisów represyjnych oraz utratą mocy przepisów wykonawczych.	
522	Załącznik		WZÓR OŚWIADCZENIA MAJĄTKOWEGO	
523	załącznik	MKDN	<p>a) Zbyt wysoka szczegółowość informacji wymaganych w oświadczeniu – zebranie przez osobę wypełniającą wszystkich potrzebnych informacji, wymaga bardzo dużych nakładów czasowych. Aby w pełni i rzetelnie wypełnić oświadczenie, niezbędna jest szczegółowa analiza finansów osobistych i dokumentów, związanych z posiadanym majątkiem. Tak wysoki poziom szczegółowości dokumentu niesie ze sobą również poważne ryzyko popełnienia w nim błędów. Przy czym w treści oświadczenia znajduje się wyraźnie ostrzeżenie mówiące o tym, iż podawanie nieprawdziwych (tym samym także błędnych) informacji, grozi karą pozbawienia wolności.</p> <p>b) ochrona danych osobowych - w konsekwencji tak szczegółowo sformułowanych pytań w oświadczeniu, znacząco wzrasta liczba danych osobowych, stąd nasuwa się wątpliwość, dotycząca skuteczności ich ochrony. Konieczne jest wypracowanie uniwersalnych procedur i wytycznych, dotyczących przekazywania i gromadzenia danych. Praktyka ochrony danych w tym zakresie nie zawsze była należycie przestrzegana w latach ubiegłych.</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
524	załącznik	MS	Wzór oświadczenia majątkowego zawiera błędne pouczenia o odpowiedzialności karnej za podanie nieprawdy w tym oświadczeniu. Sformułowanie „świadomy odpowiedzialności za podanie nieprawdy lub nieujawnienie informacji zgodnie ze stanem faktycznym” nie odzwierciedla wymogów określonych w art. 233 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, zgodnie z którym ustawa musi określić i przewidywać odebranie oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej. Jednocześnie w oparciu o art. 233 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny warunkiem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia jest, aby osoba je przyjmująca, działając w zakresie swoich uprawnień uprzedziła składającego oświadczenie o tej odpowiedzialności lub odebrała od niego stosowne przyrzeczenie.	
525	załącznik	MSZ	W formularzu oświadczenia we wskazanych do wypełnienia pozycjach nie przewidziano udzielenia przez osobę odpowiedzi negatywnej na zadane pytanie.	
526	załącznik	MSZ	Wzór oświadczenia majątkowego, wbrew dyspozycji art. 48 ustawy nie zawiera pouczenia o sposobie jego wypełnienia umożliwiającego rzetelne wykazanie stanu majątkowego osób obowiązanych do składania oświadczeń, a jedynie ogranicza się do cząstkowych wyjaśnień przy wybranych punktach	
527	Załącznik	MGM	treść informacji o odpowiedzialności za składanie fałszywego oświadczenia jest niespójna z treścią art. 56 ust. 1 i 2 projektu ustawy.	
528	Załącznik	MŚ	Wzór oświadczenia majątkowego zawarty w załączniku jest w wielu miejscach niespójny z art. 47 ust. 3 projektu ustawy, w szczególności z załącznika wynika, że wszystkie pojazdy mechaniczne podlegają ujawnieniu, a nie tylko te, które mają wartość większą niż 10 000 zł. Nie jest też zrozumiałe wyodrębnienie części C załącznika.	
529	załącznik pkt I	MGM	w pkt I "Zasoby finansowe" wskazane jest ujęcie zagadnienia tzw. kryptowalut oraz rozszerzenie miejsca do wypełnienia w zakresie pozycji "inne zasoby finansowe", a także w przypadku funduszy inwestycyjnych i emerytalnych nie jest jasne czy należy podać tylko liczbę jednostek czy też ich wartość,	
530	załącznik cz. I pkt 6	MSZ	W części I pkt 6 czy chodzi o środki zgromadzone w ramach dobrowolnego ubezpieczenia (tzw. III filar) czy są to środki, które trafiają do funduszy via ZUS?	
531	załącznik pkt I ppkt 9	NIK	Wydaje się, że wskazywanie obecnej wartości papierów wartościowych czy akcji notowanych na giełdzie zamieszczone w punkcie I ppkt 9 wzoru, jest przejawem nadmiernego formalizmu	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			i nie oddaje rzeczywistej wartości tych składników mienia, bowiem ich wartość ulega częstym zmianom.	
532	załącznik cz. II	MSZ	<p>Zaproponowany wzór oświadczenia w części A pkt. II „NIERUCHOMOŚCI” zakłada wskazanie szczegółów dotyczących posiadanych przez zobowiązanego nieruchomości tj. metrażu (domu, mieszkania, gospodarstwa rolnego), tytułu prawnego do nieruchomości, daty nabycia oraz wartości nieruchomości.</p> <p>W omawianym wzorze, brakuje wyraźnego wskazania kryterium, według którego zobowiązany powinien oszacować wartość nieruchomości, a tym samym właściwego pouczenia o sposobie wypełnienia wskazanej rubryki. Jednocześnie należy zauważyć, że w części C pkt. 2 wzoru oświadczenia, dotyczącego nieruchomości zbytych w ciągu roku od dnia, w którym powstał obowiązek złożenia oświadczenia, dla odmiany jasno wskazano elementy, których uzupełnienia oczekuje ustawodawca - poprzez dookreślenie konieczności wskazania wartości tj. odpowiednio ceny nabycia i zbycia nieruchomości, co tym samym nie pozostawia żadnego pola do błędów interpretacyjnych wypełniającego oświadczenie.</p> <p>W związku z powyższym, dla zachowania celu ustawy, jakim jest wypełnienie oświadczenia majątkowego i wskazania stanu majątkowego przez zobowiązanych w sposób rzetelny, sugeruje się dookreślenie tej pozycji w części A pkt. II oświadczenia, poprzez wskazanie sposobu oszacowania wartości nieruchomości (np. na dzień jej nabycia).</p>	
533	załącznik cz. II	MKDN	w części II. Nieruchomości, pojawiają się pytania o szacowaną wartość mienia, aby dane te mogły być wiarygodne, trzeba byłoby nierzadko dokonać fachowej ekspertyzy, dotyczącej wyceny posiadanych nieruchomości, co może oznaczać dodatkowe obciążenie finansowe dla osoby objętej obowiązkiem złożenia oświadczenia.	
534	załącznik cz. III	MSZ	w pkt III „Udziały i akcje” – wyjaśnienie przy tym punkcie wydaje się niepełne i potencjalnie mylące, gdyż zgodnie z nim „należy podać liczbę i emitenta udziałów” pomimo tego, iż oznaczenie tego punktu odwołuje się do „udziałów i akcji”;	
535	załącznik cz. IV i V	MSZ	pkt IV „Spółki osobowe” i pkt V „Działalność gospodarcza” – zgodnie, z którym „(należy podać nazwę, formę prawną i przedmiot działalności oraz datę rozpoczęcia/zamknięcia) „, w tym przypadku przyjęcie terminologii odmiennej niż uzasadniona terminologia regulująca kwestię prowadzenia działalności gospodarczej, w której zawarte są regulacje dotyczące „podejmowania” i „kończenia” prowadzenia działalności gospodarczej (art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2014 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1829 i z 2017	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			r. poz. 819) może prowokować wątpliwości, co do tego, jakie informacje należy podać w niniejszej rubryce.	
536	Załącznik pkt V.1	MŚ	Proponuję w załączniku – wzór oświadczenia, pkt V.1 zastąpić wyraz: „prowadzałem” wyrazem: „prowadziłem”. Zmiana ma charakter redakcyjny.	
537	Załącznik część A pkt I, VIII i IX oraz części C w pkt 4	MŚ	Proponuję określić dolny próg kwotowy, od którego informacje te mają zostać określone. W obecnym brzmieniu powstaje obowiązek wskazania informacji o środkach nawet bardzo niewielkiej wartości.	
538	Załącznik część A część A pkt I 8	MŚ	Powstaje pytanie, czy należy wpisać także prawo do dysponowania zasobami przykładowo własnych dzieci lub rodziców oraz w jakiej wysokości składników ma to dotyczyć np. skarbonki świnki dziecka.	
539	Załącznik część A część A pkt I 9	MŚ	1) Wydaje się bardzo trudne każdorazowe określanie wartości papierów wartościowych i akcji. 2) Proponuję przenieść datę urodzenia oraz stan cywilny do części niepodlegającej publikacji w BIP. 3) Proponuję połączyć środki zgromadzone na rachunkach i w gotówce w jedną wartość ze względu na ochronę przed kradzieżą w miejscu zamieszkania.	
540	Załącznik - Dochody	MŚ	1) Proponuję usunąć obowiązek podawania dochodów i nazwy pracodawcy współmałżonka. Proponowana ustawa przewiduje upublicznienie dochodów kilkuset tysięcy osób pracujących poza sferą publiczną tj. pracowników np. firm, tylko dlatego, że pozostają w związku małżeńskim z osobą bezpośrednio podlegającą ustawie. Pracownik składający oświadczenie zobowiązany jest do podania prawdy pod rygorem kary pozbawienia wolności, podczas gdy może nie mieć możliwości wpływu na ujawnienie dochodów przez współmałżonka. Małżonek wcale nie musi podać tych danych drugiemu małżonkowi. Zawarcie związku małżeńskiego, zwłaszcza współcześnie, nie jest jednoznaczne z obowiązkiem dzielenia się wszystkimi informacjami z życia prywatnego. Ponadto należy wziąć pod uwagę tajemnicę przedsiębiorstwa/firmy, która może żądać od swoich pracowników zachowania poufności tych danych. Dodatkowo stawia to małżonka w wyjątkowo nierównej sytuacji względem jego współpracowników, których pensje pozostawałyby dla niego tajne, natomiast jego pensja byłaby powszechnie znana. Proponowany w ustawie zapis może wymuszać m.in. rezygnację z pracy dobrych urzędników, zwolnienia współmałżonków, przyczynić się do wzrostu liczby rozwodów czy związków nieformalnych. W związku z wejściem w życie ustawy można się	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>spodziewać zwiększenia liczby rozwodów, gdyż paradoksalnie ustawa „promuje” osoby pozostające w konkubinacie, wpisując się w ogólną tendencję do proporcji życia w nieformalnych związkach, gdyż projektowana ustawa nie jest pierwszą ustawą, która „karze” za bycie w związku małżeńskim.</p> <p>2) Proponuję usunąć dział VIII. Dochody. Odpowiednie służby mogą pobrać ww. dane z formularzy PIT.</p>	
541	Załącznik – część A w pkt II 1-4 nieruchomości	MŚ	<p>1) Proponuję usunąć obowiązek podawania roku i ceny nabycia nieruchomości lub ruchomości. Można zbyć majątek odziedziczony, nie mając możliwości sprawdzenia jego ceny nabycia, lub majątek będący dziełem własnego wytwórstwa. Ponadto powyższe nie ma związku z aktualnym stanem majątkowym.</p> <p>2) Niemożliwa wydaje się każdorazowa ocena wartości nieruchomości przez składającego oświadczenie.</p>	
542	Część A pkt II pkt 1, 2, 3 i 4	MZ	Co do wzoru oświadczenia zwracam uwagę, że w części A pkt II pkt 1, 2, 3 i 4 przewidziano obowiązek wykazania wartości posiadanego domu czy mieszkania – należy rozważyć doprecyzowanie tych informacji w celu wskazania, kto ma określić wartość nieruchomości.	
543	załącznik cz. IV i VII	MSZ	W wybranych zapisach wzór ogranicza zakres danych wymaganych zgodnie z art. 47 ust. 3 ustawy, np. art. 47 ust. 3 pkt 11 wymaga podania „informacji o zatrudnieniu lub wykonywaniu innych zajęć w spółkach prawa handlowego”, natomiast pkt IV „Spółki osobowe” i VII „Uczestnictwo we władzach”, przewidują wyłącznie podanie informacji o „uczestniczeniu w spółkach osobowych” i „członkostwie we władzach zarządzających (...) lub pełnieniu funkcji pełnomocnika, likwidatora lub syndyka” co sugeruje, iż nie ma obowiązku podawania danych o zatrudnieniu na innych stanowiskach niż podane we wzorze;	
544	Załącznik cz. VI	MGM	w pkt VI "Majątek nabyty" wskazane jest rozwinięcie definicji "spółki zobowiązanej", ponieważ jej brak utrudnia poprawne wypełnienie formularza,	
545	Załącznik cz. VII	MEN	Wzór oświadczenia o stanie majątkowym jest niespójny z przepisami projektu ustawy. Art. 47 ust. 3 pkt 8 projektu ustawy wymaga podania członkostwa w organach spółek prawa handlowego i innych osób prawnych, w tym fundacji, stowarzyszeń i spółdzielni prowadzących działalność gospodarczą, a także pełnieniu innych funkcji w tych podmiotach. Natomiast we wzorze oświadczenia majątkowego w pkt VII odnoszącym się do uczestnictwa we władzach w pkt 2 zawarte jest ponadto dodatkowe oświadczenie, nieznajdujące odzwierciedlenia w	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			projekcie ustawy o członkostwie w stowarzyszeniach lub organizacjach krajowych i międzynarodowych korzystających w swojej działalności ze środków publicznych. Niezależnie od tego zastrzeżenia budzi zasadność wykazywania członkostwa w stowarzyszeniach, a nie w organach stowarzyszeń. Należy też zauważyć, że członkowie stowarzyszeń nie pełniący funkcji w organach mogą nie dysponować aktualną i pełną wiedzą w zakresie okoliczności związanej z tym obowiązkiem tj. korzystania przez stowarzyszenie ze środków publicznych.	
546	Załącznik cz. VII	MGM	w pkt VII "Uczestnictwo we władzach" treść podpunktu 2 jest niespójna z tytułem pkt VII dotyczy bowiem "członkostwa w stowarzyszeniach lub fundacjach", a nie "członkostwa we władzach stowarzyszeń lub fundacji". Ponadto, nie jest jasne co należy rozumieć przez pojęcie "środki publiczne".	
547	Załącznik	MŚ	Proponuję zastąpić słowa „Jestem członkiem w następujących stowarzyszeniach lub organizacjach...” na „Jestem członkiem władz w następujących stowarzyszeniach lub organizacjach...”.	
548	załącznik cz. VIII	MKDN	Część VIII Dochody - publikacja na stronach BIP informacji o dochodach z tytułu umów o pracę, umów zleceń oraz umów o dzieło stanowi nadmierną ingerencję w prywatność części osób zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych, zwłaszcza tych którzy nie zajmują eksponowanych funkcji publicznych. Niezrozumiałe jest również publikowanie tych informacji w odniesieniu do małżonka.	
549	załącznik cz. VIII	MSWIA	W załączniku do projektowanej ustawy w pkt VIII wyrazy „dochody z umowy o pracę” proponuję zastąpić szerszym wyrażeniem „dochody ze stosunku pracy lub stosunku służbowego”, tak aby obejmowało to również funkcjonariuszy.	
550	załącznik cz. VIII	MSZ	Ponadto w punkcie VIII - z uwagi na powszechność zjawiska, należy dodać dochody z najmu nieruchomości, a w punkcie dotyczącym „diet” nasuwa się pytanie jakie informacje należałoby tu umieszczać i w jaki sposób wspomniane diety miałyby być wyliczane. Czy ustawodawca ma w tym miejscu na myśli diety udzielane w związku z wyjazdami krajowymi i zagranicznymi (w MSZ powszechnymi). W tym przypadku pojawią się problemy ze wskazaniem ewentualnej kwoty, albowiem część z nich stanowią koszty np. koszty związane noclegiem.	
551	załącznik cz. VIII pkt 12	MEN	Zastrzeżenia i wątpliwości budzi także obowiązek wskazywania w pkt VIII pkt 12 wzoru oświadczenia majątkowego także diet. Nie doprecyzowano bowiem jakich diet ma dotyczyć ta pozycja, ani też kwoty minimalnej. Mogą więc pojawiać się wątpliwości dotyczące zakresu	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			tego obowiązku, a w szczególności konieczności wykazywania nawet niewielkich kwot otrzymywanych np. z tytułu diet w związku z krótką podróżą służbową.	
552	załącznik cz. VIII pkt 12	MKDN	Część VIII Dochody pkt 12. DIETY – przede wszystkim należy zwrócić uwagę, iż projektodawca nie sprecyzował jakiego rodzaju diety mają zostać wskazane w oświadczeniu – czy mają być to diety krajowe, zagraniczne, hotelowe etc. Zgodnie z obowiązującym prawem, dieta w czasie podróży zagranicznej i krajowej jest przeznaczona na pokrycie zwiększonych kosztów wyżywienia delegata. Czy też intencją projektodawcy było wykazywanie innego rodzaju diet np. radnych jednostek samorządu terytorialnego.	
553	załącznik cz. IX	MEN	konstrukcja wzoru oświadczenia majątkowego, który ma umożliwiać rzetelne wykazanie stanu majątkowego, może powodować wątpliwości w zakresie prawidłowości jego wypełnienia i wymaga on dopracowania. W szczególności konstrukcja wykazywania zmian, które nastąpiły w posiadanym majątku w okresie od daty określającej stan majątku poprzednio złożonym oświadczeniem majątkowym. Np. pkt IX, w którym najpierw należy podać ruchomości "także zbyte w ciągu roku od wskazanego w oświadczeniu dnia", a następnie zawarte są dwa dodatkowe oświadczenia do zaznaczenia - pierwsze wskazujące, że "informacje o ruchomościach zbytych w ciągu roku od wskazanego dnia (. . .) zamieszczam w części C" oraz drugie oświadczenie, że " W ciągu roku od wskazanego dnia (. . .) nie posiadałem innych ruchomości" - powoduje, że powstają wątpliwości, w jakim miejscu formularza należy uwzględnić konkretną ruchomość. Taka konstrukcja ponadto nie wpływa pozytywnie na przejrzystość dokumentu i nie ułatwia jego analizowania. Doprecyzowania wymagałoby też pojęcie pojazdu mechanicznego, zwłaszcza, że do tego rodzaju składnika mienia nie odnosi się ograniczenie dotyczące jego wartości.	
554	załącznik cz. IX	MKDN	Część IX. SKŁADNIKI MIENIA - oświadczenie w tej części nakłada obowiązek wykazania mienia ruchomego o wartości powyżej 10 000 zł oraz pojazdów mechanicznych. Wątpliwości budzi kwestia interpretacji tego obowiązku. W obecnej konstrukcji, poprzez użycie spójnika „oraz”, nie wskazuje się bowiem od jakiej wartości pojazdy mechaniczne mają zostać uwzględnione w oświadczeniu. W tej sytuacji, wypełniający oświadczenie będzie musiał wykazać również "niskokosztowe" pojazdy mechaniczne.	
555	załącznik cz. IX	MSZ	Dodatkowo, co do wysokości wartości kwoty mienia ruchomego tj. wartości powyżej 10 000 zł, zbytego w okresie ostatniego roku, którego wartość należy wskazać zgodnie ze wzorem oświadczenia w części A pkt. IX „SKŁADNIKI MIENIA”, pragnę zauważyć, że wskazana kwota	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			stanowiąca wartość graniczną mienia, co, do którego istnieje obowiązek ujawnienia w oświadczeniu, została wprowadzona ponad 14 lat temu. Z uwagi na zmianę siły nabywczej pieniądza oraz stały wzrost wartości minimalnego wynagrodzenia, wskazuje się na potrzebę waloryzacji wskazanej kwoty i rozważenia podwyższenia jej wartości granicznej, w szczególności w perspektywie kontroli prawdziwości oświadczeń majątkowych składanych, zgodnie z art. 56 projektu ustawy, pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Również w punkcie IX - brakuje wskazania „kolekcji” o której mowa w projekcie ustawy art. 47 ust. 3 pkt 13,	
556	załącznik cz. IX	MKDN	Część X. ZOBOWIĄZANIA – zbyt daleko idąca szczegółowość zapytania. Składający oświadczenie jest zobowiązany nie tylko do podania rodzaju zobowiązania, ale także do m.in. wskazania warunków, na jakich zostało udzielone oraz do wskazania konkretnych zdarzeń, które spowodowały konieczność jego zaciągnięcia. Co do wskazania warunków, wiązałoby się z koniecznością przedłożenia dokumentu poświadczającego zaciągnięcie zobowiązania (najczęściej urnowy). Pytanie o motywacje do zaciągnięcia zobowiązania pieniężnego, może zaś naruszać intymność osoby składającej oświadczenie - przykładem może być sytuacja, w której środki finansowe były wykorzystane na pokrycie kosztów swojego, bądź też członka rodziny.	
557	załącznik cz. X	MSZ	w punkcie X - jak i w samym projekcie ustawy brakuje definicji sformułowania „inne prawa majątkowe”.	
558	załącznik cz. X	MSZ	art. 47 ust. 3 pkt 14 wymaga podania „informacji o zobowiązaniach pieniężnych o wartości powyżej 10 000 zł, w tym o wierzytelnościach (...)”, natomiast pkt X „Zobowiązania”, wskazuje na „zobowiązania pieniężne (...), w tym zaciągnięte kredyty i pożyczki (...)” pomijając sytuacje, w których zobowiązany do składania oświadczeń jest wierzycielem w stosunkach umownych objętych obowiązkiem ujawniania w oświadczeniach.	
559	UZASADNIENIE		UZASADNIENIE	
560	Uzasadnienie	RCL	Uzasadnienie projektu nie odzwierciedla konstrukcji ustawy i kolejności zagadnień w niej uregulowanych, co utrudnia poruszanie się po nim w poszukiwaniu uzasadnień dla poszczególnych przepisów zawartych w projekcie. Jednocześnie zamiast wyjaśnienia przyczyny i zamierzonego celu danej regulacji (jej ratio legis) często poprzestano na opisie	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			tego, co uregulowano. Uściślenia wymaga stwierdzenie w uzasadnieniu, że projekt powiela dotychczasowe regulacje dotyczące wysłuchania publicznego, gdyż w projekcie pominięto dotyczący wysłuchania publicznego w Sejmie przepis art. 8 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), co wymaga wyjaśnienia. Odnośnie do części dotyczącej oceny skutków regulacji należałoby wyjaśnić, czy rozważano skutki społeczne projektu w zakresie działu rodzina.	
561	Uzasadnienie	MZ	<p>1) W uzasadnieniu projektowanej ustawy nie przedstawiono żadnych informacji, które pozwoliłyby ocenić skuteczności dotychczasowych rozwiązań w zwalczaniu korupcji, opartych na analizie obecnie składanych oświadczeniach o stanie majątkowym tzn.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ile oświadczeń o stanie majątkowym w ujęciu rocznym analizowało CBA? 2) jaki procent przeanalizowanych oświadczeń zakończył się aktem oskarżenia? 3) jaki procent aktów oskarżenia zakończyło się wyrokiem skazującym? 4) ile spraw dotyczyło faktycznej korupcji, a ile źle wypełnionego oświadczenia bez znamion korupcji? <p>Dopiero rzetelna ocena skuteczności metody zwalczania korupcji przez składanie i ujawnianie oświadczeń powinna skutkować decyzją o ewentualnym rozszerzeniu katalogu osób składających oświadczenie o stanie majątkowym.</p> <p>2) Projektodawca ustawy proponując ujawnienie oświadczeń majątkowych znacznie szerszej grupy osób nie przedstawił informacji o analizie ewentualnych zagrożeń dla obywateli na podstawie dotychczas ujawnianych oświadczeń tzn.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) czy osoby z wykazanim znacznym majątkiem były przedmiotem większego zainteresowania środowisk przestępczych? 2) czy osoby z ujawnionym znacznym zadłużeniem były przedmiotem częstszych propozycji korupcyjnych? 3) czy w ogóle przeprowadzano takie analizy? 	
562	OSR		OSR	
563	OSR	MEN	Przyjęte w Ocenie Skutków Regulacji projektowanej ustawy założenie, że wykonywanie przepisów przedmiotowej ustawy będzie możliwe w ramach dotychczasowych środków osobowych oraz finansowych jest nieuzasadnione. W ocenie samego projektodawcy przepisy zawarte w wymienionym projekcie spowodują zwiększenie liczby oświadczeń majątkowych, jakie będą musiały być poddawane analizie przez zobowiązane do tego osoby i podmioty.	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>Rozszerzenie i uszczegółowienie informacji zawartych w oświadczeniu majątkowym przełoży się na czasochłonność i pracochłonność procesu analizy przedmiotowych oświadczeń. Na zakres zadań urzędów wpłynie ponadto projektowana zmiana zasad udostępniania informacji publicznej przetworzonej, zakresu informacji udostępnianych w BIP oraz wprowadzenie obowiązku prowadzenia rejestru umów. W związku z powyższym należy zauważyć, że propozycje zawarte w projekcie ustawy o jawności życia publicznego, zwiększą zakres zadań urzędów, co spowoduje konieczność zwiększenia zatrudnienia. OSR wymaga także uzupełnienia w zakresie oceny skutków regulacji dotyczącej powszechnej jawności poprzez publikowanie w BIP oświadczeń majątkowych wszystkich osób zobowiązanych do ich składania. Projektodawca ani w OSR ani w uzasadnieniu projektu nie przeanalizował celowości i adekwatności rozwiązań zaproponowanych w projekcie w kontekście ograniczenia praw konstytucyjnych osób pełniących funkcje publiczne oraz osób trzecich, których dane mogą być ujawnione w związku z publikacją oświadczeń majątkowych. Nie oceniono też wpływu tych rozwiązań na bezpieczeństwo osób, których oświadczenia majątkowe zostaną upublicznione i ich rodzin. Analiza ta powinna również dotyczyć osób trzecich, których dane mogą zostać ujawnione w związku z publikacją w BIP oświadczeń majątkowych osób pełniących funkcje publiczne. Mając na uwadze, że jest to rozwiązanie ograniczające prawa konstytucyjne obywateli, projektodawca powinien wyjaśnić racje legis takiego rozwiązania, w tym m.in. wskazać korzyści w zakresie walki z korupcją wynikające z przyjętego rozwiązania uzasadniające tak istotną ingerencję w konstytucyjnie chronione prawa obywateli.</p>	
564	OSR	MSWIA	<p>Wątpliwości budzi zawarte w pkt 6 Oceny Skutków Regulacji stwierdzenie, że nowy obowiązek w postaci analizy oświadczeń majątkowych przez podmioty zobowiązane do ich przyjmowania nie będzie rodził skutków finansowych. Jeżeli, jak wskazano w uwadze do art. 62 projektu, analiza ma mieć charakter rzetelny i skuteczny, z dużym prawdopodobieństwem będzie oznaczała wzrost nakładów pracy oraz konieczność przeszkolenia osób ją wykonujących.</p>	
565	OSR	MRiF	<p>Należy rozważyć uzupełnienie OSR poprzez określenie dodatkowych informacji, np. wskazać wpływ projektowanej ustawy na zobowiązane podmioty, w tym przedsiębiorców, w zakresie kosztów pieniężnych, jak i niepieniężnych (pkt 4, 7 i 8 OSR) oraz określić planowany sposób ewaluacji projektu (pkt 12 OSR). Należałoby także rozważyć wykorzystanie tzw. „reguły wydatkowej”, określonej w art. 50 ustawy o finansach publicznych, tj. określenia skutków</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>finansowych dla budżetów jednostek sektora finansów publicznych w zakresie wprowadzanych zmian.</p> <p>Należałoby mieć na uwadze, aby propozycje legislacyjne nie wiązały się z nadmiernymi obciążeniami dla przedsiębiorców i obywateli, gdyż mogłoby to powodować nadmierne lub niepotrzebne podwyższenie ryzyka związanego w szczególności z działalnością przedsiębiorców.</p>	
566	OSR	MSWIA	<p>Regulacja zawarta w art. 42 powinna zostać ponownie przeanalizowana pod kątem wpływu na rynek pracy, w szczególności na ewentualne ograniczenie przepływu kadr pomiędzy administracją publiczną, a sektorem prywatnym, w przypadku gdy nie powoduje to konfliktu interesów. Do wykonawców, na rzecz których udzielane są zamówienia publiczne, należą m.in. spółki skarbu państwa, spółki komunalne, uczelnie wyższe, instytuty naukowo-badawcze i inne instytucje. Na rzecz spółek będących tzw. zamawiającymi sektorowymi (np. PKP-PLK, PGE, PSE, PGNiG i inne) zamówienia mogą realizować też ich spółki zależne. Wielu wykonawców w rozumieniu ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych jest także zamawiającymi w rozumieniu tych przepisów.</p> <p>W szczególności w kontekście powyższego wątpliwości budzi zawarte w Ocenie Skutków Regulacji stwierdzenie, że projektowana ustawa nie wpłynie na rynek pracy.</p>	
567	OSR	MS	<p>Odnosząc się z kolei do OSR projektu należy zauważyć, iż zgodnie z art. 9 ust. 1 projektu jednostki sektora finansów publicznych, przedsiębiorstwa państwowe, instytuty badawcze oraz spółki zobowiązane, prowadzić mają rejestr umów cywilnoprawnych, co będzie stanowiło dodatkowe obciążenie administracyjne po stronie sądów powszechnych, które nie zostały uwzględnione w OSR projektu. Podobne skutki w zakresie obciążenia dla sądów powszechnych będzie stanowiło udostępnianie na stronie BIP informacji o obciążeniach i pożytkach z majątku, a także o dochodach i wydatkach publicznych (projektowany art. 7 pkt 5 w związku z art. 11 ust. 3 projektu). Dodatkowo zwrócić należy uwagę, że projekt przewiduje dodatkowe obciążenie sądów w związku z projektowanym w art. 66 ust. 2 ustawy wydawaniem przez prokuratora w postępowaniu przygotowawczym oraz przez sąd w postępowaniu sądowym postanowień w przedmiocie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego sygnaliście, uregulowanym w art. 85 ust. 11 projektu rozpatrywaniem przez Sąd Okręgowy w Warszawie – sąd ochrony konkurencji i konsumentów odwołań od decyzji o wymierzeniu kary przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, jak również</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>uregulowaniem w art. 73, 74, 77, 83, 84 projektu nowych czynów zabronionych. Ponadto projekt definiuje nowe przesłanki będące podstawą do rozwiązania umowy o pracę, co przełożyć się może na wzrost spraw pracowniczych. Wejście w życie powyższych regulacji spowoduje zatem konieczność wzmocnienia etatowego sądownictwa powszechnego. Ponadto wprowadzenie w art. 49 pkt 77 projektu obowiązku składania Ministrowi Sprawiedliwości oświadczeń majątkowych przez syndyków, tymczasowych nadzorców sądowych, zarządców przymusowych, notariuszy czy zastępców notarialnych spowoduje istotny wzrost obciążenia pracą komórek organizacyjnych Ministerstwa Sprawiedliwości. Wprowadzenie obowiązku kontroli terminowości złożenia oświadczeń majątkowych, wezwania do złożenia oświadczenia majątkowego w przypadku uchybienia temu obowiązkowi, zawiadamiania Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego o niezłożeniu oświadczenia oraz merytoryczna analiza składanych oświadczeń majątkowych przez organ przyjmujący w sposób oczywisty skutkować będzie zwiększeniem zadań nałożonych na Ministerstwo Sprawiedliwości. Wbrew stanowisku wyrażonemu w OSR (pkt 6) nie będzie możliwe wykonanie powyższych zadań w ramach dotychczasowych środków osobowych i finansowych. W kontekście powyższego podkreślić należy, że liczba notariuszy corocznie wzrasta (w okresie od 2007 r. wzrosła o ok. 104 %) i według dostępnych danych na dzień 30 września 2017 r. wynosiła 3455 osób. Nie można także pominąć, że zgodnie z treścią projektu nie tylko notariusze wykonujący już zawód będą zobowiązani corocznie złożyć oświadczenie majątkowe. Dodatkowo oświadczenia takie będą składać osoby, które zostały powołane na stanowisko notariusza, w związku z objęciem stanowiska (w 2016 r. było to 180 osób, a do dnia 30 września 2017 r. – 84 osoby) oraz osoby odwołane ze stanowiska notariusza (w 2015 r. było to 41 osób, w 2016 r. – 65 osób, a do dnia 30.09.2017 r. – 30 osób). Na wysokim poziomie utrzymuje się także liczba zastępców notarialnych, którzy również zostali zobowiązani przez projektodawcę do składania oświadczeń majątkowych (na dzień 31 grudnia 2014 r. było 467 zastępców notarialnych, na dzień 31 grudnia 2015 r. – 436 zastępców notarialnych, natomiast na dzień 31 grudnia 2016 r. – 401 zastępców notarialnych). Podkreślenia wymaga także, że obowiązki nałożone na Ministra Sprawiedliwości skutkować będą koniecznością nie tylko zapewnienia odrębnego, istotnie zwiększonego zaplecza kadrowego, ale także przygotowania pracowników do wykonywania nowych obowiązków (w szczególności dotyczy to kompetencji do analizy i merytorycznej oceny składanych</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			<p>oświadczeń). Konieczne jest zatem wskazanie w OSR projektu, że wejście w życie proponowanych rozwiązań wiązać się będzie z potrzebą znacznego wzmocnienia etatowego Ministerstwa Sprawiedliwości w celu zapewnienia realizacji obowiązku wynikającego z treści art. 62 projektu, a także oszacowanie kosztów, jakie Skarb Państwa będzie musiał w związku z tym ponieść. Ponadto art. 49 projektu ustawy w porównaniu do obecnie obowiązujących regulacji dotyczących składania oświadczeń majątkowych rozszerza obowiązek składania oświadczeń majątkowych na nowe grupy zawodowe, tj. urzędników oraz pracowników sądów powszechnych, asesorów sądowych, referendarzy sądowych, asystentów sędziów, dyrektorów sądów i ich zastępców, syndyków, tymczasowych nadzorców sądowych, komorników sądowych, asesorów komorniczych, notariuszy, zastępców notarialnych. Jednocześnie przepisy art. 61 projektu wprowadzają obowiązek publikacji przedmiotowych oświadczeń majątkowych na stronach BIP Ministerstwa Sprawiedliwości w zakresie urzędników służby cywilnej, osób kierujących komórkami organizacyjnymi urzędu, syndyków, tymczasowych nadzorców sądowych, komorników sądowych, asesorów komorniczych, notariuszy, zastępców notarialnych, dyrektorów sądów i ich zastępców, na stronach internetowych BIP sądów powszechnych w zakresie urzędników oraz pracowników sądów powszechnych, asesorów sądowych, referendarzy sądowych, asystentów sędziów, oraz na stronach BIP jednostek organizacyjnych Służby Więziennej w zakresie funkcjonariuszy Służby Więziennej, co może spowodować skutki finansowe dla części 15 budżetu „Sądy powszechne” oraz części 37 budżetu państwa „Sprawiedliwość” związane z koniecznością modyfikacji BIP wskazanych powyżej jednostek organizacyjnych resortu, w ramach którego udostępniane będą oświadczenia majątkowe ww. grup zawodowych.</p>	
568	OSR	UOKiK	<p>Ponadto, przedmiotowy projekt przewidując znaczący zakres nowych obowiązków (w zakresie dostępu do informacji publicznej, prowadzenia rejestrów umów cywilnoprawnych por. art. 9, publikowania oświadczeń majątkowych, w tym również nowych zadań Prezesa UOKiK z art. 85), nie przedstawia jakichkolwiek źródeł finansowania dla wskazanych zadań. Wprowadzenia takiej regulacji, bez zapewnienia środków na jej realizację, budzi znaczące wątpliwości w świetle wymaganego m.in. Regulaminem prac Rady Ministrów szacowania wpływu planowanych do wprowadzenia regulacji. Wejście w życie przedmiotowej ustawy, spowoduje po stronie Prezesa UOKiK potrzebę zatrudnienia dodatkowych osób, zmian w systemach</p>	

Lp.	Jednostka redakcyjna	Organ zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
			informatycznych, a najprawdopodobniej zorganizowania nowego departamentu. Związane z tym koszty powinny zostać bezwzględnie określone w OSR projektu.	
569	OSR	SSC	W art. 49 pkt 53 projektu wskazano, że osoby zajmujące stanowisko dyrektora generalnego urzędu oświadczenia majątkowe składają Szefowi Służby Cywilnej. Przepis ten przewiduje przyznanie Szefowi Służby Cywilnej nowej kompetencji o charakterze ustawowym. W sposób bezpośredni wiąże się z nią m.in. obowiązek przechowywania oświadczeń majątkowych (art. 59 projektu), ich publikowania (art. 61 ust. 1 projektu), analizy (art. 62 ust. 1) oraz przekazania do Centralnego Biura Antykorupcyjnego albo naczelnika urzędu skarbowego w przypadkach, o których mowa w art. 63 projektu. To z kolei wymaga dodatkowych zasobów ludzkich i finansowych, które powinny zostać przyznane na realizację tych zadań. Nie zostało to jednak uwzględnione w Ocenie Skutków Regulacji.	